VICTOR SUVOROV

SPEŢNAZ

Istoria secretă a Forţelor Speciale Sovietice

POLIROM

Victor Suvorov

SPEȚNAZ

Istoria secretă a Forțelor Speciale Sovietice

POLIROM 2011

Spetsnaz. The Inside Story of the Soviet Special Forces 1987

Victor Suvorov (fost ofițer al Direcției Generale de Informații a Ministerului Apărării din Uniunea Sovietică) a rămas pe viață stigmatizat ca trădător deoarece, după ce a furat secretele Apusului în timpul războiului rece, a aflat adevărul despre „războiul sfînt” și s-a stabilit în Occident. Alte volume traduse la Editura Polirom: *Spărgătorul de gheață. Cine a declanșat al doilea război mondial?* (1995, 2010), *Ultima republică* (vol. I: *De ce a pierdut Uniunea Sovietică al doilea război mondial?,* 1997, 2010; vol. II: *Cauza sfîntă,* 2011; vol. III: *Dezastrul,* 2011), *Ziua* M. *Cînd a început al doilea război mondial?* (1998, 2011), *Epurarea. De ce a decapitat Stalin armata?* (2000, 2011), *Acvariul. Cariera și defecțiunea unui spion sovietic* (2011).

Nataşei şi lui Alexandru

Capitolul 1

Lopeţi şi oameni

Fiecare infanterist din armata sovietică poartă cu el o lopăţică. Atunci cînd i se ordonă să se oprească, se întinde pe jos şi începe să sape o groapă în pămîntul de sub el. În trei minute poate fi săpat un mic locaş adînc de 15 centimetri, în care poate sta întins: n-au decît să şuiere gloanţele pe deasupra capului său... Cu pămîntul pe care l-a scos formează în faţă şi într-o parte o mică movilă care îl protejează la rîndul ei. Dacă un tanc trece peste un astfel de locaş, soldatul are 50% şanse să scape nevătămat. În orice moment, soldatul poate primi ordin să înainteze din nou şi, urlînd din răsputeri, va porni la asalt ca o furtună. Dacă nu i se ordonă să înainteze, sapă în continuare, tot mai adînc. La început, din locaş poate să tragă din poziţia culcat. Mai tîrziu are loc să tragă stînd în genunchi, iar apoi, după ce ajunge la o adîncime de un metru şi zece centimetri, poate trage stînd în picioare în locaşul săpat de el. Pămîntul pe care l-a scos din groapă îl protejează de gloanţe şi de schije. În acest parapet face o deschizătură în care îşi potriveşte ţeava armei. Dacă nu primeşte alte ordine, mai lucrează la locaş, îl camuflează. Începe să sape un şanţ care să ajungă la camarazii săi din stînga. Întotdeauna se sapă de la dreapta la stînga şi în cîteva ore unitatea are o tranşee care leagă unul de altul toate locaşurile săpate de infanterişti. Tranşeele unităţii sînt legate de cele ale altor unităţi. Se construiesc adăposturi şi se mai sapă nişte tranşee de comunicare mai în spate. Tranşeele sînt adîncite, acoperite, camuflate şi întărite. Apoi, pe neaşteptate, se dă din nou ordin de înaintare. Soldatul iese din locaş, strigînd cît îl ţine gura.

Cu lopăţica asta infanteristul sapă şi mormintele camarazilor căzuţi. Dacă nu are altceva la îndemînă, tot cu lopăţica sfărîmă şi pîinea cînd e îngheţată bocnă. O foloseşte

şi ca vîslă cînd, sub gloanţele inamice, traversează vreun rîu lat, călare pe un buştean. Iar cînd i se ordonă să se oprească, îşi construieşte din nou în jurul lui invincibila fortăreaţă. Ştie să sape eficient. Îşi construieşte fortăreaţa exact aşa cum trebuie. Lopăţica nu este doar un instrument cu care poţi să sapi: poţi să şi măsori cu ea. Două lungimi de lopată înseamnă un metru. Lama este lată de 15 centimetri şi lungă de 18. Dacă ştie aceste repere, soldatul poate să măsoare orice.

Lopăţica de infanterie nu are mîner rabatabil, ceea ce este foarte important. Trebuie să fie un obiect dintr-o bucată. Cele trei muchii ale sale sînt tăioase ca o lamă de cuţit. Este acoperită cu o vopsea verde, mată, ca să nu reflecte lumina soarelui.

Dar lopăţica nu este doar o unealtă şi o unitate de măsură. Mai e şi o garanţie a faptului că infanteria nu va da înapoi în cele mai dificile situaţii. Dacă infanterişţii au la dispoziţie cîteva ore ca să îşi sape locaşuri în care să se adăpostească, poate să dureze ani întregi pînă să îi scoţi din tranşee, orice arme moderne ai folosi împotriva lor.

În această carte, nu este vorba despre infanterie, ci despre soldaţi din alte unităţi, cunoscute ca Speţnaz. Aceşti soldaţi nu sapă niciodată tranşee; de fapt, nu sînt niciodată în poziţii de apărare. Ei fie lansează vreun atac-surpriză asupra unui duşman, fie, dacă întîmpină rezistenţă sau forţe inamice superioare, dispar la fel de repede cum au apărut şi îşi atacă duşmanul din nou cînd acesta se aşteaptă cel mai puţin.

În mod surprinzător, şi soldaţii Speţnaz cară cu ei lopăţele de infanterie. La ce le-o fi trebuind? Practic, e imposibil de descris în cuvinte cum folosesc ei lopăţelele. Trebuie să vezi cu ochii tăi. În mîinile unui soldat Speţnaz, lopăţica este o teribilă armă silenţioasă şi fiecare membru al detaşamentelor Speţnaz este mult mai instruit în utilizarea ei decît un infanterist. Primul lucru pe care trebuie să îl înveţe este precizia: să despice aşchii subţiri de lemn cu muchia lopăţelei ori să reteze gîtul unei sticle fără să o spargă. El trebuie să

învețe să îşi iubească lopățica şi să aibă încredere în precizia ei. Pentru aceasta, îşi aşază mîna pe o buturugă de copac, cu degetele răsfirate, şi loveşte puternic buturuga cu muchia lopeții. După ce ajunge să o utilizeze cu precizie ca pe o toporişcă, învață şi alte lucruri, mai complicate. În lupta corp la corp, lopățica te poate apăra de loviturile date cu baioneta, cuțitul, pumnul sau altă lopată. Dacă un soldat care nu are altă armă în afară de lopățică este închis într-o încăpere fără ferestre împreună cu un cîine turbat, cine credeți că o să cîştige? În cele din urmă, soldatul este învățat să arunce lopățica de infanterie cu la fel de multă precizie ca şi cum ar mînui o sabie sau o secure de luptă. Este o armă grozavă, un obiect unic, echilibrat, al cărui mîner de 32 de centimetri poate fi folosit ca pîrghie cînd îl arunci. Cînd se învîrte în zbor, propulsează lopata cu precizie, devenind o armă înfricoşătoare. Dacă se înfige într-un copac, nu e deloc uşor să o smulgi. E mult mai grav dacă loveşte țeasta cuiva, deşi, de obicei, membrii detaşamentelor Spețnaz nu caută să lovească inamicul în față, ci în spate. Nu se întîmplă prea des ca acesta să zărească lopățica înainte să i se înfigă în ceafă sau între omoplați, sfărîmîndu-i oasele.

Soldatul Spețnaz îşi iubeşte lopățica. Are mai multă încredere în ea decît în Kalaşnikov. S-a observat un amănunt psihologic interesant în luptele corp la corp care sînt obiectul activității pentru Spețnaz. Dacă un soldat trage într-un inamic înarmat cu o puşcă automată, şi inamicul trage în el. Dar dacă, în loc să tragă cu puşca, aruncă în el cu lopățica, acesta îşi scapă arma din mîini şi cade ca fulgerat.

Această carte este despre oameni care şi-au făcut din lopățică o armă şi despre soldați ce o mînuiesc cu mai multă siguranță şi îndemînare decît mînuiesc lingurile cînd stau la masă. Însă, desigur, mai au şi alte arme.

Capitolul 2

Speţnaz şi GRU

Cuvîntul rusesc *razvedka* nu poate fi tradus în nici o altă limbă. De obicei este redat prin „recunoaştere”, „spionaj” sau „culegere de informaţii”. O explicaţie mai exactă a cuvîntului este că el descrie orice mijloace şi orice acţiuni care au ca scop obţinerea unor informaţii despre un inamic, analizarea şi înţelegerea lor corectă.

Fiecare stat-major militar sovietic are propriul sistem de culegere şi analizare a informaţiilor despre inamic. Aceste informaţii sînt transmise apoi şi altor state-majore, mai sus, mai jos sau la acelaşi nivel pe scara ierarhică. De asemenea, fiecare stat-major primeşte informaţii despre inamic nu doar de la propriile surse, ci şi de la alte state-majore.

Dacă o unitate militară este învinsă în luptă deoarece nu îşi cunoaşte bine duşmanul, comandantul şi şeful statului-major nu pot da vina pe faptul că nu au fost îndeajuns de bine informaţi despre inamic. Cea mai importantă sarcină a fiecărui comandant şi şef de stat-major este ca, fără să aştepte să primească informaţii din altă parte, să îşi organizeze sursele de informare despre inamic şi să îşi alerteze trupele şi superiorii de orice pericol.

Speţnaz este una dintre formele pe care le ia *razvedka* militară sovietică, ocupînd un loc undeva între recunoaştere şi spionaj.

Este numele dat trupelor de şoc *razvedka*, în care se combină elemente de spionaj, terorism şi operaţiuni ale partizanilor la scară largă. În termeni de personal, aceasta implică diverse categorii de oameni: agenţi secreţi recrutaţi de *razvedka* militară sovietică din rîndul străinilor, în scopul de a derula operaţiuni teroriste şi de spionaj; unităţi profesioniste formate din cei mai buni sportivi ai ţării; şi unităţi formate din soldaţi obişnuiţi, dar aleşi cu grijă şi bine

instruiți. Cu cît un stat-major este mai sus pe scara ierarhică, cu atît are mai multe unități Spețnaz la dispoziție şi cu atît mai mulți profesionişti fac parte din aceste unități.

Termenul Spețnaz este un cuvînt compus din *spețialnoe naznacenie*, care înseamnă „cu destinație specială". Numele este foarte bine ales. Spețnaz se deosebeşte de alte forme de *razvedka* prin faptul că nu doar caută şi descoperă ținte inamice importante, ci, în majoritatea cazurilor, le atacă şi le distruge.

Spețnaz are o lungă istorie, care include şi perioade de succes, şi perioade de declin. După al doilea război mondial, Spețnaz nu era într-o stare prea bună, dar începînd de la mijlocul anilor '50 a început o nouă epocă în istoria organizației, odată cu noua desfăşurare de arme nucleare tactice de către Occident. Această evoluție a ridicat în fața Armatei Sovietice, care se pregătise dintotdeauna – şi încă o face – doar pentru războaie „de eliberare" pe teritoriul unor state străine, o barieră practic de netrecut. Strategia sovietică putea urma în continuare aceeaşi linie *doar* dacă se găseau mijloacele pentru a înlătura armele nucleare tactice ale Occidentului din calea trupelor sovietice, fără să transforme însă teritoriul inamic într-un deşert nuclear.

Distrugerea armelor nucleare tactice care fac ca un atac din partea sovieticilor să devină imposibil sau zadarnic putea fi realizată doar dacă se afla unde se găsesc toate aceste arme ale inamicului – sau măcar cele mai multe dintre ele. Însă aceasta era în sine o problemă foarte complicată. Este foarte uşor să camuflezi rachete tactice, avioane şi încărcături nucleare şi, în loc de rachete şi arme reale, inamicul poate afişa unele fictive, distrăgînd astfel atenția membrilor din *razvedka* sovietică şi protejînd adevăratele arme nucleare tactice pe care le ascunde.

Înaltul comandament sovietic a trebuit deci să conceapă un tip de mijloace de detectare care să se poată apropia foarte mult de armele inamicului şi, în fiecare caz, să dea un răspuns precis la întrebarea dacă acestea erau reale sau doar

nişte arme de diversiune ce arătau foarte convingător. Dar, deşi un număr imens de baterii nucleare au fost descoperite la timp, asta nu a rezolvat problema. Cît timp se transmiteau rapoartele de la unitățile de recunoaştere către statele-majore, se analizau informațiile obținute şi se pregătea acțiunea necesară, era posibil ca bateria să îşi schimbe poziția de mai multe ori. Aşa că trebuiau create forțe capabile să caute, să localizeze şi să distrugă pe loc armele nucleare descoperite în timpul unui război sau imediat înainte ca acesta să izbucnească.

Spețnaz era şi este exact un astfel de instrument, permițîndu-le comandanților de la nivelul armatei şi de la un nivel superior să determine fiecare în parte locația celor mai periculoase arme ale inamicului şi să le distrugă pe loc.

Dar este capabil oare Spețnaz să identifice şi să distrugă absolut toate armele nucleare ale inamicului? Bineînțeles că nu. Aşadar, cum se poate rezolva această problemă? Foarte simplu: Spețnaz trebuie să depună toate eforturile pentru a găsi şi a distruge armamentul nuclear al inamicului. Puterea nucleară reprezintă „dinții" unui stat şi aceştia trebuie scoşi din prima lovitură, dacă se poate, chiar înainte să înceapă lupta. Însă, dacă vezi că e imposibil să scoți toți dinții din prima lovitură, trebuie să mai loveşti o dată, nu doar dinții, ci şi creierul şi sistemul nervos ale acelui stat.

Cînd spunem „creier", ne referim la cei mai importanți oameni de stat şi politicieni ai acelei țări. În acest context, liderii partidelor de opoziție sînt considerați nişte candidați la distrugere la fel de importanți ca şi conducătorii partidului aflat la putere. Opoziția nu este decît creierul de rezervă al unui stat şi ar fi o prostie să distrugi principalul sistem de luare a deciziilor fără să scoți din funcțiune şi sistemul de rezervă. Prin aceasta ne referim, de exemplu, şi la principalii lideri militari şi şefii poliției, conducătorii Bisericii şi ai sindicatelor şi, în general, la toți oamenii care ar putea face apel la națiune într-un moment critic şi care sînt bine-cunoscuți de populație.

Prin „sistemul nervos” al statului înțelegem principalele centre şi linii de comunicare guvernamentale şi militare, precum şi companiile din domeniul comunicațiilor comerciale, inclusiv principalele posturi de radio şi studiouri TV.

Desigur, ar fi cam greu să distrugi în acelaşi timp creierul, sistemul nervos şi dinții, dar o lovitură dată simultan celor trei părți anatomice importante ar putea, după părerea liderilor sovietici, să diminueze considerabil capacitatea de acțiune a unei națiuni în eventualitatea unui război, mai ales în prima sa etapă, critică. Unele rachete vor fi distruse, iar altele nu vor putea fi lansate pentru că nu va avea cine să dea ordinul sau pentru că acesta nu va fi transmis în timp util din cauza întreruperii comunicațiilor.

Avînd în subordine o organizație ca Spețnaz şi după ce i-a testat potențialul în cadrul multor exerciții, înaltul comandament sovietic a ajuns la concluzia că aceste unități ar putea fi folosite cu succes nu doar împotriva instalațiilor nucleare tactice, ci şi împotriva celor strategice: baze ale submarinelor, rezerve de arme, baze aeronautice şi baze de lansare a rachetelor.

S-a conştientizat faptul că Spețnaz putea fi folosit şi împotriva inimii şi rezervei de sînge a statului respectiv – cu alte cuvinte, sursa şi distribuirea energiei: centrale electrice, stații de transformare şi linii electrice, precum şi conducte şi puncte de depozitare a petrolului şi gazelor naturale, stații de pompare şi rafinării. Dacă scoți din funcțiune măcar cîteva dintre cele mai importante centrale electrice ale inamicului, aceasta l-ar putea pune într-o situație catastrofală. Nu numai că s-ar întrerupe lumina – fabricile şi-ar întrerupe activitatea, lifturile nu ar mai funcționa, instalațiile de refrigerare ar deveni inutile, ar fi aproape imposibil ca spitalele să funcționeze, sîngele stocat în frigidere ar începe să se coaguleze, semafoarele, pompele de benzină şi trenurile s-ar opri, computerele nu ar mai putea fi folosite.

Chiar şi această scurtă listă trebuie să ducă la concluzia că *razvedka* militară sovietică (GRU) şi Spețnaz, din

subordinea sa, nu sînt doar „ochii şi urechile armatei sovietice”. Ca ramură specială a GRU, Spețnaz are ca obiectiv principal acțiunea pe timp de război, precum şi în ultimele zile şi ore dinainte de izbucnirea acestuia. Dar Spețnaz nu stă degeaba nici pe timp de pace. Uneori sînt întrebat: dacă vorbim despre terorism la o asemenea scară, înseamnă că vorbim despre KGB. Ei bine, nu. Există trei motive întemeiate pentru care Spețnaz face parte din GRU, şi nu din KGB. Primul este că, dacă GRU şi Spețnaz nu ar mai ține de armata sovietică, ci de KGB, ar fi ca şi cum ai lega la ochi un bărbat puternic, i-ai smulge urechile şi l-ai mai lăsa şi fără alte organe importante, după care l-ai pune să lupte în timp ce primeşte informațiile necesare pentru luptă de la altcineva, care stă lîngă el şi îi spune ce mişcări să facă. Liderii sovietici au încercat de mai multe ori să facă acest lucru şi întotdeauna s-a terminat catastrofal. Informațiile furnizate de poliția secretă au fost întotdeauna inexacte, întîrziate şi insuficiente, iar acțiunile unui uriaş orb, aşa cum era de aşteptat, nu au fost nici precise, nici eficiente.

În al doilea rînd, dacă funcționarea GRU şi a Spețnaz ar fi gestionată de KGB, atunci, în eventualitatea unei catastrofe (inevitabilă într-o astfel de situație), orice comandant sau şef de stat-major sovietic ar putea spune că nu a avut suficiente informații despre inamic, că, de exemplu, un aerodrom vital şi o baterie de rachete din apropiere nu fuseseră distruse de forțele KGB-ului. Acestea ar fi nişte reproşuri cît se poate de întemeiate, deşi este totuşi imposibil să distrugi fiecare aerodrom, fiecare baterie de rachete şi fiecare post de comandă, pentru că informațiile furnizate în timpul bătăliei sînt întotdeauna insuficiente. Orice ofițer comandant ce primeşte informații despre inamic se poate gîndi la un milion de alte întrebări la care nu există răspuns. Nu există decît o soluție: să îl pui pe fiecare ofițer să obțină singur informații despre inamic şi să îi oferi toate mijloacele necesare pentru a-şi învinge duşmanul. După aceea, dacă informațiile sînt insuficiente sau anumite ținte nu au fost distruse, nu sînt de

vină decît el şi şeful său de stat-major. Ei sînt cei care trebuie să organizeze culegerea şi interpretarea informațiilor despre inamic, astfel încît, chiar dacă nu au toate datele necesare, măcar să le aibă pe cele esențiale la momentul potrivit. Ei trebuie să organizeze operațiunile forțelor lor astfel încît să distrugă cele mai importante obstacole ridicate de inamic în calea lor. Aceasta este singura modalitate de a asigura victoria. Conducerea politică sovietică, KGB-ul şi liderii militari au avut cu toții ocazia să se convingă că nu se poate altfel.

În al treilea rînd, poliția secretă sovietică, KGB, îndeplineşte alte funcții şi are alte priorități. Are propriul aparat terorist, care include şi o organizație foarte similară cu Spețnaz, cunoscută sub numele Osnaz. KGB-ul foloseşte unitățile Osnaz pentru a îndeplini misiuni în multe cazuri nu foarte diferite de cele realizate de forțele Spețnaz ale GRU. Însă liderii sovietici consideră că este mai bine să nu existe monopoluri în domeniul războiului secret. În opinia lor, concurența dă rezultate mult mai bune decît cooperarea.

Nu mi-am propus să vorbesc despre Osnaz în această carte. Doar un ofițer KGB avînd legătură directă cu Osnaz ar putea descrie această organizație. Cunoştințele mele sînt foarte limitate. Dar, la fel cum o carte despre Stalin nu ar fi completă fără să se facă referire şi la Hitler, nici aici nu trebuie să trecem cu vederea unitățile Osnaz.

Termenul Osnaz se întîlneşte de obicei doar în documente secrete. În documentele neclasificate este scrisă denumirea completă, *osobogo naznacenie*, sau se foloseşte acronimul „ON”. În cazurile în care este abreviat un titlu mai lung, ON sînt lipite de literele care le precedă. De exemplu, DON înseamnă „divizie a Osnaz”, iar OON semnifică „detaşament al Osnaz”.

Termenii *osobîi* şi *speţialnîi* au ca acelaşi sens, dar sînt două cuvinte diferite. În traducere este destul de greu de găsit echivalente perfecte pentru aceste cuvinte, de aceea e mai uşor să se folosească termenii Osnaz şi Spețnaz ca atare. Se

pare că Osnaz a apărut practic în acelaşi timp cu dictatura comunistă. Încă din primele momente ale regimului sovietic, găsim referințe la detaşamente *osobogo nazacenie* – detaşamente cu destinație specială. Osnaz înseamnă unități militare teroriste ce au fost create ca trupe de şoc ale Partidului Comunist, al căror rol era să apere partidul. Osnaz a fost apoi preluată de poliția secretă, care şi-a schimbat numele din cînd în cînd aşa cum îşi schimbă lupul părul: CEKA – VCEKA – OGPU – NKVD – MGB – MVD – KGB. Oricum, lupul îşi schimbă părul, dar năravul ba.

Faptul că Spețnaz ține de armată, iar Osnaz de poliția secretă explică toate diferențele dintre ele. Spețnaz acționează mai ales împotriva unor inamici externi; Osnaz face acelaşi lucru, însă mai ales pe propriul teritoriu şi împotriva propriilor cetățeni. Chiar dacă şi Spețnaz, şi Osnaz trebuie să realizeze una şi aceeaşi operațiune, conducerea sovietică nu este înclinată să se bazeze atît pe cooperarea dintre armată şi poliția secretă, cît pe instinctele lor competitive.

Capitolul 3

O istorie a Speţnaz

Pentru a înțelege istoria organizației Speţnaz ar trebui să ne gîndim la parlamentul britanic din vremea regelui Henric al VIII-lea. În 1516, un membru al parlamentului, Thomas Morus, a publicat o carte extraordinară, *Utopia*. În această carte el arăta, într-un stil simplu şi convingător, că este foarte uşor să creezi o societate în care să domnească dreptatea universală, dar consecințele ar fi groaznice. Morus descrie o societate în care nu există proprietate privată, totul fiind controlat de stat. Statul din Utopia este complet izolat de lumea exterioară, iar clasa birocratică guvernează populația. Conducătorul suprem este instalat la putere pe viață. Țara însăşi, care fusese odinioară o peninsulă, a devenit o insulă, după ce populația şi armata au depus eforturi monumentale să sape un canal adînc care o separă de restul lumii. A fost instituită sclavia, dar nici restul populației nu o duce mai bine decît sclavii. Oamenii nu au casa lor, aşa că oricine poate intra oricînd în ce casă vrea, sistem mai prost chiar şi decît regulile actuale din armata sovietică, conform cărora în cazarma unei companii nu pot intra decît soldații companiei respective.

De fapt, sistemul din Utopia începe să semene mai degrabă cu cel dintr-un lagăr de concentrare sovietic. În Utopia, desigur, există reguli scrise care specifică la ce oră trebuie să se trezească oamenii (la 4 dimineața), cînd trebuie să se culce şi cîte minute de odihnă le sînt permise. Fiecare zi începe cu prelegeri publice. Oamenii nu pot călători decît cu un paşaport de grup, semnat de primar, iar dacă sînt prinşi fără paşaport în afara districtului lor, sînt aspru pedepsiți ca dezertori. Fiecare îşi supraveghează îndeaproape vecinul: „Toată lumea e cu ochii pe tine”.

Cu un umor englezesc fin, Thomas Morus descrie

modurile în care Utopia poartă războaie. Întreaga populație a Utopiei, şi bărbații, şi femeile, este antrenată să lupte. Utopia poartă doar războaie drepte, de autoapărare şi, bineînțeles, pentru eliberarea altor popoare. Utopienii consideră că este dreptul şi datoria lor să instituie un regim drept, similar cu al lor, în țările învecinate. Multe dintre țările din jur au fost deja eliberate, iar acum sînt conduse nu de lideri locali, ci de administratori din Utopia. Eliberarea celorlalte popoare se face în numele umanismului. Însă Thomas Morus nu ne explică în ce anume constă acest „umanism". Aliații Utopiei, primind ajutor militar din partea ei, înrobesc populațiile statelor învecinate.

Utopia cauzează conflicte şi controverse în țările care nu au fost încă eliberate. Dacă cineva dintr-o astfel de țară susține capitularea în fața Utopiei, se poate aştepta la o răsplată generoasă mai tîrziu. Însă oricine îi îndeamnă pe oameni să lupte împotriva Utopiei nu se poate aştepta decît la robie sau moarte, proprietățile sale urmînd să fie împărțite şi distribuite celor care capitulează şi colaborează.

Cînd izbucneşte războiul, agenții Utopiei din țara inamică afişează în cele mai frecventate locuri publice anunțuri despre recompensa ce îi va fi oferită aceluia care îl asasinează pe rege. Este o sumă imensă de bani. Mai e şi o listă cu numele altor oameni pentru asasinarea cărora vor fi plătite recompense consistente.

Rezultatul direct al acestor măsuri este că în țara inamică începe să domnească peste tot neîncrederea.

Thomas Morus descrie doar una dintre stratagemele folosite, dar aceasta este cea mai importantă:

> Şi, în cel mai cumplit foc al luptei, un grup de tineri aleşi special, care s-au devotat de bunăvoie cauzei lor, vor fi însărcinați să încerce să-l captureze sau să-l ucidă pe comandantul armatei duşmane. Fie întîlnindu-l în cîmp deschis, fie prin organizarea unei ambuscade, vor încerca să se apropie de el sau chiar să-l rănească de la distanță, în aşa fel încît, asigurîndu-şi deplin protecția prin curajul şi ferocitatea atacului declanşat, rareori se întîmplă să

dea greş în încercarea lor şi, în cele din urmă, să nu-l captureze sau să-l ucidă în plină luptă.

Tocmai despre grupurile de „tineri aleşi special” voi vorbi în această carte.

La 400 de ani după apariția *Utopiei*, teribilele profeții ale acestui englez înțelept au devenit realitate în Rusia. Încercarea de a crea o societate a dreptății universale a avut succes. Citisem predicțiile înfricoşătoare ale lui Thomas Morus cînd eram copil şi aproape că nu-mi venea să cred cu cît realism a fost descrisă Utopia şi cît de mult semăna cu Uniunea Sovietică: o țară unde toate oraşele arătau la fel, oamenii nu ştiau nimic despre ce se întîmplă în alte țări şi nici despre moda vestimentară (toți fiind îmbrăcați cam la fel) şi aşa mai departe. Morus descrisese chiar şi situația oamenilor „care gîndesc altfel”. În Utopia, spunea el, „este ilegal să îți aperi convingerile”.

Uniunea Sovietică este de fapt doar o variantă mai blîndă a Utopiei – un fel de „Utopie cu față umană”. În Uniunea Sovietică se poate călători fără paşaport intern, iar birocrații sovietici încă nu au atîta putere asupra familiei cum aveau corespondenții lor utopieni, care socoteau numărul de bărbați şi de femei din fiecare casă şi, dacă depăşea limita permisă, pur şi simplu îi mutau pe membrii care erau în plus în altă familie, sau chiar în alt oraş, care ducea lipsă de oameni.

Comuniştii încă mai au multe de făcut pînă să coboare societatea la nivelul Utopiei. Dar au reuşit să facă deja destule, mai ales în domeniul militar, cu precădere în ceea ce priveşte crearea „grupurilor de tineri aleşi special”.

Este interesant de observat că astfel de grupuri au fost formate înainte să existe Armata Roşie, înainte de Gărzile Roşii şi chiar înainte de Revoluție. Originile trupelor Spețnaz se găsesc în terorismul revoluționar din secolul al XIX-lea, cînd numeroase grupuri de tineri erau gata să comită crime sau chiar să se sinucidă pentru a susține cauza creării unei

societăți în care totul să fie împărțit în mod egal între toți. Ucigîndu-i pe alții sau fiind uciși, ei nu au înțeles un lucru simplu: că, pentru a crea o societate justă, trebuie să creezi un mecanism de control. Cu cît cineva vrea să construiască o societate mai justă, cu atît mai deplin trebuie să fie controlul asupra producției și a consumului.

Mulți dintre primii lideri ai Armatei Roșii fuseseră terorişti înainte de Revoluție. De exemplu, unul dintre organizatorii de seamă ai Armatei Roșii, Mihail Frunze, al cărui nume îl poartă acum principala academie militară sovietică, fusese condamnat la moarte de două ori înainte de Revoluție. La vremea aceea nu se prea întîmpla să primeşti două condamnări la moarte. Pentru că a organizat un partid care urmărea să răstoarne regimul existent prin forță, Lenin a fost doar deportat trei ani, în care a dus un trai îndestulat şi confortabil şi şi-a petrecut timpul trăgînd cu arma, pescuind şi susținînd deschis cauza revoluției. Iar terorista Vera Zasulici, care a omorît un guvernator provincial, a fost achitată de un tribunal rus. Tribunalul era independent de stat şi a hotărît că dacă ea ucisese din motive politice, însemna că aşa o îndemnase conştiința şi convingerile ei şi că fapta sa nu putea fi considerată o crimă. În acest context Mihail Frunze reuşise să primească două condamnări la moarte. Nici una din ele nu a fost finalizată, evident. În ambele ocazii sentința a fost comutată, fiind doar deportat în Siberia, de unde nu i-a fost deloc greu să evadeze. În timp ce se afla în exil, Frunze a organizat un cerc de oameni cu orientări similare ce se numea „Academia Militară”: o adevărată şcoală pentru terorişti, care a schițat prima strategie ce urma să fie aplicată de detaşamentele de comunişti în eventualitatea unei revolte.

Preluarea puterii de către bolşevici a demonstrat, în primul rînd revoluționarilor înşişi, că era posibil să neutralizezi o țară foarte mare şi apoi să o controlezi într-un mod simplu şi rapid. Era nevoie de nişte „grupuri de tineri aleşi special”, capabili să neutralizeze guvernul, serviciile

poştale, telegraful şi serviciul telefonic, precum şi terminalele feroviare şi podurile din capitală. Paralizarea centrului însemna izolarea ripostelor de la periferii. Zonele periferice puteau fi „rezolvate” mai tîrziu, pe rînd.

Frunze a fost, fără îndoială, un teoretician şi practician strălucit al artei războiului – inclusiv lupta partizanilor şi terorismul. În timpul războiului civil a comandat o armată şi mai multe fronturi. După excluderea lui Troţki a preluat funcţia de comisar al poporului pentru armată şi marină. În timpul războiului a reorganizat formaţiunile de partizani, numeroase, însă prost conduse, transformîndu-le în divizii şi armate subordonate administraţiei centralizate stricte. În acelaşi timp, aflîndu-se la comanda acestor formaţiuni, trimitea mereu unităţi mobile constituite din oameni puţini, dar de încredere să lupte în spatele liniei frontului.

Războiul civil a acoperit zone vaste, un război mereu în mişcare, fără un front stabil şi continuu şi cu un număr imens de armate, grupuri, detaşamente independente şi bande de toate soiurile. A fost un război al partizanilor şi în spirit, şi în esenţă. Din detaşamente mici, răzleţe, se formau armate, iar de fiecare dată cînd acestea erau învinse, se puteau dezintegra într-un mare număr de unităţi independente care continuau războiul la scară de lupte partizane.

Dar nu ne interesează aici războiul partizanilor în ansamblu, ci doar unităţile de luptă ale Armatei Roşii, create special pentru a opera în spatele inamicului. Astfel de unităţi au existat pe diferite fronturi şi în cadrul diferitelor armate. Ele nu erau cunoscute sub numele Speţnaz, dar natura lor era în esenţă aceeaşi şi Frunze nu a fost singurul care aprecia importanţa capacităţii de a folosi unităţi regulate în spatele liniei frontului. Şi Troţki, Stalin, Voroşilov, Tuhacevski, *inter alia*, susţineau această strategie şi o utilizau din plin.

Războiul revoluţionar împotriva puterilor capitaliste a început imediat după ce bolşevicii au pus mîna pe putere. Pe măsură ce Armata Roşie „elibera” şi alte teritorii şi ajungea la

granițele cu alte țări, subversiunea îndreptată împotriva lor se accentua. Sfîrşitul războiului civil nu însemna şi sfîrşitul războiului secret pe care îl purtau comuniştii împotriva vecinilor lor. Dimpotrivă, el a fost intensificat, pentru că, odată cu sfîrşitul războiului civil, au devenit disponibile forțe pentru alte tipuri de război.

Germania a fost prima țintă a revoluției. Este interesant de amintit că, nu mai tîrziu de decembrie 1917, în Petrograd se publica un ziar comunist, *Die Fackel*, cu un tiraj de 500 000 de exemplare. În ianuarie 1918, în acelaşi oraş a fost creată o grupare comunistă numită „Spartak". În aprilie 1918 a început să apară alt ziar, *Die Weltrevolution*. Şi, în sfîrşit, în august 1919, celebrul ziar al comuniştilor germani, *Die Rote Fahne*, a fost fondat la Moscova.

Pe măsură ce apăreau primele grupări comuniste, se adoptau măsuri pentru instruirea unităților de luptă teroriste ale comuniştilor germani. Aceste unități erau folosite pentru a reprima rezistența anticomunistă a țăranilor ruşi şi ucraineni. După aceea, în 1920, toate unitățile de comunişti germani au fost reunite în ariergarda Armatei Roşii, pe frontul de vest. Aceasta s-a întîmplat în momentul cînd Armata Roşie se pregătea să pătrundă în Germania prin Polonia. Marşul oficial al Armatei Roşii, „Marşul lui Budionîi", conține următoarele cuvinte: „Cucerim Varşovia – cucerim şi Berlinul!".

În anul acela bolşevicii nu au reuşit să organizeze revoluția în Germania, şi nici măcar în Polonia „eliberată". La vremea aceea, Rusia sovietică era devastată de primul război mondial şi de mult mai groaznicul război civil. Foametea, tifosul şi distrugerile devastau țara. Dar în 1923 s-a mai făcut o încercare de a provoca o revoluție în Germania. Însuşi Troțki a cerut în septembrie 1923 să fie eliberat din toate funcțiile pe care le deținea în partid şi în guvern şi să fie trimis ca soldat de rînd pe baricadele revoluției germane. Partidul nu l-a trimis acolo pe Troțki, dar i-a trimis pe alți lideri comunişti, printre care şi Iosif Unşliht. La vremea aceea era vicepreşedinte al poliției secrete, CEKA. Acum era numit

şef-adjunct al „administrației înregistrării”, cunoscută acum ca GRU sau serviciul de informații militare, iar în această calitate a fost trimis ilegal în Germania. „Unşliht a primit misiunea de a organiza detaşamentele care urmau să realizeze revolta înarmată şi lovitura de stat, recrutîndu-i pe membrii acestora şi dîndu-le arme. Mai avea şi sarcina de a organiza o CEKA germană pentru a-i extermina pe burghezi şi pe cei care se opuneau revoluției după transferul puterii... Iată cum s-a plănuit desfăşurarea revoluției. Cu ocazia aniversării Revoluției Ruse din Octombrie, muncitorii urmau să iasă în stradă în număr mare pentru demonstrații în masă. «Sutele roşii» ale lui Unşliht trebuiau să provoace ciocniri cu poliția, astfel încît să se ajungă la vărsare de sînge şi conflicte mai grave, pentru a stîrni indignarea muncitorilor şi a genera o revoltă generală a clasei muncitoare.”[1]

Ținînd seama de instabilitatea societății germane în acel moment, absența unei armate puternice, nemulțumirile generalizate şi frecventele acte de violență, mai ales în 1923, planul ar fi putut fi realizat. Mulți specialişti sînt înclinați să considere că Germania chiar era în pragul revoluției. Se considera că serviciul militar de informații al Uniunii Sovietice şi unitățile sale teroriste conduse de Unşliht Soviet nu trebuiau decît să aprindă scînteia în acest butoi cu pulbere.

Au fost mai multe motive pentru care s-a ales praful din aceste planuri, dintre care două sînt deosebit de importante: absența unei frontiere comune între URSS şi Germania, precum şi ruptura din interiorul Partidului Comunist German. Lipsa unei frontiere comune a fost la vremea respectivă un obstacol serios pentru pătrunderea în Germania a unor forțe substanțiale de elemente subversive. Stalin a înțeles foarte bine acest lucru şi s-a luptat mereu să zdrobească Polonia, astfel încît să aibă frontiere comune cu Germania. Cînd a reuşit, în 1939, a fost un pas riscant, deoarece o frontieră comună cu Germania însemna că acest stat putea ataca Uniunea Sovietică fără avertisment, cum s-a şi întîmplat de altfel doi ani mai tîrziu. Însă, fără o frontieră

comună, Stalin nu putea intra în Europa.

Scindarea din sînul Partidului Comunist German era un obstacol la fel de important pentru îndeplinirea planurilor sovietice. Un grup desfăşura politici pe linia impusă de Comintern şi deci de Biroul Politic sovietic, pe cînd celălalt urma o politică antagonistă. Zinoviev era „extrem de nemulțumit de acest lucru şi a propus în cadrul Biroului Politic să i se dea un ultimatum lui Maslov, unul dintre liderii comunişti germani din opoziție: ori primeşte o mare sumă de bani, iese din partid şi părăseşte Germania, ori Unşliht va primi ordin să îl lichideze".

În timp ce se făceau pregătiri pentru revoluția din Germania, se pregătea terenul şi pentru revoluții în alte țări. De exemplu, în septembrie 1923, grupuri de terorişti antrenați în URSS (atît bulgari, cît şi sovietici) au început să provoace tulburări în Bulgaria, care ar fi putut să degenereze într-o stare de haos generalizat şi vărsare de sînge. Dar „revoluția" a fost înăbuşită şi agitatorii au fugit în Uniunea Sovietică. Un an şi jumătate mai tîrziu, în aprilie 1925, s-a mai făcut o încercare. De data aceasta nişte persoane neidentificate au cauzat o explozie teribilă în cea mai mare catedrală din Sofia, în speranța că regele şi toți membrii guvernului vor fi ucişi. Boris al III-lea a scăpat ca prin minune, însă încercările de a destabiliza Bulgaria prin intermediul unor acte de terorism au continuat pînă în 1944, cînd Armata Roşie a pătruns în sfîrşit în Bulgaria. Atunci, aparent, s-a mai întîmplat o minune, pentru că începînd din acel moment nu a mai încercat nimeni să îi împuşte pe conducătorii bulgari şi nu au mai fost declanşate alte bombe. Teroarea a continuat, însă ea viza populația țării în ansamblu mai degrabă decît conducătorii. Iar după aceea terorismul bulgar s-a răspîndit dincolo de granițele țării, făcîndu-şi simțită prezența pe străzile Europei.

Campania de terorism împotriva Finlandei este strîns legată de numele comunistului finlandez Otto Kuusinen, care a fost unul dintre conducătorii revoltei comuniste care a avut

loc în această țară în 1918. După înăbuşirea „revoluției", el a fugit la Moscova, iar mai tîrziu s-a întors în Finlanda pentru a acționa subteran. În 1921 a fugit la Moscova ca să scape de arestare. Din acest moment, cariera lui Kuusinen a fost strîns legată de ofițerii din serviciul militar de informații. Kuusinen avea o funcție oficială şi făcea acelaşi lucru: pregătiri pentru răsturnarea democrației în Finlanda şi în alte țări. De-a lungul carierei sale secrete, Kuusinen a obținut unele succese notabile. La mijlocul anilor '30 a ajuns şef adjunct al Razvedupr, cum se numea pe atunci GRU. Sub coordonarea lui Kuusinen, a fost organizată o rețea de spionaj eficientă în țările scandinave; în acelaşi timp, el coordona instrucția unităților militare ce urmau să comită acte de terorism în aceste țări. În vara anului 1918 a fost înființată o şcoală de ofițeri în Petrograd pentru a-i instrui pe membrii „Armatei Roşii a Finlandei". Mai tîrziu, această şcoală a format ofițeri şi pentru alte „Armate Roşii" şi a devenit Şcoala Militară Internațională – un institut de studii superioare pentru terorişti.

După încheierea războiului civil, Kuusinen a insistat să poarte un război subteran pe teritoriul Finlandei şi să mențină cele mai eficiente unități de comunişti finlandezi. În 1939, după ce Armata Roşie a invadat Finlanda, s-a autoproclamat „prim-ministru şi ministru al Afacerilor Externe" al „Republicii Democrate Finlandeze". Din „guvern" făceau parte Mauri Rosenberg (din GRU) ca „vice-prim-ministru", Axel Antila, ca „ministru al Apărării", şi anchetatorul NKVD Tuure Lekhen, ca „ministru de Interne". Însă poporul finlandez a opus o rezistență atît de încrîncenată, încît încercarea guvernului condus de Kuusinen de a transforma Finlanda într-o „republică populară" s-a soldat cu un eşec.

(Trebuie menționat aici un fapt istoric curios. Atunci cînd comuniştii finlandezi şi-au format guvernul pe teritoriul Uniunii Sovietice şi au pornit un război împotriva propriei țări, în Finlanda au apărut formațiuni de voluntari ruşi care

au intrat în luptă atît împotriva comuniştilor sovietici, cît şi a celor finlandezi. Un membru marcant al acestei unități de voluntari a fost Boris Bajanov, fostul secretar personal al lui Stalin, care fugise în Occident.)

Încercarea eşuată a lui Otto Kuusinen de a deveni conducătorul Finlandei comuniste nu a însemnat sfîrşitul carierei sale. El şi-a continuat cariera cu succes, mai întîi în cadrul GRU şi apoi în Departamentul Organelor Administrative al Comitetului Central al PCUS – organismul care supraveghează toate instituțiile de spionaj şi teroriste din Uniunea Sovietică, precum şi închisorile, lagărele de concentrare, tribunalele şi aşa mai departe. Din 1957 pînă la moartea sa, în 1964, Kuusinen a fost unul dintre cei mai puternici lideri din Uniunea Sovietică, fiind în acelaşi timp membru al Biroului Politic şi secretar al Comitetului Central al Partidului. În cartierul Kodînski din Moscova, unde se află sediul GRU, una dintre străzile principale se numeşte Otto Kuusinen.

În timpul războiului civil şi după aceea, au fost create şi unități poloneze, care au acționat pe teritoriul Uniunii Sovietice. Un exemplu este Regimentul 1 Revoluționar „Varşovia Roşie", care a fost folosit pentru a înăbuşi revoltele anticomuniste din Moscova, Tambov şi Iaroslavl. Pentru a reprima revoltele anticomuniste ale populației ruse, comuniştii au folosit un regiment iugoslav, unul cehoslovac şi multe alte formațiuni, din care făceau parte şi unguri, români, austrieci şi alte naționalități. După războiul civil, toate aceste formațiuni au oferit o bază de recrutare a spionilor şi de creare a unor detaşamente de luptă care să opereze pe teritoriul statelor capitaliste. De exemplu, un grup de terorişti comunişti unguri, conduşi de Ferenc Kryug, a luptat împotriva țăranilor ruşi în războiul civil; în timpul celui de-al doilea război mondial, Kryug a condus un grup special care opera în Ungaria.

În afară de luptătorii „internaționalişti", adică oameni de origine străină, în Uniunea Sovietică erau organizate

detaşamente menite să opereze în străinătate, care erau compuse exclusiv sau în foarte mare măsură din cetățeni sovietici. Se purta o bătălie încrîncenată între comandanții armatei şi poliția secretă pentru controlul acestor detaşamente.

Pe 2 august 1930, un mic detaşament de trupe de comando a fost paraşutat în regiunea Voronej şi în timpul manevrelor trebuia să realizeze operațiuni în spatele „inamicului". Oficial, aceasta este data cînd au apărut primele trupe aeropurtate sovietice. Dar este şi data naşterii Spețnazului. Ulterior, trupele aeropurtate şi trupele Spețnaz s-au dezvoltat paralel. În anumite momente din istoria sa, Spețnaz au trecut de sub controlul serviciului militar de informații în mîinile forțelor aeropurtate, în alte perioade, acestea din urmă exercitau un control administrativ, în timp ce serviciul militar de informații deținea controlul operațional. Însă, în cele din urmă, s-a ajuns la concluzia că este mai practic ca Spețnaz să treacă în totalitate în subordinea serviciului militar de informații. Evoluția pe care a marcat-o Spețnaz în următorii 30 de ani nu poate fi studiată separat de dezvoltarea forțelor aeropurtate.

Anul 1930 a marcat începutul unei preocupări serioase față de trupele de paraşutişti în URSS. În 1931, detaşamente separate de paraşutişti au fost combinate pentru a forma batalioane, iar puțin după aceea, chiar regimente. În 1933, o brigadă Osnaz a fost creată în districtul militar al Leningradului. Aceasta includea şi un batalion de paraşutişti, unul de infanterie mecanizată, unul de artilerie şi trei escadrile aeriene. Totuşi, s-a dovedit a nu fi de prea mare folos armatei, deoarece nu numai că era prea mare şi greu de administrat, ci se afla mai degrabă sub autoritatea NKVD decît a GRU. După o lungă dispută, această brigadă şi altele create după acelaşi tipar au fost reorganizate, devenind brigăzi aeropurtate, şi transferate sub controlul deplin al armatei.

Pe de o parte, forțele aeropurtate sau VDV constau în

aeronave de transport, regimente şi brigăzi aeropurtate, escadrile de bombardiere grele şi unităţi de recunoaştere separate. Aceste unităţi de recunoaştere ne interesează aici. Nu se ştie cîte erau şi din cîţi soldaţi erau formate. Există doar informaţii fragmentare despre tacticile şi instruirea lor. Se cunoaşte însă faptul că, de exemplu, una dintre şcolile de formare se afla în Kiev. Era o şcoală secretă şi opera sub faţada unui club de paraşutism, fiind în totalitate sub controlul *Razvedupr* (GRU), incluzînd şi un număr mare de femei. Pe parcursul numeroaselor manevre, unităţile de recunoaştere erau paraşutate în spatele „inamicului" şi îi atacau punctele de comandă, cartierele generale, centrele şi liniile de comunicare. Este ştiut faptul că tehnicile teroriste erau deja destul de avansate. De exemplu, fusese dezvoltată o mină pentru a arunca în aer podurile feroviare în timp ce treceau trenuri peste ele. Totuşi, podurile sînt întotdeauna deosebit de bine păzite, aşa că experţii din *Razvedupr* şi Direcţia de Geniu a Armatei Roşii au conceput o mină care putea fi plasată pe şină la cîţiva kilometri distanţă de pod. Un tren care trecea peste ea ar fi „cules" mina, ce avea să explodeze exact cînd trenul se afla pe pod.

Pentru a vă face o idee despre scara la care operau VDV, la manevrele din 1934 au fost paraşutaţi simultan 900 de soldaţi. În timpul celebrelor manevre de la Kiev din 1935, nu mai puţin de 1 188 de soldaţi au fost paraşutaţi în acelaşi timp, urmaţi de un atac terestru normal a 1 765 de soldaţi cu tancuri uşoare, blindate şi artilerie. În Belarus, în 1936 au fost paraşutaţi 1 800 de soldaţi, susţinuţi de 5 700 de soldaţi cu armament greu. În districtul militar al Moscovei, în acelaşi an, Divizia 84 Infanterie a fost transferată dintr-un loc în altul pe calea aerului. Atacurile la scară largă ale unor trupe aeropurtate şi bine înarmate au fost întotdeauna însoţite de paraşutarea în districtele învecinate a unor unităţi de comando care operau pentru securitatea forţei importante, cît şi în interesul *Razvedupr*.

În 1938, Uniunea Sovietică avea şase brigăzi aeropurtate,

totalizînd 18 000 de soldați. Această cifră este totuşi înşelătoare, de vreme ce forța „unităților de recunoaştere separate” nu este cunoscută, ele nefiind incluse în această cifră. Însă nu doar Armata Roşie instruia paraşutişti, ci şi unele cluburi „civile”. În 1934, aceste cluburi numărau 400 de turnuri de antrenament din care membrii acestor cluburi făceau şi jumătate de milion de sărituri cu paraşuta, îmbogățindu-şi experiența cu sărituri din avion şi din baloane cu aer cald. Mulți specialişti occidentali apreciază că Uniunea Sovietică a intrat în al doilea război mondial cu un milion de paraşutişti antrenați, care puteau fi folosiți şi ca trupe aeropurtate, şi în cadrul unor unități speciale – cum am spune astăzi, în Spețnaz.

În sînul Marelui Stat-Major al Armatei Roşii se dădea o luptă puternic contestată. Pe teritoriul cărei țări aveau să opereze detaşamentele speciale – pe teritoriul inamic sau pe teritoriul Uniunii Sovietice atunci cînd acesta ar fi fost ocupat de inamic?

Mult timp cele două politici au coexistat. Detaşamentele erau antrenate să opereze şi pe teren propriu, şi pe teritoriul inamicului, ca parte a pregătirilor de întîmpinare a acestuia în regiunile vestice ale Uniunii Sovietice. Acestea au fost realizate cu foarte multă seriozitate. În primul rînd au fost create unități mari de partizani, formate din soldați atent selectați. Partizanii locuiau tot în oraşe şi sate, dar îşi continuau instrucția militară şi erau gata în orice moment să se retragă în păduri. Aceste unități nu erau decît baza pe care să se dezvolte un război partizan la o scară mult mai largă. Pe timp de pace, ele erau formate în mare parte din lideri şi specialişti; în timpul luptelor, fiecare unitate trebuia să se desfăşoare într-o formație enormă, induzînd cîteva mii de soldați. Pentru aceste formațiuni erau pregătite ascunzători în locații izolate, unde existau arme, muniții, mijloace de comunicare şi alte echipamente necesare.

În afară de partizanii care urmau să se răspîndească prin păduri, a fost pregătită o vastă rețea de trupe teroriste şi de

comando. Localnicii au fost instruiți pentru a desfăşura operațiuni de recunoaştere şi teroriste, iar dacă inamicii ajungeau în zona lor, ei trebuiau să rămînă pe loc, să li se supună şi chiar să lucreze pentru ei. Aceste rețele urmau apoi să organizeze o violentă campanie de teroare în garnizoanele inamice. Pentru a înlesni operațiunile partizanilor şi teroriştilor, au fost create rețele secrete de comunicare şi aprovizionare pe timp de pace şi s-au stabilit locuri de întîlnire, spitale, posturi de comandă şi chiar fabrici de armament secrete.

Pentru ca partizanilor să le fie mai uşor să opereze pe teritoriul lor, a fost creată o „zonă de distrugere", cunoscută şi sub numele „fîşia morții". Aceasta era o zonă situată de-a lungul frontierei vestice a Uniunii Sovietice, o fîşie cu lățimea între 100 şi 250 de kilometri. În interiorul acestei fîşii, *toate* podurile, depourile feroviare, tunelurile, rezervoarele de apă şi centralele electrice erau pregătite să fie distruse cu explozibili. Şi pe timp de pace rambleurile căilor ferate şi ale şoselelor şi scurtăturilor au fost pregătite pentru a fi aruncate în aer. Mijloacele de comunicare, liniile telefonice, chiar şi calea ferată permanentă – s-au făcut pregătiri ca toate acestea să poată fi distruse.

Chiar în spatele „fîşiei morții" era „Linia Stalin" de fortificații excepțional de bine întărite. Statul-Major considera că ar trebui ca inamicul, epuizat în „fîşia morții", să treacă de întinsele terenuri minate şi alte obstacole uriaşe, urmînd apoi să fie blocat de linia de fortificații. În acelaşi timp, partizanii aveau să îi atace constant din spate.

Era un sistem de apărare excelent. Ținînd seama de suprafețele imense despre care vorbim aici şi de rețeaua de drumuri aflată într-o stare proastă, un asemenea sistem ar fi putut foarte bine să facă întregul teritoriu al Uniunii Sovietice inaccesibil pentru un inamic. Dar în 1939 s-a semnat pactul Ribbentrop-Molotov.

Pactul a fost semnalul care a declanşat o uriaşă expansiune a puterii militare sovietice. Tot ce avea legătură

cu apărarea a fost distrus, pe cînd tot ce era asociat cu acțiunile ofensive a fost extins într-un ritm rapid, mai ales trupele sovietice de sabotaj şi trupele aeropurtate care aveau legătură cu acestea. În aprilie 1941 au fost create cinci corpuri aeropurtate. Toate cinci erau în primul eşalon strategic al Armatei Roşii, trei avînd ca țintă Germania şi două România. Acestea din urmă erau mai periculoase pentru Germania decît celelalte trei, deoarece paraşutarea chiar şi a unui singur corp aeropurtat în România şi întreruperea, chiar şi temporară, a aprovizionării Germaniei cu petrol însemnau sfîrşitul războiului pentru nemți.

Cinci corpuri aeropurtate în 1941 însemnau mai mult decît aveau toate celelalte țări ale lumii la un loc. Dar pentru Stalin nu era de ajuns. A existat un plan pentru a crea încă cinci corpuri aeropurtate, iar acest plan a fost pus în aplicare în august şi septembrie 1941. Dar într-un război defensiv Stalin, desigur, nu avea nevoie nici de primele cinci corpuri, nici de celelalte cinci. Orice discuție despre „planurile de apărare" ale lui Stalin ar trebui să explice mai întîi cum puteau fi folosite într-un război defensiv cinci sau zece corpuri aeropurtate.

Într-un război purtat pe teritoriul tău este mult mai uşor, în timpul unei retrageri temporare, să laşi ascunse nişte grupuri de partizani sau chiar formațiuni de luptă complete decît să le paraşutezi ulterior. Dar Stalin distrusese formațiunile de acest tip, lucru din care nu se poate trage decît o concluzie: Stalin pregătise special corpurile aeropurtate pentru a fi paraşutate pe teritoriul altor țări.

În paralel cu expansiunea rapidă a forțelor aeropurtate s-a manifestat şi o creştere la fel de rapidă a unităților speciale de recunoaştere menite să desfăşoare operațiuni pe teritoriul inamic.

Marele strateg şi istoric britanic B.H. Liddell Hart, referindu-se la această perioadă, vorbeşte despre îngrijorarea lui Hitler în privința intențiilor lui Stalin, menționînd „un atac fatal din spate din partea Rusiei". Iar mişcările Uniunii

Sovietice din iunie 1940 chiar au provocat o anumită nervozitate în cadrul înaltului comandament german. La acel moment, Germania îşi aruncase toate forţele împotriva Franţei, iar Uniunea Sovietică s-a grăbit să transfere trupe în statele baltice şi în Basarabia. Trupele aeropurtate s-au distins în mod special. În iunie 1940, Brigada 214 aeropurtată sovietică a fost paraşutată cu intenţia de a pune mîna pe un grup de aerodromuri din regiunea Siauliai din Lituania, la mai puţin de 100 de kilometri de graniţa estică a Prusiei. În aceeaşi lună, brigăzile aeropurtate 201 şi 204 au fost paraşutate în Basarabia pentru a ocupa oraşele Ismail şi Cetatea Albă. Acestea se aflau aproape de cîmpurile petrolifere de la Ploieşti. Oare ce avea să facă Stalin dacă armata germană avansa mai mult în Africa de Nord şi Marea Britanie?

Nu e greu de înţeles de ce a luat Hitler decizia ca în luna următoare – iulie 1940 – să se pregătească de război împotriva Uniunii Sovietice. Îi era imposibil să se deplaseze rapid de pe continentul european în Marea Britanie sau în Africa, lăsîndu-i cale liberă lui Stalin, cu armata sa uriaşă şi cu înfricoşătoarele forţe aeropurtate, care nu îi foloseau decît pentru o ofensivă pe scară largă.

Hitler a ghicit care erau planurile lui Stalin, aşa cum reiese din scrisoarea pe care i-a trimis-o lui Mussolini pe 21 iunie 1941[2]. Putem să îl credem pe Hitler? În cazul acesta, probabil că da. Scrisoarea nu era destinată publicării şi nici nu a fost publicată cît timp a trăit Hitler. Interesant este faptul că repetă ideea pe care o exprimase Stalin în cadrul unei şedinţe secrete a Comitetului Central. Mai mult decît atît, în discursul său de la al XVIII-lea Congres al Partidului Comunist Sovietic, Stalin făcuse următoarele afirmaţii despre Marea Britanie şi Franţa: „În politica lor de neimplicare se poate detecta o încercare şi o dorinţă de a nu-i împiedica pe agresori să îşi facă treburile murdare… de a nu împiedica, s-o spunem pe şleau, Germania să se amestece în afacerile europene şi să se implice într-un război… de a-i lăsa pe toţi

participanții la război să se afunde în noroaiele bătăliei, de a-i încuraja să facă acest lucru pe tăcute, de a-i lăsa să se epuizeze unul pe altul, iar apoi, cînd vor fi îndeajuns de slăbiți, ele să intre în arenă cu forțe proaspete, acționînd, desigur, «în interesul păcii», şi să le dicteze propriile condiții participanților la război care abia îşi mai trag sufletul”[3]. Încă o dată, el le atribuia altora motivele care îl împingeau să îşi urmărească ambițiile. Stalin voia ca Europa să îşi slăbească puterile. Iar Hitler a înțeles acest lucru – dar l-a înțeles prea tîrziu. Ar fi trebui să îl înțeleagă înainte de semnarea Pactului.

Totuşi, Hitler tot a reuşit să dea peste cap planurile lui Stalin declanşînd el războiul. Enormele forțe sovietice menite să „îi elibereze” pe vecinii Rusiei nu prea erau de folos în războiul de apărare împotriva Germaniei. Corpurile aeropurtate erau folosite ca infanterie obişnuită care încerca să oprească înaintarea tancurilor germane. Numeroasele unități, trupe şi comandouri aeropurtate au fost forțate să se retragă ori să sape tranşee pentru a opri înaintarea trupelor germane. Trupele aeropurtate instruite pentru a desfăşura operațiuni pe teritoriul unor țări străine au putut fi folosite în spatele inamicului, dar nu atît pe teritoriul, său, cît pe cel sovietic ocupat de armata germană.

Remodelarea întregii filosofii a Armatei Roşii, care fusese învățată să poarte un război ofensiv pe teritoriul altora, a fost foarte dificilă, dar nu a durat prea mult. În doar şase luni, Armata Roşie învățase să se apere, iar peste încă un an trecuse la operațiuni ofensive. Din acest moment, totul a mers strună şi Armata Roşie, creată exclusiv pentru operațiuni ofensive, a fost din nou victorioasă.

Procesul de reorganizare a forțelor armate pentru operațiuni pe propriul teritoriu a afectat toate ramurile serviciilor, inclusiv forțele speciale. La începutul anului 1942, în cadrul Armatei Sovietice au fost create 13 batalioane de gărzi[4] Spețnaz pentru operațiuni în spatele inamicului, precum şi o brigadă Spețnaz de geniu, formată din cinci batalioane. Erau tot atîtea batalioane cîte fronturi. Pe fiecare

front era trimis cîte un astfel de batalion. O brigadă de gărzi Spețnaz a rămas la dispoziția comandantului suprem, pentru a fi folosită doar cu permisiunea directă a lui Stalin în locațiile cruciale.

Pentru a nu dezvălui adevărata denumire de Spețnaz, batalionului de gărzi independent şi brigăzii li s-a dat numele de cod „gărzi de minari". Doar un cerc foarte restrîns de persoane ştiau ce se ascunde în spatele acestui nume.

A fost creat un departament special al *razvedka*, în cadrul direcției de informații a fiecărui front, pentru a coordona acțiunile „gărzilor de minari". Fiecare departament avea la dispoziție un batalion Spețnaz. Mai tîrziu, departamentele speciale din cadrul *razvedka* au început să recruteze agenți Spețnaz din teritoriile ocupate de inamic. Aceşti agenți erau meniți să le ofere sprijin „minarilor" atunci cînd apăreau în spatele inamicului. Mai apoi, în fiecare departament special al *razvedka* a fost creat un punct de recunoaştere Spețnaz pentru a recruta agenți.

Brigada de gărzi Spețnaz era comandată de unul dintre cei mai remarcabili specialişti în lupta în spatele inamicului – colonelul (iar mai apoi general-locotenentul) Moshe Ioffe.

Numărul soldaților Spețnaz a crescut foarte rapid. În documentele sovietice neclasificate găsim referințe la Brigăzile Spețnaz a 16-a şi a 33-a Geniu. În afară de detaşamentele care operau în spatele liniilor inamice, au mai fost create şi alte unități Spețnaz pentru diferite scopuri: de exemplu, batalioane de transmisiuni care aveau misiunea de a distruge legăturile radio ale inamicului, de a difuza date false cu rol de dezinformare şi de a depista locația cartierelor generale şi centrele de comunicații ale inamicului pentru a înlesni acțiunile formațiunilor teroriste Spețnaz. Se ştie că începînd din 1942 au existat batalioanele Spețnaz de transmisiuni independente 130, 131, 132 şi 226.

Operațiunile desfăşurate de „minari" se distingeau prin caracterul lor îndrăzneț şi prin eficacitate. De obicei apăreau în spatele liniilor inamice în grupuri mici. Uneori operau

independent, iar alteori îşi combinau operaţiunile cu cele ale partizanilor. Din aceste operaţiuni comune aveau întotdeauna de cîştigat şi partizanii, şi trupele Spetnaz. „Minarii” îi învăţau pe partizani cele mai dificile aspecte ale plantării de mine, modul de utilizare a celei mai sofisticate tehnologii şi tacticile cele mai avansate. Iar datorită partizanilor, beneficiau de o ascunzătoare sigură, de protecţie în timp ce îşi desfăşurau operaţiunile, precum şi de ajutor medical şi de altă natură în caz de nevoie. Partizanii cunoşteau bine zona şi puteau servi drept călăuze. Era o combinaţie excelentă: partizani localnici care cunoşteau fiecare copac din pădure şi echipament tehnic de cea mai bună calitate pentru utilizarea explozibililor, cu demonstraţii făcute de adevăraţi specialişti.

„Gărzile de minari” intrau în scenă de obicei pentru scurt timp, îşi făceau treaba bine şi repede şi apoi se întorceau de unde veniseră. Principala modalitate de a le transporta în spatele liniilor inamice era paraşutarea lor. Se întorceau apoi cu avioane care foloseau aerodromuri secrete ale partizanilor ori se întorceau pe jos, traversînd liniile inamice.

Punctul culminant al războiului partizanilor împotriva Germaniei a constat în două operaţiuni desfăşurate în 1943. La vremea aceea, ca rezultat al acţiunilor derulate de Osnaz, se făcuse ordine în cadrul mişcării partizane: aceasta fusese „epurată” şi ţinută strict sub control de la centru. Ca rezultat al acţiunilor întreprinse de Spetnaz, partizanii învăţaseră cele mai noi metode de luptă şi cele mai avansate tehnici de sabotaj.

Operaţiunea cunoscută sub numele „Războiul liniilor ferate” a fost desfăşurată timp de şase săptămîni, din august pînă în septembrie 1943. S-a ales un moment excelent: forţele sovietice, după ce au epuizat armata germană în bătălii defensive la Kursk, au declanşat brusc o ofensivă. Pentru a susţine înaintarea, a fost realizată o operaţiune de proporţii în spatele inamicului, cu scopul de a-i paraliza căile de aprovizionare, împiedicîndu-l să aducă muniţii şi combustibil pentru trupe, acesta neputînd astfel să îşi deplaseze rezervele.

Operațiunea a implicat participarea a 167 de unități de partizani, totalizînd 100 000 de oameni. Toate unitățile Spețnaz au fost trimise în spatele liniilor inamice pentru a-i ajuta pe partizani. Peste 150 de tone de explozibili, mai mult de 150 de kilometri de fitil şi peste jumătate de milion de detonatoare au fost transportate către unitățile de partizani pe calea aerului. Unitățile Spețnaz au primit instrucțiuni să supravegheze îndeaproape îndeplinirea sarcinilor acestora. Cei mai mulți dintre ei operau independent în locațiile cele mai periculoase şi cele mai importante; de asemenea, desemnau anumiți membri ai unităților lor care să instruiască unitățile de partizani în ceea ce priveşte utilizarea explozibililor.

Operațiunea „Războiul liniilor ferate" s-a desfăşurat simultan pe un teritoriu străbătut de un front ce depăşea 1 000 de kilometri în lățime şi 500 în adîncime. În prima noapte după începerea operațiunii au avut loc 42 000 de explozii pe liniile ferate, iar activitatea partizanilor s-a intensificat de la o noapte la alta. Înaltul comandament german a aruncat în luptă forțe uriaşe pentru a-şi apăra liniile de comunicare, astfel că în fiecare noapte se auzeau nu doar bubuiturile podurilor şi ale căilor ferate care erau aruncate în aer, ci şi zgomotele luptei cu forțele germane în care erau angajați partizanii ce încercau să ajungă la obiectivul pe care trebuiau să îl distrugă. În total, în cursul acestei operațiuni au fost aruncate în aer 215 000 de linii ferate, 836 de trenuri complete, 184 de poduri feroviare şi 556 de poduri rutiere. De asemenea, a fost distrusă o uriaşă cantitate de echipamente şi muniții ale inamicului.

După ce a cîştigat colosala bătălie de la Kursk, Armata Roşie s-a îndreptat în grabă către fluviul Nipru şi l-au traversat prin mai multe puncte. O a doua operațiune pe scară largă care a susținut înaintarea trupelor a fost desfăşurată în spatele inamicului sub numele „Concertul", care era, în concept şi în spirit, o continuare a „Războiului liniilor ferate". În etapa finală a acelei operațiuni, toate

unitățile Spețnaz au fost transferate în alte zone şi au primit permisiunea de a se odihni, alături de formațiunile de partizani care nu luaseră parte la operațiune. Acum venise vremea să acționeze. Operațiunea „Concertul” a început pe 19 septembrie 1943. În noaptea aceea, doar în Belarus au fost aruncate în aer 19 903 linii ferate. La operațiunea „Concertul” au luat parte toate unitățile Spețnaz şi 193 de unități de partizani. Numărul total de participanți la această operațiune a depăşit 120 000. Pe parcursul întregii operațiuni, care a continuat pînă la sfîrşitul lunii octombrie, au fost distruse 148 557 de linii ferate, au fost deraiate cîteva sute de trenuri cu trupe, arme şi muniții şi au fost aruncate în aer sute de poduri. În ciuda unei lipse de explozibili şi alte materiale necesare pentru astfel de misiuni, cu o zi înainte de începerea operațiunii, partizanilor nu li s-au putut trimite decît 80 de tone de explozibili. Cu toate acestea, „Concertul” a avut un succes nemaipomenit.

După ce Armata Roşie a pătruns pe teritoriul statelor vecine, forțele Spețnaz au suferit o reorganizare radicală. Unitățile de recunoaştere independente, posturile de recunoaştere ce recrutau agenți pentru acțiuni teroriste şi batalioanele independente de transmisiuni care se ocupau de dezinformare au fost păstrate ca atare. În presa militară sovietică există foarte multe referiri la operațiuni desfăşurate de unitățile speciale de informații în ultimele etape ale războiului. De exemplu, în cursul unei operațiuni desfăşurate în regiunea Vistula-Oder, grupe speciale din cadrul Direcției de Informații a cartierului general de pe Frontul 1 Ucrainean au stabilit aria de acoperire a rețelei de aerodromuri şi poziția exactă a bazelor aeriene inamice, au localizat cartierul general al Armatei a 4-a Blindate şi al Armatei a 17-a, al Corpului 48 de Blindate şi al Corpului 42 de Armată şi au cules o mulțime de alte informații extrem de necesare.

Detaşamentele Spețnaz formate din „gărzi de minari” au fost transformate totuşi în detaşamente normale de genişti şi folosite în această formă pînă la sfîrşitul războiului. Doar un

număr relativ mic de „gărzi de minari” au fost menținute şi utilizate în spatele liniilor inamice în Cehoslovacia, Bulgaria şi Iugoslavia. O astfel de decizie a fost cît se poate de corectă la vremea aceea. Principalele ținte ale operațiunilor desfăşurate de Spețnaz fuseseră liniile de comunicare ale inamicului. Dar aceasta fusese înainte ca Armata Roşie să înceapă să înainteze foarte rapid. Atunci cînd s-a întîmplat acest lucru, nu a mai fost nevoie să se arunce poduri în aer. Acestea trebuiau cucerite şi apoi apărate, nu distruse. Pentru această sarcină, Armata Roşie avea brigăzi de şoc separate, formate din trupe de geniu care, operînd împreună cu unitățile din avangardă, aveau să cucerească anumite clădiri deosebit de importante şi alte obiective, să le demineze şi să le apere pînă sosea grosul armatei. Formațiunile Spețnaz de gărzi erau utilizate mai ales pentru a întări aceste brigăzi speciale de geniu. Unele dintre batalioanele de gărzi Spețnaz care mai rămăseseră au fost transferate în Extremul Orient, unde, în august 1945, au fost folosite împotriva armatei japoneze.

Utilizarea forțelor Spețnaz în ofensiva din Manciuria din 1945 ne interesează în mod deosebit, deoarece oferă cea mai bună ilustrare a ceea ce s-ar fi întîmplat cu Germania dacă nu ar fi atacat Uniunea Sovietică.

Japonia semnase un tratat de pace cu Uniunea Sovietică. Cu toate acestea, Japonia intrase în război cu alte state şi îşi epuizase resursele militare, economice şi aşa mai departe. Cucerise teritorii întinse, locuite de sute de milioane de oameni care voiau să fie eliberați şi erau gata să întîmpine cu bucurie şi să sprijine pe oricine ar fi venit să îi elibereze. Japonia se afla exact în situația în care Stalin voise să vadă Germania: epuizată de războiul cu alte țări şi avînd trupe împrăştiate pe teritorii extinse, ale căror populații le detestau.

Astfel, firește, în interesul păcii şi al umanității, Stalin a atacat brusc forțele armate ale Japoniei din Manciuria şi din China, încălcînd prevederile tratatului semnat cu patru ani mai devreme. Operațiunea s-a desfăşurat pe arii vaste. În termeni de distanțe acoperite şi de viteză cu care se

desfăşura, această operaţiune este fără egal în istoria mondială. Trupele sovietice operau în teritorii ce măsurau 5 000 de kilometri lăţime şi 600-800 de kilometri adîncime. Peste un milion şi jumătate de soldaţi au luat parte la această operaţiune, cu 5 000 de tancuri şi aproape 4 000 de avioane. A fost cu adevărat o operaţiune-fulger, în cursul căreia 84 000 de ofiţeri şi soldaţi japonezi au fost ucişi şi 593 000 au fost luaţi prizonieri. A fost capturată o cantitate uriaşă de arme, muniţii şi alte echipamente.

Se poate obiecta că Japonia se afla deja pe marginea prăpastiei. Este adevărat. Dar în aceasta constă strategia sovietică: păstrarea neutralităţii pînă cînd inamicul devine epuizat din cauza luptelor purtate împotriva altcuiva, apoi efectuarea unui atac neaşteptat. Exact aşa fusese plănuit războiul împotriva Germaniei şi din acest motiv unităţile de partizani, barierele şi instalaţiile defensive nu mai erau necesare, iar cele zece corpuri aeropurtate au fost create în 1941.

În cadrul ofensivei din Manciuria, detaşamentele Spețnaz au dat tot ce aveau mai bun. Au fost paraşutate nu trupe aeropurtate, ci trupe speciale de recunoaştere. Unităţi Spețnaz din Flota Pacificului au fost debarcate de pe submarine şi ambarcaţiuni de suprafaţă. Alte unităţi Spețnaz au trecut graniţa pe jos, au capturat maşini ale japonezilor şi le-au folosit în operaţiunile lor. Îngrijoraţi de tunelurile feroviare de pe o fîşie din Frontul 1 Extrem-Oriental, înaltul comandament sovietic a creat unităţi speciale care să captureze tunelurile. Aceste grupuri au trecut graniţa în secret, au ucis gărzile, au tăiat fitilele legate de încărcăturile explozive şi au scos din funcţiune detonatoarele. Apoi au apărat tunelurile pînă la sosirea forţelor lor.

În cursul ofensivei, Spețnaz a utilizat un tip nou de operaţiune, foarte riscantă. Anumiţi ofiţeri superiori din cadrul GRU, avînd gradul de colonel sau chiar de general-maior, au fost puşi la comanda unor grupuri mici. Un astfel de grup avea să aterizeze pe neaşteptate pe un aerodrom aflat

în apropiere de un important cartier general japonez. Apariția unui colonel sau a unui general sovietic în spatele liniilor japoneze provoca întotdeauna reacții de uimire atît în rîndul ofițerilor şi soldaților japonezi, cît şi al populației locale. Avioanele de transport care îi duceau în locațiile vizate erau escortate de avioane de vînătoare sovietice, însă acestea din urmă erau obligate curînd să se întoarcă la bază, lăsînd avionul de transport fără apărare pînă la aterizare. Chiar şi după ce ateriza, nu mai rămîneau să apere avionul decît, în cel mai bun caz, un singur ofițer superior, echipajul şi nu mai mult de un pluton de soldați. Ofițerul sovietic solicita – şi de obicei obținea – o întîlnire cu generalul japonez, cerînd predarea garnizoanei japoneze. El şi grupul său nu aveau de fapt nici o susținere: trupele sovietice erau încă la sute de kilometri depărtare şi mai erau cîteva săptămîni pînă la încheierea războiului. Însă liderii militari japonezi locali (ca şi ofițerii sovietici, de altfel), desigur, nu ştiau acest lucru. Poate că împăratul hotărîse să lupte pînă la ultimul om…

S-au înregistrat mai multe cazuri în care ofițeri superiori japonezi au hotărît de capul lor să se predea, fără să aibă permisiunea de la superiorii lor în acest sens. Ne putem imagina cît de mult a crescut moralul şi s-a ameliorat atitudinea trupelor sovietice.

După încheierea celui de-al doilea război mondial, Spețnaz practic a încetat să existe timp de mai mulți ani. În cele din urmă a fost reorganizat sub coordonarea mai multor generali devotați cu fanatism ideii de Spețnaz. Unul dintre aceştia a fost Viktor Kondratevici Karcenko, care este considerat, în mod justificat, „părintele” forțelor Spețnaz moderne. Karcenko a fost un sportiv remarcabil şi un specialist în teoria şi practica utilizării explozibililor. În 1938 a absolvit Academia Electrotehnică Militară, care, în afară de faptul că forma specialişti în comunicații, la vremea aceea producea şi experți în aplicarea celor mai complicate modalități de a arunca în aer clădiri şi alte obiective. În

timpul războiului a fost şef de stat-major în cadrul Direcției de Operațiuni Speciale pe Frontul de Vest. Începînd din mai 1942, a fost şef de stat-major al brigăzii independente de gărzi Spețnaz, iar din iunie, locțiitor al comandantului acestei brigăzi. În iulie 1944, brigada sa a fost reorganizată, devenind o brigadă de geniu motorizată independentă.

Karcenko făcea parte din Marele Stat-Major după război, cînd i-a trimis o scrisoare lui Stalin, susținînd în principal următoarea idee: „Dacă înainte de izbucnirea războiului sportivii noştri din care erau formate unitățile Spețnaz ar fi petrecut un timp în Germania, Finlanda, Polonia şi în alte țări, ar fi putut fi folosiți pe timp de război pe teritoriul inamicului cu mai multe şanse de succes". Mulți specialişti în istoria Uniunii Sovietice cred acum că Stalin a pus capăt izolării autoimpuse a acestui stat în domeniul sportului parțial datorită efectului pe care l-a avut scrisoarea lui Karcenko asupra sa.

În 1948, Karcenko şi-a încheiat studiile la Academia pentru Ofițeri Generali. Începînd din 1951, a condus institutul de cercetare ştiințifică al trupelor de geniu. Sub coordonarea sa, au fost realizate cercetări şi experimente importante, în efortul de a dezvolta noi echipamente şi armamente, special pentru mici detaşamente de sabotori care să opereze în spatele liniilor inamice.

În anii de după război, Karcenko s-a străduit să demonstreze la cel mai înalt nivel necesitatea reînființării forțelor Spețnaz la un nou nivel tehnic. A avut foarte mulți oponenți. Din acest motiv, s-a hotărît apoi să nu mai discute. A selectat un grup de sportivi din rîndul studenților la Academia Militară de Geniu, a reuşit să le stîrnească interesul față de ideea sa şi i-a antrenat el însuşi pentru a îndeplini misiuni foarte dificile. În timpul manevrelor desfăşurate în taberele de la Toțkoe, cînd, conform instrucțiunilor date de mareşalul Jukov, a fost detonată o încărcătură nucleară, iar apoi a fost studiat comportamentul trupelor în condiții extrem de asemănătoare unui război real, Karcenko a hotărît să îşi

desfăşoare grupul de soldaţi pe riscul lui.

Discuţiile care au avut loc după realizarea manevrelor au fost instructive, după cum au căzut de acord toţi ofiţerii superiori – toţi, cu excepţia generalului Karcenko. El a arătat că în condiţiile unui război real nu s-ar fi întîmplat nimic din toate lucrurile despre care discutau, pentru că, spunea el, un grup mic de soldaţi special antrenaţi fusese aproape de locul unde fuseseră depozitate încărcăturile nucleare şi avusese destule ocazii să le distrugă atunci cînd acestea erau transportate din depozit la aerodrom. Mai mult decît atît, a spus el, ofiţerii care au hotărît să utilizeze arme nucleare ar fi putut foarte uşor să fie ucişi înainte de a lua această decizie. Karcenko a adus dovezi în sprijinul afirmaţiilor sale. Cînd nici asta nu a dat rezultate, Karcenko şi-a repetat „numărul" şi în timpul altor manevre importante, pînă cînd consecvenţa sa a avut efect. În cele din urmă a obţinut permisiunea de a forma un batalion care să desfăşoare operaţiuni în spatele inamicului vizînd armele nucleare şi posturile de comandă ale acestuia.

Batalionul a operat cu foarte mult succes, iar acesta a fost începutul renaşterii forţelor Spetnaz. Toate formaţiunile Spetnaz care există astăzi au fost recreate într-o formă nouă. De aceea, spre deosebire de cele care au existat în timpul războiului, nu sînt onorate cu titlul de „gărzi"[5].

Capitolul 4

Unităţile de luptă ale Speţnaz

Speţnaz este constituit din trei elemente distincte: unităţile de luptă, unităţile de sportivi profesionişti şi reţeaua de agenţi secreţi. Ca număr de soldaţi, unităţile de luptă Speţnaz sînt cele mai mari. Sînt compuse din soldaţi de rînd, aleşi dintre cei care sînt deosebit de puternici, de duri şi de loiali. Un factor care uşurează procesul de selecţie este faptul că în cadrul armatei sovietice există un sistem secret de selectare a soldaţilor. Cu mult timp înainte să îmbrace uniforma militară, milioanele de recruţi sînt evaluaţi cu atenţie şi împărţiţi în două categorii, în funcţie de fiabilitatea lor politică, dezvoltarea fizică şi mentală, gradul de implicare politică şi în funcţie de cît de „curat" (din punct de vedere comunist) este dosarul lor personal şi familial. Soldatul sovietic nu ştie în care categorie se încadrează – de fapt, habar nu are că există mai multe categorii. Dacă un soldat este inclus într-o categorie superioară, spre deosebire de camarazii săi, acest lucru nu înseamnă neapărat că a dat norocul peste el. Dimpotrivă, cel mai bine pentru un soldat este să fie încadrat în categoria cea mai slabă şi să îşi facă cei doi ani de armată în vreun batalion de pionieri uitat de Dumnezeu, în care nu există nici disciplină, nici supraveghere sau în unităţi unde ofiţerii sînt nişte beţivi care şi-au pierdut de mult orice autoritate. Cu cît categoria în care este încadrat soldatul se află la un nivel mai înalt, cu atît mai dificil va fi serviciul său militar.

Soldaţii din categoria cea mai înaltă formează garda de la Kremlin, trupele care protejează comunicaţiile guvernului, trupele de grăniceri şi Speţnaz. Dacă eşti inclus în cea mai înaltă categorie, nu înseamnă neapărat că vei face de gardă la Kremlin sau că vei fi repartizat într-o brigadă Speţnaz sau într-un centru pentru comunicaţiile guvernului. Soldaţii din

categoria cea mai înaltă selectați de autoritățile militare locale reprezintă pur şi simplu cel mai bun material uman oferit „clientului", din care acesta poate alege. „Clientul" alege doar ceea ce se potriveşte nevoilor sale. Toți cei de care „clienții" nu sînt interesați coboară la un nivel inferior şi le sînt oferiți reprezentanților următorului eşalon, cel al trupelor balistice strategice, al forțelor aeropurtate şi al echipajelor de pe submarinele nucleare.

Desigur, tînărul soldat habar nu are ce se întîmplă. Pur şi simplu este chemat într-o încăpere în care nişte oameni pe care nu îi cunoaşte îi pun o grămadă de întrebări. Peste cîteva zile este chemat din nou în acea încăpere, unde găseşte alți oameni pe care nu îi cunoaşte şi care îl iau la întrebări.

Acest sistem de sortare a recruților seamănă cu sistemul de magazine exclusiviste la care aveau acces doar comunişti cu funcții de conducere. Cel cu funcția cea mai înaltă alege primul. Apoi poate merge şi adjunctul său la magazin să îşi aleagă ceva din ceea ce rămîne. După aceea au voie în magazin oficialii de pe o treaptă inferioară pe scara ierarhică, apoi adjuncții lor şi aşa mai departe. În cadrul acestui sistem, Spețnaz reprezintă categoria cea mai înaltă.

Soldații care au fost aleşi de ofițerii Spețnaz sînt adunați în grupuri şi escortați de ofițeri şi sergenți pînă la unitățile de luptă Spețnaz, unde urmează o instrucție intensivă care durează cîteva săptămîni. La sfîrşitul instrucției, soldatul trage pentru prima dată cu kalaşnikovul său şi apoi trebuie să depună jurămîntul militar. Cei mai buni dintr-un grup de tineri soldați sînt trimişi apoi într-o unitate Spețnaz de instrucție, de unde se întorc peste şase luni cu gradul de sergent, pe cînd ceilalți sînt repartizați în unități de luptă.

În Spețnaz, ca peste tot în armata sovietică, există „cultul soldatului". Toți soldații sînt împărțiți în *stariki* („veterani") şi *salagi* („bibani"). Un adevărat *salaga* este un soldat care abia a început serviciul militar. Un adevărat „veteran" (care de fapt nu are decît vreo 20 de ani) este unul care mai are doar cîteva luni pînă termină armata. Un soldat care nu este nici *starik*,

nici *salaga* se încadrează undeva la mijloc între aceste două categorii, fiind numit *starik* în comparație cu oricine are la activ mai puține luni de armată decît el şi *salaga* cînd este comparat cu cineva care are o vechime în armată cu cîteva luni mai mare decît el.

După ce a fost recrutat în Spețnaz, soldatul trebuie să semneze un angajament prin care se obligă să nu dezvăluie informații secrete. Nu are dreptul să spună niciodată nimănui unde a făcut armata sau în ce au constat misiunile sale. Cel mult are dreptul să spună că a făcut armata la o divizie aeropurtată. Dezvăluirea secretelor privind Spețnaz este considerată înaltă trădare, ce poate fi pedepsită cu moartea, în conformitate cu articolul 64 din Codul penal sovietic.

După terminarea celor doi ani de armată în cadrul Spețnaz, soldatul are trei opțiuni. Poate deveni ofițer, caz în care i se oferă condiții speciale pentru a intra la şcoala superioară de ofițeri din Riazan. Poate rămîne soldat în cadrul Spețnaz, trebuind să facă o serie de cursuri suplimentare. Sau are opțiunea de a intra în rezervă. Dacă alege ultima variantă, se consideră că este soldat Spețnaz în rezervă în următorii cinci ani. Apoi, la vîrsta de 30 de ani, este în rezerva trupelor aeropurtate. După aceea se consideră că este infanterist în rezervă pînă cînd împlineşte 50 de ani. Ca în cazul oricăror alți rezervişti din armată, existența unei rezerve Spețnaz permite ca, în timpul unei mobilizări, să se suplimenteze cu rezervişti unitățile de luptă dacă este necesar.

Noroi, nimic altceva decît noroi peste tot în jur, şi ploua cu găleata. Plouase toată vara, aşa că totul era ud şi fleşcăit. Totul era încleiat cu noroi. Fiecare bocanc tîra după el cîteva kilograme în plus. Dar şi trupurile erau mînjite de noroi, şi mîinile, şi fețele, pînă la urechi. Era clar că sergentului nu îi era deloc milă de tinerii recruți Spețnaz în ziua aceea. Nu fuseseră încorporați decît de o lună. Fuseseră adunați într-un grup provizoriu şi trimişi să facă o lună de instrucție pe care

nici unul dintre ei nu avea să o uite niciodată cît avea să trăiască, ca pe cel mai urît coşmar.

În dimineața aceea fuseseră împărțiți în companii şi plutoane. Înainte de a le permite să intre din nou în cortul lor ud şi murdar de noroi, la sfîrşitul zilei fiecare sergent avea timp să arate plutonului său cîtă autoritate are.

— Treceți înăuntru!

Zeci de tineri se înghesuiau la intrarea în cortul uriaş, la fel de mare ca un corp de închisoare.

— Înăuntru, fi-r-ați ai dracului! urlă la ei sergentul.

Primul soldat dădu la o parte prelata udă şi grea care servea drept uşă şi tocmai era pe punctul de a păşi înăutru cînd ceva îl opri. Pe pămîntul noroios frămîntat de tălpile atîtor bocanci, chiar în prag, fusese întins, pe post de preş de şters picioarele, un prosop uimitor de alb. Soldatul ezită. Dar, în spatele său, sergentul se împingea, urlînd:

— Da' intrați odată, dracu' să vă ia!

Soldatului nu prea-i venea să calce pe prosop. În acelaşi timp nu se putea hotărî nici să sară peste el, pentru că noroiul de pe bocancii săi avea să cadă în mod sigur pe prosop. Pînă la urmă sări, iar ceilalți făcură la fel. Nimeni nu îndrăzni să ia prosopul de acolo. Toți îşi dădeau seama că fusese pus acolo, chiar la intrare, cu un anumit motiv. Un prosop curat şi frumos. Înconjurat de noroi. Ce căuta acolo?

Un pluton întreg locuia într-un singur cort uriaş. Soldații dormeau în paturi de metal supraetajate. Paturile de sus erau ocupate de *stariki* – „veteranii" care aveau 19 ani sau chiar 19 ani şi jumătate, care avau deja un an ori, unii, 18 luni de cînd erau în Spețnaz. *Salagi* dormeau în paturile de jos. Ei nu erau în armată decît de şase luni. În comparație cu cei care săreau acum peste prosop, erau şi ei *stariki*, bineînțeles. Toți săriseră, la vremea lor, cu stîngăcie peste prosop. Acum priveau în tăcere, răbdători şi atenți, să vadă cum se comportă ăştia noi în această situație.

Noii recruți se comportau aşa cum ar fi făcut-o oricine în locul lor. Unii se împingeau din spate, iar în față era prosopul.

Aşa că săreau şi apoi se adunau grămadă în mijlocul cortului, neştiind ce să facă cu mîinile sau unde să se uite. În mod ciudat, le venea să se uite în jos. Toți tinerii aceia se comportau exact la fel: săreau, se amestecau cu ceilalți din grămadă, apoi îşi lăsau privirea în pămînt. Dar nu – ultimul soldat se comportă cu totul altfel. Năvăli în cort, ajutat de sergent, care îl împinse cu piciorul. Cînd dădu cu ochii de prosopul cel alb, se îndreptă imediat, stînd pe el cu bocancii murdari, şi începu să şi-i şteargă de parcă ar fi fost într-adevăr un preş. După ce îşi şterse picioarele, nu se amestecă cu ceilalți din grămadă, ci merse pînă în colțul opus al cortului, unde ochise un pat liber.

— Ăsta-i al meu?

— Al tău e, strigă în cor tot plutonul.

— Vino-ncoa', amice, ai un loc mai bun aici! Nu vrei să mănînci ceva?

În noaptea aia toți tinerii recruți aveau să fie bătuți. La fel şi în nopțile următoare. Aveau să fie scoşi afară, în noroi, desculți şi obligați să doarmă în spălătoare (în picioare sau întinşi pe jos, cum vreți). Aveau să fie bătuți cu curele, cu papuci şi cu linguri, cu orice putea provoca durere. *Stariki* aveau să se folosească de *salagi*, călărindu-i ca pe nişte cai în timp ce se luptau cu prietenii lor. *Salagi* aveau să curețe armele „veteranilor" şi să îndeplinească toate sarcinile murdare pe care le primeau aceştia. Avea să se întîmple la fel ca oriunde în armata sovietică. Peste tot *stariki* le făceau aceleaşi greutăți recruților. Ritualurile şi regulile sînt aceleaşi peste tot. Spețnaz diferă de celelalte ramuri ale Armatei Roşii doar prin faptul că la intrarea în cort se întinde acel prosop uimitor de curat ca să calce recruții pe el. Sensul acestui ritual este cît se poate de clar şi de simplu: „Sîntem oameni de treabă. Te primim cu căldură, tinere, în colectivul nostru prietenos. Treaba pe care o facem este foarte grea, cea mai grea din toată armata, dar noi nu o lăsăm să ne înăsprească inimile. Intră în casa noastră, tinere, şi simte-te ca acasă. Noi te respectăm şi o să-ți oferim totul. Vezi – chiar am pus pe jos

un prosop, cu care noi ne ştergem pe faţă, pe care să calci cu picioarele tale murdare. Aşa deci – nu accepţi felul cum te primim? Nu accepţi umilul nostru dar? Nici măcar nu vrei să îţi ştergi picioarele de prosopul cu care noi ne ştergem pe faţă! Drept cine ne iei? Poate chiar nu ne respecţi, dar de ce ai intrat în casa noastră cu bocancii murdari?".

Doar un singur *salagi*, cel care şi-a şters picioarele de prosop, va putea dormi fără să fie tulburat. Îşi va primi toată raţia de mîncare şi îşi va curăţa doar arma sa; şi poate că *stariki* va da instrucţiuni ca el să nu facă nici măcar asta. În pluton sînt mulţi alţii care să o facă.

De unde Dumnezeu ar fi putut afla un tînăr soldat de numai 18 ani despre tradiţia Speţnaz? De unde să fi auzit de prosopul alb? Speţnaz este o organizaţie secretă care îşi preţuieşte tradiţiile şi nu le împărtăşeşte nimănui. Un fost soldat Speţnaz nu trebuie să se apuce niciodată de povestit: dacă o face, o să rămînă fără limbă. În orice caz, este puţin probabil să spună cuiva despre şmecheria cu prosopul, mai ales cuiva care încă nu a fost încorporat. Eu am luat bătaie, n-are decît să ia şi el bătaie, se gîndeşte el.

Există doar trei căi pe care tînărul soldat ar fi putut afla despre prosop. Poate că pur şi simplu a ghicit ce i se întîmplă. Prosopul fusese întins pe jos la intrare, deci probabil că trebuie să îşi şteargă picioarele de el. La ce altceva ar putea folosi? Sau poate că fratele său mai mare trecuse prin Speţnaz. Desigur, el nu pronunţase niciodată acest cuvînt şi nici nu spusese cu ce se ocupa, dar poate că pomenise ceva despre prosop: „Fii atent, frăţioare, sînt anumite unităţi în care există nişte obiceiuri foarte ciudate... Dar ai grijă – dacă ciripeşti ceva, îţi rup capul. Şi să ştii că pot s-o fac". Sau poate că fratele său mai mare a petrecut ceva timp într-un batalion disciplinar. Poate că fusese şi în Speţnaz, şi într-un batalion disciplinar. Pentru că obiceiul de a aşterne pe jos un prosop la intrare înainte de sosirea recruţilor nu îşi are originea în Speţnaz, ci în batalioanele disciplinare. Este posibil să fi ajuns în batalioanele disciplinare de astăzi de la

închisorile din trecut.

Legăturile dintre Spețnaz şi batalioanele disciplinare sînt invizibile, însă numeroase şi foarte puternice.

În primul rînd, serviciul militar ca soldat Spețnaz este cea mai dură formă de militărie din armata sovietică. Cerințele fizice şi psihologice nu sînt doar ridicate în mod deliberat pînă la nivelul maxim pe care îl poate suporta un om; adesea, ele sînt împinse în mod intenționat dincolo de orice limite permisibile. Este de înțeles că un soldat Spețnaz ar putea descoperi că nu poate face față acestor cerințe extreme şi că va ceda. Această prăbuşire poate lua multe forme diferite: sinucidere, depresie severă, isterie, nebunie sau dezertare. Pe cînd plecam dintr-o unitate de informații dintr-un district militar, fiind promovat la Moscova, într-o gară mică am dat peste un ofițer Spețnaz pe care îl cunoşteam, escortat de doi soldați înarmați.

— Ce naiba faci aici? am exclamat eu. În gara asta nu vezi oameni decît o dată pe lună!

— Unul dintre oamenii mei a fugit!

— Un nou recrut?

— Ei, asta-i problema, e un *starik*. Mai avea numai o lună.

— Şi-a luat arma cu el?

— Nu, a plecat fără ea.

M-am arătat foarte surprins, i-am urat noroc locotenentului şi mi-am văzut de drum. Nu ştiu dacă l-a mai găsit. Chiar în gara următoare vagoanele au fost împînzite cu trupe ale Ministerului de Interne. Se dăduse alarma în tot districtul.

Soldații dezertau din Spețnaz mai des decît din alte ramuri ale serviciilor. Dar de obicei este vorba despre un nou recrut care a ajuns la limită şi care de obicei îşi ia cu el o puşcă. Un om ca ăsta va omorî pe oricine îi stă în cale. Însă de obicei este încolțit rapid şi omorît. Dar de data aceasta dezertase un *starik*, care nici măcar nu avea o puşcă. Oare unde plecase şi de ce? Habar nu aveam. L-or fi găsit pînă la

urmă? Nici asta nu ştiam. Sigur l-au găsit. Se pricep la asta. Dacă nu avea nici o puşcă la el, nu l-au omorît. Doar nu omoară oameni aşa, fără nici un motiv. Deci ce l-ar fi aşteptat? Doi ani într-un batalion disciplinar şi apoi o lună în Spețnaz, pe care nu o mai terminase cînd ar fi trebuit.

Spețnaz nu are vreo emblemă sau insignă deosebită – cel puțin oficial. Dar neoficial emblema trupelor Spețnaz este un lup, sau mai degrabă o haită de lupi. Lupul este un animal puternic şi mîndru, care se remarcă prin incredibila sa rezistență. Un lup poate alerga repede ore întregi prin zăpadă mare, iar apoi, cînd îşi adulmecă prada, îşi iuțeşte pasul şi mai mult. Uneori îşi urmăreşte prada zile întregi, epuizînd-o. Exploatîndu-şi remarcabila capacitate de rezistență, lupii mai întîi storc prada de puteri şi abia apoi atacă animale cunoscute pentru puterea lor uimitoare, cum ar fi elanul. Se spune pe drept cuvînt că „lupul depinde de picioarele lui”. Lupii pot doborî un elan uriaş, nu atît prin forța muşcăturii lor, cît datorită picioarelor lor puternice.

Lupul este şi foarte inteligent, mîndru şi independent. Poți să îmblînzeşti şi să domesticeşti o veveriță, o vulpe sau chiar un elan. Şi sînt multe animale care pot fi dresate. Un urs dresat poate face nişte lucruri uimitoare. Dar nu poți să îmblînzeşti un lup şi nici să îl dresezi. Lupul trăieşte în haită, o unitate de luptă închegată şi bine organizată, formată din prădători teribili. Tacticile unei haite de lupi sînt ilustrarea perfectă a flexibilității şi îndrăznelii. Tacticile lupilor sînt constituite dintr-un număr enorm de diferite trucuri şi combinații, un amestec de şiretenie şi forță, manevre derutante şi atacuri fulgerătoare.

Nici un alt animal de pe lumea asta nu ar putea simboliza mai bine trupele Spețnaz. Şi există motive întemeiate pentru care instrucția unui soldat Spețnaz începe cu antrenarea picioarelor. Omul este la fel de puternic şi de tînăr ca şi picioarele sale. Dacă un om are un mers şleampăt, tîrîindu-şi picioarele, aceasta înseamnă că şi el este un om slab. În schimb, un pas elastic şi săltăreț reprezintă un semn sigur de

sănătate fizică şi mentală. Soldaţii Speţnaz poartă adesea uniforma altor arme şi sînt plasaţi în aceleaşi tabere militare ca şi alte unităţi secrete, de obicei împreună cu trupele de transmisiuni. Dar îţi trebuie o pregătire specială ca să îţi dai seama că un anumit soldat este Speţnaz. Îl ghiceşti după felul cum merge. Nu o să îl uit niciodată pe un soldat căruia i se spunea „Arcul". Era nu prea înalt, uşor adus de spate şi gîrbovit. Dar picioarele nu îi stăteau niciodată locului. Parcă dansa tot timpul. Dădea impresia că nu îl reţine decît o sfoară invizibilă, iar dacă această sfoară ar fi tăiată, el ar ţopăi, ar alerga şi ar dansa încontinuu, fără să se mai oprească vreodată. Comisariatul militar, a cărui sarcină era să selecteze tinerii soldaţi şi să îi sorteze, nu l-a băgat în seamă şi l-a trimis la o brigadă de rachete. Era acolo de aproape un an cînd brigada a trebuit să ia parte la nişte manevre în care împotriva lor a fost folosită o companie Speţnaz. Cînd exerciţiul s-a încheiat, compania Speţnaz a primit hrană chiar acolo, în pădure, alături de trupele de rachete. Ofiţerul de la comanda companiei Speţnaz l-a observat pe soldatul de la unitatea de rachete care părea că dansează tot timpul cît a stat la coadă ca să îşi primească supa.

— Soldat, vino aici.

Ofiţerul a trasat o linie pe pămînt.

— Acum sari.

Soldatul s-a oprit lîngă linie şi a sărit chiar de acolo, fără să îşi ia avînt. Comandantul companiei nu avea la el nimic cu care să măsoare lungimea săriturii, dar nici nu era nevoie. Ofiţerul se pricepea la astfel de lucruri şi ştia să distingă ceva bun de ceva excelent.

— Urcă în maşina mea!

— Nu pot, tovarăşe maior, fără permisiunea ofiţerului meu.

— Tu urcă în maşină, nu-ţi face griji, n-o să păţeşti nimic. O să vorbesc eu cu cine trebuie şi o să le explic unde ai fost.

Comandantul companiei l-a silit pe soldat să urce în maşina sa, iar peste o oră l-a prezentat şefului serviciului de

informații al armatei, spunînd:

— Tovarăşe colonel, uitați ce am găsit în trupele de rachete. Ei bine, tinere, acum să te vedem cum sari.

Soldatul a făcut o săritură de pe loc. De data aceasta exista pe acolo o ruletă care a arătat că acesta sărise 241 de centimetri.

— Ia-l pe soldatul ăsta sub comanda ta şi găseşte-i boneta care i se potriveşte, spuse colonelul.

Comandantul companiei Spețnaz şi-a scos bereta albastră şi i-a dat-o soldatului. Şeful serviciului de informații l-a sunat chiar atunci pe şeful statului-major al armatei, care a ordonat brigăzii de rachete să uite că a avut vreodată un asemenea soldat.

Soldatul „dansator" a primit porecla „Arcul" datorită flexibilității sale. Înainte nu fusese niciodată prea interesat de sport, dar se născuse atlet. Sub coordonarea unor antrenori experimentați, talentele sale au ieşit la iveală şi s-a descurcat excelent încă de la început. Peste un an, cînd a terminat armata, putea deja să sară 2,90 metri. A fost invitat să devină sportiv profesionist în cadrul Spețnaz, iar el a acceptat.

Această săritură lungă de pe loc a fost pe nedrept uitată şi nu mai este inclusă în programul competițiilor oficiale. Cînd a devenit probă olimpică, recordul stabilit în 1908 a fost de 3,33 metri. Ca exercițiu fizic, săritura în lungime de pe loc este cel mai sigur indicator al forței picioarelor. Iar forța picioarelor este un indicator sigur al condiției fizice generale a unui soldat. Practic jumătate din muşchii unui om se găsesc în picioare. Spețnaz acordă extrem de multă atenție dezvoltării picioarelor soldaților săi, folosind numeroase exerciții simple, dar foarte eficiente: urcarea scărilor în fugă, urcarea şi coborîrea cîtorva trepte cu gleznele legate, urcarea în fugă a unor pante nisipoase abrupte, săriturile de la o înălțime destul de mare, săritul dintr-o maşină sau un tren aflat în mişcare, aducerea genunchilor pînă la umeri ridicînd greutăți cu picioarele şi, desigur, săriturile de pe loc. La sfîrşitul anilor '70, recordul Spețnaz la acest exercițiu, care

nu a fost recunoscut de autoritățile sportive oficiale, a fost de 3,51 metri.

Un soldat Spețnaz ştie că este invincibil. Poate că acest lucru este discutabil, dar părerile altor oameni nu îl interesează pe soldat. El ştie că este invincibil şi asta îi ajunge. Această idee îi este inoculată cu grijă şi delicatețe, nu exagerat de insistent, dar continuu şi eficient. Procesul de instrucție psihologică este în mod indisolubil legat de întărirea fizică. Dezvoltarea unui spirit de încredere în sine şi de independență, precum şi a unui sentiment de superioritate în raport cu orice oponent are loc în acelaşi timp cu dezvoltarea inimii, a muşchilor şi a plămînilor. Cel mai important element în instruirea unui soldat Spețnaz este să îl faci să creadă în forța sa.

Se spune că omul are un potențial nelimitat. Omul poate atinge orice înălțimi în viață, în orice domeniu de activitate. Însă, pentru a-şi învinge oponenții, trebuie mai întîi să se depăşească pe sine, să îşi învingă temerile, lipsa de încredere şi lenea. Drumul spre culmi este cel al unei lupte continue cu sine însuşi. Omul trebuie să se forțeze să se trezească mai devreme decît ceilalți şi să se culce mai tîrziu. Trebuie să elimine din viața sa tot ceea ce îl împiedică să îşi atingă obiectivul. Trebuie să îşi supună întreaga existență celui mai strict regim. Trebuie să nu îşi mai ia zile libere. Trebuie să îşi folosească timpul cît mai eficient posibil şi să facă şi mai multe lucruri decît credea că este capabil. Omul care vizează o anumită țintă nu poate reuşi decît dacă foloseşte fiecare minut din viața sa în cel mai eficient mod cu putință pentru a-şi duce planul la îndeplinire. Patru ore de somn ar trebui să îi ajungă, iar restul timpului poate fi folosit pentru a se concentra asupra atingerii obiectivului.

Îmi închipui că ar fi imposibil şi probabil inutil să inoculezi această gîndire unei armate de masă formate prin mijloacele mobilizării obligatorii. Dar, în cadrul unor unități separate compuse cu grijă din cel mai bun material uman, o astfel de filosofie este cît se poate de acceptabilă.

Ca număr, soldații Spețnaz totalizează mai puțin de 1% din forțele armate sovietice pe timp de pace. Spețnaz este partea cea mai bună, atent selectată, a forțelor armate, iar ideea potențialului nelimitat al oamenilor a fost adoptată pe deplin de fiecare membru al organizației. Este o filosofie care nu poate fi exprimată în cuvinte. Soldatul o înțelege nu cu mintea, ci cu picioarele, cu umerii şi cu sudoarea. El ajunge curînd să fie convins că drumul spre victorie şi autoperfecționare este o luptă cu sine însuşi, cu propriile slăbiciuni mentale şi fizice. Instrucția de orice tip are sens doar dacă îl aduce pe om la limita puterilor sale fizice şi mentale. Mai întîi, el trebuie să îşi cunoască exact limitele capacităților. De exemplu: poate face 40 de flotări. Trebuie să ştie exact această cifră şi faptul că ea reprezintă într-adevăr limita capacității sale. Indiferent cît s-ar forța, nu poate face mai mult de atît. Dar fiecare antrenament este o încercare dură de a-şi bate propriul record. Cînd începe un antrenament, soldatul trebuie să îşi promită că astăzi îşi va bate propriul record sau va muri încercînd să o facă.

Singurii care devin campioni sînt cei ce îşi încep fiecare antrenament ca şi cum ar merge la moarte sau în bătălia finală, în care fie vor cîştiga, fie vor muri. Învingătorul este cel pentru care victoria e mai importantă decît viața. Învingătorul este cel care se scufundă cu un centimetru mai mult decît adîncimea sa maximă, ştiind că plămînii lui nu o să reziste şi că dincolo de limita puterilor lui îl aşteaptă moartea. Şi, odată ce a depăşit frica de moarte, data viitoare se va scufunda şi mai mult! Locotenentul-major Spețnaz Vladimir Salnikov, campion mondial şi campion olimpic la înot, repetă în fiecare zi acest slogan: „Cucereşte-te!” – iată de ce i-a învins pe toți la Jocurile Olimpice.

Un loc excelent unde poți ajunge să te cunoşti şi să te depăşeşti este „Şanțul Diavolului”, care a fost săpat la centrul de instruire a trupelor Spețnaz de lîngă Kirovograd. Este un şanț pe fundul căruia sînt înfipte țepuşe de metal. În punctul său cel mai îngust, şanțul măsoară trei metri în lățime, dar se

lărgeşte din ce în ce mai mult.

Nimeni nu este forțat să sară peste şanț. Dar, dacă vrei să te testezi, să te cucereşti şi să îți învingi laşitatea, n-ai decît să sari. Poți să sari de pe loc ori să îți iei avînt, poți sări în pantofi sport şi trening, cu bocanci grei şi un rucsac mare în spate sau ținînd în mîini o armă. Cum vrei. La început sari şanțul în partea mai îngustă şi treptat te muți mai încolo. Dacă faci o greşeală, dacă te împiedici de ceva sau nu reuşeşti să ajungi dincolo de şanț, cazi pe o parte direct în țepuşe.

Nu sînt mulți cei care au fost dispuşi să îşi rişte viața la Şanțul Diavolului, pînă cînd a fost afişat un avertisment strict: „Doar pentru luptători Spețnaz adevărați!”. Acum nimeni nu mai aşteaptă să fie invitat să încerce. Tot timpul sînt acolo destui oameni şi mereu sare cineva, fie vară, fie iarnă, pe noroi alunecos şi pe zăpadă, cu măşti de gaze şi fără, cărînd o cutie de muniții, ținîndu-se de mînă, cu mîinile legate şi chiar cu cineva în cîrcă. Cel ce sare peste Şanțul Diavolului are încredere în sine, se consideră invincibil şi are motive întemeiate.

Relațiile din cadrul unităților Spețnaz seamănă foarte mult cu cele din cadrul unei haite de lupi. Nu cunoaştem toate amănuntele despre obiceiurile lupilor. Dar am auzit zoologi sovietici vorbind despre viața şi comportamentul lupilor şi, ascultîndu-i, mi-am amintit de Spețnaz. Se spune că lupul nu doar are un creier foarte dezvoltat, ci este şi cel mai nobil dintre toate creaturile care trăiesc pe această planetă. Capacitatea mentală a lupului se consideră a fi cu mult mai mare decît cea a cîinelui. Ceea ce am auzit de la specialişti care şi-au petrecut întreaga viață în taigaua rîului Ussuri şi care au întîlnit lupi în fiecare zi este în contradicție cu ceea ce spun despre ei oamenii care nu i-au văzut decît la grădina zoologică.

Specialiştii spun că lupoaica nu îşi omoară niciodată puii mai slabi, ci îi pune pe ceilalți pui să facă aceasta. Lupoaica însăşi le dă puilor prima lecție de vînat în grup. Iar prima victimă a puilor este fratele lor mai slab. Însă, odată ce puii

mai slabi au fost omorîți, lupoaica îi protejează pe ceilalți. În caz de pericol, mai degrabă se sacrifică ea decît să lase pe cineva să le facă vreun rău. Omorînd puii mai slabi, lupoaica păstrează puritatea şi forța progeniturilor sale, permițîndu-le să trăiască doar celor mai puternici. Aceasta seamănă foarte mult cu procesul de selecție din cadrul Spețnaz. La început soldatul mai slab, fireşte, nu este omorît, ci eliminat din Spețnaz, fiind trimis într-un serviciu mai puțin solicitant. Atunci cînd o unitate desfăşoară o operațiune importantă în spatele liniilor inamice, puii de lup din Spețnaz îşi vor omorî totuşi camaradul fără să ezite dacă par să îi slăbească puterile. Uciderea celor slabi nu este rezultatul unei hotărîri judecătoreşti, ci reprezintă linşaj. Poate părea un act de barbarism, însă doar astfel şi-au păstrat lupii puterea timp de milioane de ani şi au rămas stăpînii pădurilor pînă cînd un prădător şi mai teribil – omul – a început să le distrugă pe scară largă.

Însă lupoaica mai este cunoscută pentru ceva şi nu este o întîmplare faptul că secole de-a rîndul romanii au avut drept simbol al imperiului lor o lupoaică. O lupoaică puternică, înțeleaptă, crudă şi în acelaşi timp grijulie şi afectuoasă a crescut doi pui de om: ar putea exista oare alt simbol mai uimitor al dragostei şi puterii?

În cadrul haitei lor, lupii se luptă continuu să cîştige un loc superior în ierarhie. Iar eu nu am văzut niciodată în Spețnaz nimic care ar putea fi descris drept camaraderie între soldați, cel puțin nu aşa cum am văzut la trupele de tanchişti şi la infanterişti. În Spețnaz se dă o luptă încrîncenată pentru un loc în haită mai aproape de lider sau chiar pentru poziția de lider. Pe parcursul acestei lupte încrîncenate pentru un loc în haită soldatul Spețnaz este uneori capabil să manifeste o tărie de caracter cum nu am mai văzut nicăieri.

Bătaia tinerilor recruți care abia îşi încep serviciul militar este un efort depus de *stariki* pentru a-şi păstra poziția dominantă în grupă, în pluton sau în companie. Însă şi între recruți se dă încă de la început o luptă la fel de încrîncenată

pentru prioritate. Această încleştare ia forma unor bătăi continue între anumite grupuri sau anumiți indivizi. Chiar şi printre *stariki* nu toți sînt la acelaşi nivel: şi ei au anumite niveluri ierarhice. Cei de la nivelurile superioare se străduiesc să îi țină sub control pe cei de la nivelurile inferioare. Aceştia din urmă încearcă să iasă de sub acest control. Este foarte dificil, deoarece, dacă un tînăr soldat încearcă să i se opună cuiva care are la activ cu şase luni de armată mai mult decît el, acesta din urmă va fi susținut nu doar de toți cei de nivelul său, ci şi de membrii altor categorii superioare: acel *salaga* nu aduce o ofensă doar unui soldat care îi este superior (indiferent cine este şi ce cred despre el cei mai în vîrstă), ci subminează şi întreaga tradiție consacrată în Spețnaz şi în armata sovietică de-a lungul a zeci de ani. În ciuda tuturor acestor lucruri, tot timpul apar soldați de nivel inferior care încearcă să protesteze – şi uneori chiar reuşesc.

Îmi amintesc de un soldat masiv şi brutal poreclit „Demonul" care, după şase luni de armată, a adunat un grup de soldați de toate categoriile şi s-a pus la comanda lor, ignorîndu-şi nu doar plutonul, ci întreaga companie. Se pricepea să perceapă dispoziția unei companii. El şi grupul său nu îi atacau niciodată pe *stariki* în condiții normale. Aşteptau răbdători pînă cînd unul dintre *stariki* făcea ceva care, conform standardelor Spețnaz, este considerat condamnabil, cum ar fi furtul. Doar atunci tăbărau pe el, de obicei în timpul nopții. Demonul se pricepea să se folosească de provocare. De exemplu, după ce fura un flacon de aftershave de la un soldat, i-o strecura unuia dintre duşmanii săi. În Spețnaz nu există furturi. Hoțul este întotdeauna descoperit foarte repede şi pedepsit fără milă. Iar Demonul se ocupa, desigur, de administrarea pedepsei.

Dar superioritatea în unitățile Spețnaz nu se stabileşte doar cu pumnul. Din grupul Demonului făcea parte un soldat poreclit „Saşiul", de statură medie şi nu foarte bine făcut. Nu ştiu cum de mi-am dat seama, dar curînd a devenit clar că, deşi Demonul făcea ce îl tăia capul în companie, nu îl

contrazicea niciodată pe Saşiu. Într-o zi Saşiul l-a luat peste picior de față cu alții, apropo de nările lui urîte. Au fost cîțiva din companie care au rîs, iar Demonul s-a simțit evident umilit, dar, dintr-un anumit motiv, nu a ales să îşi folosească forța fizică. Saşiul a ajuns curînd să domine toată compania, dar nu i s-a întîmplat niciodată să se bată cu nimeni sau să facă pe şeful cu cineva. Pur şi simplu îi spunea Demonului ce vrea, iar acesta îşi folosea forța pentru a influența întreaga companie. Asta a continuat vreo trei luni. Noi, ofițerii, nu ştiam cum funcționează sistemul şi de ce. Noi urmăream de pe margine ce se întîmplă, fără să intervenim ori să încercăm să cercetăm situația mai îndeaproape.

Dar apoi a avut loc o revoluție. Cineva l-a prins pe Demon cînd încerca să provoace pe altul. Demonul iar furase ceva şi strecurase acel obiect unuia dintre *stariki* din grupul său, dar a fost descoperit. Demonul, Saşiul şi prietenii lor cei mai apropiați au fost bătuți toată noaptea, pînă cînd a intervenit ofițerul de serviciu. Demonul şi Saşiul au fost încuiați temporar într-o magazie unde se depozitau nişte butoaie de benzină. I-au ținut acolo mai multe zile pentru că probabilitatea unei reglări de conturi cu vărsare de sînge era foarte mare. Între timp toată tărăşenia a ajuns la urechile şefului serviciului de informații al districtului. Ştiind cum merg lucrurile în Spețnaz, el a hotărît ca amîndoi să fie judecați de un tribunal militar. Rezultatul era de aşteptat. Ca de obicei, tribunalul nu afla adevăratele cauze ale situației. Ofițerul aflat la comanda companiei pur şi simplu a adunat mai multe infracțiuni relativ minore: că au întîrziat la defilare, la inspecție, că au fost găsiți beți şi aşa mai departe. Întreaga companie a confirmat toate acestea, iar acuzații nici măcar nu au încercat să nege acuzațiile. Totuşi, a existat un anumit grad de justiție în tot acest proces, deoarece probabil că amîndoi îşi meritau pedeapsa de 18 luni într-un batalion disciplinar.

Majoritatea tăcută poate suporta orice mult timp. Dar

uneori o scînteie ajunge în butoiul cu pulbere şi se declanşează o explozie îngrozitoare. Adesea în Spețnaz un grup de soldați deosebit de puternici şi de agresivi domină scena pentru un anumit timp, pînă cînd, pe neaşteptate, are loc un contraatac violent, în urma căruia grupul este făcut bucățele şi membrii săi, disprețuiți şi antipatizați, trebuie să facă loc altui grup.

În fiecare companie sînt cîțiva soldați care nu încearcă să îi domine pe ceilalți, care nu îşi exprimă părerile şi care nu încearcă să aibă o mare influență. În acelaşi timp toată lumea îşi dă seama că în ei zace ascunsă o forță uriaşă şi nimeni nu îndrăzneşte să se atingă de ei. Acest gen de soldat poate fi întîlnit de obicei aproape de vîrful ierarhiei unui pluton, uneori chiar în poziția cea mai de sus.

Îmi amintesc de un soldat poreclit „Maşină". Era mereu retras. Probabil că nu simțea nici un fel de sentimente profunde, iar conform standardelor Spețnaz, era probabil un om prea blînd şi placid. Îşi făcea treaba bine şi părea să nu fie nici entuziasmat, nici dezgustat de ceea ce face. Nimeni, nici măcar Demonul, nu îndrăznea să se atingă de Maşină. O dată, în timp ce Demonul îl bătea pe unul dintre soldații tineri, Maşină s-a dus la el şi i-a spus:

— Destul.

Demonul nu a comentat nimic, dar s-a oprit şi a plecat de acolo, iar Maşină s-a retras iar în muțenia lui.

Era clar ca bună ziua că Maşină încă nu exprimase pe deplin cît de nesuferit îi era Demonul. Şi chiar aşa era. În noaptea cînd Demonul şi Saşiul au luat bătaie de la toată compania, Maşină a stat întins în patul său, fără să se implice. Pînă la urmă a ajuns la capătul răbdării, s-a dus la toaletă, unde era aplicată pedeapsa, a împins grămada de oameni la o parte cu mîinile lui enorme şi a spus:

— Lăsați-mă să îi dau şi eu un pumn.

Cînd l-a lovit pe Demon în burtă cu pumnul lui uriaş, toți au crezut că l-a omorît, pentru că acesta se îndoise de mijloc şi căzuse grămadă ca o păpuşă de lemn cu sfori în loc de

articulații. L-au stropit cu apă şi nu l-au mai lovit timp de jumătate de oră. Le era frică să nu îl omoare, să nu fie trimişi în judecată pentru crimă. Apoi au văzut că Demonul trăia, aşa că l-au luat din nou la bătaie. Neinteresîndu-l prea tare încăierarea pentru poziția supremă în companie, Maşină se dusese la culcare.

În aceeaşi companie mai era un soldat poreclit „Vidra": zvelt, bine-făcut, arătos. Nu era foarte solid şi părea că nu are prea multă forță. Însă era ca un arc de oțel. Forța sa părea explozivă. Avea nişte reacții uimitoare. Pe vremea cînd era recrut, atunci cînd a sărit peste prosop, *stariki* i-au administrat tratamentul obişnuit.

— Dă-ți pantalonii jos, au spus ei.

El a dus mîna la centură, ca şi cum era gata să execute ordinele lor. Ei au lăsat garda jos, iar în clipa aceea Vidra i-a dat unuia dintre ei un pumn în gură atît de puternic, încît victima s-a prăbuşit fără simțire. În timp ce acesta cădea, Vidra i-a mai scos unuia cîțiva dinți. Un al treilea s-a retras din calea lui.

În noaptea aceea, în timp ce dormea, l-au legat într-o pătură şi l-au bătut cu sălbăticie. L-au bătut şi în noaptea următoare, şi în a treia, şi iar, şi iar. Dar era un om cu totul neobişnuit chiar şi după standardele Spețnaz. Avea nişte muşchi ieşiți din comun. Cînd erau relaxați, arătau ca nişte cîrpe ude. El a suferit mult din cauza bătăilor, dar aveai impresia că, atunci cînd se relaxa, nu simțea nici o durere. Poate că anumite trăsături de caracter îl făceau să fie mai presus decît standardele cu care eram obişnuiți. Cînd Vidra dormea, era la mîna acelor *stariki* şi aceştia nu îl cruțau. Îl atacau pe întuneric, ca să nu îi recunoască. Dar el îi cunoştea pe toți instinctiv. Nu se certa niciodată cu ei şi întotdeauna îi evita cînd erau în grup. Dacă îl atacau la lumina zilei, el nu prea se chinuia să opună rezistență. Însă, dacă dădea peste vreun *stariki* care era singur, îi dădea cîte un pumn în gură. Dacă îl întîlnea din nou, făcea la fel. Putea să le scoată dinții. Lovea fulgerător, cînd nici nu te aşteptai. Stătea relaxat, cu

brațele atîrnîndu-i pe lîngă corp, privind în pămînt. Apoi, dintr-odată, venea o lovitură groaznică, nimicitoare. În mai multe rînduri i-a lovit pe *stariki* cînd era toată compania de față şi uneori chiar şi în prezența unor ofițeri. Şi ce lovituri de toată frumusețea! Dacă erau şi ofițeri de față, comandantul companiei îşi exprima admirația față de Vidră aprobîndu-l cu un zîmbet – apoi îl pedepsea cu trei zile de arest, pentru că nu aveau voie să se bată.

Toată povestea asta a continuat mult timp, pînă cînd *stariki* s-au săturat şi l-au lăsat în pace. Nu s-a mai atins nimeni de el. După şase luni i-au oferit un loc la vîrful ierarhiei. El a refuzat, fără să scoată nici un cuvînt. Nu s-a amestecat niciodată în treburile plutonului şi nu avea nici dorința, nici pretenția de a fi lider. Cînd Demonul a luat bătaie de la toată compania, Vidra nu s-a băgat. Peste cîțiva ani m-am întîlnit cu un soldat Spețnaz pe care îl cunoşteam şi am aflat că lui Maşină i se oferise ocazia să devină sportiv profesionist. El refuzase şi se întorsese acasă, într-un sat din inima Siberiei. Însă Vidra acceptase oferta şi acum activează în una dintre cele mai bune formațiuni Spețnaz, antrenîndu-se pentru misiunea supremă de a asasina importante personalități politice şi militare din tabăra inamicului.

Un soldat Spețnaz îşi poate apăra şi altfel poziția în ierarhie, nu doar lovind cu pumnul. Spețnaz îi respectă pe oamenii care îşi asumă riscuri, care sînt puternici şi dau dovadă de curaj. Un om ce sare mai departe decît alții cu motocicleta, unul care nu va aştepta mai mult decît alții ca să îşi deschidă paraşuta sau unul ce bate cuie într-o scîndură cu palma – asemenea oameni vor fi respectați în mod garantat. Un om ce continuă să alerge în ciuda faptului că nu mai poate de oboseală în timp ce alții se prăbuşesc, unul care poate rezista mai mult decît alții fără să mănînce şi să bea, care este un trăgător mai bun decît alții – şi asemenea oameni sînt bine priviți. Însă, cînd respectul este generalizat, se dă o luptă între cei mai buni. Iar dacă un om nu poate demonstra

altfel că este mai bun decît altul, atunci recurge la violență fizică.

Doi soldați aflați în poziții de conducere se pot confrunta în secret, fără martori: se duc în pădure şi se iau la trîntă. Un conflict poate începe cu un atac neaşteptat, trădător al unuia din ei. Există şi confruntări legale, pe față. Îndeosebi sportul este admirat de Spețnaz. Se adună toată compania, iar ei se luptă fără nici o regulă, folosind tot ce au învățat în Spețnaz – box, sambo, karate. Unele confruntări durează pînă apare prima picătură de sînge. Altele continuă pînă cînd unul din adversari este umilit şi se dă bătut.

Dintre diferitele modalități de a stabili lideri, una foarte eficientă este lupta cu bice. Acesta este un vechi mod de a stabili o relație între țigani. Biciul împletit din cureluşe de piele, lung de cîțiva metri, este o armă întîlnită rar în Spețnaz. Dar, dacă un soldat (de obicei un kalmuk, un mongol sau un țigan) demonstrează că se pricepe cu adevărat să mînuiască această armă, i se permite să aibă la el un bici. Cînd se întîlnesc doi soldați care sînt maeştri în mînuirea biciului şi fiecare pretinde că el este mai bun, cearta se termină cu o întrecere teribilă.

Cînd vorbim despre obiceiurile din Spețnaz, trebuie, desigur, să nu uităm că Spețnaz are propriile standarde şi propriul mod de a înțelege cuvintele *rău* şi *bine*. E mai bine să nu îi judecăm prea aspru pe soldații Spețnaz pentru cruzimea, setea de sînge şi lipsa lor de omenie. Spețnaz este o societate închisă formată din oameni care trăiesc permanent la limitele extreme ale existenței umane. Sînt oameni care îşi riscă viața chiar şi pe timp de pace. Existența lor nu are nici o legătură cu modul în care trăiesc cei mai mulți dintre locuitorii acestei planete. În Spețnaz un bărbat poate fi admirat pentru calități despre care omul de rînd nu are nici cea mai vagă idee.

Soldatul Spețnaz tipic este sceptic, cinic şi pesimist. El crede sincer că omul este vicios prin natura sa şi ştie (din

proprie experiență) că în condiții extreme omul devine fiară. Există situații în care un om salvează viața altora cu prețul propriei vieți. Dar, în opinia soldaților Spețnaz, acest lucru se întîmplă doar în caz de urgență imediată: de exemplu, un om se poate arunca în fața unui tren pentru a-l împinge pe altul la o parte, salvîndu-i astfel viața. Dar, dacă o situație de urgență – de exemplu, o foamete îngrozitoare – durează luni sau chiar ani întregi, părerea unui Spețnaz este că fiecare trebuie să îşi salveze pielea. Dacă un om îl ajută pe altul aflat la nevoie înseamnă că nevoia nu este extremă. Dacă un om îşi împarte pîinea cu altul în vreme de foamete înseamnă că foametea nu este extremă.

În opinia soldatului Spețnaz, cel mai periculos lucru pe care îl poate face este să se încreadă în camaradul său, care, la momentul critic, se poate transforma într-o fiară. Pentru el este mult mai simplu să nu aibă încredere în tovarăşul său (şi nici în nimeni altcineva), astfel încît, într-o situație critică, nu va fi dezamăgit. E mai bine să îi considere pe toți semenii săi nişte fiare chiar de la început decît să descopere acest lucru într-o situație fără speranță.

Crezul soldatului poate fi formulat astfel: nu avea încredere, nu implora, nu avea frică. Este o formulă care nu îşi are originea în Spețnaz, ci în închisorile de acum cîteva secole. Aceasta cuprinde toată ideea de soldat Spețnaz: disprețul practic supraomenesc al acestuia față de moarte şi un dispreț similar pentru toți cei din jurul lui. El nu crede în justiție, bunătate sau omenie. Nu crede nici măcar în forță pînă cînd aceasta nu este demonstrată cu pumnul, biciul sau colții unui cîine. După ce i s-a demonstrat, reflexul său natural este să o provoace imediat.

Uneori, pe parcursul vieții, soldatul Spețnaz are un fel de revelație, un sentiment de libertate absolută şi fericire. Cu această stare de spirit, nu se teme de nimeni, nu are încredere în nimeni şi nu va cere nimănui nimic, nici măcar îndurare. Această stare apare într-o combinație de circumstanțe în care soldatul merge de bunăvoie la moarte,

pentru care are un dispreț absolut. În clipa aceea mintea soldatului triumfă pe deplin în fața laşității, josniciei şi ticăloşiei care îl înconjoară. Odată ce a trăit această senzație de eliberare, soldatul este capabil de orice act de eroism, chiar să îşi sacrifice viața pentru a salva un camarad. Însă actul său nu are nici o legătură cu camaraderia dintre soldații obişnuiți. Motivul care îl împinge să facă un astfel de act este să îşi arate, chiar şi cu costul propriei vieți, superioritatea față de tot ce îl înconjoară, inclusiv față de camaradul pe care îl salvează.

Pentru a avea un asemenea moment de revelație într-o anumită situație, soldatul parcurge o lungă perioadă de instrucție atentă. Toate bătăile, toate insultele şi umilințele pe care le-a înghițit reprezintă un pas mai departe pe calea către o faptă eroică strălucită şi sinucigaşă. Un soldat bine hrănit, mulțumit de sine şi egoist nu va face niciodată acte de eroism. Doar cineva care a fost purtat desculț prin noroi şi zăpadă, căruia i s-a luat şi pîinea de la gură şi care şi-a demonstrat în fiecare zi cu pumnul dreptul de a exista – doar un asemenea om poate demonstra într-o zi că, într-adevăr, el este cel mai bun.

Capitolul 5

„Ceilalți”

Deşi majoritatea covîrşitoare a membrilor Spețnaz este constituită din slavi, mai sînt şi excepții.

La prima vedere, ai spune că e țigan. Înalt, bine făcut, atletic în mişcări, arătos, cu nas coroiat şi ochi strălucitori. Căpitanul cîntă la chitară atît de bine, încît cei care trec pe acolo se opresc şi îl ascultă pînă termină de cîntat. Dansează cum nu mulți o pot face. Uniforma sa de ofițer îi vine ca turnată, stă pe el ca pe manechinul din vitrina celui mai mare magazin de haine militare de pe Arbat.

Acest ofițer a avut o carieră tipică. S-a născut în 1952 la Ivanovo, unde a făcut şi şcoala. Apoi a mers la Şcoala Superioară pentru Trupe Aeropurtate din Riazan şi acum poartă uniforma forțelor aeropurtate. Este la comanda unei companii din districtul militar siberian. Cît se poate de tipic şi familiar. La prima vedere. Însă el este căpitanul Roberto Rueda-Maestro – un nume neobişnuit pentru un ofițer sovietic.

Dar este o greşeală: căpitanul nu e țigan. Iar dacă ne uităm mai atent la el, observăm şi alte lucruri ciudate. Poartă uniforma trupelor aeropurtate. Dar în unitatea sa din districtul militar siberian nu există trupe aeropurtate. Şi mai ciudat este faptul că, după ce a terminat şcoala, Roberto a fost în Spania ca turist. Asta era în 1969. Ne putem imagina un turist din Uniunea Sovietică aflat în Spania în timpul lui Franco, pe vremea cînd URSS nu avea nici un fel de relații diplomatice cu această țară? Roberto Rueda-Maestro a fost în Spania la vremea aceea şi ştie cîte ceva despre această țară. Însă cel mai ciudat lucru în toată povestea asta este că, după ce a petrecut o vreme într-o țară capitalistă, tînărul a putut intra la o şcoală militară sovietică. Şi nu la orice şcoală, ci la

Şcoala Superioară pentru Trupe Aeropurtate de la Riazan.

Aceste fapte sînt nişte indicii. Puse cap la cap, ne oferă răspunsul corect, fără teama de a greşi. Căpitanul este ofițer Spețnaz.

În timpul războiului civil din Spania mii de copii spanioli au fost evacuați în Uniunea Sovietică. Nu se cunoaşte numărul exact de copii care au fost evacuați. Cifrele existente se contrazic foarte mult. Dar au fost destui ca să devină subiectul mai multor filme de lungmetraj, precum şi al unor cărți şi articole apărute în Uniunea Sovietică.

Cînd au crescut, au ajuns cadeți în şcolile militare sovietice. Un exemplu bine-cunoscut este Rubén Ruis Ibárruri, fiul lui Dolores Ibárruri, secretar general al Partidului Comunist din Spania. Chiar şi la vremea aceea spaniolii au fost repartizați în trupele aeropurtate. Rubén Ibárruri, de exemplu, a făcut parte din Corpul al 8-lea Aeropurtat. Este adevărat, s-a ajuns la concluzia că într-un război defensiv nu sînt necesare aceste formațiuni menite să desfăşoare operațiuni de înaintare agresivă, aşa că ele au fost transformate în divizii de infanterie şi folosite în bătălii defensive la Stalingrad. Locotenentul Ibárruri a căzut în timp ce făcea parte din Divizia a 35-a Infanterie, care fusese formată din Corpul al 8-lea Aeropurtat. Era un destin tipic pentru tineri pe vremea aceea. Însă după aceea au fost evacuați în Urali şi în Siberia, unde Partidul Comunist Spaniol (sub controlul lui Stalin) organiza pentru ei şcoli speciale. Începînd de atunci nu prea au mai apărut referiri la copiii spanioli în presa sovietică.

Una dintre aceste şcoli speciale se afla în oraşul Ivanovo şi era cunoscută sub numele Şcoala Internațională „E.D. Stasova”. Unii absolvenți ai acestei şcoli au ajuns mai tîrziu să se numere printre gărzile personale ale lui Fidel Castro,

alții au ajuns să aibă funcții înalte în serviciul de informații cubanez – cel mai agresiv din lume, depăşindu-şi profesorii din GRU şi KGB şi în ceea ce priveşte cruzimea, şi şiretenia. Unii dintre absolvenții acestor şcoli au fost folosiți ca „ilegalişti" de către GRU şi KGB.

Trebuie totuşi menționat că majoritatea din prima generație de copii spanioli au rămas în Uniunea Sovietică, neavînd posibilitatea de a o părăsi. Dar mai tîrziu, în anii '50 şi '60, s-a născut o nouă generație de spanioli, diferiți de prima generație prin faptul că aceştia din urmă nu aveau părinți în URSS. Acest lucru este foarte important dacă un tînăr este trimis în străinătate într-o misiune riscantă, căci comunişti îi țin părinții ostatici.

A doua generație de spanioli sînt folosiți de guvernul sovietic în multe feluri pentru operațiuni în străinătate. Un procedeu foarte eficient este să trimiți spanioli sovietici în Cuba, să îi laşi să se obişnuiască cu această țară şi să se integreze, iar apoi să îi trimiți în Africa şi în America Centrală în calitate de cubanezi, ca să lupte împotriva „imperialismului american". Majoritatea trupelor cubaneze care fac serviciul militar în străinătate sînt formate, evident, din cubanezi. Însă printre ei există un anumit procent de soldați care s-au născut în URSS şi care sînt căsătoriți cu rusoaice şi au copii ruşi, precum şi un grad militar în armata Uniunii Sovietice.

Din cine ştie ce motiv, căpitanul Roberto Rueda-Maestro a fost trimis în districtul militar Urali. Trebuie să subliniez faptul că vorbim tot despre unitățile Spețnaz obişnuite, încă nu am abordat subiectul „agenților". Un agent este un cetățean al unei țări străine recrutat de serviciul de informații sovietic. Roberto este cetățean al Uniunii Sovietice. Nu are şi nu a avut niciodată în viața lui altă cetățenie. Nevasta sa este rusoaică şi copiii lui sînt ruşi, născuți pe teritoriul Uniunii Sovietice, la fel ca şi el. De asta căpitanul face parte dintr-o unitate Spețnaz normală, ca ofițer sovietic.

Spețnaz caută şi găseşte – în Uniunea Sovetică e uşor – oameni născuți în Uniunea Sovietică, dar care este evident că

au o origine străină. Cu un nume ca Ruedo-Maestro, este foarte greu să îți faci o carieră în orice ramură a forțelor armate sovietice. Singura excepție este Spețnaz, unde un astfel de nume nu constituie un obstacol în calea promovării, ci un paşaport către aceasta.

În Spețnaz am întîlnit şi oameni cu nume nemțeşti, precum Stolz, Schwarz, Weiss şi aşa mai departe. Şi povestea acestor nemți sovietici are legătură cu războiul. Conform datelor din 1979, în Uniunea Sovietică trăiau 1 846 000 de germani. Însă majoritatea acestor nemți au venit în Rusia cu 200 de ani în urmă şi nu sînt de folos pentru Spețnaz. Este nevoie de altfel de germani – care pot fi găsiți tot în Uniunea Sovietică.

În timpul războiului şi mai ales în etapele sale finale, Armata Roşie a capturat un număr uriaş de prizonieri germani. Prizonierii au fost ținuți în condiții inumane şi, deloc surprinzător, unii dintre ei au făcut lucruri pe care nu le-ar fi făcut în orice altă situație. Erau oameni aduşi la limită de brutalul regim din gulag, care au comis crime împotriva celorlalți prizonieri, uneori chiar şi-au ucis camarazii sau i-au împins la sinucidere. Mulți dintre aceştia care au supraviețuit, odată eliberați din lagărul de prizonieri, s-au temut să se întoarcă în Germania şi s-au stabilit în Uniunea Sovietică. Deşi procentul acestor oameni era mic, tot reprezenta un număr destul de însemnat; toți aceştia erau, bineînțeles, în evidența serviciilor secrete sovietice, care se foloseau de ei. Serviciile speciale sovietice i-au ajutat pe mulți să se aşeze la casa lor şi să îşi întemeieze o familie. Există destule nemțoaice printre germanii care s-au stabilit de mult timp în Rusia. Aşa că acum în Uniunea Sovietică există o a doua generație de nemți sovietici, născuți în URSS, ai căror tați au comis crime împotriva poporului german. Aceasta este categoria de nemți pe care îi găseşti în unitățile Spețnaz.

Foarte rar mai întîlneşti şi italieni sovietici, care au o

istorie asemănătoare cu a spaniolilor şi germanilor. În Spețnaz mai sînt şi turci, kurzi, greci, coreeni, mongoli, finlandezi şi oameni de alte națiii. Habar nu am cum au ajuns aici. Dar putem fi siguri că fiecare dintre ei are în Uniunea Sovietică o familie pe care o iubeşte foarte mult. Spețnaz are încredere în soldații săi, însă preferă să aibă ostatici din familia fiecăruia dintre ei.

Rezultatul este că procentul soldaților Spețnaz care s-au născut în Uniunea Sovietică din părinți de origine străină este destul de mare. Formate dintr-un amestec de naționalități sovietice, în principal ruşi, ucraineni, letoni, lituanieni, estonieni, georgieni şi uzbeci, unitățile reprezintă într-adevăr o adunătură foarte pestriță. Poți să dai şi peste cîte un chinez get-beget. Acestor oameni, cetățeni ai Uniunii Sovietice, dar de origine străină, li se spune „ceilalți". Nu ştiu cine a inventat numele acesta, dar străinii îl acceptă şi nu se simt ofensați. După părerea mea, este folosit fără nici o tentă de rasism, mai degrabă într-un spirit amical şi binevoitor, pentru a-i distinge pe nişte oameni care sînt, pe de o parte, sovietici născuți în URSS din părinți sovietici, iar pe de altă parte, sînt evident diferiți de corpul principal de soldați Spețnaz în ceea ce priveşte înfățişarea, modul cum vorbesc, obiceiurile şi manierele.

Nu am auzit vreodată să existe formațiuni pur naționale în cadrul Spețnaz – un pluton de nemți sau o companie de spanioli. Dar ele pot fi create în caz de nevoie şi poate că există anumite grupuri Spețnaz selectate exclusiv în funcție de naționalitate. Dar nu pot confirma acest lucru.

Capitolul 6

Sportivii

În Uniunea Sovietică sportul a fost naționalizat. Aceasta înseamnă că nu serveşte interesele unor indivizi, ci ale societății în ansamblu. Interesele individului diferă uneori foarte mult de interesele societății. Statul apără interesele societății împotriva indivizilor, nu doar în sport, ci şi în alte domenii.

Unii indivizi vor să fie puternici, să arate bine şi să fie atrăgători. De aceea body buildingul este atît de popular în Occident. Este o ocupație pentru indivizi. În Uniunea Sovietică abia dacă există aşa ceva, pentru că o astfel de ocupație nu aduce statului nici un beneficiu. De ce ar cheltui statul resursele națiunii pentru ca cineva să fie puternic şi frumos? În consecință, statul nu cheltuie nici măcar o copeică pe asemenea lucruri, nu organizează competiții sportive, nu îi răsplăteşte pe cîştigători cu premii şi nu face publice realizările din acest domeniu. Există unii indivizi care se implică în body building, dar ei nu au nici resursele necesare şi nici dreptul de a-şi organiza cluburi şi asociații.

Acelaşi lucru este valabil şi pentru biliard, golf şi alte activități al căror unic scop îl constituie relaxarea şi amuzamentul. Ce ar avea statul de cîştigat dacă ar investi bani în asemenea forme de sport? Din acelaşi motiv Uniunea Sovietică nu a făcut nimic în domeniul sportului pentru invalizi. De ce ar face-o? Ca să îi facă fericiți pe invalizi?

Însă acelaşi stat alocă resurse colosale sporturilor care îi aduc beneficii. În Uniunea Sovietică este încurajat orice sport, ceea ce: demonstrează superioritatea sistemului sovietic față de orice alt sistem; le oferă oamenilor obişnuiți ceva care să îi facă să uite grijile zilnice; întăreşte aparatul statal, militar şi polițienesc.

Uniunea Sovietică este gata să încurajeze orice sport în

care realizările se măsoară în minute, secunde, metri, kilometri, centimetri, kilograme sau grame. Dacă un atlet promite că va alerga o anumită distanță cu o zecime de secundă mai repede decît un american sau că poate sări cu jumătate de centimetru mai sus decît rivalul său de peste ocean, statul îi va crea acestui atlet toate condițiile de care are nevoie; îi va construi un centru unde să se antreneze, va aduna un grup de antrenori, doctori, manageri sau consultanți ştiințifici care să se ocupe doar de el. Statul este îndeajuns de bogat ca să cheltuie bani pe autopromovare. Aceşti sportivi „amatori" cîştigă o grămadă de bani, deşi nu se spune exact în ce mod. Aceasta i-a cam iritat pe unii sovietici pentru că, dacă ar fi vorba despre o sumă mică, n-ar fi nici un secret. Chiar şi *Literaturnaia Gazeta* din 6 august 1986 a ridicat această problemă cu o anumită doză de indignare.

Uniunea Sovietică încurajează orice sport cu spectatori care poate să atragă milioane de oameni, să îi facă să lase baltă ceea ce făceau şi să îi admire pe gimnaştii, patinatorii sau acrobații sovietici. De asemenea, încurajează toate jocurile de echipă. Sînt populare baschetul, voleiul, polo pe apă. Cel mai agresiv dintre jocurile de echipă, hocheiul pe gheață, este poate un fel de religie națională poate chiar mai mult decît ideologia comunistă. În sfîrşit, încurajează orice sport ce are legătură directă cu dezvoltarea abilităților militare: tirul, pilotajul, planorismul, paraşutismul, boxul, sambo, karate, biatlonul, triatlonul militar şi aşa mai departe.

Cea mai prosperă, cea mai bogată şi cea mai mare organizație din Uniunea Sovietică interesată de sport este Clubul Sportiv Central al Armatei (ȚSKA). Printre membrii acestui club se numără 850 de campioni europeni, 625 de campioni mondiali şi 182 de campioni olimpici. Ei au stabilit 341 de recorduri europene şi 430 mondiale[6].

Astfel de rezultate nu sugerează că armata sovietică este cea mai bună în antrenarea unor sportivi de înalt nivel. Acest lucru l-a recunoscut chiar şi ziarul *Pravda*[7]. Cheia succesului constă în resursele uriaşe ale armatei sovietice. *Pravda*

descrie ce se întîmplă: „Este suficient să intre în scenă un boxer cît de cît promițător ca să fie imediat atras în ȚSKA”. Ca rezultat, dintre cei 12 cei mai buni boxeri din Uniunea Sovietică, zece fac parte din Clubul Armatei, unul este de la Dinamo (organizația sportivă condusă de KGB) şi unul de la clubul sportiv Trud. Însă, dintre cei zece boxeri ai armatei, nici unul nu a făcut parte de la început din Clubul Armatei. Toți au fost atraşi de la alte cluburi – Trudovîie rezervî, Spartak sau Burevestnik. La fel se întîmplă şi în hochei pe gheață, paraşutism, înot şi multe alte sporturi.

Cum reuşeşte Clubul Armatei să atragă sportivi? Mai întîi acordîndu-le un grad militar. Orice sportiv care devine membru al ȚSKA primeşte gradul de sergent, sergent-major, subofițer sau ofițer, depinde la ce nivel se află. Cu cît obține rezultate mai bune ca sportiv, cu atît creşte în grad. Odată ce are un grad militar, sportivul poate aloca sportului cît timp vrea, fiind totuşi considerat sportiv amator, deoarece, din punct de vedere profesional, el este militar. Orice sportiv „amator” sovietic care se descurcă puțin mai bine decît media este plătit în plus, sub diferite forme – „pentru hrană suplimentară”, „pentru echipament sportiv”, „pentru călătorii” şi aşa mai departe. Sportivul „amator” primeşte, pentru faptul că se dedică sportului respectiv, mult mai mulți bani decît un doctor sau un inginer priceput, atît timp cît atinge standardele europene. Dar armata sovietică îl plăteşte – destul de mult – şi pentru gradul său militar.

ȚSKA este un club foarte atractiv pentru un sportiv prin faptul că, atunci cînd nu mai poate participa la competiții internaționale, îşi poate păstra gradul militar, fiind plătit în continuare. La majoritatea celorlalte cluburi ar fi terminat. Ce rezultate a avut această politică? La ediția a 14-a a Jocurilor Olimpice de Iarnă, sportivii militari sovietici au cîştigat 17 medalii de aur. Dacă îi punem la socoteală şi pe cei care au cîştigat medalii de argint şi de bronz, numărul sportivilor care au un grad militar creşte foarte mult. Iar dacă am întocmi o listă asemănătoare cu sportivii militari care au participat la

Jocurile Olimpice de Vară, aceasta ar umple multe pagini. Mai există vreo armată pe lumea asta care măcar să se apropie de rezultatele armatei sovietice?

Să trecem acum la altă întrebare: de ce este armata sovietică atît de dispusă să le acorde grade militare unor sportivi, să le plătească un salariu şi să le ofere condiţii şi privilegii de care beneficiază doar ofiţerii?

Răspunsul este că ŢSKA şi numeroasele sale ramuri oferă o sursă din care Spețnaz îşi recrutează cei mai buni luptători. Evident, nu toţi cei care fac parte din ŢSKA sînt soldaţi Spețnaz. Însă cei mai buni sportivi din ŢSKA fac parte aproape fără excepţie şi din Spețnaz.

Spețnaz este o combinaţie de sport, politică, spionaj şi terorism armat. Este greu de stabilit ce anume predomină şi ce aspect este subordonat altuia, toate se întrepătrund.

În primul rînd, Uniunea Sovietică încearcă să cîştige prestigiu internaţional sub forma medaliilor de aur obţinute la Olimpiadă. Pentru a realiza acest lucru, are nevoie de o organizaţie cu o disciplină şi nişte reguli cît se poate de stricte, capabilă să stoarcă şi ultimul strop de energie din sportivi, fără să îi lase niciodată să îşi tragă sufletul.

În al doilea rînd, armata sovietică are nevoie de un număr uriaş de oameni cu o capacitate atletică excepţională de nivel olimpic pentru a îndeplini misiuni speciale în spatele liniilor inamice. Este de dorit ca aceşti oameni să poată vizita ţări străine pe timp de pace. Iar sportul le oferă ocazia să o facă. Cît despre sportivi, ei sînt recunoscători că fac parte dintr-un club foarte bogat care poate să îi plătească bine, să le ofere maşini şi apartamente şi să le faciliteze călătorii în străinătate. Mai mult decît atît, ei au nevoie de genul de club în care să fie consideraţi amatori, deşi nu lucrează decît în cadrul acestui club.

Spețnaz este punctul în care interesele statului, ale armatei sovietice şi ale serviciilor de informaţii militare coincid cu interesele anumitor indivizi care vor să îşi dedice viaţa sportului.

După al doilea război mondial, ca rezultat al experienței cîştigate, batalioane de sportivi au fost create de cartierele generale ale fiecărui district militar, grup de forțe şi flote; la nivelul cartierului general al armatei şi flotilei au fost create companii de sportivi. Aceste uriaşe formațiuni de sportivi se aflau sub controlul direct al Ministerului Apărării. Ele ofereau mijloacele de a-i aduce la un loc pe cei mai buni sportivi a căror misiune era să apere onoarea sportivă a armatei, flotilei, districtului, grupei sau flotei din care făceau parte. Unii dintre sportivi erau oameni care fuseseră încorporați şi care părăseau armata odată ce îşi încheiau serviciul militar. Însă majoritatea rămîneau mult timp în organizațiile sportive militare ca sergenți sau chiar cu un rang mai înalt. Serviciul de informații militare sovietic îşi alegea cei mai buni oameni dintre membrii unităților de sportivi.

La sfîrşitul anilor ’60 s-a recunoscut faptul că o companie sau un batalion de sportivi era o contradicție în termeni. Putea atrage prea mult atenția unor persoane din afară. Aşa că unitățile de sportivi au fost dizolvate şi înlocuite cu echipe sportive. Această schimbare a fost doar de suprafață. Echipele sportive ale districtelor şi grupelor militare, ale flotelor etc. există ca unități independente. Soldații, sergenții, *praporşciki* şi ofițerii care sînt membri ale acestora nu fac parte din regimente, brigăzi sau divizii. Serviciul lor se limitează la echipa sportivă aflată sub controlul cartierului general al districtului. Majoritatea acestor sportivi sînt selectați cu atenție şi recrutați pentru instrucție Spețnaz în scopul de a îndeplini cele mai riscante misiuni în spatele liniilor inamice. De obicei sînt obligați ca, în afară de sportul pe care îl practică, să facă şi paraşutism, sambo, tir, alergări şi înot.

Dacă te uiți la echipele districtelor şi grupelor militare fără să ştii ce să cauți, nu vei observa nimic ieşit din comun. Spețnaz pare a fi o entitate complet separată. Fiecare sportiv şi fiecare mic grup are propriile sarcini şi îşi vede de treaba lui: aleargă, înoată, sare cu paraşuta şi trage cu arma. Însă

mai tîrziu, seara, în incintele bine păzite, ei învață topografie, radiocomunicație, inginerie şi alte materii speciale. În secret, sînt duşi în mod regulat cîte unul, cîte doi sau în grupuri sau chiar regimente întregi în locații îndepărtate unde iau parte la exerciții. În Spețnaz există doar temporar companii şi regimente de sportivi profesionişti, în timpul exercițiilor şi al alarmelor, după care ei se dispersează în tăcere, redevenind echipe capabile să se transforme, la momentul potrivit, în unități de luptă formidabile.

Conform general-colonelului Şatilov, un sportiv este mai energic şi mai curajos în bătălie, are mai multă încredere în propriile forțe, este greu de luat pe nepregătite, reacționează rapid la schimbările de situație şi este mai puțin predispus să obosească. Acest lucru este indiscutabil. Un sportiv de înalt nivel este în primul rînd un om care are foarte multă voință, care şi-a învins lenea şi laşitatea, care s-a forțat să alerge în fiecare zi pînă pică şi şi-a antrenat muşchii pînă la epuizare. Sportivul este un om molipsit de spiritul competiției care îşi doreşte să cîştige într-o competiție sau o bătălie mai mult decît un om obişnuit.

În echipele sportive ale districtelor şi grupelor militare, ale armatelor, flotelor şi flotilelor există şi un procent foarte ridicat de femei care practică un sport şi care apără onoarea districtului sau grupei lor. Ca şi bărbații, femeile primesc un grad militar şi sînt şi ele recrutate în Spețnaz.

Nu există femei în unitățile Spețnaz obişnuite. Însă în unitățile formate din sportivi profesionişti femeile reprezintă cam 50%. Ele practică diferite sporturi: paraşutism, planorism, pilotaj, tir, alergare, înot, motocros şi aşa mai departe. Fiecare femeie care intră în Spețnaz trebuie să mai practice şi alte forme de sport în afară de specialitatea sa, dintre care unele sînt obligatorii – de exemplu, sambo, tirul şi încă vreo cîteva. Femeia respectivă trebuie să ia parte la exerciții cot la cot cu bărbații şi să studieze toate materiile necesare pentru a opera în spatele liniilor inamice.

Faptul că trebuie să existe un procent atît de ridicat de

femei în formațiile de sportivi din Spețnaz ține de psihologie şi de strategie: dacă, în timpul unui război, în spatele liniilor inamice ar apărea brusc un grup de tineri înalți, cu umeri largi, acest lucru ar intriga, avînd în vedere că toți bărbații ar trebui să fie pe front. Însă, dacă în aceeaşi situație oamenii ar vedea un grup de fete atletice, este puțin probabil că s-ar alarma cineva sau ar fi surprins.

Pentru a avea succes în război trebuie să cunoşti foarte bine condițiile naturale ale zonei în care urmează să operezi: terenul şi clima. Trebuie să ai o idee clară despre obiceiurile populației locale, limbă şi posibilitățile de a te ascunde – pădurile, boscheții, munții, peşterile – şi obstacolele pe care trebuie să le depăşeşti – rîurile, rîpele şi viroagele. Trebuie să cunoşti locația unităților militare şi a poliției inamicului, tacticile pe care le folosesc şi aşa mai departe.

Un soldat dintr-o unitate Spețnaz obişnuită nu poate, desigur, să viziteze locurile unde este probabil să lupte în eventualitatea unui război. Însă un sportiv de înalt nivel are această ocazie. Armata sovietică profită de asemenea ocazii. De exemplu, în 1984 în Franța a avut loc al 12-lea campionat mondial de paraşutism. Se concura pentru 26 de medalii de aur, dintre care echipa sovietică a cîştigat 22. „Echipa sovietică" era de fapt o echipă care aparținea forțelor armate ale Uniunii Sovietice. Era formată din cinci bărbați şi cinci femei: un căpitan, un *praporşcik*-major, trei *praporşciki*, un sergent-major şi patru sergenți. Antrenorul echipei, medicul şi tot personalul tehnic erau şi ei ofițeri sovietici. Reporterul sovietic care însoțea echipa era un colonel. Acest grup de „sportivi" au stat un timp în Paris şi în sudul Franței. O excursie foarte interesantă şi foarte utilă, la care au participat şi alți ofițeri sovietici – de exemplu, un colonel care era antrenorul echipei cubaneze.

Să presupunem că a izbucnit un război. Armata sovietică trebuie să neutralizeze capacitatea nucleară a Franței. Franța este singura țară din Europa, în afară de URSS, care

stochează rachete nucleare strategice în depozite subterane. Aceste depozite constituie o țintă extrem de importantă, poate cea mai importantă din Europa. Ele vor fi neutralizate de o forță Spețnaz. Şi pe cine va trimite înaltul comandament sovietic să îndeplinească această misiune? Răspunsul este că, după campionatul mondial de paraşutism, are deja o echipă perfectă.

Se afirmă că sportul ameliorează relațiile dintre țări. Această idee este foarte stranie. Dacă ar fi aşa, de ce nu i-a venit nimănui ideea în timpul celui de-al doilea război mondial să invite în propria țară nişte paraşutişti SS pentru a îmbunătăți raporturile cu naziştii?

În prezent fiecare țară are motive întemeiate să nu primească pe teritoriul său sportivi militari sovietici. URSS nu ar trebui judecată în funcție de trecut. Să luăm trei cazuri: guvernul sovietic a trimis trupe în Cehoslovacia temporar. Desigur, noi credem declarațiile făcute de guvernul sovietic şi ştim că după un anumit timp trupele sovietice vor fi retrase din Cehoslovacia. Dar, pînă să se întîmple acest lucru, există suficiente motive pentru a nu permite „temporar" armatei sovietice să intre în nici o țară liberă.

În al doilea rînd, Uniunea Sovietică a trimis un contingent „limitat" de trupe în Afganistan. Ideea liderilor sovietici era că termenul *limitat* va linişti pe toată lumea – ar exista motive de îngrijorare dacă în Afganistan ar fi un contingent „nelimitat" de trupe sovietice. Dar, atît timp cît contingentul „limitat" de trupe sovietice se află încă în Afganistan, nu ar fi o idee proastă să se limiteze numărul de colonei, maiori, căpitani şi sergenți sovietici din țările occidentale, mai ales al celor care poartă berete albastre şi insigne aurii în formă de paraşută la rever. Aceşti oameni cu berete albastre omoară copii, femei şi bătrîni în Afganistan în modul cel mai brutal şi mai nemilos.

În al treilea rînd, un pilot sovietic a doborît un avion de pasageri în care se aflau sute de oameni. După acest incident, mai are vreun sens să participi la competiții internaționale alături de piloți sovietici ca să afli cine e mai bun? În mod

sigur răspunsul este clar, fără să mai fie nevoie de nici o competiție.

Sport înseamnă politică, iar sport de înalt nivel înseamnă politică la nivel înalt. La sfîrşitul ultimului război URSS a pus mîna pe cele trei state baltice, Estonia, Letonia şi Lituania, iar Occidentul nu a recunoscut niciodată dreptul Uniunii Sovietice de a ocupa aceste teritorii. Bine, au spus liderii sovietici, dacă nu vreți să îmi recunoaşteți acest drept *de jure*, recunoaşteți-l *de facto*. S-au realizat multe lucruri, unele cu ajutorul sportului. În timpul Jocurilor Olimpice de la Moscova unele competiții s-au desfăşurat la Moscova, iar altele în teritoriile ocupate ale statelor baltice. Atunci am stat de vorbă cu mai mulți politicieni şi sportivi occidentali. I-am întrebat: dacă Uniunea Sovietică ar fi ocupat Suedia, ar mai fi participat ei la Jocurile Olimpice de la Moscova? Pe un ton plin de indignare, mi-au răspuns: „Nu!". Dar, dacă o parte dintre competițiile olimpice s-ar fi desfăşurat la Moscova, iar altele la Stockholm, s-ar fi dus în Stockholmul ocupat de ruşi? Aici indignarea lor a atins cote maxime. Ei se considerau oameni de caracter şi nu ar fi mers niciodată într-o țară ocupată. Atunci de ce, am întrebat eu, au mers la Jocurile Olimpice, avînd în vedere că o parte dintre competiții se desfăşurau pe teritoriul ocupat al statelor baltice? La această întrebare nu am primit nici un răspuns.

Unitățile Spețnaz formate din sportivi profesionişti sînt o elită a elitei. Ele sînt constituite dintr-un material uman mult mai bun (care într-o anumită măsură se ridică la standarde olimpice), se bucură de condiții de viață incomparabil mai bune şi de mult mai multe privilegii decît alte unități Spețnaz.

Pentru a-şi îndeplini misiunile, sportivii profesionişti au dreptul să contacteze agenți Spețnaz de pe teritoriul inamicului şi să le ceară ajutorul. Ei sînt de fapt avangarda tuturor celorlalte formațiuni Spețnaz. Sînt primii care primesc cele mai noi arme şi echipamente şi primii care testează cele mai noi şi mai riscante tipuri de operațiuni. Abia după ce

unitățile de sportivi au experimentat aceste noi arme, echipamente şi moduri de operare, ele sînt adoptate de unitățile Spețnaz obişnuite. Iată un exemplu.

În cartea mea *Acvariul*, publicată pentru prima dată în iulie 1985, am descris acea perioadă din viața mea cînd am fost ofițer al Direcției de Informații într-un district militar şi a trebuit adesea să fiu reprezentantul personal al şefului serviciului de informații din acel district în relațiile cu trupele Spețnaz. Perioada pe care am descris-o a fost identificată clar: era după întoarcerea mea din Cehoslovacia „eliberată" şi înainte de a intra la Academia Militară Diplomatică, în vara anului 1970.

Am descris unitățile Spețnaz obişnuite cu care am avut de-a face. O grupă sărea cu paraşuta de la 100 de metri. Fiecare soldat avea o singură paraşută: în acea situație paraşuta de rezervă nu mai avea rost. Se ateriza pe zăpadă. În toată cartea mă refer la un singur tip de paraşută: D-1-8. Patru luni mai tîrziu, în revista *Sovetski Voin* din noiembrie 1985, un anume general-locotenent Lisov a publicat ceea ce s-ar putea numi preistoria săriturilor cu paraşuta în grup în cadrul unităților Spețnaz de la un nivel periculos de jos. Generalul descrie o săritură în grup de la o înălțime de 100 de metri în care fiecare soldat avea o singură paraşută şi explică faptul că paraşuta de rezervă nu mai avea rost. Se aterizează pe zăpadă. Articolul face referire la un singur tip de paraşută – D-1-8.

Generalul Lisov descria testele efectuate din octombrie 1967 pînă în martie 1968. Desigur, generalul nu a menționat unde au avut loc aceste teste şi, bineînțeles, nici nu a folosit cuvîntul Spețnaz. Însă a subliniat faptul că testul nu a fost efectuat pentru că ar fi avut vreo legătură cu sportul. Dimpotrivă, conform regulilor stabilite de organismele sportive internaționale de la vremea aceea, o persoană care, în timpul unei competiții, îşi deschidea paraşuta la mai puțin de 400 de metri de pămînt era descalificat.

Generalul Lisov a efectuat testele încălcînd toate regulile

sportive şi fără intenția de a demonstra vreo îndemînare sportivă. Sportivii militari au sărit din avion la o înălțime de 100 de metri, aşa că paraşutele lor s-au deschis probabil şi mai jos. Saltul în grup a avut loc simultan din mai multe avioane, paraşutiştii sărind din avion cam la o secundă unul de altul. Fiecare dintre ei a plutit în aer între 9,5 şi 13 secunde. Generalul Lisov a rezumat astfel: 100 de metri, 50 de soldați, 23 de secunde. Un rezultat uimitor conform oricăror standarde.

Cei 50 de soldați simbolizau istoria de 50 de ani a armatei sovietice. Săritura a fost planificată pentru 23 februarie 1968, de Ziua Armatei, dar, din cauza vremii, a fost amînată pînă pe 1 martie.

La vremea aceea nu aveam cum să fi ştiut de testele generalului Lisov. Însă acum îmi este cît se poate de clar că tactica dezvoltată în unitățile de luptă Spețnaz în 1969-1970 fusese inițiată de nişte sportivi militari profesionişti cu un an înainte.

Această cascadorie periculoasă a fost realizată în unitatea mea Spețnaz obişnuită în condiții mult mai simple: am sărit într-un grup de 13 oameni prin deschizătura mare din spatele unui avion Antonov-12. Profesioniştii descrişi de generalul Lisov au sărit prin uşile laterale înguste ale unui avion Antonov-2, ceea ce este mai incomod şi mai periculos. Profesioniştii au sărit într-un grup mult mai mare, mai apropiați unul de altul şi cu mai multă acurateţe.

În ciuda faptului că unitățile Spețnaz obişnuite nu au reuşit şi nu vor reuşi niciodată să obțină rezultate comparabile cu cele ale sportivilor profesionişti, ideea de salt în grup de la o înălțime de 100 de metri le-a oferit totuşi unităților de luptă o tehnică extrem de valoroasă. Trupele speciale aterizează înainte ca avioanele să fi dispărut la orizont şi sînt gata de acțiune înainte ca inamicul să apuce să se dezmeticească. Această tehnică le este necesară pentru a putea ataca inamicul fără nici un avertisment. Iată motivul asumării unui astfel de risc.

În timpul unui război unitățile de luptă ale Spețnaz vor îndeplini misiuni în spatele liniilor inamice. În mod sigur unitățile de sportivi profesionişti, care pot îndeplini sarcini extrem de periculoase cu şi mai multă precizie şi mai rapid decît unitățile obişnuite ale Spețnaz, ar trebui să fie folosite pe timp de război.

Înainte de a încheia acest subiect, aş vrea să mai adaug cîteva cuvinte despre utilizarea sportivilor sovietici în operațiuni teroriste. Nu doar armata sovietică, ci şi aparatul represiv al statului sovietic (cunoscut în diferite perioade ca NKVD, MGB, MVD şi KGB) are o organizație sportivă, Dinamo. Iată cîteva exemple ale modului cum este utilizată:

> „Cînd a izbucnit războiul, paraşutiştii «puri» au dispărut, Anna Şişmareva a intrat în OMSBON"[8]. Anna Şişmareva este o cunoscută sportivă sovietică din perioada antebelică, iar OMSBON era o brigadă a Osnaz din cadrul NKVD la care m-am referit deja. Alt exemplu: „Printre soldații de la noi din *osobi,* cum era numită unitatea noastră, se numărau mulți sportivi, deținători de recorduri şi campioni sovietici faimoşi înainte de război"[9].
> Şi, în sfîrşit: Boris Galuşkin, remarcabilul boxer sovietic de dinainte de război, a fost locotenent şi a lucrat ca anchetator în NKVD. În timpul războiului a fost în spatele liniilor inamice cu una dintre unitățile Osnaz.

Am destul de multe exemple pe care vi le-aş putea da. Însă nu KGB şi cluburile sportive Dinamo mă interesează aici. Sper că unul dintre foştii ofițeri KGB care a fugit în Occident va scrie în detaliu despre utilizarea sportivilor în cadrul poliției secrete sovietice.

Totuşi, trebuie să mai menționez extrem de misterioasa asociație sportivă sovietică Zenit. Oficial aparținea de Ministerul Industriei Aeronautice. Însă există anumite motive destul de întemeiate să cred că în spatele acestui club se ascundea altceva. Zenit nu poate fi comparat cu ȚSKA sau Dinamo în ceea ce priveşte rezultatele sportive sau popularitatea. Însă uneori manifestă o agresivitate ieşită din

comun în eforturile sale de a atrage cei mai buni sportivi. Stilul şi direcția generală a antrenamentelor în cadrul clubului Zenit sînt foarte militarizate şi foarte similare cu ceea ce se întîmplă la ȚSKA şi Dinamo. Zenit merită mai multă atenție decît i s-a acordat pînă acum. Este posibil ca acel cercetător care va studia clubul Zenit şi legăturile sale în mod serios să facă nişte descoperiri surprinzătoare.

Capitolul 7

Selecţia şi instrucţia

Între soldaţi şi ofiţerii lor sînt sergenţii, un grad intermediar, cu propria ierarhie internă: caporali, sergenţi, sergenţi-majori şi *starşina*. Instrucţia sergenţilor este crucială în Spetnaz, unde se cere disciplină şi competenţă într-un grad mult mai mare decît în mod normal în forţele armate.

În condiţii normale, instrucţia este realizată de divizii speciale. Fiecare dintre acestea are cadre permanente: un general, ofiţeri, subofiţeri şi sergenţi, precum şi un număr limitat de sergenţi în unităţi de sprijin. O dată la şase luni, divizia primeşte 10 000 de recruţi care sînt distribuiţi temporar în regimente şi batalioane. După cinci luni de instrucţie dură, aceşti soldaţi tineri îşi primesc tresele de sergent şi sînt trimişi în nişte divizii obişnuite. Durează o lună ca tinerii sergenţi să fie distribuiţi în rîndul forţelor regulate, să se pregătească baza de instrucţie pentru cei care urmează să sosească şi să se primească un nou contingent. Apoi programul de instrucţie se repetă. Astfel, fiecare divizie de instrucţie este un incubator gigantic care produce 20 000 de sergenţi pe an. O divizie de instrucţie este organizată în mod obişnuit: trei regimente de infanterie motorizată, un regiment de tancuri, un regiment de artilerie, un regiment de antiaeriană, un batalion de rachete antiaeriene şi aşa mai departe. Fiecare regiment şi batalion instruieşte specialişti în domeniul său, de la sergenţi de infanterie pînă la geodezi, topografi şi transmisionişti.

O divizie de instrucţie este un mijloc de a produce sergenţi pe bandă rulantă pentru o armată uriaşă care, pe timp de pace, numără în jur de cinci milioane de oameni, crescînd însă considerabil ca dimensiuni pe timp de război. Există o singură problemă cu această producţie de masă. Selecţia sergenţilor nu este făcută de comandanţii unor divizii

obişnuite, ci de agenții militare locale – comisariatele militare şi ofițerii responsabili cu mobilizarea în districtele militare. Această selecție nu poate fi şi nici nu este calitativă. Atunci cînd primesc instrucțiuni de la superiorii lor, autoritățile locale pur şi simplu trimit mai multe camioane sau trenuri pline cu recruți.

După sosirea celor 10 000 de recruți, care nu diferă cu nimic de oricare alții, divizia de instrucție trebuie ca în cinci luni să îi transforme în comandanți şi specialişti. Unii dintre noii recruți sînt trimişi direct la diviziile obişnuite pe motiv că nu toți pot deveni comandanți. Însă divizia de instrucție are nişte standarde foarte stricte şi, de obicei, nu poate trimite mai mult de 5% dintre noii recruți la divizii regulate. Apoi, în locul celor care au fost trimişi, sosesc alții, dar nici aceştia nu sînt cu mult mai buni decît cei la care s-a renunțat, aşa că ofițerii şi sergenții din divizia de instrucție trebuie să apeleze la toată priceperea, furia şi inventivitatea lor pentru a scoate sergenți din aceşti oameni.

Selectarea viitorilor sergenți Spețnaz se face într-un mod diferit, mult mai complicat şi mult mai costisitor. Toți recruții Spețnaz (după o selecție foarte atentă) devin membri ai unităților de luptă, în care comandantul companiei şi comandanții de pluton îi supun pe soldații tineri la o instrucție foarte dură. Această perioadă inițială de instrucție pentru noii recruți se desfăşoară departe de alți soldați. În timpul instrucției, comandantul companiei şi comandanții de pluton îi aleg cu foarte mare grijă (pentru că acest lucru îi interesează în mod vital) pe cei care par să fie lideri înnăscuți. Există o grămadă de procedee foarte simple de a face acest lucru. De exemplu, un grup de recruți primeşte sarcina de a ridica un cort într-un timp foarte scurt, fără să fie numit un lider dintre ei. Într-o operațiune relativ simplă trebuie să coordoneze cineva acțiunile celorlalți. Li se acordă un timp foarte scurt pentru îndeplinirea sarcinii, amenințîndu-i cu pedepse aspre dacă treaba e făcută de mîntuială sau dacă nu este terminată la timp. În doar cinci minute grupul îşi alege

un lider.

Sau un grup poate primi sarcina să ajungă dintr-un loc în altul pe o rută foarte complicată şi confuză, fără să piardă nici un om. Şi de data aceasta grupul îşi va alege un lider. Fiecare zi, oră şi minut din timpul soldatului sînt ocupate cu muncă grea, lecţii, alergare, sărituri, depăşirea unor obstacole şi practic tot timpul grupul nu are comandant. În cîteva zile de instrucţie intensivă, comandantul companiei şi comandanţii de pluton îl aleg pe cel mai inteligent, mai creativ, mai puternic, mai băgăreţ şi mai energic din grup. După ce termină perioada de instrucţie, majoritatea recruţilor ajung în grupe şi plutoane în cadrul aceleiaşi companii, însă cei mai buni dintre ei sînt trimişi la sute de kilometri distanţă, într-un batalion de instrucţie al Speţnaz, de unde ies sergenţi. Apoi se întorc în companiile de unde au plecat.

Recrutul are de parcurs cale lungă. Însă are un avantaj: potenţialul sergent nu este selectat de autoritatea militară locală, şi nici măcar de unitatea de instrucţie, ci de un ofiţer de la un nivel inferior – la nivel de pluton sau de companie. Mai mult, selecţia o face strict individual acelaşi ofiţer care peste cinci luni îşi va primi înapoi omul pe care l-a ales, purtînd acum tresele de sergent.

Desigur, este imposibil de introdus un astfel de sistem peste tot în armata sovietică. Ar implica transportarea a milioane de oameni dintr-un loc în altul. În toate celelalte ramuri ale armatei calea pe care trebuie să o urmeze viitorul sergent din momentul cînd este încorporat e următoarea: divizia de instrucţie – divizie normală. În Speţnaz planul este: unitate obişnuită – unitate de instrucţie – unitate obişnuită.

Mai există şi o diferenţă de principiu. Dacă orice altă ramură a serviciilor militare are nevoie de un sergent, comisariatul militar trimite un recrut la divizia de instrucţie, care trebuie să scoată din el un sergent. Însă, dacă Speţnaz are nevoie de un sergent, comandantul companiei îşi trimite trei dintre cei mai buni recruţi la unitatea de instrucţie a Speţnaz.

Batalionul de instrucție al Spețnaz funcționează pe principiul că, înainte de a începe să dai ordine, trebuie să înveți să le execuți. Întreaga gîndire care fundamentează batalioanele de instrucție poate fi formulată foarte simplu. Se spune că, dacă sigilezi un butoi gol, îl scufunzi sub apă şi apoi îi dai drumul, acesta va țîşni cu putere deasupra apei. Cu cît îl scufunzi mai adînc, cu atît mai repede se ridică la suprafață şi cu atît mai sus sare deasupra apei. Iată cum operează un batalion de instrucție. Sarcina sa este să scufunde cît mai mult corpul de soldați, mereu alții.

Fiecare batalion de instrucție al Spețnaz are cadre permanente – ofițeri, subofițeri şi sergenți – şi lucrează cu 300-400 de recruți Spețnaz care au încheiat deja primul ciclu de instrucție în diferite unități Spețnaz.

În diviziile sovietice de instrucție obişnuite, regimul nu poate fi descris decît ca fiind brutal. Am luat contact cu acesta mai întîi în studenție, cînd am ajuns într-o divizie de instrucție. Am descris deja condițiile din Spețnaz. Pentru a înțelege cum sînt condițiile într-un batalion de instrucție al Spețnaz, factorul brutalitate trebuie multiplicat de cîteva ori.

În batalioanele de instrucție ale Spețnaz butoiul gol este scufundat atît de adînc, încît există pericolul să explodeze din cauza presiunii externe. Demnitatea omului îi este luată într-o asemenea măsură, încît e menținută constant la limita inferioară, dincolo de care nu mai există decît sinuciderea sau uciderea propriului ofițer. Ofițerii şi sergenții din batalioanele de instrucție sînt, fiecare în parte, entuziasmați de ceea ce fac. Cui nu îi place să facă asta nu va rezista prea mult, ci se va transfera de bunăvoie la alte unități Spețnaz, unde sarcina sa va fi mai uşoară. Singurii care rămîn în batalioanele de instrucție sînt cei cărora le place foarte mult ceea ce fac. Treaba lor este să dea ordine prin care fie construiesc, fie distrug chiar şi cele mai puternice caractere. Sarcina comandantului este să aibă mereu în fața ochilor zeci de soldați, fiecare avînd un singur gînd în minte: să îşi ia zilele

sau să îşi ucidă ofițerul. Celor cărora le place ceea ce fac, aceasta le oferă o satisfacție morală şi fizică absolută, la fel cum un cascador ar putea fi satisfăcut de faptul că sare cu motocicleta peste 19 autobuze. Diferența dintre cascadorul care îşi riscă pielea şi comandantul unei unități de instrucție Spețnaz constă în faptul că primul simte această satisfacție doar cîteva secunde, pe cînd cel din urmă o simte tot timpul.

Fiecare soldat care ajunge într-un batalion de instrucție primeşte o poreclă, aproape invariabil sarcastică. Ar putea fi numit Contele, Ducele, Cezar, Alexandru Macedon, Ludovic al XI-lea, Ambasadorul, Ministrul de Externe sau orice altă variațiune pe aceeaşi temă. Este tratat cu exagerat de mult respect, nu i se dau ordine, ci i se cere părerea:

— Nu ar fi Excelența Voastră de acord să spele toaleta cu periuța de dinți?

— Ilustre Prinț, nu binevoiți să vomitați în public ce ați mîncat la prînz?

În unitățile Spețnaz soldații sînt hrăniți mult mai bine decît în alte unități ale forțelor armate, însă efortul pe care trebuie să îl depună e atît de mare, încît le este foame tot timpul, chiar dacă nu li se aplică pedeapsa neoficială, dar foarte frecventă de a-şi goli stomacul:

— Sînteți cam greoi, Conte, după ce ați servit prînzul! Nu binevoiți să vă băgați două degete în gît? O să vă simțiți mai bine!

Cu cît sergentul inventează nişte pedepse mai umilitoare pentru soldații din subordinea sa şi cu cît mai violent le răneşte demnitatea, cu atît mai bine. Sarcina batalioanelor de instrucție este să îngenuncheze şi să distrugă total individul, oricît de puternic ar fi caracterul său, pentru a-l modela astfel încît să se conformeze standardelor Spețnaz, devenind un om care va fi umplut cu o încărcătură explozivă de ură, ranchiună şi dorință de răzbunare.

Principala dificultate în realizarea acestui proces de inginerie umană este să îndrepți furia tînărului soldat în

direcția potrivită. Trebuie ca mai întîi să fie redus la cele mai de jos limite ale demnității sale şi abia apoi, exact în momentul cînd a ajuns la saturație, poate să îşi primească tresele de sergent şi să fie trimis într-o unitate obişnuită. Acolo îşi poate descărca furia asupra subordonaților săi sau chiar, şi mai bine, asupra duşmanilor comunismului.

În unitățile de instrucție ale Spețnaz, recrutul este chinuit ca un cîine şi întărîtat, pentru ca apoi să i se dea drumul din lesă. Deloc surprinzător deci că în Spețnaz se iscă mereu încăierări. Toți, inclusiv cei care au fost într-o unitate de instrucție a Spețnaz, sînt încărcați la maximum cu răutate, la fel cum un nor de furtună este încărcat cu electricitate. Nu este surprinzător faptul că, pentru un soldat Spețnaz, şi cu atît mai mult pentru un sergent, războiul e doar un vis frumos, cînd în sfîrşit i se permite să îşi elibereze toată răutatea strînsă în el.

În afară de seria nesfîrşită de umilințe, insulte şi pedepse din partea comandanților, soldatul dintr-o unitate de instrucție a Spețnaz trebuie să poarte continuu o luptă la fel de încrîncenată cu camarazii săi, care se află în aceeaşi situație ca şi el.

În primul rînd, există o competiție tacită pentru o poziție privilegiată, pentru leadership, în fiecare grup de soldați. În Spețnaz, după cum am văzut, această încleştare a luat forme directe şi foarte dramatice. În afară de această luptă firească pentru primul loc, mai există un stimulent şi mai puternic. Acesta derivă din faptul că pentru fiecare post de sergent dintr-un batalion de instrucție al Spețnaz există trei candidați care sînt antrenați în acelaşi timp. Doar cel mai bun va deveni sergent după încheierea celor cinci luni. La sfîrşit, unii devin caporali, în timp ce alții nu primesc nici un grad, rămînînd simpli soldați. Este o tragedie amară ca un om să treacă prin toate supliciile într-un batalion de instrucție al Spețnaz şi să nu primească nici un grad, întorcîndu-se în cele din urmă la unitatea sa ca simplu soldat.

Decizia de a ridica sau nu un om la gradul de sergent după ce şi-a încheiat instrucția este luată de o comisie formată din ofițeri GRU sau de Direcția de Informații a districtului militar pe teritoriul căruia se află respectivul batalion. Decizia se ia pe baza rezultatului examenului dat în prezența membrilor comisiei, la principalele materii studiate: pregătire politică; tacticile Spețnaz (inclusiv cunoaşterea potențialului inamic şi a principalelor ținte vizate de Spețnaz); folosirea armelor (cunoaşterea armamentului Spețnaz, folosirea diferitelor tipuri de arme, inclusiv străine, şi utilizarea explozibililor); sărituri cu paraşuta; antrenament fizic; arme de distrugere în masă şi apărarea față de acestea.

Comisia nu face distincție între soldați în funcție de unitatea din care provin, ci în funcție de cît sînt de dispuşi să îndeplinească diferite misiuni. În consecință, atunci cînd soldații care şi-au încheiat instrucția sînt trimişi înapoi la unitățile lor, poate apărea un dezechilibru între ei. De exemplu, o companie Spețnaz care trimite nouă soldați la un batalion de instrucție sperînd să primească înapoi trei sergenți, peste cinci luni ar putea primi un singur sergent, un caporal şi şapte soldați sau cinci sergenți, trei caporali şi un soldat. Acest sistem a fost introdus în mod intenționat. Ofițerul aflat la comanda unei unități obişnuite, care trebuie să aleagă dintre nouă oameni instruiți, îi pune doar pe cei mai buni la comanda grupelor. El poate numi pe cine vrea în posturile libere, fără să îl intereseze ce grad are. Pot fi numiți comandanți de grupă şi soldații care au fost într-un batalion de instrucție. Sergenții şi caporalii pentru care nu sînt destule posturi de comandanți vor îndeplini aceleaşi sarcini ca şi soldații, în ciuda faptului că ei sînt gradați.

Comandantul companiei Spețnaz mai poate avea, în afară de oamenii care tocmai şi-au terminat instrucția, nişte sergenți şi soldați ce au fost instruiți mai devreme, dar care nu au fost desemnați comandanți. În consecință, comandantul companiei poate încredința funcția de comandant de grupă oricăruia dintre aceştia, toți cei care

tocmai s-au întors din batalionul de instrucție rămînînd doar simpli soldați.

Soldatul sau caporalul care este numit la comanda unei grupe trebuie să se străduiască să le demonstreze superiorilor săi că este cu adevărat demn de încrederea pe care ei i-o acordă şi că e într-adevăr cel mai bun. Dacă reuşeşte să facă acest lucru, la momentul potrivit va fi gradat. Dacă nu este vrednic, va fi dat la o parte. Există întotdeauna alți candidați pentru acel post.

Acest sistem are două obiective. Primul este de a avea în cadrul unităților Spețnaz obişnuite o rezervă considerabilă de comandanți la nivelul inferior. În timpul unui război, Spețnaz va suferi pierderi grele. În fiecare grupă există cel puțin doi oameni instruiți capabili să preia comanda în orice moment. Al doilea este provocarea unei lupte continue între sergenți pentru dreptul de a fi comandant. Fiecare comandant de grupă sau locțiitor al comandantului de pluton poate fi dat la o parte în orice clipă şi înlocuit cu cineva care este mai demn de această funcție. Îndepărtarea unui sergent din postul de comandant se face la ordinul comandantului companiei (dacă este o companie Spețnaz separată) sau al comandantului batalionului ori regimentului. Cînd este înlăturat, fostul comandant este redus la statutul de simplu soldat. Poate să rămînă gradat, să fie retrogradat ori să îşi piardă de tot gradul de sergent.

Instrucția ofițerilor Spețnaz se desfăşoară adesea la o facultate specială a Şcolii Superioare pentru Trupe Aeropurtate din Riazan. Selecția pentru admiterea la această şcoală se face cu foarte mare atenție. Cei care intră la facultate sînt printre cei mai buni. Cei patru ani de instrucție epuizantă sînt şi patru ani de testare şi selecție continuă pentru a se stabili dacă studenții sînt sau nu capabili să devină ofițeri Spețnaz. După încheierea studiilor la această facultate specială, unii dintre ei sînt repartizați la trupele aeropurtate sau la trupele de asalt aerian. Doar cei mai buni

sînt repartizați la Spețnaz, şi chiar şi după aceea un tînăr ofițer poate fi trimis în orice clipă la forțele aeropurtate. Doar cei care corespund perfect rămîn în Spețnaz. Alți ofițeri sînt numiți dintre absolvenții altei şcoli de ofițeri, care nu au mai auzit niciodată de Spețnaz.

Şefii GRU consideră că este nevoie de o instrucție specială pentru fiecare funcție, cu excepția celei de lider. Nimeni nu poate fi făcut lider nici după cel mai bun program de instrucție. Lider nu poți fi decît dacă aşa te-ai născut şi nimeni nu poate să te ajute ori să îți spună cum să îți struneşti oamenii. În acest caz, sfaturile oferite de profesori nu ajută la nimic, ci mai mult încurcă. Profesorul este un om care nu a fost niciodată lider şi nici nu va fi vreodată, iar pe Hitler nu l-a învățat nimeni niciodată cum să conducă o națiune. Stalin a fost dat afară de la Seminarul Teologic. Mareşalul Gheorghi Jukov, remarcabilul lider militar din al doilea război mondial, a avut sub comanda sa un milion de soldați şi adesea chiar mai multe milioane pe tot parcursul războiului. Dintre toți generalii şi mareşalii de calibrul său, el a fost singurul care nu a fost înfrînt în nici o bătălie. Şi totuşi, nu avea nici o pregătire militară propriu-zisă. Nu a absolvit vreo şcoală militară ca să devină apoi ofițer inferior; nu a absolvit nici o academie militară ca să devină apoi ofițer superior; şi nu a absolvit nici Academia pentru Ofițeri Generali ca să devină general şi mai tîrziu mareşal. Dar tot a ajuns mareşal. Au fost Halhin Gol, Ielnia, contraofensiva de la Moscova, Stalingradul, ridicarea blocadei asupra Leningradului, Kursk, traversarea Niprului, operațiunea belarusă, apoi operațiunile Vistula-Oder şi Berlin. Ce nevoie avea de educație? Ce l-ar fi putut învăța profesorii pe el?

Cartierul general al fiecărui district militar are o Direcție Personal, care întocmeşte dosarele ofițerilor şi studiază, selectează şi repartizează ofițerii. În urma instrucțiunilor primite de la şeful statului-major al districtului militar, Direcția Personal din fiecare district va căuta ofițeri care se

ridică la standardele Spețnaz.

Criteriile pe care Direcția de Informații le trimite Direcției Personal sînt strict secrete. Însă, dacă te uiți la ofițerii Spețnaz, îți dai seama cu uşurință ce calități au.

Primele şi cele mai importante dintre ele sînt, bineînțeles, un caracter puternic, hotărît, şi calitățile de lider înnăscut. În fiecare an, mii de tineri ofițeri cu tot felul de specializări – de la forțele de rachete la trupele de tancuri, infanterie, geniu şi transmisiuni – trec prin Direcția Personal a fiecărui district militar. Fiecare ofițer este precedat de dosarul său, în care sînt consemnate foarte multe lucruri. Însă nu acesta este factorul hotărîtor. Cînd ajunge la Direcția Personal, tînărul ofițer este intervievat de mai mulți ofițeri cu experiență, specializați în aspecte legate de personal. În timpul acestor interviuri, un om ce are o personalitate cu adevărat remarcabilă iese în evidență, uimitor de clar, distingîndu-se de masa miilor de bărbați hotărîți şi puternici. Cînd ofițerii de la Personal îl descoperă, intervievarea este continuată de ofițerii de la Direcția de Informații şi probabil că ei vor fi cei care îi vor oferi o funcție pe măsură.

Dar se mai întîmplă ca ofițerii pentru Spețnaz să nu fie selectați atunci cînd trec pe la Direcția Personal. Ei trec prin procesul de intervievare fără să se remarce prin nimic şi primesc o funcție de comandant. Apoi poate că încep să circule tot felul de poveşti prin regiment, divizie, armată şi district despre cutare comandant care este o brută, gata să atace pe oricine, dar care nu cedează, face minuni, a transformat un pluton codaş într-o unitate model şi aşa mai departe. Acesta este promovat rapid şi poate fi sigur că va fi repartizat la un batalion disciplinar – nu ca pedeapsă, ci pentru a se ocupa de infractori. În acest punct se implică Direcția de Informații. Dacă ofițerul se află la comanda unui pluton disciplinar sau a unei companii disciplinare şi este îndeajuns de dur ca să se descurce cu oameni cu adevărat dificili fără să se sperie de ei şi fără să se teamă să îşi folosească forța, va fi evaluat cu foarte multă atenție pentru

un post.

Şi mai există o modalitate de a-i alege pe ofițeri. Fiecare ofițer trebuie să facă de gardă împreună cu unitatea sa în garnizoană şi să patruleze pe străzi şi prin gări în căutarea unor infractori. Comandantul militar din oraş şi ofițerul care se află la comanda garnizoanei (militarul cu gradul cel mai mare din oraş) îi văd pe aceşti ofițeri în fiecare zi. Zi de zi ei preiau sarcinile de la alt ofițer, le îndeplinesc timp de 24 de ore şi apoi îi predau ştafeta altui ofițer. Acest sistem există de zeci de ani şi toți ofițerii îndeplinesc aceste îndatoriri de mai multe ori pe an. Este momentul propice pentru a le analiza caracterul.

Să spunem că un soldat beat este adus în camera de gardă. Un ofițer va spune:

— Stropiți-l cu apă rece şi aruncați-l într-o celulă!

Alt ofițer se va comporta altfel. La vederea soldatului beat, reacția sa va fi ceva de genul:

— Băgați-l înăuntru! Închideți uşa şi acoperiți-l cu o pătură udă (ca să nu lase urme). Las' că-l învăț eu minte! Dați-i cu picioarele în burtă! Asta o să-l învețe minte să nu mai pună gura pe băutură data viitoare. Ei, băieți, n-aveți decît să-l caftiți în bătaie. Haideți! Că şi eu o să fac la fel, băieți! Acum frecați-l cu zăpadă.

Nu îți trebuie prea multă imaginație ca să îți dai seama care dintre ofițeri este mai apreciat de superiorii săi. Direcția de Informații nu are nevoie de foarte mulți oameni – doar de cei mai buni.

A doua calitate esențială este rezistența fizică. Un ofițer căruia i se oferă un post trebuie să alerge, să înoate, să schieze sau să fie un atlet care practică altă formă de sport ce necesită un efort fizic îndelungat şi foarte concentrat. Iar un al treilea factor îl constituie dimensiunile fizice ale bărbatului respectiv. Cel mai bine este să fie o namilă cu umeri largi şi pumni ca nişte ciocane. Dar acest factor poate fi trecut cu vederea dacă un om pare să nu fie prea impunător şi nu este lat în spate, însă are un caracter cu adevărat puternic şi o

mare capacitate de rezistență fizică. Desigur, o astfel de persoană este acceptată. Lunga istorie a umanității arată că un caracter puternic se poate întîlni printre oamenii mici de statură la fel de des ca şi în rîndul uriaşilor.

Orice tînăr ofițer poate fi invitat să facă parte din Spețnaz, indiferent de specializarea sa anterioară în cadrul forțelor armate. Dacă are calitățile necesare – o voință de fier, un aer de autoritate ce nu poate fi pusă la îndoială, lipsă de scrupule şi capacitatea de a lua singur decizii şi de a acționa –, dacă este prin firea sa înclinat să îşi asume riscuri şi nu se teme să încerce orice, inclusiv să îşi pună viața în pericol, atunci el va fi invitat în cele din urmă la cartierul general al districtului militar. Va fi condus de-a lungul coridoarelor interminabile pînă la un birou mic, unde va fi intervievat de un general şi de nişte ofițeri superiori. Tînărul ofițer nu va şti, desigur, că generalul este şeful Direcției de Informații a districtului militar sau că acel colonel care este aşezat lîngă el este şeful celui de-al treilea departament (Spețnaz) al Direcției.

În timpul interviului atmosfera este relaxată, toată lumea zîmbeşte şi glumeşte.

— Vorbeşte-ne despre dumneata, tovarăşe locotenent. Care sînt domeniile dumitale de interes? Ce jocuri joci? Deții recordul pe divizie la mers pe schiuri peste zece kilometri? Foarte bine. Cum s-au descurcat oamenii dumitale la ultima tragere? Cum te înțelegi cu locțiitorul dumitale? E un tip dificil? Cam scăpa din frîu? Avem informații că l-ai pus cu botul pe labe. Cum ai reuşit?

Interviul se îndreaptă treptat către subiectul forțelor armate ale inamicului potențial şi ia forma unui examen binevoitor.

— Pe front, în fața diviziei dumitale se află o divizie americană. Aceasta are rachete „Lance”. Cam neplăcut, nu?

— Bineînțeles, tovarăşe general.

— Presupunînd, tovarăşe locotenent, că dumneata ai fi şeful statului-major al diviziei sovietice, cum ai distruge

rachetele inamicului?

— Cu rachetele noastre 9K21.

— Foarte bine, tovarăşe locotenent, dar nu se cunoaşte locația rachetelor americane.

— Aş cere forțelor aeriene să le localizeze şi, eventual, să le bombardeze.

— Dar vremea e proastă, tovarăşe locotenent, iar apărarea antiaeriană este puternică.

— Atunci aş trimite din divizia noastră o companie de recunoaştere ca să localizeze rachetele, să taie gîtul echipajului şi să arunce rachetele în aer.

— Nu e o idee rea. De fapt, e chiar o idee foarte bună. Ai auzit vreodată, tovarăşe locotenent, că în armata americană există unități cunoscute sub numele „Beretele Verzi”?

— Da, am auzit.

— Ce părere ai despre ele?

— Pot răspunde din două puncte de vedere – politic şi militar.

— Zi-le pe amîndouă, te rog.

— Sînt nişte ucigaşi plătiți ai capitalismului american, jefuitori, criminali şi violatori. Incendiază sate şi îi masacrează pe locuitori, femei, copii şi bătrîni.

— Destul. Care este al doilea punct de vedere?

— Sînt nişte unități excelent antrenate pentru a opera în spatele liniilor inamice. Sarcina lor este să paralizeze sistemul de control şi comandă al inamicului. Reprezintă un instrument foarte puternic şi eficient în mîinile comandanților…

— Foarte bine. Deci ce ai crede, tovarăşe locotenent, dacă am organiza ceva asemănător şi în armata noastră?

— Eu cred, tovarăşe general, că ar fi o decizie corectă. Sînt sigur, tovarăşe general, că acesta este viitorul armatei noastre.

— Este prezentul armatei noastre, tovarăşe locotenent. Ce ai spune dacă ți-am oferi şansa să devii ofițer în cadrul acestor trupe? Este o disciplină de fier. Autoritatea dumitale

în calitate de comandant ar fi aproape absolută. Dumneata ai fi cel care ia deciziile, nu superiorii dumitale.

— Dacă mi s-ar oferi o asemenea ocazie, tovarăşe general, aş accepta-o.

— Bine, tovarăşe locotenent, acum te poți întoarce la regimentul dumitale. Poate că ți se va face o ofertă. Continuă-ți serviciul şi uită că am avut această discuție. Îți dai seama, desigur, ce ți se va întîmpla dacă află cineva ce am discutat.

— Am înțeles, tovarăşe general.

— I-am informat pe superiorii dumitale, inclusiv pe comandantul regimentului, că te-ai prezentat în fața noastră în calitate de candidat pentru un post la granița cu China – în Mongolia, Afganistan, insulele din Oceanul Arctic, ceva de genul ăsta. La revedere, tovarăşe locotenent.

— La revedere, tovarăşe general.

Un ofițer care intră în Spețnaz după ce a activat în altă ramură a forțelor armate nu mai trebuie să facă altă instrucție. Este repartizat direct la o unitate şi i se dă comanda unui pluton. Am fost de față de multe ori la exerciții în care un tînăr ofițer ce preluase un pluton ştia mult mai puțin despre Spețnaz decît mulți dintre soldații săi şi mai ales decît sergenții. Dar un comandant tînăr învață repede, odată cu soldații. Nu e nimic ruşinos în a învăța. Ofițerul nu avea de unde să ştie despre tehnica şi tacticile Spețnaz.

Nu este ceva neobişnuit ca un tînăr ofițer aflat în această situație să înceapă o lecție, să anunțe subiectul şi scopul acesteia, iar apoi să îi ordone sergentului-major să predea lecția în timp ce el li se alătură soldaților. Plutonul său a simțit deja tăria de caracter a comandantului. Soldații ştiu astfel că acest comandant este liderul plutonului, unicul lider incontestabil. Există întrebări la care el nu poate răspunde încă şi echipamente pe care nu ştie să le folosească. Dar ştiu cu toții că, dacă trebuie să alerge zece kilometri, noul lor comandant va ajunge printre primii, iar dacă vine vorba de tras cu arma, comandantul lor va fi, desigur, cel mai bun.

Peste cîteva săptămîni, ofițerul cel tînăr va sări pentru prima dată cu paraşuta, împreună cu cei mai tineri dintre soldați. El va putea să sară de cîte ori va dori. Comandantul companiei şi ceilalți ofițeri îl vor ajuta să înțeleagă ceea ce nu ştia înainte. Noaptea îşi va citi instrucțiunile strict secrete, iar peste o lună va fi gata să îl provoace la întrecere pe oricare dintre sergenții săi. Peste încă vreo cîteva luni va fi cel mai bun la toate şi îşi va învăța soldații din pluton dîndu-le pur şi simplu ordinul cel mai încrezător dintre toate: „Faceți cum fac eu!”.

Un ofițer care este repartizat la Spețnaz după ce a activat în altă ramură a armatei fără să fi urmat nici o instruire specială este, desigur, un om ieşit din comun. Ofițerii care se află la comanda Spețnaz caută astfel de oameni şi au încredere în ei. Experiența arată că aceşti ofițeri fără nici o pregătire specială au rezultate mult mai bune decît cei care au absolvit o facultate specială la Şcoala Superioară pentru Trupe Aeropurtate. Nu este nimic surprinzător sau paradoxal în asta. Dacă Mihail Koşkin ar fi avut vreo pregătire specială în proiectarea tancurilor, nu ar fi creat niciodată tancul T-34, cel mai bun din lume. La fel, dacă cineva s-ar fi hotărît să îl învețe pe Mihail Kalaşnikov cum să proiecteze o puşcă mitralieră, aceasta ar fi putut foarte uşor să îi afecteze geniul autodidact.

Ofițerii de la comanda GRU cred că trebuie găsiți oameni puternici şi independenți, cărora să li se spună ce trebuie să facă, lăsîndu-li-se dreptul de a alege în ce mod să îndeplinească sarcina pe care au primit-o. Acesta este motivul pentru care instruirea în tacticile Spețnaz durează atît de puțin. Toate regulamentele sovietice sînt în general mult mai scurte decît cele din armatele occidentale, iar un comandant sovietic se ghidează după ele mai rar decît corespondentul său din Vest.

Ofițerul bine făcut nu este decît un tip de ofițer Spețnaz. Mai este şi alt tip, a cărui constituție, lățime a umerilor şi aşa mai departe nu sînt luate în considerare, deşi acel om trebuie

să aibă un caracter la fel de puternic. Acest tip ar putea fi numit „inteligheņția” forțelor Speţnaz şi include ofițeri care nu au legătură directă cu soldații de rînd şi care îşi folosesc mintea mult mai mult decît mîinile.

Nu există, desigur, nici o linie clară de demarcație între cele două categorii. Să ne gîndim, de exemplu, la ofițerii-interpreți care ar părea că aparțin „inteligheņției” forțelor Speţnaz. În fiecare companie Speţnaz există cîte un ofițer-interpret care vorbeşte fluent cel puțin două limbi străine. Contactul său cu soldații din companie există în primul rînd pentru că îi învață limbi străine. Dar, după cum ştim, acest lucru nu ocupă mult din timpul unui soldat Speţnaz. Interpretul se află mereu lîngă comandantul companiei, fiind un fel de adjutant neoficial al acestuia. La prima vedere, el este un „intelectual”. Dar aceasta nu este decît prima impresie. Adevărul este că interpretul sare cu paraşuta cot la cot cu restul companiei şi îşi petrece multe zile împreună cu soldații tîrîndu-se prin mlaştini şi prin munți, prin nisip şi prin zăpadă. Interpretul este primul care va bate cuie în capul prizonierilor inamici pentru a obține de la ei informațiile necesare. Asta este treaba lui: să smulgă unghii, să despice limbi (se mai zice „a face un şarpe”) şi să le bage prizonierilor cărbuni încinşi în gură. Interpreții militari din cadrul forțelor armate sovietice sînt instruiți la Institutul Militar.

Printre studenții Institutului se numără şi cei care sînt puternici şi duri din punct de vedere fizic, care au nervi de oțel şi un caracter de granit. Aceştia sînt invitați să intre în Speţnaz. În consecință, deşi interpretul este considerat uneori un reprezentant al „inteligheņției”, este greu să îl distingi după aspectul fizic de comandanții de pluton ai companiei în care îşi face serviciul. Sarcina sa nu este doar să pună întrebări şi să aştepte un răspuns. Treaba sa este să obțină răspunsul care trebuie. De asta depind succesul misiunii şi viața unui număr uriaş de oameni. El trebuie să îl forțeze pe prizonier să vorbească dacă nu vrea să o facă, iar după ce a primit un răspuns, interpretul trebuie să obțină de la

prizonier confirmarea că acela este singurul răspuns corect. De aceea trebuie să aplice nişte metode nu foarte „intelectuale”. Avînd în vedere acest lucru, interpreții din Spețnaz nu pot fi considerați nici comandanți, nici intelectuali, ci o legătură între cele două categorii.

Reprezentanți puri ai „inteligheniei” în Spețnaz se întîlnesc printre ofițerii de la posturile de informații. Ei sînt selectați din diferite ramuri, iar dezvoltarea lor fizică nu este un factor-cheie. Sînt ofițeri care au făcut deja o şcoală militară şi care lucrează în armată de cel puțin doi ani. După ce au absolvit a treia facultate din cadrul Academiei Militare Diplomatice, ei lucrează în posturi de informații (RP) şi centre de informații (RZ). Sarcina lor este să caute ocazii de a face recrutări şi să coordoneze rețeaua de agenți. Unii dintre ei lucrează cu rețeaua de agenți-informatori, alții cu rețeaua Spețnaz.

Un ofițer care lucrează cu rețeaua de agenți Spețnaz este un ofițer Spețnaz în adevăratul sens al cuvîntului. Doar că nu este paraşutat şi nu trebuie să alerge, să lupte, să tragă cu arma ori să reteze gîturile oamenilor. Treaba sa este să analizeze evoluția a mii de oameni şi să descopere printre ei indivizi care ar putea lucra pentru Spețnaz; să găsească o modalitate de a-i aborda şi de a-i cunoaşte; să stabilească şi să dezvolte relații cu ei; iar apoi să îi recruteze. Aceşti ofițeri poartă mai tot timpul haine civile, iar dacă trebuie să îmbrace uniforma militară, o îmbracă pe cea a armei în care au lucrat înainte: artilerie, trupe de geniu, serviciul medical. Sau poartă uniforma unității în care este ascunsă unitatea de informații secrete a Spețnaz.

Comanda supremă a forțelor Spețnaz este formată din colonei şi generali din GRU care au absolvit una dintre principalele facultăți ale Academiei Militare Diplomatice – adică prima sau a doua facultate – şi au lucrat mulți ani în cadrul aparatului central al GRU şi în rezidenturile din străinătate. Fiecare dintre ei are cunoştințe foarte vaste despre o țară sau un grup de țări, pentru că a lucrat mult

timp în străinătate. Dacă există vreo posibilitate să lucreze în continuare în străinătate, o va face. Dar poate exista şi situaţia în care este exclusă orice altă călătorie în alte ţări. În acest caz, el continuă să lucreze în cadrul aparatului central al GRU sau în cadrul unei Direcţii de Informaţii într-un district militar, la o flotă sau un grup de forţe armate. După care ajunge să controleze toate instrumentele serviciului de informaţii, inclusiv Spetnaz.

Am întîlnit adesea oameni din această categorie. De fiecare dată era vorba despre oameni tăcuţi şi nesociabili. Sînt eleganţi, vorbesc bine limbi străine şi au maniere rafinate. Au extrem de multă putere şi ştiu cum să îşi folosească autoritatea.

Există totuşi unii care nu au făcut studii la Academie şi care nu au fost niciodată în ţările considerate potenţiali inamici. Ei au urcat pe scara ierarhică datorită calităţilor lor înnăscute, a relaţiilor utile pe care ştiu să şi le cultive, a dorinţei de putere şi a eforturilor continue de a ajunge la putere, care implică tot felul de capcane înşelătoare şi riscuri imense. Sînt obsedaţi de putere şi de lupta pentru putere. Acesta este unicul lor scop în viaţă şi îl urmăresc continuu, căţărîndu-se pe pante şi piscuri alunecoase pentru a-l atinge. Unul dintre elementele care definesc succesul în viaţa lor îl constituie, desigur, situaţia unităţilor care le-au fost încredinţate şi disponibilitatea lor de a îndeplini în orice moment orice misiune stabilită de superiori. Nici un ofiţer superior din Spetnaz nu poate fi împiedicat de consideraţii morale, juridice sau de orice altă natură. Ascensiunea sau decăderea sa depinde exclusiv de modul în care este îndeplinită o misiune. Poţi fi sigur că orice misiune va fi îndeplinită cu orice preţ şi prin orice mijloace.

Aud adesea spunîndu-se că soldatul sovietic este un soldat foarte slab, pentru că nu face armată decît doi ani. Unii experţi occidentali consideră că este imposibil să creezi un bun soldat într-un timp atît de scurt.

Este adevărat că soldatul sovietic este recrutat, dar nu trebuie uitat faptul că este recrutat într-o țară complet militarizată. Este suficient să ne amintim că pînă şi liderii partidului aflat la putere în Uniunea Sovietică au grade militare de generali sau mareşali. Întreaga societate sovietică este militarizată şi inundată de propagandă militară. Încă de la o vîrstă foarte fragedă, copiii sovietici se implică în jocuri de război în modul cel mai serios, adesea folosind mitraliere adevărate (şi uneori chiar tancuri de luptă), coordonați de ofițeri şi generali ai forțelor armate sovietice.

Aceşti copii care manifestă un interes deosebit față de serviciul militar intră în Societatea Voluntarilor pentru Asistență acordată Armatei, Forțelor Aeriene şi Navale, cunoscută după acronimul său rusesc, DOSAAF. Aceasta este o organizație paramilitară numărînd 15 milioane de membri care fac în mod regulat instrucție militară şi practică sporturi cu aplicație militară. DOSAAF nu doar îi pregăteşte pe tineri pentru serviciul militar, ci îi şi ajută pe rezervişti să îşi mențină calificările după ce şi-au încheiat serviciul militar. DOSAAF are un buget colosal, o vastă rețea de aerodromuri şi centre de instruire, precum şi cluburi mai mari sau mai mici care au diferite scopuri şi care oferă diferite cursuri în specializări militare de toate tipurile, de la lunetişti la transmisionişti, de la piloți pe avioane de vînătoare la astronauți şi de la tanchişti la oameni care îi formează pe medicii militari.

Mulți piloți sovietici remarcabili, majoritatea astronauților (începînd cu Iuri Gagarin), generali bine-cunoscuți, precum şi campioni europeni şi mondiali în domeniul unor sporturi cu tentă militară şi-au început cariera la DOSAAF, adesea la vîrsta de 14 ani.

Cei care conduc DOSAAF la nivel local sînt ofițeri, generali şi amirali în rezervă, dar liderii de la centru sînt generali şi mareşali activi. Printre cei mai cunoscuți lideri ai acestei organizații s-au numărat generalul de armată A.L. Ghetman, mareşalul forțelor aeriene A.I. Pokrîşkin, generalul de armată

D.D. Leliuşenko şi amiralul G. Iegorov. În mod tradiţional, din conducerea de la vîrf a DOSAAF fac parte şi lideri ai GRU şi Spețnaz. În prezent (1986), de exemplu, prim-vicepreşedinte al DOSAAF este general-colonel A. Odinţev. În 1941 el a făcut parte dintr-un detaşament Spețnaz pe Frontul de Vest. Detaşamentul era condus de Artur Sprogis. Toată viaţa lui Odinţev a avut legături directe cu GRU şi cu terorismul. În prezent se ocupă în principal cu instruirea tinerilor de ambele sexe pentru a face faţă unui război. Cei mai promiţători dintre ei sînt apoi trimişi să lucreze în Spețnaz.

Cînd vorbim despre soldaţii sovietici încorporaţi şi mai ales despre cei care au fost primiţi în Spețnaz, nu trebuie să uităm că fiecare dintre ei a făcut deja trei-patru ani de instrucţie militară intensivă, a sărit cu paraşuta, a tras cu mitraliera şi a urmat un curs de supravieţuire. Deja şi-a dezvoltat rezistenţa, forţa, motivaţia şi hotărîrea de a cuceri. Diferenţa dintre el şi un soldat obişnuit din Occident constă în faptul că acesta din urmă este plătit pentru eforturile sale, pe cînd tînărul nostru nu primeşte nici un ban. Pur şi simplu este fanatic şi entuziast. Dimpotrivă, el este cel care trebuie să plătească (deşi o sumă modică) pentru faptul că este învăţat să folosească un cuţit, un pistol cu amortizor, o lopată şi explozibili.

După ce îşi încheie serviciul militar în Spețnaz, soldatul fie rămîne soldat în cadrul armatei, fie se întoarce la activitatea sa „paşnică”, iar în timpul liber merge la unul dintre numeroasele cluburi ale DOSAAF. Iată un exemplu tipic: Serghei Cijik s-a născut în 1965. Cînd era încă la şcoală, a intrat într-un club DOSAAF. A făcut 120 de salturi cu paraşuta. Apoi a fost încorporat şi a făcut armata la trupele speciale din Afganistan. S-a remarcat în luptă şi şi-a încheiat serviciul militar în 1985. În mai 1986 a făcut parte dintr-o echipă a DOSAAF în cadrul unor experimente de supravieţuire în condiţii polare. Ca membru al unui grup de „sportivi” sovietici, a sărit cu paraşuta deasupra Polului Nord.

DOSAAF este o organizaţie foarte utilă pentru Spețnaz în

multe feluri. Uniunea Sovietică a semnat o convenție prin care se angajează să nu folosească Antarctica în scopuri militare. Însă, în eventualitatea unui război, aceasta va fi, desigur, folosită de militari, motiv pentru care trebuie să se cîştige experiență în acest sens. De aceea antrenamentele de paraşutare deasupra Polului Sud, în Antarctica, sînt planificate de Spețnaz, dar vor fi realizate de DOSAAF. Diferența este doar de suprafață: oamenii care se vor paraşuta vor fi aceiaşi ucigaşi care au participat la campaniile din Ungaria, Cehoslovacia şi Afganistan. Ei sînt acum considerați civili, dar se află sub controlul absolut al unor generali precum Odințev, iar în vreme de război vor deveni trupe Spețnaz, deşi acum îi numim cu dispreț „recruți".

Capitolul 8

Reţeaua de agenţi

Serviciul sovietic de informaţii militare controlează un număr imens de agenţi secreţi, care, în acest context, sînt străini recrutaţi de serviciile de spionaj sovietice şi îndeplinesc diferite misiuni pentru acestea. Ei pot fi împărţiţi în două reţele, cea strategică şi cea operaţională. Agenţii care fac parte din prima reţea sînt recrutaţi de aparatul central al GRU şi de numeroasele ramuri ale GRU atît din ţară, cît şi din străinătate. Reţeaua lucrează pentru Marele Stat-Major al forţelor armate sovietice, iar agenţii săi sînt recrutaţi în special în capitalele statelor ostile sau în Moscova. Membrii celei de-a doua reţele sînt recrutaţi de direcţiile de informaţii ale fronturilor, flotelor, grupurilor de forţe, districtelor militare şi de departamentele de informaţii ale armatelor şi flotilelor, independent de aparatul central al GRU, iar agenţii răspund necesităţilor unui anumit front, ale unei flote, armate etc. Ei sînt recrutaţi mai ales de pe teritoriul Uniunii Sovietice sau din ţări prietene.

Divizia de agenţi din cadrul reţelelor strategică şi operaţională nu indică nici un fel de diferenţă calitativă. Firește, aparatul central al GRU are mult mai mulţi agenţi decît orice grup de forţe din vreun district militar – de fapt, are mai mulţi agenţi decît au toate flotele, armatele districtelor militare etc. la un loc. În termeni generali, ei sînt persoane care au acces direct la secrete oficiale. Cu toate acestea, reţeaua operaţională a mai obţinut adesea informaţii de interes nu doar pentru comandanţii de la nivel local, ci şi pentru liderii Uniunii Sovietice.

În timpul celui de-al doilea război mondial, informaţiile primite din majoritatea capitalelor altor ţări nu erau de interes pentru Uniunea Sovietică. Informaţiile utile erau transmise din foarte puţine locaţii, dar, oricît erau de

importante, nu erau destul pentru a satisface necesitățile pe timp de război. În consecință, rețeaua operațională a armatelor, fronturilor şi flotelor a fost extinsă foarte mult ca dimensiuni în timpul războiului şi a ajuns să fie mai importantă decît rețeaua strategică de agenți a aparatului central al GRU. Acest lucru s-ar putea repeta în contextul altui război la scară mondială dacă, în ciuda consensului militar şi politic în ceea ce priveşte viitoarele războaie, s-ar dovedi a fi foarte îndelungat.

Rețeaua de agenți a Spețnaz, care este una operațională, lucrează pentru fiecare district militar, grup de forțe, flotă şi front (toate avînd în plus şi o rețea de spionaj). Recrutarea agenților se face mai ales de pe teritoriul Uniunii Sovietice şi a statelor prietene. Principalele locuri în care Spețnaz caută posibili candidați sînt principalele porturi vizitate de turişti străini, precum şi de studenți străini. Spețnaz citeşte corespondența cetățenilor sovietici şi a cetățenilor țărilor-satelit şi interceptează convorbirile telefonice în speranța de a descoperi nişte contacte promițătoare între cetățeni sovietici şi est-europeni, pe de o parte, şi oameni care locuiesc în țări pentru care Spețnaz manifestă interes. De obicei un străin care a fost recrutat poate fi convins să recruteze la rîndul său alte cîteva persoane care poate că nu au mai fost niciodată în Uniunea Sovietică sau nu au avut vreun contact cu cetățeni sovietici. Uneori se întîmplă ca nişte ofițeri Spețnaz să pătrundă pe teritoriul altui stat şi să recruteze agenți acolo. Majoritatea nu au acoperire diplomatică şi nu recrutează agenți din capitale, ci coboară de pe vase comerciale şi vase de pescuit sovietice în porturi străine sau intră în țara respectivă ca şoferi ai unor camioane sovietice, piloți ai companiei aeriene Aeroflot sau însoțitori de bord în trenuri sovietice. Un loc bun de recrutat agenți îl constituie vasele de croazieră sovietice: două săptămîni pe mare, vodkă, caviar, *dolce vita*, companie plăcută şi posibilitatea de a vorbi fără să te temi că te arestează poliția locală.

Dacă cititorul ar avea acces la dosare autentice despre

agenții secreți ai Spețnaz, ar fi dezamăgit şi probabil şocat, pentru că aceştia nu seamănă deloc cu eroii rafinați, integri, tineri şi frumoşi din filmele cu spioni. Serviciul sovietic de informații militare caută cu totul alt gen de persoană pentru a fi un candidat pentru recrutare. Portretul unui agent ideal pentru Spețnaz ar arăta cam aşa: un bărbat între 55 şi 65 de ani, care nu a făcut armata, care nu a avut niciodată acces la documente secrete, nu poartă şi nu deține nici o armă, nu se pricepe deloc la lupta corp la corp, nu deține nici un fel de echipamente secrete şi nu îi suferă pe comuniști, nu citeşte ziarele, nu a fost niciodată în Uniunea Sovietică şi nici nu a cunoscut cetățeni sovietici, duce o viață singuratică şi introvertită, departe de alți oameni, şi este de profesie pădurar, pescar, paznic de far, gardian sau lucrător la căile ferate. În multe cazuri, un astfel de agent are o invaliditate fizică. Spețnaz caută şi femei care, în mare, au cam aceleaşi caracteristici.

Dacă Spețnaz are o astfel de persoană în rețeaua sa, aceasta înseamnă: a) că în mod sigur nu este suspectată de poliția locală sau de serviciile de securitate; b) că, în eventualitatea în care s-ar face vreo anchetă, ar fi ultima persoană asupra căreia ar cădea bănuielile; c) că practic nu există nimic care ar putea să confirme bănuielile, ceea ce la rîndul său înseamnă că pe timp de pace agentul este aproape complet ferit de pericolul de a da greş sau de a fi arestat; d) că, în eventualitatea unui război, va rămîne în acelaşi loc unde era şi pe timp de pace şi nu va fi încorporat în armată sau în serviciul public atunci cînd se va face mobilizarea.

Toate acestea conferă rețelei de agenți un grad foarte înalt de stabilitate şi validitate. Există, desigur, excepții de la orice regulă, iar de la regulile spionajului sînt foarte multe excepții. Poți întîlni tot felul de oameni printre agenții Spețnaz, care însă încearcă să recruteze mai ales oameni de acest tip. Sînt ei de folos pentru organizație?

Răspunsul este că sînt extrem de utili. Adevărul este că actele de terorism sînt comise mai ales de sportivii

profesionişti care fac parte din Spețnaz şi care au primit o instruire excelentă pentru a face față şi celor mai dificile misiuni. Însă profesioniştii Spețnaz au foarte mulți duşmani atunci cînd merg în altă țară: elicoptere şi cîini polițişti, verificarea actelor pe marginea şoselei, patrule, chiar şi copiii care se joacă pe stradă şi cărora nu le scapă aproape nimic şi înțeleg foarte multe. Comandourile Spețnaz au nevoie de un adăpost unde să se odihnească pentru cîteva zile în linişte, unde să îşi lase echipamentul greu şi să îşi facă mîncare.

Aşa că principala sarcină a agenților Spețnaz este să pregătească dinainte o ascunzătoare sigură, cu mult înainte de sosirea în țară a comandourilor. Iată cîteva exemple de ascunzători pregătite de agenți Spețnaz. Cu bani primiți de la GRU, un pensionar care este de fapt agent Spețnaz cumpără o casă la marginea unui oraş, aproape de o pădure. În casă construieşte în mod legal un adăpost nuclear cu lumină electrică, canalizare, alimentare cu apă şi o rezervă de alimente. Apoi cumpără o maşină semimilitară sau de tip militar – de exemplu, un Land Rover –, care este ținută permanent în garajul casei împreună cu o rezervă serioasă de benzină. Cu asta, treaba agentului s-a încheiat. El îşi vede de viața lui liniştită, mai vine la casa lui de la țară şi se plimbă cu maşina şi, în afară de asta, este plătit pentru serviciile sale. Ştie că în orice moment se poate trezi cu „musafiri" în casă. Dar asta nu îl sperie. În caz că este arestat, poate spune că trupele de comando l-au luat ostatic şi s-au folosit de casa, adăpostul şi maşina lui.

Sau proprietarul unui cimitir de maşini ia un container feroviar şi îl lasă în mijlocul sutelor de bucăți de maşini şi motociclete. Pentru puținii vizitatori ai cimitirului de maşini vechi care mai vin să caute cîte o piesă de rezervă, proprietarul deschide un mic magazin unde vinde Coca-Cola, hotdogi, cafea şi sendvişuri. Are mereu o rezervă de apă minerală, conserve de peşte, carne şi legume. În magazin mai are şi tot felul de medicamente.

Sau poate că proprietarul unei mici firme cumpără un

iaht mare, dar vechi. Le spune prietenilor săi că visează să facă o lungă călătorie pe mare, motiv pentru care pe vas sînt depozitate tot felul de provizii. Dar nu are timp să facă această călătorie; mai mult decît atît, iahtul mai trebuie reparat, aşa că are nevoie şi de timp, şi de bani. Aşa că deocamdată vechiul iaht zace într-un golfuleț părăsit printre zeci de alte iahturi lăsate de izbelişte, de pe care se cojeşte vopseaua.

Au fost amenajate foarte multe astfel de adăposturi. Printre locurile care pot fi folosite ca adăposturi se numără peşterile, minele abandonate (sau, în unele cazuri, chiar unele care sînt exploatate), fabricile abandonate, canalizările oraşelor, cimitirele (mai ales dacă în ele sînt şi cavouri), ambarcațiunile şi vagoanele vechi etc. Orice loc poate fi adaptat pentru a deveni un adăpost care să fie folosit de teroriştii Spețnaz. Însă locul respectiv trebuie să fie studiat cu atenție şi pregătit dinainte. Pentru aceasta sînt recrutați agenții.

Dar aceasta nu este singura lor sarcină. După sosirea „oaspeților" săi, agentul poate îndeplini multe dintre instrucțiunile lor: să supravegheze mişcările poliției, să păzească adăpostul şi să dea alarma la timp, să facă pe ghidul, să afle informații suplimentare despre anumite obiecte sau persoane interesante. Pe lîngă toate acestea, un agent poate fi recrutat special pentru a comite acte de terorism, caz în care poate opera independent, sub supravegherea unei persoane din GRU, în cadrul unui grup de agenți ca şi el sau în colaborare cu profesioniştii Spețnaz care au venit din Uniunea Sovietică.

Agentul Spețnaz care este recrutat pentru a oferi spijin în cadrul operațiunilor grupurilor de luptă aşa cum am descris mai sus, cumpărînd o casă şi/sau o maşină, se simte în siguranță. Poliției locale i-ar fi extrem de greu să îl depisteze. Şi, chiar dacă ar fi descoperit şi arestat, ar fi practic imposibil de demonstrat că este vinovat. Însă ce nu ştie agentul este că

îl paşte pericolul chiar din partea Spețnaz. Unii ofițeri din GRU, nemulțumiți de regimul comunist, ar putea, fie în semn de protest, fie din alte motive, să defecteze în Occident. Atunci cînd o fac, nu îi mai împiedică nimic să îi dea de gol pe agenți, inclusiv pe agenții Spețnaz. De asemenea, după ce a comis actul de terorism, comandoul Spețnaz îşi va acoperi toate urmele şi va elimina toți martorii, inclusiv pe agentul care a protejat sau a apărat grupul. Rar se întîmplă ca un om recrutat ca agent pentru a sprijini un grup de comando să îşi dea seama ce va păți după aceea.

Astfel, dacă este relativ uşor de recrutat un om ca „agent latent", cum stă treaba cu recrutarea unui străin care să acționeze ca un adevărat terorist, gata să ucidă, să folosească explozibili şi să incendieze clădiri? Asta sigur trebuie să fie mai greu de făcut.

Răspunsul este că, în mod surprinzător, nu e deloc greu de găsit astfel de oameni. Un ofițer Spețnaz care încearcă să recruteze agenți pentru acțiuni teroriste directe are o sursă excelentă în Occident. Există uimitor de mulți oameni care sînt nemulțumiți şi gata să protesteze împotriva a te miri ce. Iar în timp ce milioane de oameni protestează în mod paşnic, anumiți indivizi vor recurge la orice mijloace pentru a da glas protestului lor. Ofițerul Spețnaz nu trebuie decît să descopere nemulțumirea ajunsă aproape la extrem.

Un om care protestează împotriva prezenței trupelor americane în Europa şi mîzgăleşte pe ziduri tot felul de sloganuri este un subiect interesant. Dacă nu scrie doar sloganuri, ci chiar este gata să omoare un general american dacă i-ar da cineva o mitralieră sau un lansator de grenade RPG-7, este o persoană extrem de interesantă. Obiectivele sale se potrivesc perfect cu cele ale ofițerilor superiori din GRU.

În Franța, nişte protestatari au tras cu un lansator de grenade RPG-7 în reactorul unei centrale nucleare. Habar nu am de unde au făcut rost de o armă fabricată în Uniunea Sovietică. Poate că au găsit-o pe marginea drumului. Însă,

dacă un ofițer Spețnaz ar fi avut norocul să îi întîlnească pe oamenii aceia şi să le furnizeze arma, ar fi primit imediat medalia Steagul Roşu şi ar fi fost promovat. Ofițerilor superiori din GRU nu le plac deloc centralele nucleare occidentale, ce reduc dependența Vestului de importurile de petrol (inclusiv petrol sovietic) şi le fac mai puternice şi mai independente. Acestea se numără printre cele mai importante ținte vizate de Spețnaz.

Altă dată, un grup de activişti care militau pentru drepturilor animalelor din Marea Britanie au injectat otravă în nişte batoane de ciocolată. Dacă Spețnaz ar putea contacta acest grup de persoane – şi este foarte posibil să o poată face –, le-ar sugera (desigur, fără să menționeze numele Spețnaz) şi alte forme de protest, chiar mai eficiente. Activişti, radicali, militanții pentru pace, membri ai partidelor ecologiste: din punctul de vedere al liderilor GRU, aceştia seamănă cu nişte pepeni copți, verzi la suprafață, dar roşii în interior – care îți lasă gura apă.

Aşadar, există o bază de recrutare viabilă. Există destui oameni nemulțumiți în Occident ce sînt gata nu doar să omoare alți oameni, ci chiar să îşi sacrifice propria viață pentru idealurile lor, pe care Spețnaz le poate exploata. Ofițerul Spețnaz nu trebuie decît să descopere şi să profite de nemulțumirea care este pe punctul de a ajunge la extrem.

Rețeaua de agenți Spețnaz are multe în comun cu terorismul internațional – de exemplu, un centru comun; cu toate acestea, sînt două lucruri diferite şi nu trebuie confundate. Ar fi imprudent să se afirme că terorismul internațional a apărut la ordinele Moscovei. Însă afirmația că, fără susținerea Moscovei, terorismul internațional nu s-ar fi extins la o asemenea scară nu ar fi deloc pripită. Terorismul a răsărit în diverse situații, în diverse circumstanțe şi pe diferite tipuri de soluri. Naționalismul local a fost întotdeauna o sursă puternică, iar Uniunea Sovietică îl susține în orice formă, dar oferă şi sprijin concret grupărilor extremiste care operează în

cadrul mişcărilor naționaliste. Desigur, acest lucru nu este valabil şi în cazul grupărilor naționaliste din Uniunea Sovietică şi din țările care se află sub influența sa.

Dacă grupările extremiste apar în zone în care nu există o influență sovietică clară, poți fi sigur că Uniunea Sovietică va deveni în scurt timp cel mai bun prieten al acestora. Numai în GRU există două organisme independente şi foarte puternice care au atribuții în domeniul extremiştilor şi teroriştilor. În primul rînd, există Direcția a 3-a a GRU, care studiază organizațiile teroriste şi modalitățile de a pătrunde în interiorul lor. Apoi mai e şi Direcția a 5-a, care este însărcinată cu culegerea informațiilor la niveluri inferioare, inclusiv Spețnaz.

Tacticile folosite de GRU în cazul teroriştilor sînt simple: nu le da niciodată ordine, nu le spune niciodată ce să facă. Ei distrug civilizația occidentală – deci ştiu cum să o facă, aşa că lasă-i să îşi vadă de treabă nestingheriți. Printre ei sînt şi idealişti gata să moară pentru ideile lor. Aşa că lasă-i să moară. Cel mai important lucru este să le întreții iluzia că sînt absolut liberi şi independenți.

Moscova este un important centru al terorismului internațional, nu pentru că de la Moscova sînt emise instrucțiunile, ci pentru că anumitor grupări sau organizații teroriste care cer ajutor li se poate acorda acest ajutor dacă acest lucru nu implică prea multe riscuri. Implicarea considerabilă a Moscovei în terorism este o afacere politică serioasă. O anumită „mişcare de rezistență” are nevoie de mai mult ajutor financiar, alta de mai puțin. O anumită „Armată Roşie” trebuie să aibă arme moderne şi o rezervă nelimitată de muniții, alta se va descurca mai bine cu arme mai vechi şi cu mai puține muniții. O anumită mişcare va fi recunoscută, în timp ce alta va fi condamnată oficial şi susținută neoficial. Teroriştii „independenți” nu prea te fac să te întrebi de unde vin banii cu care ei călătoresc în diferite țări ale lumii, cine le furnizează mitralierele Kalaşnikov şi cartuşele aferente sau cine le asigură instructori care să îi învețe şi să îi antreneze.

Uitați-vă însă numai la palestinienii „independenți”: practic, ei îşi irosesc aiurea muniţiile. Iar dacă te uiți la un film despre luptele din Afganistan şi apoi unul despre străzile din Beirut, diferența este izbitoare. Luptătorii din rezistența afgană îşi numără fiecare cartuş, pe cînd grupările care se luptă pe străzile Beirutului nici nu se chinuie să țintească atunci cînd trag; pur şi simplu trag rafale lungi în aer, deşi aceasta înseamnă că irosesc banii cuiva. Ai cui bani or fi?

Cînd mi-am început serviciul militar, am fost învățat să număr fiecare cartuş. Cartuşele sînt din metal şi implică multă muncă. Este mai greu şi mai costisitor să fabrici un cartuş decît un stilou. Şi alt motiv pentru a fi grijuliu cu muniția este să nu rămîi niciodată în pană într-un moment critic. Aprovizionarea unei armate cu muniție este o problemă logistică foarte complexă. Dacă transportul de muniții ajunge chiar şi numai cu cîteva minute mai tîrziu după ce ți-ai consumat în mod nechibzuit toate rezervele, eşti mort. Dar în Beirut nu există probleme de genul ăsta. Nimeni nu le spune grupărilor combatante cît costă muniția. Nimeni nu le spune cît costă viețile pe care le spulberă în fiecare zi. Nimeni nu menționează pericolul ca transportul obişnuit de muniții să întîrzie. Cei care le furnizează sînt siguri că nu va întîrzia.

Uniunea Sovietică condamnă războiul civil din Liban. Însă nu este nevoie să condamne războiul. Tot ce trebuie să facă este să nu mai trimită următorul transport de muniții şi războiul va înceta.

În afară de sprijinul militar şi financiar, Uniunea Sovietică le oferă teroriştilor ajutor şi sub formă de instrucție. În Uniunea Sovietică au fost înființate centre de pregătire pentru antrenarea teroriştilor din mai multe țări. Centre similare au fost înființate şi în țările din Europa de Est, în Cuba şi în alte părți. Eu cunosc foarte bine centrul din Odessa. Oficial aparține celei de-a 10-a Direcții Generale a Marelui Stat-Major, care se ocupă de exporturile de arme, trimite consilieri militari sovietici în alte țări şi instruieşte străini pentru a

deveni luptători şi terorişti. La începutul anilor ’60, acest centru era o ramură a şcolii superioare pentru ofițeri de infanterie. În cadrul său a fost înființată o facultate a serviciilor de informații pentru studenții sovietici, dintre care mulți au ajuns în GRU şi Spețnaz, în timp ce restul acelei locații uriaşe, cu săli de clasă şi cazărmi, a fost alocat centrului de instruire a luptătorilor străini. Cînd am fost la Odessa, majoritatea celor care se antrenau aici urmau să activeze în Africa neagră. Nu toți erau din Africa, destul de mulți dintre ei erau cubanezi, însă majoritatea urmau să fie trimişi acolo. Diferența dintre instruirea şi condițiile de trai oferite studenților sovietici şi cele oferite studenților străini era uriaşă. Străinii erau hrăniți mai bine şi aveau ținute de instrucție precum cele purtate de ofițerii sovietici, deşi fără trese. Nu aveau mai nici o pregătire teoretică. Însă instruirea lor practică era intensivă, chiar şi după standardele sovietice. Pentru ei era muniție din plin. Se făceau trageri zi şi noapte.

Străinii erau ținuți într-o izolare strictă. Singurele persoane din exterior care îi puteau vedea erau studenții sovietici, şi aceştia doar prin gardul din sîrmă ghimpată. Izolarea totală avea un efect negativ asupra unora dintre studenții străini. Dar, cum nu puteau ieşi de acolo, ministrul cubanez al Apărării a intervenit şi a ordonat să li se trimită nişte fete din Cuba care făcuseră cursuri de infirmiere pentru unitățile de partizani la centrul din Odessa. Era interesant de observat că soldații făceau un an de instrucție, iar ofițerii doi ani, însă instrucția infirmierelor a durat zece ani sau mai mult. La sfîrşitul perioadei de instrucție infirmierele au fost trimise înapoi în Cuba, fiind înlocuite de altele mai tinere. În centrul de antrenament nu s-au mai înregistrat probleme psihologice.

Străinii care fac parte din „mişcări de eliberare” şi care ajung în Uniunea Sovietică nu sînt în general recrutați de serviciile sovietice de informații. Experiența arată că teroristul care se consideră independent şi care ucide oameni din cauza propriilor convingeri este mai eficient decît cel ce luptă din

ordinul altora. Pentru ideile sale, teroristul îşi va asuma riscuri şi îşi va sacrifica şi viaţa, dar este puţin probabil să facă aceste lucruri pentru că aşa îi spun nişte străini. Aşadar de ce ar trebui recrutat?

Însă există şi excepţii notabile. Fiecare terorist este studiat cu atenţie în timpul antrenamentului, iar dintre ei se vor remarca potenţialii lideri şi rebelii înnăscuţi care nu vor să se supună nici unei autorităţi. La fel de importante sînt slăbiciunile şi ambiţiile studenţilor, precum şi relaţiile pe care le au unul cu altul. La un moment dat, peste mulţi ani, unul dintre ei poate deveni un lider important, dar nu neapărat unul care va avea aprobarea Moscovei, aşa că este crucial să ştii dinainte cine ţi-ar putea fi prieten sau duşman.

Studenţii înşişi fiind studiaţi pe parcursul antrenamentului, unii se pot remarca din mulţime ca excepţii şi ca potenţial material pentru recrutare. Recrutarea la centrele de pregătire se face simultan de două organizaţii diferite ale GRU. Direcţia a 3-a recrutează informatori, care vor rămîne în continuare membri ai „mişcărilor de eliberare naţională" şi le vor transmite şefilor secretele din interiorul mişcărilor respective. Direcţia a 5-a a GRU îi recrutează pe unii dintre studenţi pentru a deveni membri ai reţelei de agenţi Speţnaz. Este un proces destul de complicat. Oficial candidatul rămîne membru al „mişcării de eliberare" şi activează în cadrul acesteia. Însă, de fapt, el începe să opereze conform instrucţiunilor primite de la GRU. Este o situaţie foarte delicată şi se iau toate măsurile posibile pentru a nu păta reputaţia Uniunii Sovietice în caz de efect. În această perspectivă, candidatul, ales cu grijă, care nu ştie însă acest lucru, este transferat la un centru de pregătire dintr-o ţară care se află sub influenţă sovietică. Apoi se face recrutarea, dar nu de către serviciul de informaţii sovietic, ci de cel al uneia dintre ţările-satelit.

Recrutarea unui terorist matur diferă foarte mult de recrutarea unui informator-agent. Teroristul trebuie să parcurgă un antrenament foarte dur, care devine un coşmar

ce se repetă zi de zi şi noapte de noapte. El visează la momentul cînd îşi va încheia instrucția: tînjeşte să aibă misiuni reale. Instructorii stau de vorbă cu el şi îl întreabă ce i-ar plăcea să facă în calitate de terorist, iar acesta le răspunde. Apoi instructorii „se mai gîndesc", iar peste cîteva zile îi spun că nu este posibil. Tortura antrenamentului continuă. Mai tîrziu este întrebat din nou ce ar vrea să facă şi este iarăşi refuzat. I se servesc tot felul de motive: viața ta este prea prețioasă pentru noi ca să te trimitem într-o misiune atît de riscantă; o astfel de acțiune ar putea avea repercusiuni nedorite asupra familiei tale, a camarazilor tăi etc. Astfel gama sa de opțiuni se îngustează treptat, pînă cînd teroristul sugerează că ar vrea să facă exact ceea ce vor şi şefii serviciului sovietic de informații militare. Ei „se mai gîndesc" cîteva zile şi în cele din urmă îşi dau acordul în aşa fel încît să nu pară că GRU a vrut asta, ci mai degrabă că se face un compromis sau o concesie pentru terorist: dacă el chiar crede că trebuie să facă acel lucru, nu i se vor ridica piedici în cale.

Desigur, am simplificat aici un proces care în practică este o chestiune foarte complicată.

Pentru GRU răsplata este că un terorist care lucrează pentru Spețnaz nici nu bănuieşte, în majoritatea cazurilor, că este folosit. El este ferm convins că acționează independent, pentru că aşa vrea el şi pentru că aşa a ales. GRU nu îşi pune semnătura şi nu îşi lasă amprentele pe nimic.

Chiar şi în cazurile în care nu este vorba despre terorişti individuali, ci despre lideri experimentați ai unor organizații teroriste, GRU ia măsuri extraordinare pentru a se asigura că nu doar outsiderii, ci nici chiar liderul terorist nu îşi dau seama cît de mult este el subordonat față de Spețnaz şi deci de GRU. Liderul teroriştilor are un larg cîmp de acțiune şi o varietate de opțiuni. Însă există operațiuni şi acte de terorism pentru care Spețnaz este dispus să cheltuie orice sumă de bani, să furnizeze orice tip de arme, să ajute la obținerea unor paşapoarte şi să amenajeze ascunzători. Dar există şi acte teroriste pentru care Spețnaz nu oferă nici bani, nici arme,

nici persoane de încredere şi nici ascunzători. Liderul teroriştilor are libertatea de a alege ce misiune vrea, dar fără arme, bani şi alte forme de sprijin, libertatea sa de alegere devine curînd foarte limitată.

Capitolul 9

Armele şi echipamentul

Dotarea standard cu arme a unui membru Spețnaz este un pistol-mitralieră, 400 de cartuşe, un cuțit şi şase grenade de mînă sau un lansator de grenade cu acțiune simplă. La un salt cu paraşuta, pistolul-mitralieră este ținut astfel încît să nu împiedice deschiderea corectă şi promptă a paraşutei principale (sau a celei de rezervă) sau să nu rupă paraşuta la aterizare. Însă avînd mobilitatea limitată de o mulțime de curele, paraşutistului îi este imposibil să folosească mitraliera imediat după ce ajunge pe sol. Pentru a nu rămîne lipsit de apărare în acel moment, paraşutistul are şi un pistol silențios P-6. După fuga mea în Vest am descris acest pistol experților vestici şi am fost privit cu oarecare scepticism. Astăzi, multe dintre lucrurile pe care le-am spus experților au fost confirmate, iar astfel de pistoale silențioase au fost găsite în Afganistan. (*Jane*'s *Defence Weekly* a publicat cîteva fotografii excelente şi o descriere a acestei arme neobişnuite.) Pentru împuşcături silențioase la distanțe mari sînt folosite amortizoare, iar unii soldați le poartă ataşate de mitraliere.

Ofițerii, operatorii radio şi decodorii au un set de arme mai restrîns: un pistol-mitralieră cu țeavă scurtă (AKR) cu 160 de gloanțe, un pistol şi un cuțit.

În afara armelor personale, un grup Spețnaz poartă arme folosite în comun sub forma lansatoarelor de grenade PRG-16D, rachetelor lansate de pe sol Strela-2, mine pentru diferite situații, exploziv plastic, puşti cu lunetă şi alte arme. Grupul învață cum să manevreze armele comune, dar acestea nu sînt ținute în permanență la purtător: armele de folosință comună sînt păstrate în magaziile Spețnaz, iar cantitatea de care are nevoie grupul este stabilită înaintea fiecărei operațiuni. Operațiunile pot fi desfăşurate de multe ori numai cu armele personale ale membrilor.

Un grup care porneşte într-o operațiune numai cu armele personale poate primi armele destinate folosirii în comun de care are nevoie mai tîrziu, acestea fiind în mod normal paraşutate. Iar în cazul unei urmăriri, grupul poate abandona atît armele comune, cît şi o parte din armele personale. Pentru majoritatea soldaților, pierderea armelor este o contravenție pedepsită cu transferul într-o închisoare militară. Dar un membru Spețnaz, care se bucură de o încredere specială şi operează în condiții mai neobişnuite, are privilegiul de a rezolva dilemele singur, deşi cazul va fi investigat ulterior, bineînțeles. Comandantul şi adjunctul său trebuie să demonstreze că situația era într-adevăr gravă.

Spre deosebire de forțele aeriene şi cele de asalt aerian, soldații Spețnaz nu au nici o armă grea, cum ar fi cele de artilerie, tunuri sau tancuri ale forțelor aeriene BMD. Dar „nu au" nu înseamnă „nu folosesc".

La aterizarea pe teritorii inamice, un grup îşi poate începe operațiunea prin capturarea unei maşini sau a unui transportor blindat pentru trupe aparținînd inamicului. Orice vehicul, inclusiv unul cu cruce roşie, poate fi o țintă de atac pentru Spețnaz. Acesta poate fi folosit pentru mai multe scopuri: pentru a ieşi repede din zona de aterizare, de exemplu, sau pentru transportul bazei mobile a grupului sau chiar pentru organizarea asaltului asupra unei ținte foarte importante. În timpul exercițiilor pe teritoriile sovietice, grupurile Spețnaz au capturat în mod frecvent tancuri şi le-au folosit pentru a ataca diverse ținte. O situație ideală este atunci cînd inamicul foloseşte tancuri pentru a apăra instalații deosebit de importante, iar grupul Spețnaz capturează unul sau mai multe dintre ele şi apoi atacă imediat ținta. În astfel de cazuri nu este nevoie ca un tanc lent şi greoi să se deplaseze pentru a atinge ținta.

Multe alte tipuri de arme inamice, inclusiv tunurile şi armele de artilerie pot fi folosite ca armament greu. Situația poate apărea în cursul unui război, cînd un grup Spețnaz care operează pe teritoriu propriu îşi va însuşi armele grele

ale inamicului capturate în luptă, apoi va trece pe teritoriul inamicului şi va opera din spatele acestuia sub forma unor adevărate trupe de atac. Această strategie a fost folosită mult de Armata Roşie în timpul Războiului Civil.

Înaltul comandament sovietic face demersuri pentru a achiziționa arme străine chiar şi pe timp de pace. În aprilie 1985, patru oameni de afaceri au fost arestați în SUA. Afacerea lor oficială era comercializare de arme. Afacerea lor ilegală era de asemenea comercializarea de arme, iar ei încercaseră să trimită 500 de puşti automate americane, 100 000 de cartuşe şi 400 de dispozitive de vedere nocturnă în țările din blocul sovietic.

De ce ar avea nevoie Uniunea Sovietică de arme americane în asemenea cantități? Pentru a ajuta armatele de eliberare națională pe care le sponsorizează? Pentru acest scop comandamentul nu ezită deloc să pună la dispoziție arme automate Kalaşnikov, mai simple şi mai ieftine, pentru care se găsesc suficiente rezerve de muniție. Poate că cele 500 de puşti americane erau menite să fie studiate şi copiate? Dar Uniunea Sovietică a capturat puşti M-16 din multe surse, de exemplu, din Vietnam. Ele au fost deja studiate pînă la ultimul detaliu. Şi nu are nici un rost să fie copiate, deoarece, după părerea comandanților sovietici, arma Kalaşnikov îndeplineşte toate cerințele.

Este greu să ne gîndim la un alt motiv pentru această afacere în afară de echiparea trupelor Spețnaz. Nu pentru toate, bineînțeles, ci pentru grupurile de sportivi profesionişti, mai ales cei care vor opera în zone în care puşca M-16 este folosită pe scară largă şi unde, în consecință, se va găsi suficientă muniție pentru ea.

Cantitatea de puşti, dispozitive de vedere nocturnă şi cartuşe este uşor de explicat: 100 de grupuri a cîte cinci persoane, în care fiecare, mai puțin operatorul radio, are un dispozitiv de vedere (patru pentru un grup); pentru fiecare puşcă, necesarul pentru o jumătate de zi (200 de cartuşe), restul urmînd să fie luate de la inamic. Dispozitivele de vedere

americane sînt folosite în special pentru că bateriile şi alte componente pot fi obținute de la inamic.

Cu siguranță aceasta nu este singura sursă prin care sînt obținute armele americane şi muniția. Ştim despre existența oamenilor de afaceri care au fost arestați. Sigur mai sînt şi alții care nu au fost arestați încă.

Armele puse la dispoziția trupelor Spețnaz sînt foarte variate, acoperind o gamă largă, de la corzi de chitară (folosite pentru strangularea unei persoane atacate din spate) pînă la mici bombe nucleare portabile, cu o putere explozibilă ce echivalează cu cea a unei cantități de la 800 pînă la 2 000 de tone de TNT. Arsenalul Spețnaz include otravă cu acțiune rapidă, substanțe chimice şi bacterii. În acelaşi timp, mina rămîne arma favorită a membrilor Spețnaz. Nu este o întîmplare faptul că predecesorii membrilor Spețnaz de astăzi purtau titlul de gardieni plasatori de mine. Minele sînt folosite în toate etapele unei operațiuni de grup. Imediat după aterizare, minele pot fi plantate în locul în care sînt ascunse paraşutele, iar mai tîrziu grupul va pune mine de-a lungul drumurilor şi cărărilor pe care se îndepărtează de inamic. Minele foarte des folosite de membrii Spețnaz în anii ’60 şi ’70 erau MON-50, MON-100, MON-200 şi MON-300. Mina MON este o încărcătură antipersonal, iar cifra arată distanța pînă la care ajung fragmentele. Acestea nu zboară în direcții diferite, ci în mănunchiuri orientate în direcția țintită de plasator. Este o armă teribilă, foarte eficientă în multe situații. De exemplu, dacă este descoperită instalația unei rachete şi nu este posibilă apropierea de aceasta, poate fi folosită o mină MON-300 pentru a o distruge prin explozie. Eficiența lor este maximă dacă explozia este îndreptată către o stradă, cărare, rîpă, pantă sau vale. Minele MON sînt deseori plasate astfel încît ținta să fie acoperită de focuri încrucişate din două sau mai multe direcții.

Există multe alte tipuri de mine folosite de trupele Spețnaz, fiecare dintre ele a fost dezvoltată cu un anumit

scop: să arunce în aer un pod de cale ferată, să distrugă un rezervor de petrol (şi să îi aprindă şi conținutul în acelaşi timp), să arunce în aer construcții de ciment, oțel, lemn, piatră şi alte materiale. Este o întreagă ştiință şi o adevărată artă. Soldatul Spețnaz cunoaşte la perfecție detaliile pentru a arunca în aer obiective foarte complicate utilizînd o cantitate minimă de explozibil. La nevoie, el ştie să facă explozibil din materialele pe care le găseşte prin împrejurimi. Am văzut un ofițer Spețnaz care a obținut cîteva kilograme de pastă cleioasă maronie din materiale în aparență inofensive şi neexplozibile în aproximativ o oră. A făcut de asemenea un detonator din cele mai obişnuite lucruri pe care un soldat Spețnaz le poartă cu el – o lanternă, o lamă de ras pe care a transformat-o în arc, o cutie cu chibrituri şi, în final, un glonț dintr-un cartuş cu gloanțe trasor. Mecanismul care a rezultat a funcționat perfect. În unele cazuri pot fi folosite lucruri mai simple şi mai accesibile – baloane de parafină cu gaz sau oxigen cu adaos de pilitură de metale uşoare. În acest domeniu, colonelul Starinov aminteşte în memoriile sale cum a făcut un detonator dintr-o cutie de chibrituri.

Legat de subiectul minelor, trebuie să menționăm o armă teribilă a trupelor Spețnaz, cunoscută sub numele Strela-Blok. Această armă era folosită în a doua jumătate a anilor ’60 şi prima jumătate a anilor ”70. Este foarte posibil ca pînă acum să fi fost îmbunătățită substanțial. Poate fi descrisă într-un fel ca o mină antiaeriană, deoarece operează pe acelaşi principiu cu cel al minei plasate pe marginea drumului, care acționează asupra unui vehicul aflat în trecere. Este asemănătoare cu minele care se bazează pe lansatoarele de grenade portabile care trag în laterala unui tanc sau a unui transportor de trupe blindat.

Strela-Blok este o rachetă portabilă obişnuită Soviet Strela-2 (o copie exactă a rachetei americane Red Eye). Un grup Spețnaz are asupra sa una sau multe rachete de acest fel. În zona unui aerodrom important, tubul de lansare este

fixat de un copac înalt (sau de acoperişul unei clădiri, un stîlp înalt, o claie de fîn) şi este camuflat. Racheta este de obicei instalată la mică distanță de capătul pistei. Acestea fiind făcute, grupul părăseşte zona. Racheta este lansată automat. La început intră în funcțiune un mecanism de temporizare, permițînd grupului să se refugieze la o distanță sigură, apoi, cînd timpul a expirat (poate fi o perioadă ce durează de la o oră pînă la mai multe zile) este pornit un detector de sunet simplu care reacționează la sunetul motorului unui aparat de zbor de o anumită putere. Cît timp sunetul creşte în intensitate nu se întîmplă nimic (înseamnă că aparatul de zbor se apropie), dar de îndată ce zgomotul scade în intensitate, mecanismul se declanşează. Detonatorul cu infraroşii reacționează la căldura generată de motor, urmăreşte aparatul de zbor şi îl prinde din urmă.

Imaginați-vă că sînteți comandantul unei baze aeriene. Un avion (probabil cu o bombă nucleară la bord) este doborît de o rachetă chiar la decolare. Anulați toate zborurile şi trimiteți oamenii să descopere vinovații. În mod evident, nu este descoperit nimeni. Zborurile sînt reluate şi următorul avion este doborît la decolare. Ce veți face atunci? Ce veți face dacă gruparea a montat cinci rachete Strela-Blok în jurul bazei şi mine antiinfanterie în apropierea acestora? De unde ştiți că sînt numai cinci rachete?

O altă armă Spețnaz foarte eficientă este RPO-A, un aruncător de flăcări. Cîntăreşte 11 kilograme şi are acțiune unică. Dezvoltat în prima jumătate a anilor ’70, este în mod substanțial superior oricăror alte aruncătoare de flăcări produse în acea perioadă, în orice țară. Principala diferență constă în faptul că modelele străine din acea perioadă aruncau flăcări la o distanță de aproximativ 30 de metri, iar o parte considerabilă din combustibil era consumată pe parcursul traiectoriei.

Cu toate acestea, RPO-A nu aruncă flăcări, ci o capsulă, proiectată dintr-o țeavă uşoară de o încărcătură de praf de

puşcă. Amestecul inflamabil zboară spre țintă în această capsulă şi ia foc numai cînd atinge ținta. RPO-A are o rază de acțiune de mai mult de 400 de metri, iar eficiența unei trageri este egală cu cea a unei explozii cu un tun Howitzer de 122 mm. Poate fi folosit cu eficiență deosebită împotriva țintelor inflamabile – depozite de combustibil, gropi cu muniție şi rachete sau aparate de zbor care staționează la sol.

O armă Spețnaz mai puternică este lansatorul multiplu de rachete GRAD-V, un sistem de tragere în salve dezvoltat de forțele aeriene. În cazul acestora, arma poate fi montată pe şasiul unui camion GAZ-66. Are 12 tuburi de lansare care împing proiectilele prin jet. Dar în afara versiunii montate pe vehicul, GRAD-V este produs şi într-o variantă portabilă. La nevoie, unitățile aeriene sînt echipate cu tuburi separate, iar proiectilele sînt produse împreună cu acestea. Tubul este montat pe pămînt în mod foarte simplu. Este îndreptat în direcția potrivită şi apoi lansat. De obicei, mai multe tuburi separate sînt îndreptate către o țintă şi se trage în acelaşi timp. Atunci cînd se trage dintr-un vehicul, precizia acestor arme este considerabilă, dar de pe sol nu este aceeaşi situație. Însă în ambele cazuri, efectul este remarcabil. GRAD-V este în primul rînd o armă de artilerie ce acoperă un perimetru larg, iar principalele sale ținte sînt: centre de comunicație, lansatoare de rachete, aerodromuri şi alte ținte vulnerabile.

Forțele aeriene folosesc ambele versiuni ale armei GRAD-V. Forțele Spețnaz folosesc numai a doua variantă, cea portabilă. Uneori, pentru a ataca o țintă foarte importantă, cum ar fi un submarin aflat în dană, o unitate Spețnaz poate lansa proiectile GRAD-V în acelaşi timp din mai multe zeci sau chiar sute de tuburi.

În cadrul forțelor Spețnaz, cele mai moderne dispozitive sînt alături de o armă care a fost uitată de mult de celelalte armate sau exilată prin muzee. O astfel de armă este arbaleta.

Oricît de amuzant ar putea părea pentru cititor, arbaleta este de fapt o armă teribilă, care poate doborî un om cu o săgeată trimisă cu precizie de la mare distanță. Specialiştii consideră că, în perioada în care arbaleta era în concurență cu muscheta, aceasta din urmă a avut de cîştigat numai pentru că făcea un zgomot atît de asurzitor, încît a avut un efect mai puternic asupra inamicului față de şuieratul discret al unei săgeți trase cu arbaleta. Dar prin viteza tragerii, precizie şi siguranță, arbaleta a fost superioară muschetei, mai mică în dimensiuni şi greutate şi la fel de eficientă ca muscheta atunci cînd era folosită pentru a ucide. Datorită faptului că nu scotea nici un zgomot, nu a avut acelaşi efect precum o mie de muschete lansînd simultan o salvă.

Dar trupele Spețnaz au nevoie astăzi să acționeze în linişte perfectă. Arbaleta modernă este, bineînțeles, foarte diferită în construcție şi înfățişare față de arbaleta din secolele anterioare. A fost dezvoltată cu ajutorul tehnologiei de ultimă generație. Se ocheşte cu ajutorul dispozitivelor optice şi termice de calitate similară celor ale puştilor cu lunetă moderne. Săgețile sînt făcute din materiale obținute în urma ultimelor descoperiri din domeniile balisticii şi aerodinamicii. Arbaleta în sine este foarte elegantă, uşoară, eficientă şi practică. Pentru a putea fi purtată mai uşor, se îndoaie.

Arbaleta nu este o armă standard a trupelor Spețnaz, deşi se acordă extrem de multă atenție în unitățile de antrenament sportiv pentru învățarea mînuirii acestei arme. În caz de necesitate, un grup Spețnaz poate primi una sau două arbalete într-o misiune specială în care trebuie să ucidă o persoană fără a face nici un zgomot, în întuneric şi de la o distanță de cîteva zeci de metri. Este adevărat că arbaleta nu poate fi considerată în nici un fel superioară puştii cu lunetă. Puşca cu lunetă Dragunov este o excelentă armă standard a trupelor Spețnaz. Dar dacă se ataşează un amortizor puştii cu lunetă, i se reduc mult precizia şi raza de acțiune. Pentru a împuşca cu precizie şi fără zgomot, puştile cu lunetă au fost prevăzute cu o „țeavă grea", în care amortizorul de sunet este

o parte integrantă a armei. Este o armă minunată, pe care te poți baza. Cu toate acestea, ofițerii şi comandanții GRU consideră că un comandant Spețnaz trebuie să aibă o gamă foarte variată de arme din care să poată alege într-o situație specială. Într-adevăr, este posibil ca situațiile speciale să apară, iar comandantul care supervizează operațiunea ar putea dori să aleagă o armă mai neobişnuită.

Cel mai înspăimîntător şi mai demoralizant oponent al soldatului Spețnaz a fost şi va fi întotdeauna cîinele. Nici un dispozitiv electronic şi nici o armă de foc inamică nu are un efect asemănător asupra moralului ca apariția cîinilor. Cîinii inamicilor apar întotdeauna în cel mai nepotrivit moment, cînd un grup extenuat în urma unui marş prelungit se bucură de un somn scurt şi superficial, cînd picioarele sînt complet obosite şi muniția este terminată.

Studiile efectuate în rîndul soldaților, sergenților şi ofițerilor Spețnaz obțin mereu acelaşi răspuns: ultimul lucru pe care aceştia vor să-l întîlnească în luptă sînt cîinii inamicilor.

Comandanții GRU au făcut cîteva studii aprofundate în privința acestei probleme şi au ajuns la concluzia că cel mai bun mod de a face față cîinilor este de a folosi cîini la rîndul tău. La periferia de sud-est a Moscovei există şcoala de dresaj militar pentru cîini Steaua Roşie, echipată cu adăposturi enorme.

Şcoala Militară Centrală pregăteşte specialişti şi creşte şi dresează cîini pentru diferite situații şi grupări din armata sovietică, inclusiv Spețnaz. Istoria folosirii cîinilor în Armata Roşie este bogată şi foarte variată. În cel de-al doilea război mondial, Armata Roşie a folosit 60 000 de cîini în luptă. Acest lucru a fost posibil, bineînțeles, numai datorită existenței Gulagului, enormul sistem de lagăre de concentrare în care creşterea şi dresajul cîinilor fuseseră organizate la un nivel extraordinar de ridicat în ceea ce priveşte atît calitatea, cît şi cantitatea.

La cifra de 60 000 de cîini folosiți de armată trebuie

adăugat numărul necunoscut, dar cu siguranță enorm, al cîinilor folosiți pentru transport. Aceştia erau utilizați pe timp de iarnă (şi de-a lungul întregului an în partea de nord) pentru livrarea muniției în linia întîi, evacuarea răniților şi alte scopuri similare. Cîinii de serviciu îi includeau numai pe cei care lucrau individual, nu în haită, îndeplinind scopurile diferite şi foarte precis definite pentru care fuseseră dresați, fiecare în parte. Cîinii Armatei Roşii aveau îndatoriri militare importante: *razvedka*, căutarea răniților pe cîmpul de luptă; livrarea de mesaje oficiale. Cîinii erau folosiți de trupele aeriene şi de plasatorii de mine (acum Spețnaz) din rațiuni de siguranță. Dar misiunile în care cîinii Armatei Roşii au fost cel mai folosiți frecvent erau detectarea minelor şi distrugerea tancurilor.

Chiar din anul 1941, au început să se formeze unitățile de servicii speciale (*Speț slujba*) pentru a lupta împotriva tancurilor inamice. Fiecare unitate includea patru companii cu cîte 126 de cîini, ceea ce înseamnă 504 cîini în fiecare unitate. În total, în timpul războiului au existat două regimente de servicii speciale şi 168 de unități independente, batalioane, companii şi plutoane.

Cîinii selectați pentru unitățile de servicii speciale erau puternici şi sănătoşi şi erau foarte rezistenți. Dresajul lor era foarte simplu. Mai întîi, nu erau hrăniți mai multe zile, apoi începeau să primească hrană lîngă tancuri: carnea le era dată prin trapa inferioară a tancului. Astfel, cîinele învăța să meargă sub tanc pentru a fi hrănit. Sesiunile de dresaj deveneau apoi mai elaborate. Cîinii erau eliberați în fața tancurilor care se apropiau, venind de la distanțe considerabile, şi erau învățați să intre sub tanc, nu prin față, ci prin spate. De îndată ce cîinele era sub tanc, acesta se oprea, iar cîinele era hrănit. Înaintea unei bătălii, cîinele nu primea hrană. În schimb, i se ataşa de corp o încărcătură de explozibil cu o greutate între 4 şi 4,6 kg cu un detonator. Apoi era trimis sub tancurile inamice.

Cîinii antitanc erau folosiți în bătăliile cele mai

importante, de la Moscova, de la Stalingrad şi de la Kursk. Cîinii au distrus un număr suficient de tancuri, astfel încît supraviețuitorii să fie considerați demni de onoarea de a participa la parada victoriei din Piața Roşie.

Experiența de război a fost atent analizată şi luată în considerare. Cîinele, ca un slujitor credincios al omului, a rămas la fel de important, iar membrii Spețnaz sînt conştienți de acest lucru mult mai mult decît oricare altă ramură a armatei sovietice. Cîinii îndeplinesc multe sarcini în trupele moderne Spețnaz. Există multe dovezi că trupele Spețnaz i-au folosit în Afganistan pentru a îndeplini sarcinile care le sînt în mod obişnuit încredințate – protejarea grupurilor de atacuri-surpriză, căutarea inamicului, detectarea minelor şi facilitarea interogatoriului luptătorilor de rezistență afgani. Sînt la fel de mobili ca oamenii, căci pot fi trimişi cu paraşuta în containere speciale.

În timpul unui război în Europa, forțele Spețnaz folosesc foarte mult cîinii pentru îndeplinirea aceloraşi funcții, dar şi pentru o altă sarcină, de o excepțională importanță – distrugerea armelor nucleare ale inamicului. Este mult mai uşor să dresezi un cîine să se apropie neobservat de o rachetă sau de un aparat de zbor decît să intre sub un tanc zguduitor. Ca şi în cazul precedent, cîinele va purta o încărcătură de aproximativ 4 kilograme, dar încărcăturile de această greutate din zilele noastre sînt mult mai puternice decît cele din ultimul război, iar detonatoarele sînt incomparabil mai sofisticate şi mai sigure decît erau înainte. Detonatoarele au fost concepute pentru acest tip de încărcătură, declanşînd explozia numai la contactul cu un metal, dar nu şi la contactul accidental cu iarba mai înaltă, crengi sau alte obiecte. Cîinele este un animal excepțional de inteligent, care, în urma unui dresaj potrivit, poate deveni rapid capabil să caute, să identifice corect şi să atace ținte importante. Printre aceste ținte se numără echipamente electronice complicate, antene, rachete, maşini pentru transportul personalului şi maşini pentru transportul

persoanelor deosebit de importante. Toate acestea fac din cîinele Spețnaz un inamic înspăimîntător şi periculos.

Mai mult decît orice altceva, prezența cîinilor într-un grup Spețnaz ridică în mod considerabil moralul ofițerilor şi al soldaților. Anumiți cîini foarte agresivi şi puternici sînt dresați cu un singur scop – să păzească grupul şi să doboare cîinii inamicului, dacă aceştia îşi fac apariția.

În discuția despre armele Spețnaz trebuie să menționăm şi „arma invizibilă" – sambo. Sambo este un fel de luptă fără reguli care a apărut în Uniunea Sovietică în anii '30 şi a fost în mod substanțial dezvoltată şi îmbunătățită de atunci.

Inițiatorul luptei sambo a fost B.S. Oşcepkov, un remarcabil sportiv rus. Înainte de Revoluție, el a vizitat Japonia, unde a învățat judo. Oşcepkov a obținut centura neagră şi s-a împrietenit cu marele maestru al acestei forme de luptă, Jigaro Kano, şi cu alții asemenea lui. În timpul Revoluției, Oşcepkov s-a întors în Rusia şi a lucrat ca antrenor în unitățile speciale ale Armatei Roşii.

După Războiul Civil, Oşcepkov a fost numit instructor senior în Armata Roşie pentru diferite forme de luptă fără arme. El a lucrat la mai multe metode prin care o persoană poate ataca sau se poate apăra în fața unuia sau mai multor adversari înarmați cu diferite arme. Noul sistem se baza pe karate şi judo, dar Oşcepkov s-a îndepărtat de tradițiile maeştrilor japonezi şi chinezi şi a creat metode noi şi combinații proprii.

Oşcepkov era de părere că un luptător trebuie să scape de toate limitările şi regulile artificiale. În lupta reală, nimeni nu respectă nici o regulă, aşadar de ce să fie acestea introduse în mod artificial în antrenamente, iar sportivii să fie astfel dezavantajați? Oşcepkov a respins cu tărie toate regulile nobile ale cavalerismului şi le-a permis elevilor săi să folosească orice trucuri şi reguli proprii. Pentru ca un antrenament să nu devină o baie de sînge, Oşcepkov şi-a instruit elevii să simuleze doar loviturile cele mai violente,

deşi în lupta reală acestea aveau să fie permise. Oşcepkov şi-a adus la zi sistemul de luptă fără arme. El a inventat metode de a lupta cu inamici înarmați, nu cu bețe de bambus japoneze, ci cu arme mai cunoscute – cuțite, revolvere, boxuri, puşti, cu sau fără baionete, bare de metal sau lopeți. De asemenea, el a perfectat reacții la anumite combinații de luptă – un adversar cu o lopată lungă, celălalt cu una scurtă; unul cu o lopată, celălalt cu un pistol; unul cu o bară de metal, celălalt cu o frînghie; unul cu un topor, trei adversari neînarmați şi aşa mai departe.

Ca rezultat al dezvoltării sale rapide, noul stil de luptă şi-a cîştigat dreptul la existență independentă şi propriul nume – sambo –, care este abrevierea de la „autoapărare fără arme" din limba rusă (*samuborona bez orujiia*). Cititorul nu ar trebui să se lase indus în eroare de cuvîntul „apărare". În Uniunea Sovietică cuvîntul „apărare" a fost înțeles întotdeauna într-un mod mai special. *Pravda* a formulat ideea succint înainte de cel de-al doilea război mondial: „Cea mai bună formă de apărare este atacul rapid pînă ce inamicul este distrus complet"[10].

În prezent, sambo este unul dintre elementele obligatorii ale instrucției fiecărui luptător Spețnaz. Este unul dintre cele mai populare sporturi cu public din armata sovietică. Luptătorii nu sînt numai din armata sovietică, evident, dar aceştia cîştigă întotdeauna. Să luăm ca exemplu campionatul pentru premiul oferit de revista *Sovețĭki Voin* din 1985. Este un campionat foarte important, la care participă sportivi din mai multe cluburi. Însă chiar începînd cu sferturile de finală, din cei opt bărbați rămaşi în competiție, unul era de la clubul Dinamo (un locotentent MVD), unul de la un club mai misterios, Zenit, iar restul de la clubul armatei sovietice, ȚSKA.

Cuvintele „fără arme" din numele sambo nu trebuie înțelese greşit. Sambo permite folosirea oricăror obiecte care pot fi utilizate într-o luptă, pînă la revolvere şi pistoale-mitralieră. Se poate spune că un ciocan nu este o armă şi

acest lucru este adevărat dacă un ciocan se află în mîinile unei persoane lipsite de experiență. Dar în mîinile unui maestru devine o armă teribilă. O armă încă şi mai de temut este o lopată în mîinile unui luptător experimentat. Am început această carte pornind chiar de la lopata armatei sovietice. Modurile de folosire a acesteia fac parte din elementele dramatice ale luptei sambo. Un soldat Spețnaz poate omorî oameni cu o lopată de la o distanță de cîțiva metri cu aceeaşi uşurință şi fără zgomot ca şi cu o armă P-6.

Există două tipuri de sambo: sambo sportiv şi sambo de luptă. Sambo ca sport înseamnă doi oameni fără arme, restricționați de un set de reguli. Sambo de luptă este ceea ce am descris mai sus. Sînt multe dovezi că un număr mare de tehnici întrebuințate în sambo de luptă nu sînt doar secrete, ci au şi o aplicabilitate limitată. Acestea sînt predate numai în instituțiile de antrenament speciale, cum ar fi clubul armatei, Dinamo sau Zenit. Ele sînt necesare numai celor ce sînt direct implicați în acțiuni legate de apărarea şi consolidarea regimului.

Brigăzile navale Spețnaz sînt mult mai bine echipate din punct de vedere tehnic decît cele care operează pe pămînt, din motive întemeiate. O flotă a avut şi va avea întotdeauna mult mai mulți cai putere pe cap de soldat decît o armată. Un om se poate mişca pe pămînt pur şi simplu folosindu-şi muşchii, dar nu va ajunge prea departe înotînd în mare numai cu forța musculară. În consecință, între unitățile navale şi forțele terestre există o diferență de echipament chiar şi la nivelul simplului soldat. Un soldat înotător din Spețnaz lipsit de grad militar poate fi echipat cu un dispozitiv relativ mic, care îi permite să înoate sub apă cu o viteză de pînă la 15 kilometri pe oră, timp de mai multe ore, fără oprire. În afara acestor seturi individuale, există şi un dispozitiv pentru doi sau trei oameni, construit după modelul unei torpile. Înotătorii stau pe el ca pe un cal. Iar în afara acestui aparat subacvatic uşor, sînt folosite foarte mult aşa-numitele submarine-pitic.

Uniunea Sovietică a început cercetări intense pentru dezvoltarea tehnologiei submarinelor-pitic la mijlocul anilor ’30. Ca de obicei, aceeaşi temă a fost desemnată mai multor grupuri de ingineri în acelaşi timp, iar între ei a apărut o competiție acerbă. În 1936, o comisie guvernamentală a studiat patru proiecte: Moskito, Blokha, APSS şi Pigmei. Toate patru puteau fi transportate de cargoboturi mici sau nave maritime. În acelaşi timp, Uniunea Sovietică terminase lucrările de îmbunătățire a submarinelor clasa K şi exista un plan ca fiecare submarin din clasa K să poată căra un aparat de zbor uşor sau un minisubmarin. În acelaşi timp, se făceau experimente cu scopul de a evalua posibilitatea transportării unui alt tip de minisubmarin (asemănător cu APSS) într-un bombardier mare.

În 1939, Uniunea Sovietică a început producția submarinului-pitic M-400, creat de inginerul prototipului „Purice”. M-400 era o combinație între un submarin şi un transportor de torpile. Putea sta sub apă pentru mult timp, apoi ieşea la suprafață şi ataca inamicul cu o viteză foarte mare, asemenea unui transportor de torpile rapid. Intenția a fost să fie folosit şi în alt fel, să se apropie de inamic cu mare viteză, la suprafața apei, apoi să se scufunde şi să atace ca un submarin obişnuit.

Minisubmarinele germanilor s-au aflat printre trofeele de război, precum şi proiectele de dezvoltare viitoare a acestora, toate fiind folosite din plin de inginerii sovietici. Interesul pentru proiectele germane nu a scăzut. În 1976 au fost întocmite rapoarte cu privire la un proiect al unui submarin german cu un deplasament de numai 90 de tone. Serviciile secrete militare sovietice au încercat apoi să captureze proiectele acestei nave şi să afle cît mai multe informații despre oamenii care le-au elaborat.

Nu ar trebui să tragem concluzia că interesul pentru armele fabricate în străinătate este dictat de înapoierea Uniunii Sovietice din punct de vedere tehnic. Uniunea Sovietică are mulți proiectanți talentați care de multe ori au

făcut adevărate minuni tehnice. Este vorba doar de faptul că cei din vest îşi folosesc numai propriile idei tehnice, în timp ce Uniunea Sovietică le foloseşte şi pe ale celorlalți. În ultimii ani, în Uniunea Sovietică au fost dezvoltate arme remarcabile, inclusiv minisubmarine cu echipaje de la unu la cinci oameni. Brigăzile navale Spețnaz dețin mai multe zeci de minisubmarine, o cifră care nu pare mare, dar este mai mult decît au celelalte țări. În paralel cu proiectele obişnuite, s-a lucrat intensiv la crearea unui echipament hibrid care va combina calitățile unui submarin cu cele ale unui tractor subacvatic. Transportul minisubmarinelor este asigurat de submarine cu deplasament mai mare, nave de război, dar şi din cele din flota de pescuit. În anii ’60 au fost făcute experimente în Marea Caspică pentru a încerca transportul unui submarin pitic cu un planor greu. Nu este cunoscut rezultatul încercărilor. Dacă un astfel de planor a fost construit pentru război, ne putem aştepta să apară minisubmarine în cele mai neaşteptate locuri, de exemplu în Golful Persic, care este vital pentru Vest, chiar *înaintea* sosirii trupelor sovietice şi a forțelor maritime. În anii ’70, Uniunea Sovietică a lucrat la un hidroavion care, după aterizarea pe apă, s-ar fi putut scufunda la cîțiva metri adîncime. Nu cunoaştem rezultatul acestor încercări.

Trupele Spețnaz navale pot fi foarte periculoase. Chiar pe timp de pace, acestea sînt mult mai active decît brigăzile terestre Spețnaz. Acest lucru este logic, deoarece forțele Spețnaz terestre pot opera numai pe teritoriul Uniunii Sovietice, al sateliților săi şi în Afganistan, în timp ce brigăzile navale au un cîmp de operare imens în apele oceanelor internaționale şi uneori în apele teritoriale ale altor state.

Minisubmarinul poate fi o armă redutabilă pentru duşman în desfăşurarea operațiunilor militare. Este capabil să pătrundă în locuri din care navele obişnuite nu pot opera. Construirea mai multor submarine-pitic poate fi mai puțin costisitoare decît cea a unui submarin de dimensiune medie,

în timp ce detectarea mai multor submarine pitice şi distrugerea acestora poate fi o misiune mult mai grea pentru inamic decît distrugerea unui submarin de dimensiune medie.

Minisubmarinul este un fel de bază mobilă pentru scufundători. Submarinul şi scufundătorii devin un sistem armat unitar, care poate fi folosit cu succes atît împotriva ţintelor aflate pe apă, cît şi pe uscat.

În anumite cazuri, brigăzile maritime Spețnaz pot fi o armă de neînlocuit pentru înaltul comandament sovietic. În primul rînd, pot fi folosite pentru eliberarea drumului din calea unei întregi flote sovietice, distrugînd şi anihilînd acțiunea minelor şi funcționînd cu mai multe sisteme de detectare a inamicului, inclusiv cele acustice. În al doilea rînd, pot fi folosite împotriva forțelor inamice de apărare terestră. Unele țări, precum Suedia şi Norvegia, au construit adăposturi de coastă excelente pentru vasele lor. În acele adăposturi, navele sînt ferite de multe tipuri de arme sovietice, inclusiv de cele nucleare. Una dintre misiunile cele mai importante ale trupelor Spețnaz este să descopere şi să anihileze aceste adăposturi. Trupele marine Spețnaz pot fi folosite şi pentru distrugerea podurilor, docurilor şi a tunelurilor submarine inamice. Pot fi efectuate operațiuni şi mai periculoase împotriva celor mai scumpe şi valoroase nave – transportatoare de aparate de zbor, crucişătoare, submarine nucleare, baze plutitoare pentru submarine, transportatoare de proiectile explozive şi rachete nucleare şi proiectile explozive nucleare, dar şi împotriva navelor de comandă.

În timpul unui război sînt distruşi mulți sateliți de comunicare, şi multe legături radio sînt întrerupte în urma exploziilor cauzate de armele nucleare în spațiu. În acest caz, un număr enorm de mesaje va trebui să fie transmise prin cabluri subterane şi subacvatice. Aceste cabluri sînt ținte foarte tentante pentru trupele Spețnaz. Acestea pot distruge sau folosi cablurile subacvatice ale inamicilor în mod pasiv (adică ascultîndu-le mesajele) sau activ (intrînd pe fir şi

transmițînd mesaje false). Pentru a putea face acest lucru pe timp de război, brigăzile navale Spețnaz sînt ocupate pe timp de pace căutînd cabluri subacvatice în apele internaționale din diferite părți ale lumii.

Prezența submarinelor-pitic sovietice a fost observată în ultimii ani în mările Baltică, Neagră, Mediterană, Tireniană şi în Marea Caraibelor. Acestea au operat în Atlantic, nu departe de Gibraltar. Este interesant de observat că pentru această muncă „ştiințifică" trupele navale sovietice nu au folosit numai submarinele din clasa Argus conduse de personal specializat, ci şi submarinele automate fără personal din clasa Zvuk.

Submarinele fără personal sînt arma viitorului, deşi sînt deja folosite de unitățile Spețnaz în zilele noastre. Un submarin fără personal poate avea dimensiuni foarte mici, deoarece tehnologia modernă permite reducerea considerabilă a dimensiunilor şi greutății echipamentului electronic necesar. În acelaşi timp, un submarin fără personal nu are nevoie de resurse de aer şi poate fi echipat cu orice număr de pereți interiori pentru o stabilitate mai mare, iar presiunea internă poate ajunge la orice nivel, astfel încît poate opera la orice adîncime. În cele din urmă, pierderea unui astfel de vas nu afectează moralul trupelor, prin urmare aceste submarine automate pot fi utilizate în operațiuni ce implică riscuri mai mari pe timp de pace sau război. Acesta poate pătrunde în locuri în care căpitanul unui vas obişnuit nu ar îndrăzni să se aventureze. Chiar capturarea unui astfel de submarin de către inamic nu implică unele consecințe politice majore pe care le-ar avea capturarea unui submarin sovietic cu personal în apele teritoriale ale altui stat. În prezent, submarinele sovietice fără personal şi alte tipuri de echipament subacvatic operează în conjuncție cu nave de suprafață sau submarine deservite de personal. Este foarte posibil ca în viitor aceste tactici să fie continuate, pentru că prezența umană este necesară. Chiar şi aşa, submarinele fără personal cresc

substanțial potențialul trupelor Spețnaz. Este foarte uşor pentru o navă sovietică cu echipaj să rămînă în apele internaționale fără a da de bănuit, în timp ce un submarin fără personal controlat de aceasta să intre în apele inamice.

În afara submarinelor cu sau fără echipaj, trupele Spețnaz au acordat o atenție enormă în ultimele decenii „submarinelor vii" – delfinii. Uniunea Sovietică deține un centru enorm de cercetare ştiințifică în Marea Neagră pentru studierea comportamentului delfinilor. Mare parte din activitatea centrului este înfăşurată în vălul impenetrabil al secretelor oficiale.

Din timpuri străvechi, delfinul l-a încîntat pe om cu abilitățile sale extraordinare. Un delfin se poate scufunda cu uşurință la o adîncime de 300 de metri; spectrul sonor perceput de delfini este de şaptezeci de ori mai larg decît cel perceput de om; creierul său este surprinzător de bine dezvoltat şi asemănător celui uman. Delfinii sînt foarte uşor de îmblînzit şi dresat.

Utilizarea delfinilor de către trupele Spețnaz ar putea să le lărgească şi mai mult gama de operațiuni, prin însoțirea înotătorilor în acțiune şi atenționarea acestora în caz de pericol; păzirea unităților față de comandourile subacvatice inamice; urmărirea sub apă a oricăror tipuri de obiecte ale inamicului – submarine, mine, cabluri şi țevi subacvatice; iar delfinul ar putea fi folosit pentru acte independente de terorism: atacarea unor ținte importante cu încărcături de explozibil ataşat sau distrugerea personalului inamic cu ajutorul cuțitelor, țepuşelor sau a altor arme mai complicate ataşate de corpul său.

Capitolul 10

Instrucţia de luptă

Era o zi rece şi cenuşie, cu pale de vînt puternic şi nori zdrenţuiţi ce alunecau cu repeziciune pe cer. Comandantul-adjunct al departamentului Spețnaz, Armata a 17-a, şi cu mine stăteam aproape de un pod vechi de cale ferată. Cu mulţi ani înainte acolo fusese construită o linie feroviară, dar dintr-un motiv sau altul fusese abandonată la jumătatea proiectului. Rămăsese numai podul peste apa de culoare plumburie. Părea extrem de înalt. În jurul nostru era un vast spaţiu gol, iar pădurea acoperea zone imense, unde era mult mai probabil să te întîlneşti cu un urs decît cu un om.

Se desfăşura atunci un concurs Spețnaz. Locotenent-colonelul şi cu mine eram arbitri. Ruta acoperită de participanţi se întindea pe mai multe zeci de kilometri. Soldaţii, uzi pînă la piele şi roşii la faţă, încărcaţi cu echipament şi arme, încercau să parcurgă ruta în cîteva zile – alergînd, mărşăluind rapid şi din nou alergînd. Feţele le erau acoperite de bărbi neîngrijite. Nu aveau hrană, iar apa o luau din izvoare şi lacuri. Mai mult, pe traseu apăreau multe obstacole neplăcute şi neprevăzute de ei.

La punctul nostru de control, săgeţile portocalii le indicau soldaţilor să treacă podul. În mijlocul podului, o altă săgeată arăta spre balustrada de pe margine. Un soldat care rămăsese cu mult în urma grupului a alergat pe pod. Din cauza oboselii îşi ţinea capul în jos, aşa că a alergat pînă la mijlocul podului şi încă puţin, cînd s-a oprit brusc. S-a întors şi a văzut săgeata care arăta marginea. S-a uitat peste balustradă şi a văzut următoarea săgeată pe o insulă mlăştinoasă, aflată la o oarecare distanţă, năpădită de trestii. Săgeata era imensă şi portocalie, dar abia se vedea de la distanţă. Soldatul a fluierat, neliniştit. S-a căţărat pe balustradă cu toate armele şi echipamentul, a înjurat violent şi a sărit. În cădere, a

încercat să îşi blesteme soarta şi Spețnazul într-un limbaj de adevărat soldat, dar strigătul i s-a transformat într-un urlet lung şi stins. A lovit puternic în apa întunecată şi înghețată şi apoi a dispărut pentru mult timp. Într-un final, capul său a țîşnit din apă. Era toamnă tîrzie şi apa era rece ca gheața. Dar soldatul a pornit să înoate către insula îndepărtată.

La punctul nostru de control, unde soldații plonjau unul după altul de pe podul înalt, nu era nici o posibilitate de a salva vreun soldat care s-ar fi aflat în dificultate. Noi, ofițerii, eram acolo numai pentru a observa oamenii, pentru a ne asigura că săreau toți chiar de la mijlocul podului. Restul nu ne privea pe noi.

— Dar dacă unul dintre ei se îneacă? l-am întrebat pe ofițerul Spețnaz.

— Dacă se îneacă, înseamnă că nu este bun pentru Spețnaz.

Înseamnă că nu este bun pentru Spețnaz. Această propoziție exprimă întreaga filosofie a instrucției de luptă. Soldații mai bătrîni o transmit celor tineri, care o iau ca pe o glumă. Dar află destul de curînd că nimeni nu glumeşte.

Programele instrucției de luptă pentru Spețnaz sînt concepute împreună cu unii dintre cei mai buni experți în psihologie din Uniunea Sovietică. Aceştia au stabilit că în trecut instrucția a fost făcută incorect, pe principiul trecerii de la simplu la mai dificil. Un soldat era prima dată învățat să sară de la un nivel scăzut, să îşi strîngă paraşuta, să aterizeze corect şi aşa mai departe, cu perspectiva de a învăța mai tîrziu să execute un salt adevărat cu paraşuta. Dar cu cît era mai lung procesul instrucției inițiale, cu atît mai mult timp avea de aşteptat soldatul şi cu atît îi sporea teama de a sări. Experiența acumulată în războaiele anterioare arată de asemenea că soldații în rezervă, care erau instruiți numai cîteva zile sau chiar trimişi direct la luptă, în majoritatea cazurilor se descurcau foarte bine. Uneori le lipsea instrucția, dar întotdeauna aveau suficient curaj. Reversul s-a dovedit de

asemenea a fi adevărat. În primul război mondial, cele mai bune regimente ruseşti au rămas la Sankt Petersburg. Acestea îl protejau pe împărat şi erau antrenate numai pentru a fi folosite în situații critice. Cu cît ținea mai mult războiul, regimentele de gardă erau din ce în ce mai puțin dispuse să lupte. Războiul s-a prelungit, s-a transformat într-o diviziune fără sens şi, în final, s-a ivit posibilitatea de a pune capăt rapid. Pentru a grăbi sfîrşitul, împăratul a decis să îşi folosească gărzile…

Revoluția din 1917 nu a fost o revoluție. A fost o simplă revoltă a gărzilor într-un singur oraş dintr-un imperiu imens. Soldații nu mai voiau să lupte; le era frică de război şi nu doreau să moară în zadar. În toată țara erau numeroase partide, toate în favoarea încheierii războiului şi numai unul dintre acestea a cerut pacea. Soldații şi-au pus încrederea în acea grupare. Între timp, regimentele care luptau pe front suferiseră pierderi enorme şi moralul le era foarte scăzut, dar nu se gîndiseră să se împrăştie la casele lor. Frontul a ajuns în colaps numai cînd autoritatea centrală din Sankt Petersburg a căzut.

Partidul lui Lenin, care preluase puterea în acel vast imperiu susținut de baionetele gărzilor înspăimîntate ce fuseseră ținute în rezervă, a tras concluziile corecte. În zilele noastre, soldații nu sînt ținuți în inactivitate mult timp şi nu îşi petrec mult timp la instrucție. Este considerat mult mai înțelept să arunci tînărul soldat direct în luptă, să îi trimiți pe cei rămaşi în viață în rezervă, să întăreşti rîndurile cu rezervişti nou-veniți şi să îi trimiți iar la luptă. Titlul de „gărzi” era acordat atunci numai în timpul bătăliei şi numai acelor unități care au suferit pierderi imense, dar au continuat să lupte.

Odată învățate aceste lecții, comandanții au introdus alte reforme în metodele instrucției de luptă. Aceste principii noi au fost încercate pentru prima dată în Spețnaz şi au dat rezultate bune.

Trăsătura cea mai importantă a instrucției unui soldat

tînăr din Spețnaz este să nu aibă timp să reflecteze la ce îl aşteaptă. El ar trebui să dea piept cu pericolul, teroarea şi neplăcerile pe neaşteptate şi să nu aibă timp să fie speriat. Cînd va depăşi aceste obstacole, va fi mîndru de sine, de îndrăzneala lui, de hotărîrea de care a dat dovadă şi abilitatea de a-şi asuma riscuri. În consecință, nu îi va fi frică.

Surprizele neplăcute îl aşteaptă întotdeauna pe soldatul Spețnaz în prima etapă a serviciului său, uneori în cele mai improbabile situații. Intră pe uşa unei săli de clasă şi i se aruncă un şarpe în jurul gîtului. Este trezit dimineața şi coboară din pat pentru a descoperi, dintr-odată, un şobolan enorm în cizmă. Într-o sîmbătă seară, cînd se pare că a lăsat în urmă o săptămînă grea, este luat pe sus şi aruncat într-o carceră împreună cu un cîine care mîrîie. Prima săritură cu paraşuta este experimentată tot pe neaşteptate. Un scurt curs de instruire, apoi în zbor şi direct afară din cală. Şi dacă se zdrobeşte de pămînt? Răspunsul este acelaşi: nu e bun pentru Spețnaz!

Soldatul primeşte mai tîrziu instrucția completă, atît teoretic, cît şi practic, inclusiv metodele de a se descurca cu un şarpe în jurul gîtului sau cu un şobolan în cizmă. Dar pînă atunci, soldatul merge la cursurile de instrucție fără frică de ce urmează să i se întîmple, deoarece a avut parte deja de cele mai înspăimîntătoare lucruri.

Unul dintre aspectele cele mai importante ale instrucției complete de luptă sînt tehnicile de supraviețuire. În Uniunea Sovietică sînt multe locuri în care nu întîlneşti nici un om pe o suprafață de cîteva mii de kilometri pătrați. Astfel, metoda este de a paraşuta un grup mic de trei sau patru persoane într-un loc cu totul necunoscut, nelocuit, fără străzi, fără nimic altceva la orizont decît zăpadă orbitoare de la un capăt la altul sau nisip arzător cît vezi cu ochii. Grupul nu are nici hartă, nici busolă. Fiecare are o armă automată Kalaşnikov, dar numai un rînd de muniție. În plus, au cîte un cuțit şi o sapă. Proviziile de hrană sînt minime, uneori inexistente.

Grupul nu ştie cît de mult va trebui să meargă pe jos – o zi, cinci zile, două săptămîni? Muniția o pot folosi după cum doresc. Pot omorî un cerb, un elan sau un urs. Ar fi destulă hrană pentru întregul grup, pentru o călătorie lungă. Dar dacă sînt atacați de lupi şi au rămas fără muniție?

Pentru a face exercițiile de supraviețuire mai realiste, grupurile nu au aparate de emisie radio cu ei şi nu pot transmite semnale de ajutor, orice s-ar întîmpla cu grupul, pînă cînd întîlnesc primii oameni în drumul lor. De obicei se începe cu paraşutarea în cele mai neplăcute locuri: pe gheață subțire, într-o pădure, în munți. În 1982, trei paraşutişti militari sovietici au sărit cu paraşuta în craterul vulcanului Avacinsk. În primul rînd, au trebuit să iasă din crater. Alți doi paraşutişti sovietici au început de mai multe ori exercițiile cu aterizarea pe vîrful muntelui Elbruz (5 642 m). După ce au parcurs cu bine ruta de supraviețuire, au repetat experiența pe unul dintre cei mai înalți munți din Uniunea Sovietică – vîrfurile ce purtau numele Lenin (7 134 m) şi Comunism (7 495m).

În condițiile predominante în Europa de Vest a zilelor noastre sînt necesare diferite deprinderi şi diferite metode de instrucție. Pentru această etapă a instrucției, soldații Spețnaz sînt îmbrăcați în jachete negre de închisoare şi paraşutați noaptea în centrul unui oraş mare. În acelaşi timp, radioul local şi canalele de televiziune anunță că un grup de criminali foarte periculoşi tocmai a evadat din închisoarea localității. Ca o precizare demnă de inters, este interzisă publicarea acestor tipuri de anunțuri în presa din Uniunea Sovietică, dar ele pot fi difuzate la posturile de radio sau televiziune. În acest mod, populația primeşte numai mici frînturi de informații, astfel încît sînt îngroziți de criminalii despre care încep să circule tot felul de poveşti fantastice.

„Criminalii" au ordin să se întoarcă la companie. Poliția locală şi trupele MVD primesc ordinul de a-i găsi. Numai superiorii din MVD ştiu că acesta este doar un exercițiu. Cadrele inferioare sau cu grad mediu din MVD operează ca şi

cum ar fi o situație reală. Ofițerii superiori le spun de obicei subordonaților că acei „criminali” nu sînt înarmați şi că trebuie să raporteze imediat ce unul dintre ei este arestat. Dar există o problemă: poliția nu are de obicei încredere în informația că delincvenții nu sînt înarmați (ar fi putut fura o armă în ultimul moment) şi astfel, contrar instrucțiunilor, ei îşi folosesc armele. Uneori, soldatul arestat poate fi trimis înapoi la superiorii săi pe jumătate mort – a opus rezistență, spun ei, iar noi a trebuit să ne apărăm.

În unele cazuri majore, exercițiile sînt desfăşurate, iar apoi întreaga poliție şi trupele MVD află că este vorba doar de un exercițiu. Chiar şi aşa, este riscant să faci parte dintr-un grup Spețnaz. Trupele MVD folosesc cîinii la exerciții, iar cîinii nu înțeleg diferența dintre un exercițiu şi o luptă adevărată.

Soldatul Spețnaz operează pe teritoriul inamicului. Una dintre îndatoririle sale principale, aşa cum am văzut, este să caute în special țintele importante, în acest scop el trebuie să captureze oameni şi să obțină informațiile necesare de la aceştia cu forța. Nu avem nici o îndoială că soldatul ştie cum să extragă informațiile. Dar cum poate el înțelege ce spune prizonierul? Ofițerii Spețnaz merg la cursuri speciale de limbi străine, mai mult, fiecare unitate Spețnaz are un ofițer-translator care vorbeşte fluent cel puțin două limbi străine. Dar nu întotdeauna este prin preajmă un ofițer cînd vine vorba de un grup mic, aşadar fiecare soldat sau sergent care interoghează un prizonier trebuie să cunoască o limbă străină într-o anumită măsură. Dar majoritatea soldaților Spețnaz sînt în activitate cel mult doi ani, iar instrucția de luptă este atît de intensă, încît este imposibil să se mai găsească timp fie şi pentru cîteva ore suplimentare în program.

Cum este rezolvată această problemă? Poate un soldat Spețnaz înțelege un prizonier care dă din cap în timp ce este torturat şi îşi arată dorința de a vorbi?

Soldatul obişnuit Spețnaz se poate descurca în 15 limbi străine şi le poate folosi cu uşurință. Iată cum procedează.

Imaginați-vă că ați fost luat prizonier de un grup Spețnaz. Colegului dumneavoastră i-au fost arse palmele cu fierul de călcat înroşit şi un cui mare i-a fost introdus în cap în mod demonstrativ. Vă privesc întrebător. Dați din cap – sînteți de acord să vorbiți. Fiecare soldat Spețnaz are un „ghid de conversație" făcut din mătase – o batistă albă de mătase pe care sînt 16 rînduri cu diferite întrebări şi răspunsuri. Prima propoziție în rusă este: „Ține-ți gura închisă sau te omor". Sergentul arată către această propoziție. În dreptul ei este o traducere în engleză, germană, franceză şi multe alte limbi. Găsiți răspunsul de care aveți nevoie în propria limbă şi dați din cap. Foarte bine. Vă înțelegeți. Vă pot da jos căluşul de la gură. Următoarea propoziție este: „Dacă nu spui adevărul, îți va părea rău!". Găsiți repede echivalentul în limba dumneavoastră. Totul în regulă, totul e clar. Mai jos pe eşarfa de mătase sînt aproximativ o sută de propoziții simple, fiecare cu traduceri în 15 limbi – „Unde?", „Racheta", „Sediu", „Aerodrom", „Depozit", „Punct de control", „Cîmp minat", „Cum este păzit?", „Pluton?", „Companie?", „Batalion?", „Cîini?", „Da", „Nu" şi aşa mai departe. Ultima propoziție este o repetiție a celei de-a doua: „Dacă nu spui adevărul, îți va părea rău!".

Este nevoie de numai două minute pentru a-l învăța şi pe cel mai puțin dotat soldat să comunice cu ajutorul acestui „ghid de conversație". Mai mult, soldatul este învățat să rostească şi să înțeleagă cele mai simple şi cele mai necesare cuvinte, cum ar fi „înainte", „înapoi", „acolo", „aici", „la dreapta", „la stînga", „metri", „kilometri" şi numerele de la unu la douăzeci. Dacă un soldat nu este capabil să învețe acest lucru, nu se întîmplă nimic, căci totul este scris pe eşarfa de mătase şi fiecare membru al grupului are cîte una.

La începutul anilor '70, oamenii de ştiință sovietici au început să dezvolte un dispozitiv electronic foarte uşor pentru traducerea frazelor scrise pe eşarfa de mătase sau pentru suplimentarea acesteia. Cerințele comandamentului superior erau simple: dispozitivul trebuia să cîntărească nu mai mult

de 400 de grame, trebuia să încapă într-o raniță şi să aibă dimensiunea unei cărți mici sau să fie chiar mai mic. Trebuia să aibă un ecran pe care să apară un cuvînt sau o expresie simplă în rusă care ar putea fi imediat tradusă într-una din cele mai larg folosite limbi. Persoana interogată ar scrie răspunsul, care ar fi imediat tradus în rusă. Nu ştim dacă un astfel de dispozitiv este folosit în zilele noastre. Dar progresul tehnologic va permite în curînd crearea unui dispozitiv similar. Nu numai trupele Spețnaz, ci şi multe alte organizații din armata sovietică au arătat interes față de acest dispozitiv. În orice caz, nici un dispozitiv nu poate înlocui un translator în carne şi oase, şi de aceea, pe lîngă interpreții adevărați, în trupele Spețnaz se găsesc atît de mulți oameni de diferite naționalități.

Un soldat sovietic care a evadat din Afganistan a povestit cum a fost inclus într-o companie de recunoaştere dintr-o brigadă de asalt aerian. Acesta nu este tocmai un caz tipic pentru forțele Spețnaz. Cineva a descoperit că vorbea unul dintre dialectele locale şi a fost imediat trimis la ofițerul superior. Ofițerul i-a pus două întrebări, cele obişnuite:

— Bei vodcă? Sport faci?

— Vodcă, da, sport, nu.

A dat răspunsurile complet greşite. Dar în condiții de luptă, un om care vorbeşte limba inamicului este foarte valoros. Îl iau în ciuda oricăror alte aspecte şi au mare grijă de el, căci viața grupului sau a mai multor grupuri poate depinde de abilitatea sa de a vorbi şi a înțelege ce se spune. Iar de modul în care ea este îndeplinită de către grupuri pot depinde viețile a mii sau, în unele cazuri, a milioane de oameni. Singurul neajuns al faptului că eşti translator este că translatorii nu sînt iertați niciodată dacă au făcut o greşeală. Dar neajunsul este acelaşi pentru el ca şi pentru toți ceilalți din unitate.

Nici unui soldat nu trebuie să îi fie frică de foc. În Uniunea Sovietică, în fiecare categorie de forțe, este acordată

o atenție specială pregătirii psihologice a soldatului sau marinarului pentru a lupta cu focul. În Marină, submarinele vechi sînt acostate şi mai mulți marinari sînt închişi într-un compartiment în care este provocat un incendiu. În trupele care luptă pe tancuri, soldații sînt închişi într-un tanc vechi şi se porneşte un incendiu în interior sau în exterior, uneori în ambele părți în acelaşi timp.

Soldatul Spețnaz se întîlneşte cu focul mult mai des decît oricare alt soldat. Din acest motiv, acesta este o prezență constantă în instrucția de luptă, din prima pînă în ultima zi. El are de-a face cu un foc care îi amenință viața cel puțin o dată pe zi. Este forțat să sară peste şanțuri largi în care ard focuri. Trebuie să alerge prin camere incendiate şi peste poduri cuprinse de flăcări. Merge pe motocicletă între ziduri în văpăi. Focul poate izbucni lîngă el în orice moment – cînd mănîncă sau doarme. Cînd face o săritură cu paraşuta pentru a testa acuratețea săriturii sale, este posibil să apară o flacără imensă dedesubt.

Soldatul Spețnaz este învățat să facă față focului şi să se protejeze pe sine şi pe camarazii săi prin orice mijloace – tîrîndu-se pe pămînt pentru a-şi stinge hainele, înăbuşind flăcările cu pămînt, crengi sau o prelată. Cînd învață cum să se lupte cu focul, cel mai important lucru nu este să afle modalitățile de a se proteja (deşi acest lucru este de asemenea important), ci de a conştientiza că focul este elementul constant al vieții sale, care va fi mereu alături.

Un alt element important în instrucția Spețnaz este învățarea soldaților să nu se teamă de sînge şi să fie capabili să ucidă. Acesta este un lucru mai important şi mai dificil pentru trupele Spețnaz decît pentru infanterie, de exemplu. Infanteristul îşi omoară inamicul în principiu de la o distanță mai mare de o sută de metri, deseori de la o distanță de 300 sau 400 de metri sau chiar mai mult. Soldatul de infanterie nu vede expresia de pe fața inamicului său. Îndatorirea sa este doar să țintească corect, să îşi țină respirația şi să apese uşor pe trăgaci. Infanteristul se antrenează trăgînd la ținte de

placaj pe timp de pace, iar pe timp de război trage în oameni care, de la distanță, seamănă mult cu nişte ținte de placaj. Sîngele pe care îl vede un soldat de infanterie este mai ales cel al camaradului căzut sau propriul sînge, ceea ce creşte furia şi setea de răzbunare. După aceea, soldatul de infanterie trage în inamic fără să aibă nici o mustrare de conştiință.

Instrucția unui soldat Spețnaz este mult mai complicată. El trebuie să ucidă deseori inamicul în spații închise, privindu-l drept în față. Vede sînge, dar nu este sîngele camarazilor săi; de multe ori este sîngele unui om complet nevinovat. Ofițerii aflați la comanda trupelor Spețnaz trebuie să se asigure că fiecare soldat Spețnaz îşi va face datoria într-o situație critică.

Asemenea focului, sîngele este un element constant al instrucției de luptă pentru un soldat. Înainte se considera că un soldat s-ar putea obişnui treptat cu vederea sîngelui – mai întîi puțin sînge, apoi tot mai mult, pe zi ce trece. Dar experții au respins această părere. Prima întîlnire a soldatului Spețnaz cu sîngele ar trebui să fie, susțin ei, destul de neaşteptată şi în cantități abundente. De-a lungul carierei de luptător, îi vor apărea multe lucruri cumplite în fața ochilor, fără nici un fel de atenționare. Aşa că ar trebui să se obişnuiască să nu fie surprins şi înspăimîntat de nimic.

Un grup de soldați Spețnaz sînt treziți pe neaşteptate noaptea din cauza unei urgențe şi trimişi în căutarea unui „spion”. Cu cît vremea este mai rea, cu atît mai bine. Cel mai bine e atunci cînd plouă torențial, bate un vînt puternic, este noroi sau zloată. Mulți kilometri cu obstacole – scări prăbuşite, spărturi în ziduri, frînghii peste gropi şi şanțuri. Toți tinerii soldați din pluton sînt fără suflare, inimile le bat repede. Picioarele le alunecă, mîinile le sînt zgîriate şi învinețite. Înainte! Toată lumea e în toane rele – şi ofițerii, dar în special soldații. Soldatul îşi poate elibera furia numai printr-un pumn în fața unui coleg de suferință mai slab şi probabil va primi un picior în coaste drept răspuns. Zona este împresurată de case în ruină, totul este devastat, distrus şi

este sticlă spartă împrăştiată peste tot. Totul e umed şi alunecos şi sînt obstacole cu faruri montate pe ele care nu se mai termină. Dar acestea nu ajută, mai mult stînjenesc, orbind soldaţii cînd se caţără. Acum au ajuns într-un beci întunecos, cu uşile smulse din balamale. Toată lumea la pămînt. De-a lungul coridorului. Apoi înaintea lor dau de apă. Întregul grup aleargă cît îi ţin picioarele, fără să încetinească, şi calcă într-un lichid lipicios. Se aprinde o lumină orbitoare. Nu se află în apă – este sînge. Sînge pînă la genunchi, pînă la mijloc, pînă la piept. Pe pereţi şi pe tavan sînt bucăţi de carne în descompunere, grămezi de măruntaie din care picură sînge. Treptele sînt alunecoase de la bucăţile cleioase de creier. Nesiguri, tinerii soldaţi se îngrămădesc pe coridor. Apoi, din întunericul imens, cineva dă drumul unui cîine imens. Există o singură ieşire – prin sînge. Numai înainte, pe unde este un coridor larg şi o scară ce urcă.

De unde au putut găsi atîta sînge? De la un abator, bineînţeles. Nu este dificil de pregătit un container cu sînge. Poate fi îngust şi nu foarte adînc, dar trebuie să aibă coturi şi trebuie să fie acoperit de un tavan jos. Clădirea în care este amenajată încăperea cu containerul de sînge poate fi destul de mică, dar trebuie introduse şi grămezi de scînduri, grinzi în descompunere şi lespezi din beton. Chiar într-un spaţiu foarte limitat este posibil să se creeze impresia că te afli într-un labirint nesfîrşit, plin de sînge. Cel mai important lucru este să fie multe coturi, gropi, găuri, fundături şi uşi. Dacă nu aveţi la dispoziţie prea mult sînge, se pot folosi măruntaie de animale amestecate cu sînge. Fundul containerului nu trebuie să fie neted: trebuie să existe mereu posibilitatea ca soldatul care învaţă să se împiedice şi să cadă drept în sînge. Dar cel mai important lucru este ca prima sesiune de instrucţie să aibă loc cu un grup de soldaţi foarte tineri, care tocmai au intrat în Speţnaz, dar sînt încă izolaţi şi nu au avut ocazia să se întîlnească cu soldaţi mai vechi şi nu au fost atenţionaţi în legătură cu ce îi aşteaptă. Şi mai este un aspect: containerul cu sînge nu trebuie să fie ultimul obstacol

din acea noapte. Cea mai mare greşeală este ca oamenii să fie îndreptaţi spre container şi apoi să se încheie exerciţiul, iar ei să fie liberi să se spele şi să se bage în pat. În acest caz, sîngele va apărea ca un vis oribil. Cursa trebuie continuată cu tot mai multe obstacole.

Exerciţiile extenuante de instrucţie trebuie repetate şi iar repetate, fără opriri pentru odihnă. Exerciţii neîntrerupte toată dimineaţa, toată ziua. Fără hrană şi fără apă. În acest fel, soldaţii sînt obişnuiţi să nu mai fie luaţi prin surprindere de nimic. Cu sînge pe mîini şi pe uniforme, sînge pe ghete – totul devine familiar. În aceeaşi zi trebuie să se tragă şi multe focuri de armă, să se parcurgă labirinturi cu oase şi cîini, cîini şi iar cîini. Containerul cu sînge trebuie să rămînă în amintire ca ceva destul de obişnuit într-o serie de experienţe dureroase.

În următoarea sesiune de instrucţie nu este nevoie să se folosească mult sînge, însă trebuie să fie un element mereu prezent. Soldaţii trebuie să se tîrască pe sub sîrmă ghimpată. De ce să nu fie aruncate şi nişte intestine de oaie pe pămînt şi pe sîrmă? Să se tîrîie şi pe sub acestea, nu numai pe pămînt. Un soldat trage cu mitraliera la poligonul de tragere. De ce să nu fie în jurul locului din care el trage carne în descompunere care este oricum, numai bună de mîncat nu. Un soldat face o săritură cu paraşuta pentru a testa acurateţea căderii. De ce să nu fie pe locul de aterizare, cu faţa în jos, un manechin mare, cu uniforma Speţnaz ruptă şi cu paraşuta încîlcită stropită cu sînge? Toate acestea sînt trucuri standard în instrucţia Speţnaz, simple şi eficiente. Pentru a spori efectul, instructorii creează mereu situaţii în care soldaţii sînt obligaţi să aibă sînge pe mîini. De exemplu, un soldat trebuie să treacă de un obstacol căţărîndu-se pe un zid. Cînd ajunge să se prindă de marginea de sus a zidului, descoperă că este alunecoasă fiind plină de sînge. Are de ales – ori cade şi îşi rupe picioarele (poate şi gîtul), ori se prinde mai strîns cu ambele mîini, se sprijină cu bărbia de marginea murdară, îşi schimbă punctul de prindere, se trage în sus şi sare înăuntru

prin fereastră. Un soldat Spețnaz nu cade. Se ridică, cu sînge peste tot, înjură grosolan şi îşi continuă drumul înainte, mereu înainte.

În continuarea programului urmează nişte exerciții care par a fi glume sinistre, ca de exemplu: să prinzi o pisică gestantă, să îi tai burta cu o lamă şi să numeri cîți pui are. Acesta nu este un exercițiu atît de uşor pe cît pare la început. Soldatul nu poartă mănuşi, pisica zgîrie şi nu este nimeni să ofere ajutor. Ca instrument, are voie să folosească numai o lamă de ras tocită şi ruptă şi îşi poate tăia degetele cu uşurință.

Procesul de familiarizare al soldaților Spețnaz cu imaginea şi realitatea sîngelui nu are nici pe departe scopul de a-i transforma în nişte sadici. Este pur şi simplu vorba de faptul că sîngele este un lichid cu care se vor confrunta în timpul războiului. Un soldat Spețnaz nu are voie să fie speriat de lichidul roşu. Un chirurg lucrează în mod constant cu sînge, la fel şi măcelarul. Ce s-ar întîmpla dacă un chirurg sau un măcelar s-ar speria dintr-odată la vederea sîngelui?

Orice soldat sovietic, indiferent de comandamentul din care face parte, trebuie să fie capabil să alerge, să țintească cu precizie, să îşi păstreze arma curată şi în stare bună de funcționare şi să îndeplinească ordinele superiorilor corect şi rapid, fără prea multe întrebări nefolositoare. Dacă studiem instrucția de luptă a trupelor sovietice, observăm că există standarde comune pentru toate tipurile de trupe care operează în orice condiție. Acest lucru lasă impresia că instrucția în Armata Sovietică este aceeaşi, indiferent de condiții. Dar acest lucru nu este adevărat. Multe dintre sarcinile desemnate ofițerilor şi soldaților sînt standard pentru toată armata. Cu toate acestea, fiecare district militar sovietic şi fiecare grup de forțe operează în condiții specifice, care sînt unice. Trupele din districtul militar Leningrad trebuie să opereze în condițiile foarte grele din zona de nord, iar instrucția lor are loc în pădurile, mlaştinile şi tundra

districtului cu climat arctic. Trupele din districtul militar transcaucazian trebuie să opereze în munți înalți, în timp ce trupele din districtele militare din Carpați şi Urali trebuie să opereze în munți de înălțime medie. Chiar şi aşa, regiunea carpatică are o climă temperată europeană, în timp ce clima din regiunea munților Urali este foarte diferită: dură, cu veri foarte călduroase şi ierni foarte reci.

Fiecare district militar şi grup de forțe au un ofițer comandant, un şef de unitate şi un şef al Departamentului de Informații care răspund cu viața pentru pregătirea de luptă a trupelor pe care le comandă. Dar fiecare district şi grup se confruntă cu un anumit inamic, au misiuni speciale (deşi absolut secrete) de efectuat în caz de război şi rolul lor individual în planul comandamentului de stat major.

Un motiv pentru care instrucția are loc *in situ* este că fiecare regiune de frontieră sovietică şi fiecare grup de forțe prezintă, de regulă, aceleaşi condiții naturale ca cele din teritoriile în care vor trebui să lupte. Condițiile din Karelia diferă foarte puțin de cele din Norvegia, Suedia şi Finlanda. Dacă trupele din districtul militar carpatic trec frontiera, se vor afla într-o țară cu munți înalți, sălbatici, foarte asemănători cu cei în care îşi au baza permanentă. Şi, dacă trupele sovietice din Germania trec granița, chiar dacă sînt diferențe mici de teren şi climă, sînt în orice caz încă în Germania.

Spețnaz se concentrează la acest nivel pe fronturi şi armate. Pentru a se asigura că instrucția Spețnaz are loc în condiții asemănătoare pe cît posibil cu cele în care vor trebui să opereze, brigăzile Spețnaz au acum centre speciale de antrenament. De exemplu, condițiile naturale din districtul militar baltic sînt foarte asemănătoare cu cele din Danemarca, Belgia, Olanda, Germania de Nord şi Franța. Zona muntoasă Altai este surprinzător de asemănătoare cu Scoția. În Carpați sînt locuri foarte asemănătoare cu Alpii francezi. Dacă trupele trebuie să fie antrenate pentru operațiuni desfăşurate în Alaska şi Canada, Siberia este

ideală pentru acest scop, în timp ce pentru operațiunile din Australia trupele Spețnaz trebuie să fie antrenate în Kazahstan. Brigăzile Spețnaz au propriile centre de antrenament, dar o brigadă (sau oricare alte unități Spețnaz) poate primi ordin în orice moment să opereze într-un centru de antrenament necunoscut, care aparține altei brigăzi. De exemplu, în timpul manevrelor „Dvina", unitățile Spețnaz din districtele militare Leningrad, Moscova sau Caucazul de Nord au fost transferate în Belarus pentru a opera acolo în condiții nefamiliare. Diferența de atmosferă era mare, în special pentru unitățile transferate din Caucazul de Nord.

Aceste transferuri sînt limitate în principal pentru cazul trupelor din districtele militare interne. Se consideră că trupele care sînt deja localizate în Germania, Cehoslovacia şi regiunile militare transcaucaziene vor rămîne acolo în orice condiții şi este mai bine să fie antrenate temeinic pentru a opera în acele condiții fără să irosească nici un fel de efort antrenîndu-se pentru toate tipurile de condiții. Antrenamentul „universal" este necesar trupelor din districtele interne – Siberia, munții Ural, zona Volga, Moscova şi alte cîteva districte care în caz de război vor fi transformate în puncte critice. De asemenea, sînt oferite cursuri pentru sportivii profesionişti. Toți aceşti membri participă în mod constant la competiții şi călătoresc în toată țara, de la Vladivostok la Taşkent şi de la Tbilisi la Arhanghelsk. Aceste călătorii în sine joacă un rol imens în antrenament. Sportivii profesionişti sînt pregătiți din punct de vedere psihologic pentru a acționa în orice climat şi în orice condiții. Călătoriile în străinătate, mai ales călătoriile în acele țări în care vor opera în eventualitatea unui război, sînt de şi mai mare ajutor în înlăturarea barierelor psihologice şi pentru a-i face pe sportivi să fie gata pentru acțiune, în orice condiții.

Unitățile Spețnaz sînt deseori implicate în manevre la diferite niveluri şi cu diferite tipuri de participanți. „Inamicii" principali din timpul manevrelor sînt trupele MVD, miliția, trupele KGB de frontieră, rețeaua KGB de comunicație

guvernamentală şi unitățile obişnuite ale forțelor armate.

Este de aşteptat ca, în timp de război, trupele KGB şi MVD să opereze împotriva mişcărilor naționale de eliberare din Uniunea Sovietică, dintre care cele mai periculoase sînt considerate mişcările împotriva URSS-ului. (În timpul ultimului război, ruşii au fost cei care au format cea mai puternică armată anticomunistă – ROA.) Mişcarea de rezistență ucraineană este de asemenea considerată foarte periculoasă. Operațiunile partizanilor ar izbucni în mod inevitabil în statele baltice şi în Caucaz, printre altele. Trupele KGB şi MVD, care nu sînt în subordonarea Ministerului Apărării, sînt echipate cu elicoptere, nave maritime, tancuri, artilerie şi transportatoare blindate pentru trupe, iar exercițiile în care operează împotriva trupelor Spețnaz au o valoare excepțională pentru acestea. Dar conducătorii trupelor GRU sînt foarte interesați şi au propriile motive să aplice manevre combinate. Dacă trupele Spețnaz au ani de experiență în operațiunile împotriva unor oponenți puternici, cum ar fi KGB-ul sau MVD-ul, se vor descurca şi mai bine luptînd împotriva unor duşmani mai puțin puternici.

În timpul manevrelor, trupele KGB şi MVD (împreună cu unitățile militare sovietice care trebuie să se apere) folosesc împotriva unităților Spețnaz întreaga gamă de mijloace de apărare posibile, de la controlul total al radio-comunicațiilor pînă la senzori electronici, de la avioane de vînătoare echipate cu cele mai performante echipamente pînă la cîini dresați pentru urmărire, folosiți în număr foarte mare.

În afara acțiunilor împotriva țintelor militare sovietice, unitățile Spețnaz participă la cursuri la centrele de antrenament în care sînt reproduse cu mare fidelitate condițiile şi atmosfera în care se estimează că vor lupta. Modele de rachete Pluto, Pershing şi Lance şi de aparate de zbor Mirage-VI, Jaguar şi alte aparate cu armament nuclear sînt folosite pentru a indica arsenalul „inamicului”. Este prezentă şi artileria capabilă să lanseze încărcături nucleare, sînt folosite tipuri speciale de vehicule pentru transportarea

proiectilelor explozive, a rachetelor şi aşa mai departe.

Grupurile Spețnaz trebuie să treacă de mai multe linii de apărare şi orice grup capturat de apărători va primi un tratament care este suficient de dur pentru a înlătura orice dorință a soldaților de a mai fi capturați în viitor, fie în timpul manevrelor, fie în lupta adevărată. Soldatului Spețnaz îi este în mod constant inoculat gîndul că a fi luat prizonier este mai rău decît a muri. În acelaşi timp, este învățat că scopurile sale sînt nobile. Dacă este capturat în timpul manevrelor, mai întîi este bătut cu cruzime, apoi îi sînt arătate filme de arhivă din lagărele de concentrare din cel de-al doilea război mondial (filmele sînt în mod clar mai înfricoşătoare decît tot ce ar putea fi înfăptuit în timpul manevrelor), apoi este eliberat, dar poate fi prins din nou şi i se poate aplica acelaşi tratament. Este estimat că într-un timp destul de scurt, soldatul va dezvolta o reacție negativă foarte puternică față de ideea de a fi prizonier, precum şi convingerea fermă că moartea – o moarte nobilă, pentru cauza Spețnaz – este de preferat.

Cu o anumită ocazie, după plecarea mea în vest, am fost prezent la nişte manevre militare de amploare la care au participat armatele multor țări vestice. Nivelul instrucției de luptă mi-a lăsat o impresie foarte bună. Am fost impresionat în primul rînd de modul abil, aş putea spune mai mult decît iscusit, în care unitățile se camuflau. Echipamentul de luptă, tancurile, celelalte vehicule şi transportatoarele blindate sînt acoperite cu o vopsea care nu reflectă lumina soarelui; culoarea este aleasă foarte înțelept; iar tiparul de camuflaj este pictat în aşa fel încît vehiculul este dificil de observat chiar la distanță mică, iar conturul acestuia se integrează în fundal. Dar toate armatele au făcut o greşeală enormă legată de camuflajul anumitor vehicule pe care au fost pictate cercuri albe imense şi cruci roşii pe laterale. Le-am explicat ofițerilor din vest că roşul şi albul sînt culori care se văd cu uşurință de la distanță şi că ar fi mai bine să folosească vopsea verde. Mi s-a spus că vehiculele cu cruce roşie erau menite să transporte răniții, ceea ce ştiam foarte bine. Acesta

era un motiv întemeiat, am spus, pentru a acoperi crucile sau pentru a le face mult mai mici. Fiți umani, vă rog, am spus. Transportați un om rănit şi trebuie să îl protejați prin toate mijloacele. Atunci protejați-l. Ascundeți-l. Asigurați-vă că nu îl pot vedea şi comuniştii.

Discuția contradictorie a continuat şi nu am cîştigat runda. Mai tîrziu, ofițerii vestici au încercat să îmi explice că eu pur şi simplu nu cunoşteam înțelegerea internațională cu privire la aceste lucruri. Nu este permis să se deschidă focul asupra unui vehicul cu o cruce roşie. Am încuviințat că nu ştiam nimic despre aceste convenții. Dar, asemenea mie, nici soldatul sovietic nu cunoaşte aceste convenții. Crucile acelea roşii sînt pictate astfel încît soldatul sovietic să le vadă şi să nu tragă în ele. Dar soldatul sovietic ştie doar că o cruce roşie înseamnă ceva medical. Nimeni nu i-a spus vreodată că nu trebuie să tragă într-o cruce roşie.

Am aflat despre această regulă ciudată care stipulează că nu este voie să se deschidă focul asupra crucilor roşii aproape din întîmplare. Cînd încă mai eram ofițer sovietic, am citit o carte despre criminalii de război nazişti şi printre acuzațiile aduse acestora era şi cea că naziştii au tras uneori şi asupra maşinilor şi trenurilor care aveau o cruce roşie. Mi s-a părut foarte interesant, pentru că nu puteam înțelege de ce acest lucru era considerat o crimă. Se lupta într-un război şi o parte încerca să o distrugă pe cealaltă. În ce fel erau diferite maşinile şi trenurile cu cruce roşie de celelalte vehicule ale inamicului?

Am descoperit răspunsul la această întrebare în mod independent, dar nu în regulamentul sovietic. Poate că şi acestea conțin un răspuns, însă, avînd în vedere că am slujit mulți ani în Armata Sovietică şi am dat zeci de examene la diferite niveluri, nu am întîlnit niciodată vreo referire la regula că un soldat nu are voie să tragă în crucea roşie. La manevre, am întrebat deseori ofițerii superiori, unii dintre ei avînd grade foarte mari, într-un mod foarte provocator, ce s-ar întîmpla dacă ar apărea dintr-odată un vehicul inamic cu o

cruce roşie. Mi s-a răspuns întotdeauna pe un ton care trăda uimirea. Un ofițer sovietic de grad înalt care absolvise vreo două academii nu putea înțelege *ce* diferență ar fi fost dacă era vorba de o cruce roşie. Ofițerilor sovietici nu li se spusese niciodată semnificația completă a simbolului. Nu m-am obosit niciodată să pun întrebarea nici unuia dintre subordonații mei.

Am absolvit Academia de Diplomație Militară şi nu am avut rezultate proaste acolo. În timpul studiilor am ascultat cu atenție toate cursurile şi aşteptam mereu ca vreunul dintre profesorii mei (mulți dintre ei purtînd şnurul de general şi avînd mulți ani de experiență în relații internaționale) să spună ceva despre crucea roşie. Dar am aflat numai că Organizația Internațională Crucea Roşie se află la Geneva, chiar în fața Reprezentanței permanente a URSS din Agenția Națiunilor Unite şi că această organizație, asemenea oricărei alte organizații, poate fi folosită de către ofițerii din Serviciile Secrete Sovietice drept acoperire în activitățile lor.

În beneficiul cui pictează armatele din vest acele cruci roşii imense pe ambulanțele lor? Încercați să vă pictați o cruce roşie pe spate şi pe piept şi mergeți printr-o pădure iarna. Credeți că acea cruce roşie vă va salva de un atac al lupilor? Bineînțeles că nu. Lupii nu ştiu legile dumneavoastră şi nu vă înțeleg simbolurile. Aşadar de ce să folosiți un simbol despre al cărui înțeles inamicul nu are nici o idee?

În ultimul război, comuniştii nu au respectat convențiile şi tratatele internaționale, dar nici o parte din inamicii lor, avînd în spate multe secole de cultură şi tradiții rafinate, nu au reuşit să respecte legile internaționale. De atunci, Armata Roşie a folosit simbolul crucii roşii, pictat foarte mic, ca un semn ce le indica propriilor soldați unde este spitalul. Crucea roşie trebuie să fie vizibilă numai pentru propriii oameni. Armata Roşie nu are încredere în bunele intenții ale inamicului.

Tratatele şi convențiile internaționale nu au protejat pe nimeni de atacuri. Pactul Ribbentrop-Molotov este un

exemplu izbitor. Nu a protejat Uniunea Sovietică. Dar dacă Hitler ar fi reuşit să invadeze Insulele Britanice, pactul nu ar fi protejat nici Germania. Stalin a vorbit destul de deschis despre acest lucru: „Războiul poate răsturna toate tipurile de convenții”[11].

Conducerea sovietică şi serviciile diplomatice sovietice adoptă o atitudine filosofică față de toate convențiile. Dacă cineva are încredere într-un prieten, nu are nevoie de un tratat; prietenii nu trebuie să se bazeze pe tratate pentru a cere ajutor. Dacă cineva este mai slab decît duşmanul său, nici un tratat nu îi va fi de ajutor oricum. Iar dacă cineva este mai puternic decît inamicul său, ce rost mai are să respecți un tratat? Tratatele internaționale sînt doar instrumentele politicii şi propagandei. Conducerea sovietică şi Armata Sovietică nu au încredere în nici un tratat, crezînd doar în puterea ce se află în spatele tratatelor.

Astfel, enorma cruce roşie de pe un vehicul militar este doar un simbol al naivității vestice şi al încrederii în protocoale, texte, semnături şi ştampile. De vreme ce diplomații vestici au semnat aceste tratate, ei ar trebui să insiste ca Uniunea Sovietică, parte care le-a semnat de asemenea, să le explice soldaților, ofițerilor şi generalilor ce stipulează acestea şi ar trebui să includă în regulamentele oficiale paragrafe speciale prin care să fie interzise anumite acte pe timp de război. Numai atunci ar avea vreun rost să fie pictate cruci roşii imense.

Crucea roşie este doar un exemplu. Trebuie să păstrăm mereu în minte faptul că Lenin a subliniat mereu: o dictatură se bazează pe forță, nu pe lege. „Conceptul ştiințific al dictaturii înseamnă putere, stînjenită de nimic, de nici o lege, nelimitată de nici o regulă, bazîndu-se direct pe forță.”

Spețnaz este una dintre armele dictaturii. Instrucția sa de luptă este dominată de o singură idee: distrugerea inamicului. Este o ambiție care nu se supune nici unor restricții diplomatice, juridice sau morale.

Capitolul 11

În spatele liniilor inamice: tacticile Speţnaz

Înainte ca unitățile Speţnaz să poată începe operațiuni active în spatele liniilor inamice, ele trebuie să ajungă acolo. Înaltul comandament sovietic poate alege fie să trimită trupele Speţnaz în spatele liniilor inamice înainte de izbucnirea războiului, fie să le trimită acolo după începerea acestuia. În primul caz, inamicul le poate descoperi, realizînd astfel că războiul a început deja şi este posibil să apese butonul pentru a porni un război nuclear – anticipînd declarația de război a Uniunii Sovietice. Dar dacă trupele Speţnaz sînt trimise după izbucnirea războiului, poate fi prea tîrziu. Este posibil ca inamicul să-şi fi activat capacitatea nucleară şi atunci nu va mai fi nimic de dezactivat în spatele inamicului: rachetele vor fi în drum spre teritoriul sovietic. O posibilă soluție la această dilemă este ca o parte mică a trupelor Speţnaz, formată din sportivi profesionişti, să ajungă înainte de izbucnirea războiului, luînd măsuri extreme pentru a nu fi descoperiți, în timp ce unitățile standard penetrează în spatele liniilor inamice după începerea războiului.

În toate ambasadele sovietice sînt două organizații secrete – *rezidentura* KGB şi *rezidentura* GRU. Ambasada şi *rezidentura* KGB sînt păzite de ofițeri din trupele de frontieră KGB, dar în cazurile în care *rezidentura* KGB are un complet mai mare de zece ofițeri, va avea propria gardă Speţnaz internă. Înainte de izbucnirea unui război, în unele cazuri cu cîteva luni înainte, numărul de ofițeri Speţnaz din ambasada sovietică poate fi mărit substanțial, ajungînd pînă la situația în care practic tot personalul auxiliar din ambasadă, cu îndatoriri de paznici, personal de întreținere, operatori radio,

bucătari şi mecanici vor fi de fapt sportivi Spețnaz. Împreună cu aceştia, sportivele din Spețnaz ar putea veni la ambasadă ca „soții" ale lor. Schimbări similare de personal ar putea avea loc în multe alte instituții sovietice – consulatul, reprezentanța comercială, birourile Aeroflot, Intourist, TASS, Novosti şi aşa mai departe.

Avantajele unui asemenea aranjament sînt evidente, dar acesta nu este lipsit de pericole. Pericolul principal constă în faptul că aceste noi grupuri teroriste se află chiar în centrul capitalei respectivei țări, inconfortabil de aproape de birourile guvernamentale şi de supraveghere. Dar în cîteva zile, posibil cu doar cîteva ore înainte de izbucnirea războiului, ei pot lua legătura cu mare precauție cu rețeaua de agenți Spețnaz şi pot începe un adevărat război chiar în centrul oraşului, folosind locuințele conspirative pregătite deja.

O parte din ajutor va veni de la grupurile Spețnaz care au ajuns recent în țară deghizați ca turişti, echipe de sport şi alte diferite delegații. Iar în ultimul moment, grupuri mari de luptători ar putea apărea, aduse cu avioanele Aeroflot, navele din port, trenuri şi alte mijloace de transport sovietice pentru distanță lungă (*Sovtransavto*). În acelaşi timp, ar putea avea loc acostarea secretă a trupelor Spețnaz venite cu submarine şi nave de suprafață, atît militare, cît şi comerciale. (Vasele pescăreşti mici sînt un mijloc de transport excelent pentru Spețnaz. Acestea petrec în mod obişnuit perioade lungi în apele de coastă ale altor țări şi nu ridică suspiciuni, aşadar trupele Spețnaz pot petrece mult timp în străinătate şi se pot întoarce acasă dacă nu primesc ordin să acosteze.) În momente critice, la recepționarea unei transmisiuni, pot acosta înot, folosind echipament de scafandru, sau cu bărci mici. Grupurile Spețnaz care ajung cu navele Aeroflot pot adopta aproape aceleaşi tactici. Într-o perioadă de tensiune poate fi introdus un sistem de supraveghere regulată. Acest lucru înseamnă că printre pasagerii fiecărui avion se va afla un grup de soldați de comando. Odată ajunşi în aeroportul de destinație, dar fără să fi primit ordinul, ei pot rămîne la

bordul navei[12] şi să se întoarcă cu următorul zbor. A doua zi va călători un alt grup şi aşa mai departe. Ordinul va fi dat într-o zi, grupul va părăsi avionul şi va începe lupta chiar din aeroportul principal al țării. Scopul lor principal este să captureze aeroportul în beneficiul unui nou val de trupe Spețnaz sau unități de trupe aeriene (VDV).

Este bine-cunoscut faptul că „eliberarea" Cehoslovaciei în august 1968 a început cu sosirea la aeroportul din Praga a unor avioane sovietice de transport militar încărcate cu trupe VDV. Trupele aeriene nu aveau nevoie de paraşute; avioanele au aterizat pur şi simplu în aeroport. Înainte de debarcarea trupelor, a fost un moment în care atît navele, cît şi pasagerii erau complet neajutorați. Înaltul comandament sovietic nu îşi asuma un risc? Nu, deoarece pînă ce a aterizat avionul, aeroportul din Praga fusese deja paralizat de un grup de „turişti" care ajunseseră mai devreme.

Grupurile Spețnaz pot apărea într-un teritoriu inamic din zone ale statelor neutre. Înainte de izbucnirea unui război sau în timpul războiului, grupurile Spețnaz pot pătrunde în secret pe teritoriul statelor neutre şi pot aştepta acolo semnalul stabilit sau pînă într-un moment stabilit anterior. Unul dintre avantajele acestui lucru este că inamicul nu îşi supraveghează frontierele cu țările neutre la fel de atent cum o face în cazul frontierelor cu țările comuniste. Intrarea unui grup Spețnaz printr-un stat neutru poate trece neobservată atît de inamic, cît şi de statul neutru.

Dar ce se întîmplă dacă grupul este descoperit pe teritoriu neutru? Răspunsul este simplu: grupul va intra în acțiune în acelaşi mod în care ar face-o pe teritoriul inamic – va evita să fie urmărit, va omorî orice martor, va folosi forța şi şiretenia pentru a opri orice urmăritor. Vor face tot ce este posibil pentru a se asigura că nici o persoană din grup nu intră pe mîinile urmăritorilor şi nu vor lăsa nici o urmă care ar sugera că grupul aparține forțelor armate ale URSS. Dacă grupul ar fi totuşi capturat de autoritățile statului neutru, diplomația sovietică are o experiență enormă în asemenea situații şi

cîteva contramanevre bine testate. Îşi pot recunoaşte greşeala, îşi pot cere scuze oficial şi pot oferi compensații pentru toate daunele produse; se poate declara că grupul se rătăcise şi crezuse că se află deja pe teritoriul inamic; sau se pot face acuzații asupra statului neutru pentru că a reținut în mod intenționat un grup de membri ai forțelor armate sovietice pe teritoriu sovietic în scopul de a provoca şi pot fi cerute explicații, scuze sau compensații, urmate de amenințări deschise.

Experiența a arătat că această din urmă cale este cea mai sigură. Cititorul nu ar trebui să o respingă cu uşurință. Publicațiile sovietice oficiale au scris la începutul lunii decembrie 1939 că se ducea un război împotriva Finlandei pentru a instaura un regim comunist acolo şi că fusese format deja un guvern comunist al poporului finlandez. Treizeci de ani mai tîrziu, mareşalii sovietici scriau că nu fusese deloc aşa: Uniunea Sovietică acționa pur şi simplu în defensivă. Războiul împotriva Finlandei, care fusese purtat din prima pînă în ultima zi pe teritoriul finlandez, este acum descris ca un efort „de respingere a agresiunii finlandeze”[13] şi chiar ca „îndeplinind planul de protejare a frontierelor noastre”[14].

Uniunea Sovietică este întotdeauna nevinovată; doar respinge agresorii perfizi. Şi asta pe teritoriul altor țări.

Modul principal de trimitere a corpului principal Spețnaz în spatele liniei inamicului după izbucnirea războiului este paraşutarea. În timpul celor doi ani de serviciu, orice soldat Spețnaz face 35-40 de sărituri cu paraşuta. Profesioniştii Spețnaz şi ofițerii au o experiență mult mai mare legată de paraşute; unii au mii de sărituri la activ.

Paraşuta nu este numai o armă şi o formă de transport. Acționează şi ca un filtru pentru a sorta soldații curajoşi care vor trece testul, iar cei slabi şi laşi nu îl vor trece. Guvernul sovietic cheltuieşte sume enorme pe dezvoltarea paraşutismului ca sport. Aceasta este baza pe care se

construiesc trupele aeriene şi Spețnaz. La 1 ianuarie 1985, FAI a înregistrat 63 de recorduri mondiale la săriturile cu paraşuta, dintre care 48 sînt deținute de sportivi sovietici (adică de Armata Sovietică). Sportivul militar Iuri Baranov a fost primul om din lume care a depăşit 13 000 de sărituri. Printre femeile sovietice, campioana la numărul de sărituri este Aleksandra Şvaşko – ea a executat 8 200 de sărituri. Psihoza paraşutelor continuă.

În timp de pace, avioanele de transport militare sînt folosite pentru a face sărituri cu paraşuta. Dar acest lucru este făcut în primul rînd pentru a împiedica răspîndirea informațiilor despre existența trupelor Spețnaz. În timp de război, transporturile militare ar fi folosite pentru paraşutarea grupurilor Spețnaz numai în condiții excepționale. Sînt două motive pentru această regulă. În primul rînd, întreaga flotă de avioane militare de transport ar fi folosită pentru transportul forțelor aeriene (VDV), care sînt într-un număr enorm. În afară de aceasta, aviația militară ar avea de îndeplinit alte misiuni dificile, cum ar fi transportul trupelor din țară din zone mai pasive şi mai puțin importante către locurile de desfăşurare a luptelor. În al doilea rînd, majoritatea navelor militare de transport sînt enorme, construite pentru a purta oameni şi echipament pe scară largă, ceea ce nu se potriveşte cu scopurile trupelor Spețnaz. Acestea au nevoie de avioane mici care nu reprezintă ținte importante şi au o capacitate de cel mult 20 sau 30 de locuri. Avioanele trebuie de asemenea să poată zbura la distanță mică față de sol, fără prea mult zgomot. În unele cazuri este nevoie de avioane care pot transporta între opt şi zece oameni, sau pînă la trei sau patru paraşutişti.

Cu toate acestea, termenul oficial „aviație civilă”, care este sursa majorității transporturilor Spețnaz în timp de război este o denumire foarte improprie. Ministrul Aviației Civile poartă, destul de oficial, gradul de mareşal-şef al Forțelor Aeriene. Adjuncții săi au grad de generali. Întregul personal

de zbor Aeroflot are gradul de ofițeri în rezervă. În caz de război, Aeroflotul se uneşte pur şi simplu cu Forțele Aeriene Sovietice, iar ofițerii în rezervă devin ofițeri obişnuiți de acelaşi grad.

Forțele Aeriene dețin mai mult decît suficiente nave mici pentru transportul şi folosul unităților Spețnaz. Cele mai cunoscute sînt Iakovlev-42 şi Iakovlev-40, avioane silențioase foarte uşor manevrabile, sigure, capabile să zboare la altitudini foarte mici. De asemenea, au o trăsătură de construcție foarte importantă – pasagerii se îmbarcă şi debarcă printr-o trapă aflată în partea din spate, sub avion. În caz de nevoie, trapa poate fi înlăturată complet, devenind o ieşire pentru paraşutişti, asemenea celor din avioanele militare de transport, ceea ce face posibil saltul în siguranță deplină. Un alt avion foarte avantajos pentru trupele Spețnaz este Antonov-72 – o copie fidelă a avionului american YC-14, ale cărui planuri au fost furate de spionii GRU.

Dar cum pot paraşutiştii Spețnaz să folosească avioane cu reacție obişnuite, în care pasagerii urcă şi din care coboară pe uşi laterale? Uşile nu se pot deschide în timpul zborului. Şi dacă ar fi făcute să se deschidă în interior în loc de exterior, ar fi extrem de periculos pentru un paraşutist să părăsească avionul, deoarece forța curentului de aer l-ar împinge înapoi spre corpul avionului. Ar putea fi omorît fie de forța cu care se loveşte de avion, fie de interferența asupra deschiderii paraşutei.

Problema a fost rezolvată printr-un dispozitiv foarte simplu. Uşa este făcută să se deschidă spre interior şi un tub larg, făcut din material sintetic rezistent şi flexibil este desfăşurat şi lăsat să atîrne în exterior. Cînd trece de uşă, paraşutistul se găseşte într-un soi de coridor lung de trei metri prin care alunecă, astfel încît părăseşte avionul cînd se află în partea laterală aflată sub fuzelaj.

Variații ale acestui dispozitiv au fost folosite prima dată la avioanele militare de transport Iliuşin-76. Echipamentul greu al trupelor aeriene era aruncat prin trapa imensă din partea

din spate, în timp ce oamenii săreau din avion prin „mîneca” flexibilă din lateral în acelaşi timp. Vestul nu a acordat credit acestei invenții simple, dar foarte inteligente. Importanța sa constă nu numai în faptul că timpul de paraşutare a soldaților sovietici a fost redus substanțial, sporind în consecință siguranța săriturilor şi permițînd forțelor să se concentreze mai bine pe aterizare. Acest lucru mai înseamnă şi că, de acum înainte, orice avion civil cu reacție va putea fi folosit pentru paraşutarea trupelor aeriene.

Paraşutarea unei unități Spețnaz se poate desfăşura în orice moment din zi sau din noapte. Fiecare perioadă are avantajele şi problemele sale. Noaptea este aliatul soldatului Spețnaz, cînd apariția unui grup Spețnaz cu mult în spatele frontului inamic nu poate fi observată deloc. Chiar dacă inamicul ar fi înştiințat în legătură cu sosirea grupului, nu este uşor de organizat o căutare pe scară largă în timpul nopții, mai ales dacă nu este cunoscut locul precis al aterizării, iar acesta ar putea fi o zonă inaccesibilă, cu păduri, dealuri sau munți, cu puține căi de acces şi lipsită de trupe locale. Dar noaptea pot avea loc mai multe accidente în rîndul paraşutiştilor la aterizare. Aceleaşi probleme de regrupare şi orientare pe care le întîlnesc trupele de urmărire le întîlnesc şi unitățile Spețnaz.

În timpul zilei, evident, vor fi mai puține accidente la aterizare, însă trupele vor fi văzute. Paraşutările efectuate în mod intenționat în timpul zilei pot fi executate uneori din simplul motiv că inamicul nu s-ar aştepta la o asemenea mişcare de curaj nechibzuit într-un asemenea moment.

În multe cazuri, paraşutarea va avea loc dimineața devreme, cînd încă mai sînt stele pe cer şi soarele încă nu a răsărit. Este o perioadă bună dacă sînt paraşutați mulți soldați care trebuie să meargă direct la luptă şi să îşi îndeplinească misiunea printr-un atac-surpriză. În acest caz, înaltul comandament face tot posibilul pentru a se asigura că grupurile vor avea cît mai multă lumină naturală pentru

operațiunile active din prima zi, cea mai importantă zi a misiunilor.

Dar perioada preferată de oricare soldat Spețnaz pentru a fi paraşutat este la apus. Zborul este calculat astfel încît paraşutarea să se desfăşoare în ultimele minute înainte de lăsarea întunericului. Aterizarea are loc la amurg, cînd este încă suficientă lumină pentru a evita aterizarea pe o turlă de biserică sau pe un stîlp de telegraf. În maximum jumătate de oră, întunericul va ascunde oamenii şi vor avea toată noaptea înainte pentru a părăsi zona de aterizare şi a-şi acoperi urmele.

Pe teritoriul propriu, unitățile Spețnaz au o structură militară standard [15]: secție, pluton, companie, batalion, brigadă; sau secție, pluton, companie, regiment. Această organizare simplifică controlul, administrarea şi instrucția de luptă ale trupelor Spețnaz. Dar această structură nu poate fi folosită pe teritoriile inamice.

În primul rînd, problema este că fiecare operațiune Spețnaz este unică sau diferită de oricare alta; se stabileşte un plan pentru fiecare operațiune, care este diferit față de celelalte. În consecință, fiecare operațiune necesită organizarea forțelor nu într-o manieră standard, ci adaptată fiecărui plan în parte.

În al doilea rînd, cînd se află pe teritoriul inamic, o unitate Spețnaz comunică direct cu sediul major sau, în cel mai rău caz, cu sediul unei armate complete sau al unei unități de tancuri, iar ordinele sînt primite în multe cazuri direct de la un comandant cu grad înalt. Un lanț foarte lung de comandă pur şi simplu nu este necesar.

Pentru operațiuni este folosit un lanț de comandă flexibil şi simplu. Unitatea organizațională de pe teritoriul inamic este cunoscută oficial ca grupul de recunoaştere Spețnaz (RGSN). Grupul este format înainte de începerea unei operațiuni şi poate include de la doi pînă la 30 de oameni. Poate opera independent sau ca parte a unui detaşament

(ROSN), care include de la 30 la 300 sau chiar mai mulți oameni. Detaşamentul cuprinde grupuri de diferite mărimi şi cu scopuri variate. Denumirile „detaşament” sau „grup” sînt folosite în mod deliberat, pentru a sublinia caracterul temporar al acelor unități. În timpul unei operațiuni, grupurile se pot despărți de un detaşament pentru a se reuni ulterior cu acesta, iar fiecare grup se poate diviza la rîndul său în mai multe grupuri mai mici sau, invers, se pot uni cu altele pentru a forma un grup mare. Mai multe grupuri mari se pot uni pentru a forma un detaşament care se poate diviza din nou în orice moment. Întregul proces este de obicei planificat înainte de începerea operațiunii. De exemplu: paraşutarea poate avea loc în număr de 15 în total. În a doua zi a operațiunii (Z+1) opt grupuri se vor uni pentru a forma un detaşament pentru a organiza un raid comun, în timp ce restul vor opera independent. În Z+2, două grupuri se desprind din detaşament pentru a forma baza unui nou detaşament şi alte şase grupuri se unesc cu cel de-al doilea detaşament. În Z+5, primul detaşament se împarte în grupuri, iar în Z+6 se împarte cel de-al doilea grup şi aşa mai departe. Înainte de începerea operațiunii, fiecare grup este informat unde urmează să se întîlnească cu celelalte grupuri şi ce să facă în cazul în care întîlnirea este contramandată.

Odată aterizate pe teritoriul inamic, trupele Spețnaz pot merge direct la luptă. Altfel, îşi vor ascunde echipamentul de care nu mai au nevoie – bărci, paraşute, etc. – fie prin îngropare, fie prin scufundare în apă. De cele mai multe ori, zona respectivă va fi apoi minată. Minele sînt puse acolo unde a fost îngropat echipamentul nedorit. Zona este de asemenea impregnată cu una dintre substanțele care perturbă simțul olfactiv al cîinilor. După aceea, grupul (de oricare dimensiune) se va împărți în subgrupuri mici, care vor pleca rapid în direcții diferite. O întîlnire a subgrupurilor va avea loc mai tîrziu într-un loc prestabilit sau, dacă se dovedeşte a fi problematic, într-unul din locurile alternative care au fost

stabilite anterior.

Zona de paraşutare este de obicei primul loc în care apar accidentele. Oricît de bun ar fi antrenamentul pentru paraşutare, rănile şi fracturile la nivelul membrelor inferioare sînt dese, iar cînd paraşutarea are loc într-un loc necunoscut, în întuneric complet, într-o zi cețoasă, într-o pădure sau în munți, acestea sînt inevitabile. Chiar şi zonele amenajate oferă pericole. Legile Spețnaz sînt simple şi uşor de înțeles. În cazul unei răniri grave, comandantul nu poate transporta rănitul împreună cu restul grupului; dacă ar face acest lucru, ar reduce mult mobilitatea grupului, ceea ce ar putea duce la întreruperea misiunii. Dar în acelaşi timp, comandantul nu poate lăsa rănitul singur. În consecință, se ia decizia simplă şi logică de a omorî soldatul rănit. Trupele Spețnaz au o metodă foarte umană de a-şi ucide soldații răniți – cu ajutorul unui drog foarte puternic, cunoscut soldaților sub numele „Moartea binecuvîntată". O injecție cu drogul respectiv opreşte durerea şi induce imediat o stare de amețeală euforică. În cazul în care comandantul decide, dintr-un sentiment nechibzuit de caritate, să ia cu sine soldatul rănit, iar acest lucru ar putea pune în pericol misiunea, comandantul-adjunct are ordin să îi elimine atît pe rănit, cît şi pe comandant. Comandantul este ucis fără a apela la droguri. Este recomandat să fie atacat din spate, cu o mînă acoperindu-i gura şi cu un cuțit la gît. Dacă adjunctul nu rezolvă situația comandantului, atunci nu numai comandantul şi adjunctul, ci şi întregul grup pot fi considerați trădători, cu toate consecințele inevitabile.

În timp ce părăsesc zona în care au fost paraşutați, grupurile şi subgrupurile îşi acoperă urmele, utilizînd metoda binecunoscută de secole: mergînd pe apă sau păşind doar pe pietre, păşind numai pe urmele celor ce merg înainte şi aşa mai departe. Grupurile urmează în continuare traseul pe care îl parcurg şi împrăştie pulbere împotriva cîinilor. După ce au părăsit zona de paraşutare şi s-au asigurat că nu sînt urmăriți, comandatul dă ordin pentru organizarea unei baze şi a unei baze de rezervă, locuri sigure, ascunse de privirile

intruşilor. Mult înainte de începerea unui război, ofițerii GRU care lucrează în străinătate sub acoperirea funcțiilor diplomatice ca jurnalişti, consuli şi alți reprezentanți ai URSS aleg locurile potrivite pentru stabilirea bazelor. Majoritatea ofițerilor GRU au fost la un moment dat foarte familiarizați cu trupele Spețnaz, sau sînt ei înşişi ofițeri Spețnaz, sau au lucrat în Serviciile de Informații ale unei zone sau grup de forțe. Ei ştiu de ce este nevoie pentru ca o bază să fie sigură şi uşor de construit.

Bazele pot fi de toate tipurile. Baza ideală ar fi un loc de ascunzătoare sub nivelul solului, cu un sistem de canalizare, apă curentă, provizii de hrană, un aparat radio pentru a asculta ştirile locale şi cîteva mijloace simple de transport. Am descris deja cum stabilesc agenții Spețnaz, recrutați local, bazele mai elaborate care sînt folosite de grupurile de sportivi profesionişti care au misiuni extrem de importante. În majoritatea cazurilor, baza va fi într-un loc de tipul unei peşteri sau a unei cariere de piatră abandonate, sau într-un pasaj subteran dintr-un oraş, sau pur şi simplu într-un loc ascuns în desişul format din arborii tineri într-o pădure deasă.

Un grup Spețnaz poate lăsa la bază tot echipamentul greu de care nu are nevoie imediat. Existența celei mai rudimentare baze îi permite operarea fără a trebui să care multe obiecte de echipament sau provizii. Căile de acces către bază sînt întotdeauna păzite şi minate – calea cea mai apropiată cu mine obişnuite şi cele mai îndepărtate cu mine de atenționare care explodează cu mult zgomot şi cu o lumină puternică, alertînd orice persoană care se află la bază de apropierea pericolului.

Cînd grupul este în deplasare pentru îndeplinirea misiunii, în mod normal cîțiva oameni rămîn în urmă să păzească baza, alegînd puncte de observație potrivite din care să o poată supraveghea. În cazul în care este descoperită, gărzile părăsesc locul în linişte şi pornesc spre baza de rezervă, lăsînd semne de avertizare pentru restul grupului

într-un loc stabilit anterior. Grupul principal care se întoarce din misiune va vizita mai întîi baza de rezervă şi numai după aceea va merge la baza principală. Aici este vorba despre două metode de precauție: grupul s-ar putea întîlni cu gărzile la baza de rezervă şi ar evita astfel să cadă în capcană; iar dacă nu se întîlnesc, grupul va vedea semnalele de alarmă lăsate de gărzi. Craterele de la minele explodate din jurul bazei vor fi de asemenea semnale de atenționare. Dacă lucrurile merg cît se poate de rău, gărzile pot trimite mesaje de atenționare prin radio.

Un grup Spețnaz poate avea şi o bază mobilă. Atunci soldații pot opera noaptea, neîngreunați de poveri, în timp ce gărzile transportă tot echipamentul greu al grupului pe alte rute. În fiecare dimineață, grupul se întîlneşte cu baza mobilă. Grupul îşi reîmprospătează proviziile şi apoi rămîne în urmă pentru a se odihni sau pleacă în altă operațiune, în timp ce baza se mută în altă parte. Cele mai neaşteptate locuri pot fi folosite de către bazele mobile. Am văzut odată o bază care arăta pur şi simplu ca o grămadă de iarbă care fusese aruncată în mijlocul cîmpului. Ranițele şi echipamentul soldaților fuseseră ascunse cu multă atenție, iar oamenii care păzeau baza erau la un kilometru depărtare, tot pe un cîmp, camuflați cu iarbă. Împrejur erau multe rîpe în care crescuseră copaci tineri şi arbuşti. Unitățile KGB şi MVD căutau baza Spețnaz în acele locuri, iar elicopterele survolau zona. Nu i-a trecut nimănui prin cap că o bază s-ar putea afla chiar în mijlocul unui cîmp deschis.

În unele cazuri, grupul Spețnaz poate captura un vehicul pentru a transporta baza mobilă. Poate fi un transportator blindat, un camion sau o maşină obişnuită. Iar dacă grupul este implicat în lupte intense care necesită mutări dese, atunci nu se amenajează nici o bază. În cazul în care este urmărit, grupul îşi poate abandona tot echipamentul greu, numai după ce scoate percutoarele minelor rămase.

Pentru a distruge o țintă, aceasta trebuie să fie localizată

mai întîi. În majoritatea copleşitoare a cazurilor, operaţiunile Spetnaz includ căutarea ţintei. Acest lucru este de înţeles, deoarece ţintele cu localizare cunoscută şi care nu pot fi mutate pot fi distruse uşor şi repede cu proiectile explozibile lansate din nave aeriene. Dar un mare număr de ţinte din zilele noastre sînt mobile. Înaintea unui război sau imediat după izbucnirea acestuia, birourile guvernamentale sînt mutate din capitala ţării în posturi de comandă secrete, care sînt cunoscute de foarte puţini oameni. Noile centre şi linii de comunicare sînt puse în funcţiune. Aparatele de zbor sînt mutate din aerodromurile fixe şi dispersate pe terenuri special amenajate necunoscute de inamic. Multe instalaţii de explozibile şi rachete sînt mutate în locuri ascunse şi păzite cu atenţie. Trupele şi sediile sînt de asemenea mutate.

În aceste condiţii, căutarea ţintelor este de o importanţă majoră pentru Spetnaz. A putea găsi o ţintă cu importanţă specială, a o identifica şi a şti cum să diferenţiezi ţintele adevărate de cele fictive devin cele mai importante îndatoriri pentru soldaţii Spetnaz, mai importante decît distrugerea ţintelor. Odată ce o ţintă a fost descoperită, poate fi distrusă cu alte forţe – rachete, avioane, trupe aeriene sau maritime. Dar o ţintă care nu a fost descoperită nu poate fi distrusă de nimeni.

Dar datorită faptului că identificarea ţintelor este îndatorirea cea mai importantă a trupelor Spetnaz, acestea nu pot acţiona ca organizaţie independentă şi separată. Pot duce la îndeplinire această sarcină numai dacă se bazează pe toate resursele GRU şi numai dacă poate folosi toate informaţiile obţinute de agenţi şi alte tipuri de forţe *razvedka* – sateliţi, aparate de zbor, vapoare, aparate electronice şi aşa mai departe.

Fiecare formă de *razvedka* are părţi bune şi părţi negative. O imagine completă a ceea ce se întîmplă poate fi obţinută doar utilizînd toate tipurile de *razvedka* în strînsă interacţiune, compensînd punctele slabe ale unora prin avantajele prezentate de altele.

Fiecare ofițer responsabil de *razvedka* foloseşte trupele Spețnaz numai pentru a obține cele mai bune rezultate. Cînd trimite un grup Spețnaz în spatele liniilor inamice, ofițerul ştie deja multe lucruri despre inamic din alte surse. Ştie exact ce unitate trebuie să caute şi, în linii mari, unde trebuie să caute. Informațiile obținute de grupurile Spețnaz (uneori numai fragmentare şi nesigure) pot avea o valoare excepțională pentru celelalte forme de *razvedka* şi pot fi punctul de plecare pentru agenți şi alte servicii care sînt în măsură să efectueze o muncă mai atentă în acele zone.

Numai prin unirea tuturor forțelor şi resurselor se pot descoperi planurile şi intențiile inamicului, cît de puternice şi de organizate sînt forțele sale şi numai astfel poate fi înfrînt.

Dar să ne întoarcem la comandantul grupului Spețnaz, care, trimițînd forțe într-o anumită zonă, ştie deja multe lucruri despre aceasta – țintele mai importante care pot fi găsite acolo şi chiar localizarea lor aproximativă. Aceste informații (sau strict partea care îl priveşte pe el) sînt trimise comandantului grupului sau adjunctului său. Grupul aterizează în siguranță, îşi ascunde urmele, stabileşte o bază şi îşi începe căutarea. Cum să pornească această acțiune?

Există mai multe metode experimentate şi testate. Fiecare țintă cu importanță specială trebuie să aibă un centru de comunicare şi linii de comunicare care duc spre acesta. Grupul poate include experți în transmisii radio *razvedka*. Să nu uităm că Spețnaz este cel de-al treilea departament, iar radio *razvedka* este cel de-al cincilea departament al aceleiaşi Direcții (a 2-a) din cartierele generale ale oricărui front, flotă, grup de forțe şi district militar. Grupurile Spețnaz şi radio *razvedka* sînt strîns legate şi adesea se ajută reciproc, chiar pînă în punctul de a introduce experți radio *razvedka* în grupul Spețnaz. Prin monitorizarea transmisiilor radio din zona țintelor importante, este posibil să se stabilească cu destulă acuratețe poziția acestora.

Dar este posibil să fie descoperită o țintă fără ajutorul radioului *razvedka*. Direcția de transmisie şi recepție a

antenelor cu propagare troposferică, a releelor radio şi a altor linii de comunicaţie oferă multe informaţii despre localizarea punctelor terminus ale liniilor de comunicaţie. Acestea ne conduc la rîndul lor chiar la posturile de comandă sau la alte ţinte de mare importanţă.

Uneori, înainte de începerea cercetărilor, comandantul grupului va decide, cu ajutorul hărţii, după părerea sa, care sînt cele mai probabile localizări ale anumitor ţinte. Grupul său va examina acele zone mai întîi.

Dacă ţintele au fost mutate, atunci sînt puse sub observaţie drumurile, podurile, tunelurile şi trecătorile din munţi pe unde ar putea fi văzute.

Căutarea unei anumite ţinte se poate face simultan de mai multe grupuri. În acest caz, ofiţerul responsabil împarte teritoriul care trebuie examinat în zone pătrate în care urmează să opereze fiecare grup.

Fiecare grup care desfăşoară căutări într-o anumită zonă se răspîndeşte de obicei într-o linie lungă, în care oamenii sînt despărţiţi de zeci sau sute de metri. Fiecare soldat se deplasează utilizînd busola, încercînd să nu-şi piardă din ochi vecinii. Avansează în linişte deplină. Aleg punctele de observaţie potrivite şi examinează cu atenţie teritoriul din faţa lor, iar dacă nu descoperă nimic, se mută în alt loc de ascunzătoare. În acest fel, grupuri relativ mici de soldaţi bine antrenaţi pot ţine sub observaţie zone destul de extinse. Spre deosebire de grupurile *razvedka* dirijate din spaţiu sau din aer, grupurile Spetznaz pot ajunge chiar pînă la ţinte, pe care le vizualizează, nu de sus, ci de la nivelul solului. Experienţa arată că este mult mai dificil să înşeli un membru Spetznaz cu ţinte fictive decît un om care operează cu o staţie electronică de spionaj sau un expert în interpretarea fotografiilor făcute din aer sau din spaţiu.

Grupurile Spetznaz au început recent să folosească şi mai mult aparatele electronice pentru a-şi căuta ţintele. Ele au acum radare portabile, echipament acustic cu infraroşu, dispozitive de vizualizare nocturnă şi aşa mai departe. Dar

orice dispozitive electronice noi ar fi inventate, acestea nu vor înlocui niciodată metoda cea mai simplă, dar şi cea mai sigură pentru a localiza ţintele cele mai importante: interogatoriul unui prizonier.

Se poate susţine că nu orice prizonier va răspunde la întrebările puse sau că unii prizonieri vor răspunde la întrebările puse de membrii Spețnaz, dar vor da răspunsuri false şi îi vor conduce pe cei care interoghează pe o pistă falsă. La acestea, răspunsul nostru este categoric. *Toată lumea* răspunde la întrebările puse de Spețnaz. Nu există excepţii. Am fost întrebat cît de mult se poate opune o persoană puternică la interogatoriul Spețnaz fără să răspundă la nici o întrebare. Răspunsul este: o secundă. Dacă nu credeţi acest lucru, încercaţi următorul experiment. Apelaţi la un prieten care consideră că are un caracter puternic şi puneţi-l să scrie un număr pe care să îl ştie numai el pe o bucată de hîrtie pe care o puneţi într-un plic sigilat. Legaţi apoi prietenul de o buturugă sau de un copac şi întrebaţi-l ce număr a scris pe hîrtie. Dacă refuză să răspundă, piliţi-i dinţii cu o pilă mare şi număraţi secundele în acelaşi timp. După ce aţi primit răspunsul, deschideţi plicul şi verificaţi dacă v-a spus numărul scris pe hîrtie. Vă garantăm că răspunsul va fi corect.

Dacă faceţi un astfel de experiment, veţi avea o idee despre una dintre metodele mai blînde de interogatoriu ale membrilor Spețnaz. Dar există şi metode mai eficiente şi mai sigure de a face pe cineva să vorbească. Orice persoană care cade în mîinile unui membru Spețnaz ştie că va fi omorît. Dar oamenii fac eforturi să dea răspunsuri corecte şi precise. Nu luptă pentru viețile lor, dar luptă pentru o moarte uşoară. Prizonierii sînt în general interogaţi în grupuri de cîte doi sau chiar mai mulţi. Dacă unul dintre ei pare să ştie mai puţin decît ceilalţi, atunci el poate fi folosit în scopuri demonstrative, pentru a-i încuraja pe ceilalţi să vorbească. Dacă interogatoriul are loc într-un oraş, prizonierului i s-ar putea lipi un fier înroşit de corp sau urechile i-ar fi perforate

cu o maşină de găurit sau tăiate în bucăți cu un cuțit electric. Degetele omului sînt foarte sensibile. Dacă degetul unei persoane interogate este întors pur şi simplu, iar capătul acelui deget este strivit în acelaşi timp, durerea este insuportabilă. O metodă considerată foarte eficientă este o formă de tortură cunoscută sub denumirea „bicicleta". Omul este legat şi trîntit pe spate. Între degete i se pun bucăți de hîrtie (sau vată ori zdrențe) îmbibate în spirt, apă de colonie etc. şi li se dă foc.

Grupările Spețnaz au o pasiune specială pentru organele sexuale. Dacă condițiile o permit, este folosită o metodă foarte simplă şi foarte veche pentru a demonstra puterea Spețnaz. Cei care interoghează prizonierul înfig o pană în trunchiul unui copac, apoi îndeasă organele sexuale ale victimei în deschizătură şi înlătură pana dintr-o lovitură. Apoi trec la interogarea celorlalți prizonieri. În acelaşi timp, pentru a-i face mai vorbăreți, este folosită arma principală Spețnaz – lopățica soldatului de infanterie. În timp ce soldatul Spețnaz pune întrebările, lama este folosită pentru a tăia urechi şi degete, pentru a lovi victimele în ficat şi pentru a efectua o întreagă gamă de intervenții neplăcute asupra persoanei interogate.

Un mod foarte simplu de a face un soldat să vorbească este cunoscut sub numele „rîndunica", o metodă bine-cunoscută în lagărele de concentrare sovietice. Nu este nevoie de nici o armă sau de alte instrumente, iar dacă este aplicată cu discreție, nu lasă nici o urmă pe corpul victimei. Aceasta este aşezată cu fața în jos pe pămînt, iar picioarele îi sînt îndoite pentru a-i aduce călcîiele cît mai aproape de gît. „Rîndunica" produce în general un răspuns direct în numai cîteva secunde.

În mod evident, fiecare metodă are neajunsurile sale. De aceea un comandant foloseşte mai multe metode în acelaşi timp. „Rîndunica" nu este folosită de obicei în etapele inițiale ale unei operațiuni. Imediat după aterizare, comandantul unui grup Spețnaz încearcă să folosească o metodă cu

adevărat sîngeroasă din repertoriul său: tăierea buzelor cu o lamă sau ruperea gîtului prin răsucirea capului. Aceste metode sînt folosite chiar şi atunci cînd este evident că prizonierul nu are nici o informație, dar scopul este de a preveni orice posibilitate ca vreunul dintre oamenii din grup să ajungă la inamic. Toată lumea, inclusiv cei care nu au participat la tortură, ştie că după acest episod nu mai are de ales: este legat de grup printr-o înțelegere sîngeroasă şi ori trebuie să fie cel mai bun, ori să moară cu grupul său. În caz că se predă, s-ar putea să treacă prin aceeaşi tortură pe care au folosit-o prietenii săi.

În ultimii ani, grupurile KGB, GRU şi Spețnaz au beneficiat de un teren de antrenament enorm, pe care au testat eficiența metodelor de interogatoriu: Afganistan. Informațiile primite de acolo descriu lucruri care depăşesc cu mult în inventivitate şi îndemînare ceea ce am descris mai sus. În mod deliberat nu voi descrie aici metodele de interogatoriu folosite de forțele sovietice, inclusiv de Spețnaz, în Afganistan, care au fost raportate de surse întru totul sigure. Ziariştii vestici au acces la acel material şi la martorii care au supraviețuit.

Odată ce au fost obținute informațiile de care au nevoie despre țintă, grupul Spețnaz verifică datele şi apoi omoară prizonierii. Trebuie menționat în mod special că cei care au spus adevărul au parte într-adevăr de o moarte uşoară. Aceştia sînt de obicei împuşcați, spînzurați, li se taie gîtul sau sînt înecați. Membrii Spețnaz nu torturează pe nimeni de dragul torturii. Practic nu există sadici în rîndurile membrilor Spețnaz. Dacă este descoperit unul, se scapă repede de el. Atît formele mai uşoare, cît şi cele mai dure ale interogatoriului Spețnaz sînt un rău inevitabil pe care un luptător trebuie să îl accepte. Ei folosesc aceste metode nu din plăcerea de a tortura oameni, ci datorită faptului că este cel mai simplu şi mai eficient mod de a obține informații esențiale pentru scopul lor.

După ce a fost descoperită ținta şi raportată la

comandament, soldații Spețnaz vor părăsi zona țintei în marea majoritate a cazurilor, cît mai repede posibil. La scurt timp după aceea, ținta va fi atacată cu rachete, avioane sau alte arme. Dar, în unele situații, chiar grupul Spețnaz va distruge ținta pe care a descoperit-o. Deseori misiunea primită este în forma „Găseşte şi distruge". Dar sînt şi situații în care misiunea primită este „Găseşte şi raportează", iar comandantul grupului ia decizia independentă de a distruge ținta. El ar putea face acest lucru dacă, după descoperire, află pe neaşteptate că nu poate raporta ofițerilor superiori informațiile despre aceasta; poate fi de asemenea vorba de situația în care întîlneşte rachete gata de explozie.

Lipsit de timpul sau ocazia de a raporta, comandantul trebuie să facă toți paşii posibili pentru a distruge ținta, inclusiv să ordone un atac de tip kamikaze. Disponibilitatea de a desfăşura cu promptitudine o misiune sinucigaşă este menținută prin mai multe metode. Una dintre ele este identificarea persoanelor cu înclinații sadice evidente şi transferarea imediată a acestora în alte departamente, deoarece experiența a dovedit că, în majoritatea copleşitoare a cazurilor, persoanele sadice sînt laşe, incapabile de sacrificiu.

Distrugerea efectivă a țintelor este poate partea cea mai prozaică şi obişnuită a întregii operațiuni. VIP-urile sînt de obicei omorîte în timp ce sînt transportate dintr-un loc în altul, cînd sînt cel mai vulnerabile. Armele folosite includ puştile cu lunetă, lansatoarele de grenade sau minele amplasate pe traseu. Dacă persoanelor importante le place să călătorească cu elicopterul, atunci problema e şi mai uşor de rezolvat. În primul rînd, un singur elicopter este o țintă mai bună decît mai multe maşini, atunci cînd teroriştii nu ştiu exact în ce maşină călătoreşte victima. În al doilea rînd, chiar şi o avarie minoră produsă unui elicopter îl va doborî şi aproape cu siguranță persoana vizată va fi omorîtă.

Rachetele şi navele aeriene sînt de asemenea atacate cu puşti cu lunetă şi lansatoare de grenade de diferite tipuri. O singură gaură de glonț într-o rachetă sau într-un avion le

poate scoate din acțiune. Dacă nu poate lovi ținta de la distanță, comandantul grupului va ataca de obicei din două părți. Adjunctul său va ataca cu un grup de oameni dintr-o parte, încercînd să facă cît mai mult zgomot posibil cu împuşcăturile, în timp ce celălalt grup condus de comandant va avansa fără zgomot pentru a ajunge cît mai aproape de țintă. Este evident că un atac făcut de un grup Spețnaz mic asupra unei ținte bine apărate este sinucidere curată. Dar grupul Spețnaz o va face. Ideea este că un atac, fie şi unul nereuşit, asupra unei rachete pregătite de lansare îl va forța pe inamic să verifice din nou racheta şi întregul echipament în căutarea defecțiunilor. Aceasta poate întîrzia atacul cu cîteva ore prețioase, ceea ce într-un război nuclear ar putea însemna suficient timp pentru a schimba cursul evenimentelor.

Capitolul 12

Controlul şi operaţiunile combinate

Dacă descriem soldatul de infanterie modern în cadrul unei lupte şi ne oprim numai la aceasta, oricît de precisă ar fi descrierea, imaginea va fi incompletă. Soldatul de infanterie modern nu ar trebui să fie niciodată descris singur, deoarece el nu acționează niciodată în mod independent. El operează în strînsă cooperare cu tancurile; înaintarea sa este condusă de genişti; artileria şi forțele aeriene lucrează în interesul lui; ar putea fi ajutat în luptă de elicopterele militare; în fața lui sînt unități de paraşutişti şi de recunoaştere; în spatele lui este o organizare enormă pentru a-l sprijini şi a-l servi, de la oferirea de muniție pînă la evacuarea rapidă a răniților.

Pentru a înțelege puterea trupelor Spețnaz, trebuie să ne amintim că Spețnaz înseamnă în primul rînd recunoaştere, forțe care adună şi transmit informații comandanților lor, în funcție de care aceştia reacționează imediat. Punctul forte al acestor forțe de recunoaştere constă în faptul că au în spatele lor întreaga putere nucleară a URSS-ului. Se poate întîmpla să aibă loc o explozie nucleară înainte de apariția trupelor Spețnaz pe teritoriul inamic şi, în ciuda pericolelor posibile, acest lucru îmbunătățeşte considerabil poziția trupelor, deoarece este clar că inamicul nu se va obosi prea mult cu ele. În alte circumstanțe, grupurile vor apărea pe teritoriu inamic şi vor obține informațiile cerute de comandamentul sovietic sau le vor amplifica, ceea ce va permite lansarea unui atac nuclear imediat. Un atac nuclear în apropiere de locul în care operează grupul Spețnaz este considerat, din punct de vedere teoretic, o salvare pentru grup. Cînd împrejur sînt numai ruine şi foc se instaurează starea de panică, legăturile obişnuite şi regulile sînt întrerupte, grupul poate opera nestînjenit, fără să se teamă că ar putea fi capturat.

În mod similar, comandamentul sovietic ar putea alege să

folosească alte arme înainte ca trupele Spețnaz să îşi înceapă operațiunile sau imediat după ce grupul a aterizat: arme chimice, atacuri aeriene sau bombardamente de-a lungul liniei de coastă cu artilerie navală. În acest caz este vorba de un principiu de cooperare. Aceste acțiuni vor oferi un sprijin fizic şi moral imens grupurilor Spețnaz. Este la fel de adevărat şi reversul – operațiunile unui grup într-o anumită zonă şi informațiile pe care le oferă vor face ca atacul sovietic să fie mai precis şi mai eficient.

În timp de război, cooperarea directă este forma de conlucrare cea mai sigură. De exemplu, comandantul militar al unui front a aflat de la rețeaua sa de agenți (cel de-al doilea departament al Direcției a 2-a din cartierul general aflat pe front) sau din alte surse că într-o anumită zonă se află o țintă foarte importantă, dar mobilă, care îşi tot schimbă poziția. El desemnează una dintre diviziile de forțe aeriene, care are misiunea de a distruge ținta. Un grup Spețnaz (sau mai multe) primesc sarcina de a călăuzi acea divizie către țintă. Legătura dintre grupuri şi divizia de forțe aeriene este mai bună dacă este condusă direct, nu de la baza militară. Comandantul diviziei aeriene este informat pe scurt în privința abilităților grupurilor respective, iar apoi acestea intră sub comanda sa. Sînt paraşutate în spatele liniilor inamice, iar în timp ce îşi desfăşoară operațiunea, mențin un contact direct cu bazele divizionare. După atacul asupra țintei, grupul Spețnaz – dacă a supraviețuit – se întoarce imediat sub controlul direct al comandamentului de pe front, pentru a rămîne acolo pînă ce intră sub comanda altei forțe, după cum decide comandantul.

Cooperarea directă este o piatră de temelie a strategiei sovietice şi este practicată mult în manevre, mai ales la nivel strategic[16], cînd grupurile Spețnaz din regimentele formate din sportivi profesionişti sînt subordonate, de exemplu,

comandanților de trupe strategice înarmate cu rachete sau de aviație strategică (cu rază lungă de acțiune).

Principiul de bază care guvernează strategia sovietică este direcționarea unor forțe colosale împotriva inamicului ce va fi atacat în punctul cel mai vulnerabil. Trupele sovietice vor ataca printr-o lovitură extraordinar de puternică şi neaşteptată, iar apoi vor forța înaintarea rapidă. În această situație sau imediat înainte va avea loc paraşutarea masivă a unităților Spețnaz înaintea şi pe flancurile liniei de avangardă sau în locurile care au fost neutralizate pentru succesul operațiunii pe linia principală de avangardă.

Pe de altă parte, unitățile Spețnaz care activează la nivelul armatei [17] sînt paraşutate în zonele de operare a propriilor armate, la o distanță de 100 pînă la 500 km, iar unitățile Spețnaz comandate de fronturi [18] sînt paraşutate în zonele de operare ale acestora, la o distanță de 500 pînă la 1 000 km.

Comandamentele cărora le sînt subordonate grupurile Spețnaz încearcă să nu intervină în operațiunile grupului Spețnaz, considerînd că un comandant aflat la fața locului poate vedea şi înțelege situația mai bine decît oamenii de la bază, care sînt la distanță față de desfăşurarea evenimentelor. Comandamentele vor interveni dacă este necesar pentru a redirecționa atacul către o țintă mai importantă sau dacă va avea loc un atac acolo unde este localizat grupul. Dar este posibil să nu fie emis nici un avertisment dacă nu este timp pentru a părăsi zona de atac, deoarece toate aceste mesaje de atenționare implică riscul de a dezvălui intențiile sovieticilor în fața inamicului.

Cooperarea între grupurile Spețnaz are loc printr-o distribuire a teritoriilor de operare între diferite grupuri, astfel încît să poată fi organizate atacuri simultane în zone diferite, dacă este nevoie. Cooperarea poate avea loc şi de la nivel de bază la batalion, regiment şi brigadă, paraşutate în spatele liniilor pentru a coordona forțele majore Spețnaz din zonă. Datorită faptului că organizarea grupurilor Spețnaz este flexibilă, un grup care a aterizat din întîmplare în zona de

operare a altui grup poate fi adus repede sub comanda celui din urmă printr-un ordin primit de la un comandament superior.

În timpul unui război, în afara grupărilor Spețnaz, vor mai opera şi alte unități sovietice pe teritoriu inamic:

Companii de recunoaştere de elită din batalioanele de recunoaştere ale diviziilor de tancuri şi puşcaşi. Atît prin funcțiile, cît şi prin tacticile pe care le adoptă, aceste companii sînt practic de nediferențiat de trupele obişnuite Spețnaz. Diferența constă în faptul că aceste companii nu folosesc paraşute, ci pătrund în spatele liniilor inamice cu elicoptere, jeepuri şi vehicule blindate. Unitățile de recunoaştere de elită nu cooperează de obicei cu trupele Spețnaz. Dar operațiunile lor, conduse pînă la 100 km în spatele liniei frontului, fac posibilă concentrarea activității Spețnaz la distanță şi mai mare în spatele inamicului, fără a fi nevoie să o dirijeze în zone mai apropiate de prima linie.

Brigăzile de atac aerian de la nivelul primei linii operează independent, dar, în unele cazuri, unitățile Spețnaz ar putea direcționa elicopterele de luptă către țintele lor. Uneori este posibil să aibă loc operațiuni comune, conduse de soldați paraşutați din elicoptere, iar elicopterele pot fi folosite de brigada de atac aerian pentru evacuarea răniților şi prizonierilor.

Diviziile aeriene operează conform planurilor comandantului în acțiune. Dacă apar dificultăți la livrarea proviziilor către unitățile lor, ei trec la tactici de luptă partizane. Cooperarea dintre diviziile aeriene şi unitățile Spețnaz nu este organizată în mod obişnuit, deşi paraşutarea pe scară largă în spatele inamicului creează o situație favorabilă pentru operațiunile tuturor unităților Spețnaz.

Infanteria navală are acelaşi comandant ca unitățile

navale Spețnaz: fiecare comandant de flotă are o brigadă din trupele menționate şi o brigadă (regiment) de infanterie. În consecință, cele două formațiuni, ambele menite să desfăşoare operațiuni în spatele liniei inamicului, cooperează foarte strîns. În mod normal, cînd infanteria navală acostează pe teritoriu inamic, operațiunea este precedată sau acompaniată de operațiuni Spețnaz în aceeaşi zonă. Bineînțeles, grupurile navale Spețnaz pot opera independent de infanteria navală dacă este nevoie, mai ales în cazurile în care operațiunile sînt planificate în zone izolate, unde este nevoie de tehnici speciale de supraviețuire sau camuflare.

Există două categorii specifice de circumstanțe în care bazele militare superioare organizează cooperarea directă dintre toate unitățile care operează în spatele inamicului. Prima este atunci cînd un atac combinat reprezintă unica posibilitate de a distruge sau captura ținta, iar a doua este atunci cînd unitățile sovietice din spatele inamicului au suferit pierderi substanțiale, iar comandantul sovietic ia hotărîrea să alcătuiască grupuri improvizate din membrii rămaşi din unitățile descompuse.

În cursul avansării, aşa cum ar fi de aşteptat, grupurile Spețnaz cooperează foarte strîns cu detaşamentele de avangardă.

O avansare a trupelor sovietice – o străpungere subită a liniei de apărare a inamicului în mai multe locuri şi înaintarea rapidă a trupelor, sprijinite de un număr corespunzător de aeronave şi elicoptere – este întotdeauna coordonată printr-o lovitură simultană în spatele liniei inamicului dată de forțele Spețnaz, trupele aeriene şi infanteria navală.

În alte armate sînt aplicate criterii diferite pentru a măsura succesul comandantului – de exemplu, ce procentaj din forțele inamice a fost distrus de trupele sale. În Armata Sovietică acest lucru are o importanță secundară sau poate

să nu aibă nici o importanță, deoarece valoarea unui comandant este judecată după un singur criteriu: viteza cu care avansează trupele sale.

A considera viteza de avansare singura măsură a abilităților comandantului nu este atît de absurd pe cît pare la prima vedere. Ca principiu de bază, forțează toți comandanții să caute, să găsească şi să exploateze punctele cele mai slabe din apărarea inamică. Obligă comandantul să se întoarcă spre flancul inamic pentru a evita să fie prins în lupte fără rost. De asemenea, îi face pe comandanți să folosească zone aparent de netrecut pentru a ajunge în spatele inamicului, în loc să îi forțeze linia defensivă.

Pentru a găsi punctele slabe ale inamicului, comandantul va trimite înainte grupurile de recunoaştere şi va înainta detaşamentele pe care le-a format pentru perioada avansării. Fiecare comandant de regiment, divizie, armată sau, în unele cazuri, al unui front va forma propriul detaşament de avangardă. În regiment, detaşamentul include de obicei o companie de infanterie cu un pluton de tancuri (sau o companie de tancuri cu un pluton de puşcaşi); o baterie de tunuri mobile Howitzer; un pluton antiaerian; un pluton antitanc şi unități de genişti şi specialişti în substanțe chimice pentru război. Într-o divizie, în funcție de situație, acesta va include un batalion de infanterie sau de tancuri, cu o companie de tancuri sau de puşcaşi; un batalion de artilerie; baterii antiaeriene şi antitanc; o companie de genişti şi cîteva unități ajutătoare. Într-o armată, proporțiile sînt corespunzător mai mari: două sau trei batalioane de infanterie; unul sau două batalioane de tancuri; două sau trei batalioane de artilerie, un batalion de lansatoare multiple de rachete; cîteva baterii antiaeriene; un batalion antitanc; trupe de genişti şi specialişti în substanțe chimice pentru război. Atunci cînd pe front se formează un detaşament propriu de avangardă, acesta va include mai multe regimente, majoritatea fiind regimente de tancuri. Succesul fiecărui general (de exemplu, viteza cu care avansează) este

determinat de viteza celor mai bune unități ale sale. În practică, acest lucru înseamnă că este determinat de operațiunile detaşamentul de avangardă pe care l-a trimis la luptă. Astfel, generalul adună cele mai bune unități pentru acea misiune de importanță crucială, numeşte la comandă cei mai hotărîți ofițeri şi le pune la dispoziție o mare parte din forțele de întărire. Toate acestea transformă detaşamentul de avangardă într-o concentrare de forțe a celor mai importante efective militare.

Se întîmplă deseori ca generalii de grad înalt să fie numiți la comanda unor detaşamente relativ mici. De exemplu, detaşamentul de avangardă al Armatei a 3-a Tancuri de Apărare din Praga a fost comandat de generalul I.G. Ziberov, care era şef-adjunct al personalului (detaşamentul includea Brigada a 69-a Mecanizată, Brigada a 16-a Artilerie Automată, Regimentul 50 Motociclete şi Compania Independentă 253).

Fiecare detaşament de avangardă este cu siguranță foarte vulnerabil. Să ne imaginăm cum ar fi o primă zi de război în Europa, cînd principalele trupe sovietice de concentrare au reuşit să creeze mici breşe prin care să pătrundă puțin în linia de apărare a forțelor vestice. Profitînd de aceste pătrunderi şi de oricare alte oportunități oferite – greşeli ale inamicului, sectoare neocupate şi alte detalii asemănătoare – aproximativ o sută de detaşamente de avangardă din regimente, aproximativ 25 de detaşamente de avangardă din divizii mai puternice şi aproximativ opt detaşamente încă şi mai puternice provenind din armate au pătruns în spatele forțelor NATO. Nici unul dintre ele nu s-a implicat în luptă. Nu sînt interesați nici în cea mai mică măsură de ariergarda ori de flancurile inamicului. Ei înaintează pur şi simplu, fără să se uite înapoi.

Această situație este foarte asemănătoare cu operațiunea Vistula-Oder din anul 1945, pentru care mareşalul G.K. Jukov i-a adunat cu o seară înainte pe toți cei 67 de comandanți ai detaşamentelor de avangardă şi le-a cerut să

înainteze cu 100 de kilometri încă din prima zi a operațiunilor. 100 de kilometri, indiferent de modul de operare al forțelor principale şi indiferent dacă forțele principale reuşesc sau nu să treacă de apărarea inamică. Fiecare comandant care a avansat 100 de kilometri în prima zi sau a avansat în medie cu cîte 70 km pe zi în primele patru zile avea să primească cea mai importantă decorație – Steaua de Aur a Eroilor Uniunii Sovietice. Toți membrii detaşamentului vor primi o decorație, iar acuzațiile pentru toți soldații pedepsiți (fiecare detaşament de avangardă are în efectivul său un număr echivalent cu cel al unei companii sau al unui batalion de astfel de soldați care înaintează pe lîngă tancuri) aveau să fie retrase.

Puteți spune orice despre lipsa de inițiativă a soldaților şi a ofițerilor sovietici. Imaginați-vă doar că această îndatorire este încredințată unui batalion penal. Dacă reuşiți să nu fiți antrenați în luptă şi reuşiți să treceți de flancurile inamicului şi continuați avansarea, toate acuzațiile vor fi retrase. Dacă vă implicați în bătălie, nu numai că vă veți jertfi sîngele, dar veți mai şi muri acoperit de acuzații.

Operațiunile detaşamentelor de avangardă sovietice nu au nici o limitare. „Operațiunile detaşamentelor de avangardă trebuie să fie independente şi nerestricționate de liniile de delimitare" susține Enciclopedia Militară Sovietică. Faptul că detaşamentele de avangardă pot fi detaşate de forțele principale nu ar trebui să le oprească. De exemplu, în timpul înaintării în Manciuria, în anul 1945, Armata a 6-a Tancuri a avansat rapid spre ocean, după ce a traversat deşertul, munții Hingan, care erau de netrecut în aparență, şi cîmpurile de orez şi a străbătut 810 kilometri în 11 zile. Dar în fața lor se aflau detaşamente de avangardă care operau continuu, avînd un avans cuprins între 150 şi 200 de kilometri față de armata principală. Cînd ofițerul care se afla la comanda frontului a aflat de acest avans (cîştigat de detaşamente aproape lipsite de apărare şi care nu aveau nici un vehicul de sprijin cu ele), nu le-a ordonat să încetinească,

dimpotrivă, le-a ordonat să mărească viteza şi să nu se îngrijoreze de distanța care îi separa, oricît ar fi fost de mare. Cu cît erau separate mai mult de forța principală, cu atît era mai bine. Cu cît este mai neaşteptată şi mai inexplicabilă apariția trupelor sovietice pentru inamic, cu atît este mai mare panica, iar operațiunile detaşamentelor de avangardă şi ale trupelor principale sovietice au mai mult succes.

Detaşamentele de avangardă au avut o importanță enormă în ultimul război. „Viteza cu care au avansat trupele noastre a ajuns pînă la 80 sau chiar 100 de kilometri pe zi. O astfel de viteză în operațiunile de înaintare la scară atît de mare provoacă uimire chiar şi în zilele noastre. Dar nu trebuie să uităm că acest ritm teribil de înaintare a fost în mare măsură posibil datorită operațiunilor detaşamentelor de avangardă." Acestea sînt cuvintele generalului de armată I.I. Gusakovski, acelaşi general care a condus, din ianuarie pînă în aprilie 1945, de la Vistula la Berlin detaşamentul de avangardă al corpurilor de tancuri şi întreaga armată de tancuri.

În ultimul război, detaşamentele de avangardă au pătruns prin liniile de apărare inamice cu zeci de formațiuni în acelaşi timp, iar corpul principal al trupelor le-a urmat traseul. Acestea au distrus apoi numai ținte uşor abordabile din spatele liniei inamicului, iar în multe cazuri au înaintat destul de repede pentru a captura podurile înainte de a fi aruncate în aer. Motivul pentru care inamicul nu le distrusese era că forțele sale principale încă erau complet implicate în lupta împotriva trupelor Armatei Roşii.

Rolul jucat de detaşamentele de avangardă a crescut foarte mult în războiul modern. Toate exercițiile militare sovietice au scopul de a îmbunătăți operațiunile acestora. Sînt două motive foarte bune pentru care rolul detaşamentelor de avangardă a crescut în importanță. Primul este, în mod previzibil, că războiul are acum o dimensiune preponderent nucleară. Armele nucleare (şi alte mijloace moderne de luptă) trebuie să fie descoperite şi distruse cît mai

repede posibil. Şi cu cît sînt mai multe trupe sovietice pe teritoriul inamic, cu atît este mai puțin probabil că acestea vor fi distruse de arme nucleare. Va fi întotdeauna dificil pentru inamic să dea o lovitură nucleară în spatele propriilor linii nu doar pentru că acolo operează forțele proprii, ci şi pentru că acelea sînt zone locuite şi lovitura ar afecta şi populația civilă.

Un detaşament de avangardă care avansează în grabă, caută şi distruge rachetele explozibile, aerodromurile, bazele militare şi liniile de comunicație seamănă cu trupele Spețnaz atît în spirit, cît şi prin caracteristicile sale. De obicei nu deține nici un vehicul de transport. Duce numai ceea ce poate fi depozitat în tancurile şi în transportatoarele blindate, iar operațiunile pot dura doar puțin timp, pînă cînd se termină carburantul. Cu toate acestea, acțiunile îndrăznețe şi foarte îndrăznețe ale detaşamentelor vor sparge liniile de apărare inamice, vor produce haos şi panică în spatele acestora şi vor crea condiții în care forța principală poate opera cu şanse mult mai mari de succes.

În principiu, trupele Spețnaz fac exact acelaşi lucru. Diferența este că grupurile Spețnaz au posibilități mai mari de a descoperi ținte importante, în timp ce detaşamentele de avangardă au posibilități mai mari să le distrugă. De aceea, detaşamentul de avangardă al fiecărui regiment este mai legat de compania de recunoaştere a regimentului care operează în secret în interiorul liniilor de apărare inamice. În mod similar, detaşamentele de avangardă ale diviziilor sînt legate direct de batalioanele de recunoaştere divizionare, primind multe informații de la acestea şi, prin reacțiile lor rapide, creînd condiții de operare mai bune pentru batalioanele de recunoaştere.

Detaşamentul de avangardă al unei armate, de obicei condus de adjunctul comandantului, va opera în acelaşi timp cu grupurile Spețnaz ale armatei, care au fost deja paraşutate la 100 pînă la 500 km în față. Aceasta înseamnă că detaşamentul de avangardă ar putea să se găsească în

aceeaşi zonă operaţională în care sînt şi grupurile Spețnaz ale armatei foarte repede, chiar cu 48 de ore înainte de începerea operaţiunii. În acel moment, comandantul-adjunct al armatei va stabili contactul direct cu grupurile Spețnaz, va primi informaţii de la ele, uneori va redirecţiona grupurile către ţinte şi zone mai importante, va ajuta grupurile şi va primi ajutor de la ele. De exemplu, un grup Spețnaz ar putea captura un pod şi îl va ţine sub control pentru scurt timp. Detaşamentul de avangardă trebuie doar să fie capabil să avanseze suficient de rapid încît să ajungă la pod şi să preia controlul asupra acestuia. Grupul Spețnaz va sta la pod, în timp ce detaşamentul de avangardă porneşte înainte, iar apoi, după ce corpul principal al forţelor sovietice a ajuns la pod, grupul Spețnaz va fi paraşutat din nou într-o zonă mai îndepărtată.

Uneori, grupul Spețnaz de la nivelul frontului va opera în interesul detaşamentelor de avangardă ale armatei, caz în care trupele Spețnaz ale armatei se vor concentra pe detaşamentele de avangardă cu rezultatele cele mai bune din diviziile armatei.

Detaşamentele de avangardă sînt o armă foarte puternică în mîinile comandanţilor sovietici care au mare experienţă în a le desfăşura. În realitate, sînt cele mai bune unităţi ale armatei sovietice şi în timpul unei operaţiuni de înaintare vor opera nu numai într-un mod similar trupelor Spețnaz, dar şi în strînsă colaborare cu acestea. Succesul operaţiunilor desfăşurate de grupurile Spețnaz în războiul strategic depinde în ultimă instanţă de capacitatea şi îndemînarea în luptă ale zecilor de detaşamente de avangardă care desfăşoară operaţiunile-fulger pentru a deturna planurile inamicilor şi a zădărnici încercările lor de a localiza şi distruge grupurile Spețnaz.

Capitolul 13

Speţnaz şi dezinformarea

Păstrarea secretelor şi dezinformarea sînt armele cele mai eficiente din mîinile Armatei Sovietice şi din întregul sistem comunist. Cu scopul de a proteja secretele militare şi de a dezinforma inamicul, a fost creată Direcția Principală de Camuflaj Strategic (GUSM) în cadrul Statului Major Sovietic în anii ’60. Echivalentul pentru „camuflaj” în limba rusă – *maskirovka* – este imposibil de tradus, la fel ca *razvedka*. *Maskirovka* include tot ce este legat de păstrarea secretelor şi inducerea în eroare a inamicului în privința planurilor şi intențiilor înaltului comandament sovietic. *Maskirovka* are un înțeles mai larg decît „dezinformare” şi „camuflaj” luate laolaltă.

GUSM şi GRU folosesc metode diferite pentru a opera pe acelaşi cîmp de bătălie. Exigențele adresate ofițerilor din ambele organizații sînt mai mult sau mai puțin identice. Cele mai importante dintre aceste cerințe sînt: abilitatea de a vorbi limbi străine fluent şi cunoaşterea inamicului. Nu a fost o coincidență faptul că, atunci cînd s-a format GUSM, mulți ofițeri veterani şi generali din GRU au fost transferați în el. Generalul Moshe Milshtein era unul dintre ei şi fusese unul dintre cele mai luminate capete pe care le avusese GRU; el şi-a petrecut practic întreaga carieră în vest în ilegalitate [19]. Milshtein vorbeşte fluent limbile engleză, franceză şi germană, posibil şi altele. Este autorul manualului secret pentru ofițerii GRU, intitulat *Un serviciu onorabil*. Am participat în mod frecvent la seminariile sale despre operațiunile „ilegaliştilor” sovietici şi despre teoria pe care se bazează practica dezinformării. Dar chiar şi cel mai scurt studiu al scrierilor acestui general din jurnalele militare sovietice, de exemplu, din *Jurnalul militar istoric*, arată că el este unul dintre experții sovietici cei mai de seamă în domeniul spionajului şi

dezinformării.

GUSM este vast. Adună în mod continuu un număr colosal de date despre trei subiecte-cheie:

1. Ce ştie vestul despre noi.
2. Ce arată vestul că nu ştie despre noi.
3. Ce încearcă vestul să afle.

GUSM are planuri pe termen lung în privința lucrurilor care trebuie ascunse şi pentru aspectele care merită atenție legat de Armata Sovietică şi industria de armament. Experții GUSM pregătesc în permanență materiale, astfel încît inamicul să tragă concluziile greşite din informațiile adevărate pe care le posedă.

Anvergura puterii acordate GUSM poate fi dedusă din faptul că la începutul anilor ”70 REB Osnaz (războiul radio-electronic) a fost transferat din controlul KGB-ului în controlul GUSM, deşi şi-a păstrat numele Osnaz.

Există legături foarte strînse între GUSM şi GRU şi între Spețnaz şi Osnaz din REB. Pe timp de pace, Osnaz REB transmite prin radio instrucțiuni „ultrasecrete” între bazele militare sovietice. Pe timp de război, operațiunile Spețnaz împotriva sediilor, centrelor şi liniilor de comunicație sînt conduse în strînsă cooperare cu Osnaz REB, care este pregătit să facă legătura cu liniile inamice de comunicație pentru a transmite informații false. Un exemplu de acest fel de operațiune a fost dat de manevrele din districtul militar din munții Ural, cînd o companie Spețnaz a operat împotriva comandamentelor militare principale. Grupurile Spețnaz au tăiat liniile de comunicație şi „au distrus” sediile, iar în acelaşi timp o companie Osnaz REB a interceptat liniile inamice şi a început să transmită instrucțiuni inamicului în numele sediului care fusese anihilat.

GUSM operează chiar şi pe timp de pace în multe moduri. De exemplu, Uniunea Sovietică are multe beneficii de pe urma

activităților întreprinse de pacifiştii vestici. În Uniunea Sovietică a fost creată o mişcare pacifistă fictivă, iar profesorul Ciazov, doctorul personal al secretarului general al Partidului Comunist, a fost numit conducătorul acesteia. Unii spun că mişcarea este controlată de conducătorii sovietici prin persoana lui Ciazov. În afara responsabilității pe care o are față de sănătatea secretarului general, Ciazov este şi membru al Comitetului Central al Partidului Comunist, mai exact, unul dintre liderii care dețin puterea. Sînt puține persoane care îl pot manipula.

Maşinăria complicată a GUSM a fost pusă în mişcare pentru a-i face publicitate acestui lider comunist. Generalul Moshe Milshtein în persoană a ajuns la Londra în aprilie 1982, pentru a participa la o conferință a medicilor ce militau împotriva războiului nuclear. Generalului i-au fost puse multe întrebări. Ce legătură avea cu medicina? Unde îşi făcuse serviciul militar, în ce regimente şi în ce divizii? Cum se face că avea acel accent atît de corect în engleză? Toți generalii sovietici vorbeau engleza la fel de bine? Toți generalii sovietici aveau voie să călătorească în Marea Britanie şi să facă propagandă pacifistă sau era un privilegiu acordat doar unui număr restrîns de oameni?

Rezultatul acestei farse publicitare din partea GUSM este bine-cunoscut – „pacifistul" Ciazov, care nu s-a făcut auzit vreodată acuzîndu-i pe ucigaşii copiilor din Afganistan sau condamnînd prezența trupelor sovietice în Cehoslovacia şi care persecută duşmanii comunismului în URSS, a primit premiul Nobel.

Dar, aşa cum a spus Stalin, „pentru a pune la cale noi războaie, numai pacifismul nu este suficient"[20]. De aceea conducătorii sovietici se pregătesc pentru un alt război, nu numai cu ajutorul pacifiştilor, ci şi cu ajutorul multor altor oameni şi organizații care, în mod conştient sau nechibzuit, răspîndesc informații „fabricate" de GUSM.

Una dintre sursele de răspîndire a dezinformării militare

sovietice este rețeaua de agenți GRU, şi în special agenții Spețnaz.

În pregătirea unei operațiuni strategice, sarcina principală a GUSM este să se asigure că operațiunea este cu totul neaşteptată de către inamic, în special locul în care va avea loc aceasta şi momentul în care va începe; tipul de operațiune, armele pe care le vor folosi trupele, numărul acestora şi amploarea operațiunii. Toate aceste elemente trebuie planificate astfel încît inamicul să nu fie pregătit să opună rezistență. Acest lucru este obținut după mulți ani de eforturi intense din partea GUSM în arta de a ascunde totul. Dar secretizarea are două tăişuri: de exemplu, GUSM va ține secrete față de inamic progresele făcute de sovietici în ştiința militară şi în industria de armament, iar în acelaşi timp va arăta ceea ce inamicul vrea să vadă.

Acest lucru poate reprezenta un subiect de studiu pentru o cercetare separată şi de amploare. Aici ne ocupăm numai de trupele Spețnaz şi de ce face GUSM în cooperare cu Spețnaz. Experții GUSM au dezvoltat un întreg sistem menit să ascundă existența trupelor Spețnaz de ochii inamicului şi să se asigure că acesta va avea o viziune limitată în privința puterii şi naturii operațiunilor pe care acestea le vor conduce. Am văzut deja cîteva dintre demersurile întreprinse de aceştia. Pentru a recapitula:

1. Fiecare potențial membru Spețnaz este analizat în secret pentru a vedea dacă este de încredere pe termen lung, înainte de a fi chemat în armată.
2. Fiecare persoană care intră în Spețnaz sau GRU trebuie să semneze un document prin care promite că nu va dezvălui nici un secret legat de existența mişcării. Orice încălcare a acestui acord va fi pedepsită asemenea spionajului – prin condamnarea la moarte.
3. Unitățile Spețnaz nu au o uniformă proprie, insigne proprii sau orice alt semn distinctiv, deşi sînt folosite foarte des uniformele trupelor aeriene şi insignele acestora. Trupele

navale Spețnaz poartă uniforma infanteriei navale, deşi nu au nimic în comun cu această forță. Unitățile Spețnaz care operează minisubmarine poartă uniforma obişnuită a trupelor de pe submarine. Cînd sînt în țările din Europa de Est, unitățile Spețnaz poartă uniformele trupelor ce asigură comunicarea.

4. Nici o unitate Spețnaz nu are propriul sediu. Toate sînt găzduite de unități militare, împreună cu trupele aeriene sau de atac aerian. În armata navală, unitățile Spețnaz sînt găzduite de unitățile militare ale infanteriei navale. Faptul că poartă aceeaşi uniformă şi trec prin acelaşi tip de instrucție de luptă îi face greu de diferențiat unii de ceilalți. În Europa de Est, trupele Spețnaz sînt localizate în apropierea sediilor importante, deoarece este convenabil să fie împreună cu trupele ce asigură comunicarea. În cazul în care sînt mutați în unități militare care aparțin altor ramuri, unitățile Spețnaz îşi schimbă imediat uniforma. Unitățile de agenți Spețnaz sînt instalate în special în apropierea țintelor bine apărate – baze de rachete, batalioane penale şi depozite de muniție nucleară.
5. În diferitele zone militare şi grupuri de forțe, trupele Spețnaz sînt cunoscute sub mai multe denumiri – cum ar fi *reidoviki* („invadatori”) în Germania de Est şi *okhotniki* („vînători”) în zona militară siberiană. Soldații Spețnaz din zone militare diferite care se întîlnesc întîmplător consideră că fac parte din organizații diferite. Eticheta comună Spețnaz este folosită numai de ofițeri, între ei.
6. Trupele Spețnaz nu au propriile şcoli sau academii. Clasa de ofițeri este instruită la Academia pentru Pregătirea Ofițerilor Superiori din Kiev (facultate care asigură instruirea în domeniul recunoaşterii) şi la Şcoala Superioară pentru Trupe Aeropurtate din Riazan (facultate specială). Este practic imposibil de făcut diferența între un student Spețnaz şi studenții altor facultăți. Ofițerii de comandă şi ofițerii implicați în munca agenților sînt antrenați la Academia Militară-Diplomatică (Academia

GRU). Am menționat deja cum sînt utilizate grupele şi echipele sportive pentru camuflarea principalilor membri profesionişti Spețnaz.

Sînt multe alte moduri de a ascunde prezența trupelor Spețnaz într-o anumită regiune şi existența trupelor Spețnaz în întregime.

În Spețnaz, toată lumea are o poreclă. Cum se întîmplă cu lumea interlopă sau la şcoală, porecla nu este aleasă de purtătorul ei, ci este dată de ceilalți. O persoană poate avea mai multe la început, apoi se renunță la unele pînă ce rămîne numai una care sună cel mai bine şi îi mulțumeşte pe cei din echipa sa. Utilizarea poreclelor creşte foarte mult şansele de a păstra secretă o operațiune Spețnaz. Poreclele pot fi transmise prin radio fără nici un pericol. Un prieten bun al meu a primit porecla Porcul alergător. Să presupunem că un comandant al serviciilor secrete a trimis următoarea radiogramă, necifrată: „Porcul alergător să meargă la postul nr.10". Ce ar putea înțelege un inamic, dacă ar intercepta-o? Pe de altă parte, comandantul grupului va şti că mesajul este real, că a fost trimis de unul dintre oamenii săi şi nu de altcineva. Trupele Spețnaz folosesc radioul foarte rar, iar dacă comandantul serviciilor secrete ar trebui să se adreseze din nou grupului, nu ar repeta numele, ci ar spune altul comandantului-adjunct al grupului: „Inimă de cîine să primească ordine de la Gladiolus", de exemplu.

Înainte de a se avînta în spatele liniilor inamice, în luptă sau la instrucție, un soldat Spețnaz va preda sergentului companiei toate documentele sale, scrisori private, fotografii, toate lucrurile de care nu are nevoie în campanie şi tot ce ar putea da indicii despre unitatea căreia îi aparține, despre numele său şi aşa mai departe. Soldatul Spețnaz nu are nici o literă din alfabetul rus pe hainele sau încălțămintea sa. Ar putea fi cîteva cifre care arată numărul său de înregistrare în cadrul forțelor armate sovietice, dar atît. Un detaliu interesant este că acel cod conține două litere, iar pentru soldatul

Spețnaz sînt alese întotdeauna două litere care sînt comune atît alfabetului latin, cît şi celui chirilic – A, K, X şi aşa mai departe. Un inamic care întîlneşte cadavrul unui soldat Spețnaz nu va găsi nici o dovadă că este al unui soldat sovietic. Ar putea ghici, bineînțeles, dar ar putea fi vorba la fel de bine de un bulgar, un polonez sau un ceh.

Soldații Spețnaz operează în condiții extraordinar de nefavorabile. Pot supraviețui şi desfăşura o misiune numai dacă atenția inamicului este disipată pe o zonă largă şi nu ştie unde va fi atacul principal.

Cu acest scop, grupurile mari din trupele Spețnaz nu sînt paraşutate într-o singură zonă, ci soldații sînt plasați în grupuri mai mici şi în mai multe zone în acelaşi timp. Zonele de paraşutare pot fi la distanță de sute de kilometri una de cealaltă şi departe de zonele principale de operare, iar pentru Spețnaz sînt alese şi alte zone; acestea sînt zone de interes real pentru Spețnaz, pentru a-l face pe inamic să creadă că aceea este zona în care trupele Spețnaz ar putea apărea şi acestea sînt alese cu la fel de multă atenție ca cele principale. Decizia legată de alegerea şi desemnarea zonelor ca fiind principale sau secundare este luată de comandant chiar în ajunul operațiunii. Uneori, circumstanțele se schimbă atît de rapid, încît poate apărea o schimbare în zona de operare chiar în timp ce avioanele survolează teritoriul inamic.

Inducerea în eroare a inamicului în privința zonelor principale şi secundare de operare începe cu înşelarea oamenilor care iau parte la operațiune. Companiile, batalioanele, regimentele şi brigăzile există ca unități de luptă singulare. Dar în timpul perioadei de instrucție pentru operațiune, grupurile şi detaşamentele sînt formate conform situației din acel moment şi pentru a îndeplini o anumită misiune. Puterea şi armamentul fiecărui grup sînt stabilite special. Înainte de desfăşurarea unei operațiuni, fiecare detaşament şi fiecare grup sînt izolate de celelalte grupuri şi detaşamente şi sînt antrenate pentru a desfăşura operațiunea

planificată special pentru acel grup. Comandantul şi adjunctul primesc zona exactă a operaţiunilor şi informaţii despre acţiunile inamicului în zona dată şi despre operaţiunile grupurilor şi detaşamentelor Spețnaz. Uneori, aceste informaţii sînt foarte detaliate (dacă grupurile şi detaşamentele trebuie să opereze în comun), alteori sînt doar superficiale, suficiente pentru a preveni situaţia în care comandamentele din zonele învecinate s-ar ciocni şi s-ar împiedica reciproc.

Uneori comandantul unui grup sau detaşament află adevărul, alteori este indus în eroare. Un ofiţer Spețnaz ştie că poate fi înşelat şi că nu poate întotdeauna să afle cu siguranţă ce este adevărat şi ce este minciună.

Comandanţilor grupurilor şi detaşamentelor care trebuie să ia parte la operaţiuni în zonele secundare li se spune de obicei că zona lor este principală şi că e cea mai importantă, că acolo operează deja un grup mare Spețnaz sau că această forţă va apărea curînd. Comandantul grupului care conduce zona principală va şti, dimpotrivă, că în afară de grupurile sale operează foarte puţine alte grupuri în zonă. Indiferent de ce i se spune comandantului, el primeşte îndatoriri suficient de precise pentru îndeplinirea cărora răspunde cu capul, în sensul cel mai propriu.

În orice operaţiune, comandamentul GRU păstrează un grup Spețnaz de rezervă pe teritoriul său. Chiar în timpul operaţiunii, unele grupuri pot primi ordin să se retragă din zonele principale către zonele de rezervă. Rezervele Spețnaz pot fi paraşutate în zonele de rezervă, care devin apoi zone principale ale operaţiunii. În acest fel, inamicul obţine simultan informaţii despre Spețnaz în mai multe zone şi este extraordinar de greu de stabilit care sînt zonele principale şi care sînt cele secundare. În consecinţă, forţele principale inamice pot fi mobilizate să lupte împotriva unor grupuri şi detaşamente relativ mici, care conduc operaţiuni militare adevărate, dar care sînt totuşi o ţintă falsă pentru inamic. Chiar dacă inamicul identifică zonele principale ale

operațiunilor Spețnaz, ar putea fi prea tîrziu. Multe grupuri Spețnaz şi detaşamente vor fi părăsit deja zona, dar cele care rămîn vor primi ordin să îşi sporească activitatea; inamicul va avea astfel impresia că acea zonă este în continuare cea principală. Pentru a nu spulbera această iluzie, grupurile care rămîn în zonă primesc ordin de la înaltul comandament sovietic să se pregătească pentru primirea întăririlor, sînt trimise mai multe provizii şi li se spune încontinuu că ei îndeplinesc sarcinile principale. Dar nu li se spune că ceilalți camarazi au părăsit zona de mult şi au ajuns într-o zonă secundară, care a devenit între timp una principală.

În acelaşi timp, pe măsură ce sînt alese zonele principale şi de rezervă, sînt stabilite şi zonele de operațiune false pentru Spețnaz. O zonă de operațiune falsă este creată în modul următor. Un grup Spețnaz mic cu o rezervă considerabilă de mine este paraşutat în secret în acea zonă. Grupul aşază mine în zonele țintelor importante şi setează detonatoarele astfel încît toate minele să explodeze aproximativ în acelaşi timp. Apoi sînt fixate transmițătoare radio automate în locuri inaccesibile care sînt minate cu atenție. Odată făcut acest lucru, grupul Spețnaz se retrage din zonă şi se implică în alte operațiuni, în locuri diferite. Apoi este paraşutat un alt grup Spețnaz în aceeaşi zonă, cu scopul de a duce la îndeplinire o operațiune extrem de îndrăzneață.

Acestui grup i se spune că va opera într-o zonă cu importanță deosebită, în care mai operează multe alte grupuri. Într-un moment stabilit de comun acord, forțele sovietice aeriene intervin cu o desfăşurare de forțe militare în acea zonă. Pentru acest scop sînt folosite avioane adevărate, care tocmai au terminat de paraşutat grupuri în altă zonă. Ruta pe care o urmează trebuie să fie în mod deliberat complicată, cu mai multe locuri false în care aruncă paraşute rupte şi corzi de suspensie, echipament pentru trupe aeriene, cutii cu muniție, conserve de mîncare şi aşa mai departe.

A doua zi, inamicul observă următoarea scenă: într-o zonă cu pădure deasă în care se află ținte importante există urme

clare care indică prezența paraşutiştilor sovietici. În multe locuri din aceeaşi zonă avuseseră loc explozii simultane. În plină zi, un grup de terorişti sovietici oprise maşina unei oficialități importante, pe care au omorît-o cu brutalitate, plecînd apoi cu servieta plină de documente. În acelaşi timp, inamicul observase în toată zona o activitate intensă a radio-transmițătoarelor Spețnaz ce foloseau un sistem de transmisie rapidă şi ultrarapidă care îngreuna detectarea. Ce trebuie să facă generalul inamic, avînd toate aceste informații pe birou?

Pentru a induce inamicul în eroare şi mai mult, trupele Spețnaz folosesc manechine îmbrăcate în uniforme şi echipate corespunzător. Manechinele sînt aruncate astfel încît inamicul să vadă că a fost paraşutat cineva, dar să nu poată găsi imediat locul de aterizare. De aceea, paraşutările sînt executate deasupra munților sau pădurilor, dar la depărtare de locurile locuite sau de zonele în care sînt localizate trupele inamice. Paraşutările au loc de obicei la răsărit, la apus sau în nopțile bine luminate de lună. Nu sînt făcute niciodată în plină zi, deoarece atunci se poate vedea că sînt obiecte false, în timp ce în nopțile întunecoase nu pot fi observate deloc.

Este evident că inamicul va descoperi mai întîi manechinele în zonele care sînt locuri *principale* pentru operațiunile Spețnaz. Prezența manechinelor poate trezi bănuieli în mintea inamicului, dacă nu cumva acestea arată că nu este vorba de o țintă falsă, ci exact opusul... Cel mai important lucru este dezorientarea completă a inamicului. Dacă sînt disponibile trupe Spețnaz puțin numeroase, atunci trebuie să pară că sînt mulți luptători în zonă. Dacă sînt multe, trebuie să pară că sînt foarte puține. Dacă misiunea lor este să distrugă aparatele de zbor, trebuie să pară că ținta lor este o centrală electrică şi invers. Uneori grupul va plasa mine asupra țintelor ce se întind pe o distanță mare, cum ar fi conductele de petrol, firele de electricitate, străzile şi podurile. În astfel de cazuri, ei fac setările astfel încît primele detonatoare să se declanşeze după mai mult timp şi, pe

măsură ce înaintează, setează ca exploziile să aibă loc după perioade tot mai scurte. Apoi grupul se retrage într-o parte şi îşi schimbă complet direcția de avansare. Exploziile succesive au apoi loc în direcția opusă celei în care se mişcă grupul.

Simultan cu operațiunile din zonele principale, secundare şi false pot avea loc şi operațiuni ale grupurilor profesioniste care lucrează în secret. Forțele aeriene sovietice nu au nici un rol în aceste operațiuni. Chiar dacă grupurile sînt paraşutate, acest lucru se întîmplă la oarecare distanță, iar grupurile părăsesc zona de paraşutare în secret. Pentru acest gen de operațiuni sînt alese grupuri relativ mici de sportivi profesionişti, foarte atent antrenate. Acțiunile lor pot fi camuflate atît de abil, încît chiar şi actele lor de terorism se desfăşoară astfel încît să lase impresia inamicului că o anumită tragedie este rezultatul unui dezastru natural sau al altor circumstanțe care nu au legătură cu serviciile secrete sovietice sau cu terorismul în general. Toate celelalte activități Spețnaz au rol de acoperire pentru acest tip de trupe speciale. Inamicul se concentrează pe zonele-țintă principale, secundare şi false, fără a bănui existența zonelor secrete în care operează organizația: zonele secrete care ar putea fi chiar cele mai periculoase pentru inamic.

Capitolul 14

Planuri de viitor

Spețnaz continuă să crească. În primul rînd i se îngroaşă efectivele. În următorii cîțiva ani, se estimează că toate companiile Spețnaz, de la orice nivel al armatei, vor deveni batalioane şi sînt suficient de multe dovezi care sugerează că acest proces a început deja. O astfel de reorganizare ar însemna o creştere în putere a trupelor Spețnaz cu 10 000 de oameni. Dar asta nu e tot. La sfîrşitul anilor ”70, era discutată posibilitatea de a creşte numărul regimentelor la nivel strategic de la trei la cinci. Brigăzile de pe linia frontului ar putea multiplica numărul de batalioane de luptă de la trei sau patru la cinci, fără să sporească dimensiunile unităților de sprijin. Posibilitățile de creştere a puterii trupelor Spețnaz sînt pe deplin realiste şi trezesc o îngrijorare legitimă în rîndul experților din vest[21].

Direcția principală care este urmată în cadrul eforturilor de îmbunătățire a calității formațiunilor Spețnaz este mecanizarea. Nimeni nu se îndoieşte de avantajele mecanizării. Un soldat Spețnaz care beneficiază de mecanizare este capabil să se retragă mult mai rapid din zona de paraşutare. Poate parcurge distanțe mari mult mai repede şi poate inspecta zone mai întinse decît un soldat care merge pe jos. Şi poate intra repede în contact cu inamicul, putîndu-l ataca prin aplicarea unor lovituri rapide, iar apoi poate părăsi locul din care inamicul ar putea să contraatace şi să îl urmărească.

Dar problema mecanizării este una dificilă. Soldatul Spețnaz operează în păduri, mlaştini, munți, deşerturi şi chiar metropole enorme. Trupele Spețnaz au nevoie de un vehicul capabil să transporte soldatul Spețnaz în toate aceste condiții şi unul care să îi permită să rămînă la fel de silențios

şi practic invizibil, precum este el în prezent.

Au fost organizate multe conferinţe ştiinţifice pe tema găsirii unui mijloc de transport potrivit pentru trupele Spețnaz, dar acestea nu au adus încă rezultate palpabile. Experţii sovietici îşi dau seama că nu va fi posibil să creeze o singură maşină care să răspundă tuturor nevoilor Spețnaz şi că vor trebui să dezvolte o întreagă gamă de vehicule, cu diferite funcţii, fiecare dintre acestea fiind dezvoltată anume pentru a opera în anumite condiţii.

Unul dintre modurile de a creşte mobilitatea trupelor Spețnaz în spatele liniilor inamice este dotarea unei părţi din unitate cu motociclete uşoare, capabile să circule pe teren accidentat. Pentru regiunile nordice se lucrează la diferite versiuni de vehicule echipate cu şenile pentru zăpadă. Unele dintre acestea sînt dotate cu o platformă de cel mult un metru înălţime, un metru şi jumătate lăţime şi doi sau trei metri lungime, pe şase sau opt roţi. Un astfel de vehicul poate fi paraşutat cu uşurinţă şi are o mobilitate considerabilă pe teren accidentat, inclusiv în mlaştini şi pe teren nisipos. Poate transporta un grup Spețnaz pe distanţe lungi, iar la nevoie, baza grupului poate fi mutată din loc în loc cu ajutorul acestor vehicule, în timp ce grupul operează mergînd pe jos.

Introducerea acestui tip de vehicule sau motociclete în Spețnaz face mai mult decît să le crească mobilitatea; le creşte şi puterea arsenalului prin posibilitatea folosirii armamentului greu care poate fi transportat pe vehicule, precum şi o cantitate mare de muniţie.

În prezent se lucrează la vehiculele, motocicletele şi tractoarele de zăpadă, iar în viitorul apropiat vom vedea dovezi concrete că aceste idei au fost puse în practică. În viitorul mai îndepărtat, înaltul comandament doreşte ca soldatul Spețnaz să devină parte din forţele aeriene. Soluţia cea mai probabilă va fi ca fiecare soldat să aibă ataşat pe spate un aparat care să îi permită să facă salturi de mai multe zeci sau chiar de sute de metri. Un astfel de aparat ar putea avea rolul unui mijloc de transport universal pe orice

fel de teren, inclusiv în munți. De la începutul anilor ’50 s-au făcut cercetări intense în Uniunea Sovietică referitor la această problemă. Se pare că nu s-a ajuns la rezultate tangibile pînă acum în acest domeniu, dar eforturile dedicate cercetării tehnologice nu au fost abandonate, în ciuda multor eşecuri.

Acelaşi obiectiv – de a transforma soldatul Spețnaz într-un membru al forțelor aeriene, sau cel puțin de a-l face capabil de sărituri mari – a fost urmărit şi de biroul de inginerie Kamov, care, timp de mai multe zeci de ani, în afară de proiectarea unor elicoptere de dimensiuni mici a încercat să creeze un minielicopter pentru o singură persoană. Generalul de armată Margelov a spus odată că „trebuie creat un aparat care va elimina hotarul dintre cer şi pămînt”. Vehiculele destinate exclusiv transportului terestru nu pot zbura, în timp ce avioanele şi elicopterele sînt lipsite de apărare pe pămînt. Ideea lui Margelov era că inginerii ar trebui să încerce să creeze un aparat foarte uşor, care să-i permită soldatului să se mute asemenea unei libelule de pe o frunză pe alta. Ceea ce aveau nevoie era să transforme soldatul care operează în spatele liniilor inamice într-un fel de insectă capabilă să opereze atît pe pămînt, cît şi în aer (deşi nu foarte sus) şi, de asemenea, să treacă de la un tip de mobilitate la altul fără efort.

Orice fermier ştie că este mai uşor să ucizi un bivol sălbatic care distruge recoltele decît să ucizi o masă de insecte care au atacat plantele în timpul nopții. Înaltul comandament sovietic visează la o zi în care grădina vecinului să poată fi invadată nu numai de bivoli, ci şi de elefanți furioşi şi de roiuri întregi de insecte lacome. Pentru moment, la nivel practic, în Uniunea Sovietică sînt făcute cercetări intense pentru a descoperi moduri noi de paraşutare a soldaților. Sînt testate multe idei noi, una fiind cea a „paraşutării containerului”, cu alte cuvinte construirea unui container în care să încapă mai multe persoane care să fie paraşutate cu o singură paraşută utilitară. Această metodă face posibilă

reducerea considerabilă a perioadei de timp alocată antrenamentului soldaților pentru săriturile cu paraşuta, a timpului dedicat instrucției care ar putea fi petrecut mai cu folos făcînd alte lucruri. Containerul le permite oamenilor dinăuntru să deschidă focul asupra țintelor încă din timpul aterizării. Metoda containerului implică faptul că oamenii vor rămîne laolaltă şi rezolvă problema adunării grupului după paraşutare. Dar sînt multe probleme tehnice legate de dezvoltarea acestor containere pentru paraşutări colective şi nu sîntem în măsură să estimăm cînd vor fi rezolvate.

O altă idee aflată în studiu este posibilitatea fabricării unor paraşute care pot pluti; creații hibride care combină calitățile paraşutei şi ale deltaplanului. Ar fi astfel posibil ca avionul de transport să zboare pe cele mai puțin periculoase rute şi să paraşuteze soldații în zone sigure, departe de țintele spre care se îndreaptă. Un soldat care îşi foloseşte paraşuta care planează poate coborî încet, să rămînă la acelaşi nivel sau să urce după dorință. Dacă pot controla direcția zborului, grupurile Spețnaz se pot apropia de ținte fără zgomot, din direcții diferite.

Deltaplanul, în special unul echipat cu un motor foarte uşor, este un subiect de mare interes pentru GRU. S-ar putea efectua zboruri de pe teritoriul propriu pe teritoriul inamic fără a folosi avioane de transport, dar şi zboruri scurte pe teritoriul inamicului, astfel încît să se ajungă pînă la ținte, să se evite orice amenințare a inamicului şi să se îndeplinească şi alte misiuni.

Deltaplanul cu motor (motodeltaplanul) este aparatul de zbor cel mai ieftin şi cel mai uşor de controlat. Motorul a făcut posibilă decolarea de pe terenuri destul de mici, chiar de pe parcele foarte restrînse. Nu mai este nevoie să te urci pe un deal ca să decolezi. Dar trăsătura cea mai importantă a deltaplanului motorizat este, bineînțeles, capacitatea de a rămîne nedetectat. Experimentele arată că pînă şi sisteme radar foarte puternice sînt deseori incapabile să detecteze un deltaplan. Zborul este silențios, deoarece motorul este folosit

numai pentru decolare şi urcare la înălțime. Zburînd cu motorul oprit, soldatul de pe deltaplan este protejat de dispozitivele de detectare şi atac pe bază de senzori termici.

Distanța pe care o pot parcurge deltaplanele motorizate este suficientă pentru nevoile trupelor Spețnaz. Este destul de mare cît să îi permită unui soldat să decoleze la o distanță considerabilă din spatele frontierei, să treacă dincolo de aceasta şi să aterizeze cu mult în spatele inamicului. Zborurile în zonele periculoase pot fi făcute la altitudini foarte mici. Se lucrează acum în Uniunea Sovietică la un echipament care va face posibil ca deltaplanele motorizate să zboare la altitudini foarte mici, urmînd conturul solului. Zborurile vor avea loc noaptea, în condiții de vizibilitate proastă şi se lucrează la un echipament ajutător pentru orientare în spațiu, uşor, dar de încredere.

Deltaplanul motorizat poate fi folosit şi cu alte scopuri în afară de transportarea trupelor Spețnaz în spatele liniilor inamice. Poate fi folosit pentru a identifica sau chiar a distruge ținte inamice importante. Experimentele arată că deltaplanul poate căra mitraliere uşoare, lansatoare de grenade şi rachete, ceea ce îl transformă într-o armă excepțional de periculoasă la dispoziția soldaților Spețnaz. Bineînțeles că principalul pericol prezentat de aceste „insecte” nu va consta în calitățile sale individuale, ci în numărul lor. O insectă singură poate fi strivită cu uşurință. Dar un roi de insecte este o problemă care necesită timp de gîndire; nu este uşor să găseşti o metodă pentru a te descotorosi de ele.

Ofițerii care comandă GRU ştiu cu exactitate tipul de deltaplan de care are nevoie soldatul Spețnaz în viitorul previzionat. Trebuie să fie un aparat care nu are nevoie de mai mult de 25 de metri pentru decolare, care se ridică rapid, cu nu mai puțin de un metru pe secundă, şi are un motor cu o putere nu mai mare de 30 kw, cu o bună izolare termică şi nu face un zgomot mai puternic de 55 decibeli. Aparatul trebuie să poată purta o încărcătură de 120 pînă la 150 kg (echipament de recunoaştere, armament, muniție). Lucrările

la dezvoltarea acestuia, asemenea celor efectuate în anii ’30 la primul minisubmarin, sînt făcute simultan şi independent de mai multe grupuri de ingineri.

GRU realizează că soldaţii de pe deltaplan pot fi foarte vunerabili în timpul zilei şi că sînt de asemenea afectaţi de schimbările vremii. Există trei moduri de a depăşi aceste dificultăţi: îmbunătăţirea construcţiei aparatelor şi îmbunătăţirea abilităţilor profesionale ale piloţilor; implicarea lor rapidă în grupuri mari pe front, utilizarea multor combinaţii de direcţie şi înălţime; şi folosirea lor numai în conjuncţie cu multe alte arme şi metode de luptă, precum şi folosirea unei mari varietăţi de dispozitive şi strategii pentru a neutraliza inamicul.

Simultan cu eforturile de îmbunătăţire a metodelor de paraşutare în spatele inamicului, se lucrează la metode pentru întoarcerea unităţilor Spetnaz pe teritoriul propriu. Acest lucru nu este la fel de important ca acţiunea de paraşutare; cu toate acestea, sînt situaţii în care este necesar să se găsească o metodă de a transporta o persoană dintr-un grup sau un grup întreg înapoi pe teritoriul sovietic. Timp de mulţi ani, acest lucru a fost făcut uneori cu un aparat de zbor care nu se ridica la înălţime mare, dar aceasta este o metodă riscantă, care încă mai trebuie perfectată. Este nevoie de metode mai bune pentru evacuarea soldaţilor de pe teritoriile care nu sînt aproape de mare, unde nu pot fi folosite elicoptere şi unde nu poate ateriza un aparat de zbor.

Un general sovietic numit Meşceriakov a iniţiat o arie vastă de studiu şi cercetare cînd a propus ca forţele armate să „îi creeze soldatului Spetnaz genul de condiţii în care nimeni nu ar putea să îl stînjenească în acţiunile sale”. Sînt multe probleme legate de acest deziderat pe care ştiinţa sovietică încearcă să le rezolve. Ce perturbă acţiunile Spetnaz? În primul rînd, aparatele radar inamice. Instalaţiile radar perturbă activitatea întregii armate sovietice. Pentru a deschide drumul pe care va înainta armata sovietică în teritoriul inamic, este nevoie înainte de toate să fie „orbit”

sistemul de detectare radar al oponenților. Aceasta este întotdeauna una dintre îndatoririle principale ale soldaților Spețnaz. Dar pentru a o duce la îndeplinire, radarele care obstrucționează acțiunile Spețnaz trebuie scoase cumva din uz. O soluție pentru această problemă este trimiterea unor grupuri restrînse în spatele liniilor inamice, care vor elibera drumul pentru trupele Spețnaz înainte de paraşutarea forțelor principale ale acestora, iar acestea vor elibera la rîndul lor drumul pentru întreaga armată sovietică. O astfel de soluție poate fi considerată satisfăcătoare numai pentru că nu a fost găsită alta pînă acum. Dar se fac eforturi mari pentru a găsi o alternativă preferabilă. Înaltul comandament sovietic are nevoie de o soluție tehnică, o metodă care ar face posibilă, chiar şi pentru o perioadă scurtă, „orbirea" radarului inamic pe o zonă destul de largă, astfel încît să îi ofere primului val Spețnaz oportunitatea de a-şi desfăşura misiunea.

Sistemele antiaeriene sînt principalele distrugătoare ale trupelor Spețnaz. Soldatul care se află într-un aparat aerian de transport este lipsit de orice apărare. O rachetă destul de mică sau chiar un proiectil explozibil pot distruge grupuri întregi din trupele Spețnaz. Ce se poate face pentru a dezactiva sistemele de apărare antiaeriene, cel puțin pe un sector restrîns, înainte de intrarea forțelor principale Spețnaz pe teritoriul inamic? Se acordă multă importanță acestui lucru. Soluția ar putea fi de natură tehnică. Spionii GRU ar putea fi de ajutor. Dar şi trupele Spețnaz pot fi de ajutor prin recrutarea unui agent cu mult înainte de începerea războiului şi învățarea acestuia în privința reacțiilor la primirea unui anumit semn de la centru.

Odată ajunse pe teritoriu inamic, trupele Spețnaz sînt vulnerabile, din momentul aterizării pînă la întîlnirea cu propriile trupe.

Pentru a creşte eficiența şi a crea condițiile în care „nimeni nu ar trebui să perturbe operațiunile" se depun eforturi mari pentru dezvoltarea stațiilor de interceptare şi bruiaj ce vor fi folosite în zonele în care operează trupele

Spețnaz, pentru a parazita aparatele electronice ale inamicului (aparate radio, radare, dispozitive optice şi electronice, calculatoare şi orice alte instrumente), astfel încît să se poată intercepta coordonarea diferitelor forțe inamice care operează împotriva trupelor Spețnaz.

Aparatele aeriene şi elicopterele cauzează multe dificultăți trupelor Spețnaz. Acestea au la dispoziție deja mijloace impresionante de apărare împotriva atacurilor aeriene, dar acum se lucrează la o armă antielicopter care să poată fi pusă la dispoziția trupelor Spețnaz şi la dezvoltarea unei arme care să poată acoperi zone considerabile sau chiar să elimine orice activitate aeriană inamică din anumite zone.

În cele din urmă, se lucrează la sisteme de arme al căror scop principal va fi să apere zone destul de largi de pătrunderea trupelor terestre inamice. Acest lucru implică utilizarea minelor şi a puştilor automate montate şi ascunse în apropierea podurilor, intersecțiilor, tunelurilor şi aşa mai departe, care se declanşează în mod automat şi distrug inamicul atunci cînd acesta încearcă să transfere întăririle prin zona în care operează trupele Spețnaz, perturbînd astfel activitatea acestora.

Procesul de căutare a țintelor de importanță specială pe teritoriul inamic poate fi desfăşurat nu numai de trupele Spețnaz care operează mergînd pe jos, sau chiar de paraşutişti, ci mai ales de arme automate construite după principii destul de simple (poate nu după standardele de astăzi, dar cu siguranță conform celor de mîine) şi de sigure în acelaşi timp.

Se lucrează de ceva vreme la dezvoltarea unor vehicule de teren uşoare (avînd pînă în 100 kg) controlate cu telecomandă. Vehiculele testate au fost în principal electrice. Au fost controlate prin telecomandă cu ajutorul camerelor de luat vederi instalate în interior, similare cu anumite echipamente moderne aruncătoare de bombe. În afară de utilizarea lor pentru descoperirea țintelor, au fost făcute

experimente pentru a fi folosite la distrugerea țintelor cu ajutorul unui lansator de grenade montat în vehicul sau a unei încărcături de explozibil care detonează la contactul cu ținta. Progresele rapide din domeniul electronicii deschid posibilități enorme pentru dezvoltarea unor vehicule cu telecomandă uşoare, capabile să acopere zone întinse rapid şi fără zgomot, pentru a distruge țintele de pe teritoriul inamic.

Aparatele de zbor fără pilot au fost folosite pentru a identifica ținte în zone întinse, iar Uniunea Sovietică se află pe primul loc în acest domeniu. Să luăm, de exemplu, avionul-rachetă fără pilot care zboară la înălțime mare, cunoscut sub numele „Iastreb". Sînt depuse eforturi enorme pentru a crea avioane de spionaj relativ mici, fără pilot. În viitor, acest tip de avioane va decola nu numai de pe teritoriul sovietic, ci şi de pe teritoriu inamic. Trupele aeriene sovietice şi cele Spețnaz au fost de mult timp extrem de interesate de dezvoltarea unui aparat de zbor foarte uşor, fără pilot, care ar putea fi montat şi lansat pe teritoriu inamic în scopul de a supraveghea suprafețe mari şi de a transmite imagini trupelor sovietice. Aparatul de zbor ideal ar fi unul care transportă nu numai echipamentul necesar recunoaşterii, ci şi încărcături de explozibil. După ce a fost descoperită ținta şi a fost trimisă o fotografie a acesteia, aparatul ar putea să o atace singur. Nu este nimic fantastic legat de acest plan. Tehnologia modernă este capabilă de construirea unui astfel de aparat. Problema constă doar în obținerea unui aparat cu o greutate minimă, la un preț scăzut, dar care va fi totuşi performant şi precis.

Progresele trupelor Spețnaz urmează drumul obişnuit. În timp ce sînt dezvoltate aceste cercetări dedicate sporirii puterii militare sovietice, apar îmbunătățiri şi la armele obişnuite, diversitatea şi acuratețea acestora sînt sporite, creşte puterea armelor de foc şi a lansatoarelor de grenade; au fost făcute îmbunătățiri pînă şi la calitatea încălțămintei, îmbrăcămintii şi echipamentului soldaților, precum şi a metodelor de comunicație de toate tipurile; au fost reduse în greutate armele de tipul minelor, dar a crescut şi potențialul

lor distructiv.

Capitolul 15

Primul război mondial al trupelor Speţnaz

Eram în vîrful unui zgîrie-nori enorm din New York cînd l-am văzut pe King Kong. Gorila enormă supraveghea triumfător Manhattanul de la o înălțime amețitoare. Bineînțeles că ştiam că nu era adevărată. Dar figura aceea imensă, neagră, avea ceva înspăimîntător şi simbolic în acelaşi timp.

Am aflat mai tîrziu că era o gorilă de cauciuc, că se sărbătoreau cincizeci de ani de la primul film avîndu-l ca protagonist pe King Kong prin crearea unui model gonflabil gigant al animalului care a fost plasat sus de tot deasupra New Yorkului. Monstrul de cauciuc fusese înălțat şi se legăna în bătaia vîntului. Din punct de vedere tehnic, operațiunea fusese un adevărat triumf al inginerilor şi muncitorilor care lucraseră la proiect. Dar nu era un succes total. Monstrul se dovedise a fi mult prea mare şi apăruseră în el găuri prin care ieşea aerul. Aşadar, gigantica bestie musculoasă s-a transformat curînd într-un sac fără formă. A trebuit pompat din nou aerul, dar cu cît era pompat mai mult aer, cu atît găurile se lărgeau, iar aerul ieşea mai repede din monstru. Aşa că au tot trebuit să pompeze aer…

Conducătorii comunişti au creat şi ei un monstru de cauciuc şi l-au înălțat la o altitudine amețitoare. Monstrul este cunoscut sub numele Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste, iar conducătorii sovietici au avut de rezolvat o dilemă: să mărească monstrul sau să îl lase să intre în detaliu rapid şi să devină un sac dezumflat. Este interesant să observăm că Uniunea Sovietică a devenit o super-putere în timpul celui mai distructiv război din istoria civilizației, în ciuda faptului că a suferit cele mai mari pierderi din existența

sa şi cele mai grave distrugeri pe teritoriul propriu. A devenit o super-putere militară şi poate că războiul este esențial pentru existența sa.

Nu ştiu cum şi cînd va izbucni un al treilea război mondial. Nu ştiu cu exactitate cum planifică înaltul comandament sovietic să folosească trupele Spețnaz pe timp de război, primul război mondial în care trupele Spețnaz vor avea o contribuție majoră. Nu doresc să fac previziuni în privința viitorului. În acest capitol voi descrie cum îmi imaginez că vor fi folosite trupele Spețnaz la începutul acestui viitor război. Nu este datoria mea să descriu ce se va întîmpla. Dar pot descrie ce s-ar putea întîmpla.

Ultima lună de pace, ca şi în cazul altor războaie, are un aer de criză aproape palpabil. Incidentele, accidentele, micile dezastre adaugă şi mai multă tensiune. Se ciocnesc două trenuri pe un pod de cale ferată din Köln pentru că sistemul de semnalizare nu mai funcționează bine. Podul este afectat serios şi nu se mai poate circula peste el în următoarele două luni.

În portul din Rotterdam un mare petrolier polonez ia foc. Din cauza unei greşeli de-a căpitanului, petrolierul este mult prea aproape de cisternele de depozitare aflate la țărm şi petrolul aprins se împrăştie în tot portul. Timp de două săptămîni, brigăzile de pompieri chemate practic din toată țara se luptă eroic cu flăcările. Portul suferă pierderi imense. Se pare că focul s-a răspîndit cu o viteză incredibilă, iar cîțiva experți sînt de părere că petrolierul polonez nu a fost singura cauză a incendiului şi că focul a izbucnit simultan în mai multe locuri.

În Canalul Panama, un cargobot bulgar încărcat cu containere grele loveşte accidental porțile de siguranță. Experții consideră că vaporul ar fi trebuit să plutească în continuare, dar, dintr-un motiv sau altul, se scufundă acolo imediat. Ar putea fi nevoie de mai multe luni pentru a redeschide canalul. Guvernul bulgar îşi cere scuze şi declară

că este pregătit să plătească pentru toate lucrările de reparație care se impun.

În Washington, la decolarea elicopterului preşedintelui se trag mai multe focuri de armă asupra acestuia. Elicopterul este foarte puțin avariat, iar echipa reuşeşte să aterizeze din nou în siguranță. Nimeni din echipaj nu este rănit. Responsabilitatea atacului este asumată de o organizație necunoscută pînă în acel moment, numită „Răzbunare pentru Vietnam".

În aeroportul din Viena are loc o explozie teroristă.

Un grup de bărbați neidentificați atacă teritoriul bazei militare britanice din Cipru cu lansatoare de bombe.

La cea mai importantă conductă de petrol din Alaska are loc un accident grav. Stațiile de pompare se defectează şi apar scurgeri.

În Germania de Vest au loc mai multe atentate lipsite de succes la adresa generalilor americani.

În Marea Nordului, cea mai mare platformă petrolieră britanică se scufundă. Nu poate fi stabilit motivul precis, deşi experții cred că de vină este coroziunea stîlpilor de susținere principali.

În Statele Unite izbucneşte o epidemie necunoscută care se răspîndeşte cu rapiditate. Pare să afecteze în special zonele portuare, cum ar fi San Francisco, Boston, Charleston, Seattle, Norfolk şi Philadelphia.

În Paris au loc explozii practic în fiecare zi. Țintele principale sînt cartierele guvernamentale, centrele de comunicații şi sediile militare. În acelaşi timp, incendii teribile izbucnesc în pădurile din sudul Franței.

Toate aceste operațiuni – căci este evident că nici unul dintre aceste evenimente nu este un accident – şi altele asemănătoare sînt cunoscute pentru GRU sub denumirea de „perioada preparatorie", iar neoficial ca „uvertura". Uvertura este o serie de operațiuni de amploare mai mare sau mai mică cu scopul de a slăbi moralul inamicului înainte de începerea operațiunilor militare, pentru a crea o atmosferă de

suspiciune generală, frică şi nesiguranță şi pentru a distrage atenția armatelor duşmane şi a forțelor de ordine de la un număr mare de ținte, fiecare dintre ele putînd fi obiectul următorului atac.

Uvertura este desfăşurată de agenții serviciilor secrete ale țărilor sovietice satelit şi de mercenarii recrutați prin intermediari. Metoda principală aplicată în această etapă este „teroarea cenuşie", mai exact un tip de terorism care nu este condus în numele Uniunii Sovietice. Serviciile secrete sovietice nu îşi dezvăluie în această etapă cărțile de vizită sau fac să pară că este vorba de alți făptaşi. Teroarea este indusă în numele grupurilor extremiste deja existente şi care nu au nici o legătură cu Uniunea Sovietică, sau în numele unor organizații fictive.

GRU consideră că în această perioadă operațiunile sale ar trebui considerate dezastre naturale, acțiuni dezlănțuite de forțe care sînt dincolo de controlul oamenilor, greşeli făcute de oameni sau acte teroriste ale organizațiilor care nu au legătură cu Uniunea Sovietică.

Actele teroriste desfăşurate în perioada uverturii au nevoie de foarte puțini oameni, de puține arme şi de un echipament redus. În unele situații ar putea fi nevoie numai de un om care nu are altă armă decît o şurubelniță, o cutie de chibrituri sau o fiolă de sticlă. Unele operațiuni pot avea consecințe catastrofale. De exemplu, o epidemie infecțioasă declanşată în şapte dintre cele mai importante baze navale din vest ar putea avea efectul de a înjumătăți puterea combinată a inamicilor Uniunii Sovietice.

Uvertura ar putea dura de la cîteva săptămîni pînă la cîteva luni, prinzînd treptat tot mai multă forță şi acoperind regiuni noi. În acelaşi timp, s-ar putea implica şi GUSM. Fotografii care compromit un lider NATO apar pe primele pagini ale ziarelor vestice. Porneşte un scandal. Se pare că unele dintre persoanele implicate în NATO au avut întîlniri cu diplomați sovietici de rang înalt şi le-au predat documente strict secrete. Toate eforturile de a nega povestea nu fac decît

să pună gaz pe foc. Opinia publică cere demiterea imediată a şefilor NATO, precum şi cercetări detaliate. Detaliile nou-descoperite despre această afacere sînt publicate în ziare şi scandalul creşte în intensitate. În acel moment, KGB-ul şi GRU-ul pot scoate la iveală şi scutura de praf o cantitate imensă de materiale pe care le pun în circulație. Principalele victime sînt acum persoane pe care sovieticii au încercat fără succes să le recruteze. Materiale editate şi adnotate cu mare atenție ajung în mîinile presei. Serviciile secrete sovietice au încercat să recruteze mii, chiar zeci de mii de oameni. E vorba adesea despre locotenenți tineri care între timp au devenit generali sau secretari care au ajuns ambasadori. Toți au respins eforturile sovietice de a-i recruta, iar acum serviciile secrete sovietice se răzbună pentru refuzul lor. Numărul de afaceri scandaloase creşte. Națiunile descoperă, spre surprinderea lor, că există foarte puține persoane demne de încredere. Serviciile secrete sovietice nu au nimic de pierdut dacă presa intră în posesia unor materiale care dovedesc că au încercat să recruteze un general francez, fără a menționa cum s-a încheiat încercarea. Au chiar mai puțin de pierdut înaintea unui război. De aceea ziarele sînt pline de cereri de investigații şi rapoarte despre demisii, demiteri sau sinucideri. Modul cel mai bun de a distruge un general este să îl faci să se sinucidă.

Se observă o creştere marcantă a puterii pe care o are mişcarea pentru pace. În multe țări apar cereri continue de a se declara neutralitatea şi de a nu sprijini politica externă americană, care trebuie discreditată. În acest punct, „teroarea cenuşie” ia amploare şi îşi sporeşte puterea, iar ultimele zile de pace ajung în punctul culminant.

Din primul moment al primei zile de război, principalele forțe Spețnaz intră în acțiune. Din acel moment, teroarea este condusă în numele Uniunii Sovietice şi al conducătorilor comunişti: „teroarea roşie”.

Dar între „teroarea cenuşie” şi cea „roşie” ar putea fi o perioadă intermediară – „teroarea roz”, timp în care acțiunile

militare active încă nu au început şi este încă pace, dar o parte dintre cele mai bune unități Spețnaz au intrat deja în acțiune. Situația este complicată de faptul că, pe de o parte, unitățile de luptă sovietice sînt deja implicate în conflict, dar pe de altă parte, acestea nu operează deocamdată în numele Uniunii Sovietice. Acesta este un moment excepțional de riscant pentru înaltul comandament sovietic. Dar cel care nu riscă niciodată nu cîştigă nimic. Comandanții sovietici vor să cîştige mult şi sînt gata să rişte la fel de mult. În mod evident, au fost făcute multe lucruri pentru a reduce nivelul de risc. Numai un număr relativ mic de trupe Spețnaz fac parte din „teroarea roz", dar sînt implicați cei mai buni oameni din Spețnaz – sportivi profesionişti de clasă olimpică. Au fost luate toate măsurile pentru a avea certitudinea că nici unul dintre ei nu va cădea în mîinile inamicului înainte de izbucnirea războiului. Au fost luate multe măsuri şi pentru a se asigura că, în cazul în care unul dintre ei ar fi prins în acele momente, ar fi foarte dificil de stabilit cu ce țară are legătură.

„Teroarea roz" ar putea continua doar cîteva ore în plus. Dar acelea sînt cele mai importante ore şi minute – chiar ultimele ore şi minute de pace. Este foarte important ca acele minute să fie nefaste pentru inamic şi folosite pentru avantajul maxim al părții sovietice. Trebuie să subliniem faptul că „teroarea roz" ar putea să nu se desfăşoare deloc. Este folosită numai atunci cînd succesul operațiunilor este sigur şi este la fel de sigur că inamicul nu va putea, în orele şi minutele rămase, să evalueze situația corect şi să dea o primă lovitură preventivă.

Pentru comunişti sovietici luna august are o semnificație specială. În august a început primul război mondial, care a dus la revoluții în Rusia, Germania şi Ungaria. În august 1939, Gheorghi Jukov a reuşit să înfăptuiască un lucru pe care nu l-a mai făcut nimeni înaintea lui: cu o lovitură neaşteptată a învins un grup de forțe japoneze în Orientul

Mijlociu. Acea lovitură ar fi putut avea consecințe cu bătaie lungă: Japonia a hotărît să nu mai atace Uniunea Sovietică şi a ales în schimb să avanseze în alte direcții. De asemenea, în august 1939 a fost semnat un pact la Kremlin care a deschis porțile dezastrului din cel de-al doilea război mondial – drept rezultat URSS-ul a devenit o super-putere. În august 1945, Uniunea Sovietică a deschis un atac trădător asupra Japoniei şi Manciuriei. Pe parcursul a trei săptămîni de operațiuni intense au fost eliberate teritorii imense, aproximativ egale cu Europa de Est ca suprafață şi populație. În august 1961, Uniunea Sovietică a construit Zidul Berlinului, încălcînd pactele internaționale pe care le semnase. În august 1968, Armata Sovietică „a eliberat" Cehoslovacia şi, spre marea ei surpriză, nu a întîmpinat nici o opoziție din vest. Să presupunem că liderii comunişti sovietici ar alege din nou luna august pentru a începe un război...

Pe 12 august, la ora locală 05.58, un camion se opreşte în parcarea imensă din fața unui supermarket din Washington. Trei bărbați deschid portierele camionului, montează fuzelajul unui aparat de zbor uşor şi îi ataşează aripile. Un minut mai tîrziu porneşte şi motorul. Avionul decolează şi dispare pe cer. Nu are pilot. Este controlat prin radio cu ajutorul unor instrumente foarte simple, puțin mai complicate decît cele folosite de cei pasionați de aeromodelism. Avionul se ridică la aproximativ 200 de metri şi începe imediat coborîrea în direcția Casei Albe. Un minut mai tîrziu, o explozie grozavă zguduie capitala Statelor Unite. Sirenele maşinilor de poliție, ale maşinilor de pompieri şi ale ambulanțelor răsună în tot oraşul.

Trei minute mai tîrziu, un al doilea avion zboară peste centrul oraşului şi o a doua explozie răsună în locul unde fusese Casa Albă. Al doilea avion a decolat din zona în care se construia o autostradă şi are un sistem de control destul de diferit. Două maşini cu emițătoare de ghidaj radio fuseseră lăsate mai devreme în centrul oraşului. Cele două emițătoare

de ghidaj s-au declanşat automat la cîteva secunde după decolarea avionului. Pilotul automat este ghidat de cele două emițătoare şi începe să coboare conform unei traiectorii stabilite anterior. Cel de-al doilea avion a fost trimis de un al doilea grup care operează independent față de primul.

Planul a fost simplu: dacă primul avion nu a distrus Casa Albă, cel de-al doilea o va face. Dacă primul avion a distrus Casa Albă, atunci cîteva minute mai tîrziu toți şefii poliției din Washington se vor afla în apropierea locului exploziei. Cel de-al doilea avion va omorî mulți dintre ei.

La 06.06, toate canalele de televiziune şi posturile radio îşi întrerup programele obişnuite şi anunță distrugerea Casei Albe şi posibila moarte a preşedintelui Statelor Unite.

La 06.13, cunoscutul program *Good Morning America* este întrerupt şi apare vicepreşedintele SUA. El dă o veste zdrobitoare: a fost făcută o încercare de a prelua puterea țării de către conducătorii forțelor armate. Preşedintele Statelor Unite ale Americii a fost ucis. Vicepreşedintele face apel la toți soldații din forțele armate să rămînă pe loc şi să nu dea curs nici unui ordin din partea superiorilor în următoarele 24 de ore, deoarece ordinele ar putea veni de la trădătorii care în scurt timp vor fi îndepărtați din posturi şi arestați.

La puțin timp după aceea, multe canale de televiziune din întreaga țară îşi întrerup transmisiunile...

Conducătorii militari sovietici ştiu că, dacă nu este posibil să îl distrugă pe preşedintele Statelor Unite ale Americii în timp de pace, va fi practic imposibil să facă acest lucru în timp de criză. Preşedintele va fi într-un post de comandă aflat sub pămînt sau într-un avion, într-un loc extrem de inaccesibil şi extrem de bine păzit.

În consecință, liderii, fără a abandona încercările de a-l ucide pe preşedinte (pentru aceasta au fost paraşutate în țară mai multe grupuri de asasini cu toate tipurile de arme, inclusiv explozibile antiaeriene), hotărăsc să desfăşoare o operațiune în scopul de a cauza panică şi confuzie. Dacă se

dovedeşte a fi imposibil să îl omoare pe preşedinte, vor trebui să reducă capacitatea acestuia de a conduce țara şi forțele sale armate în cel mai critic moment.

Pentru a îndeplini această sarcină, sovieticii au transferat în secret o companie Spețnaz la Washington, din primul regiment de nivel strategic. Mare parte din companie este formată din femei. Întregul corp al companiei este format din sportivi profesionişti de nivel olimpic. A fost nevoie de mai multe luni pentru a transfera întreaga companie la Washington. Sportivii au ajuns deghizați în agenți de siguranță, şoferi şi tehnicieni care lucrează la Ambasada Sovietică şi la alte instituții sovietice, iar armele şi echipamentul lor au fost aduse în containere protejate de anumite privilegii diplomatice. Compania fost împărțită în opt grupuri pentru a-şi desfăşura misiunea. Fiecare grup îşi are propria organizare, structură, propriile arme şi echipament. Pentru a-şi îndeplini sarcinile, unele grupuri vor trebui să contacteze agenții secreți recrutați cu mult timp înainte de *rezidentura* GRU.

Pe 11 august, rezidentul GRU în Washington, un general-maior cunoscut sub numele de cod „Mudry” (în mod oficial un cetățean civil, diplomat de rang superior) primeşte o telegramă codată, cu un singur cuvînt – „Da”. La ordinele *rezidenților*, compania Spețnaz pleacă de la locurile lor de muncă. Unii dintre ei se întorc pur şi simplu acasă. Unii sînt transportați în mod secret în portbagajele maşinilor de ofițerii GRU şi lăsați în pădurile din jurul oraşului, în garaje goale subterane sau în alte locuri izolate.

Comandanții de grup îşi adună oamenii în locurile stabilite anterior şi încep să îşi îndeplinească misiunea.

Grupul nr.1 este format din trei bărbați, iar acest grup este sprijinit de un agent secret. Agentul lucrează ca mecanic la aeroport. În timpul liber, el construieşte machete de avioane de diferite mărimi. O machetă specială a fost proiectată de cei mai buni proiectanți sovietici şi asamblată în America din bucăți cumpărate de pe piață. Agentul nu joacă

nici un rol în operațiune. O dubiță cu aparatură aeriană uşoară ghidată prin radio şi aripile detaşate ale acestui dispozitiv au aşteptat în garaj timp de cîteva luni. Agentul nu ştie pentru ce este aparatul de zbor şi cui aparține. Ştie doar că cineva are cheile de la garaj şi că acea persoană poate veni în orice moment să ia maşina şi aparatul de zbor. În mijlocul nopții, grupul Spețnaz conduce dubița în pădure pentru a lua explozibilele dintr-o ascunzătoare secretă şi pregătesc avionul pentru zbor. La răsărit, maşina este lăsată într-o parcare părăsită.

Grupul nr.2 face aproximativ acelaşi lucru în acelaşi timp. Dar acest grup are trei agenți care lucrează pentru ei, dintre care doi şi-au lăsat maşinile cu emițătoarele de ghidaj radio parcate în locuri special stabilite în centrul oraşului.

Grupul nr.3 include 15 luptători Spețnaz şi cinci experți din Osnaz REB. Ei poartă cu toții uniforme de poliție. Noaptea, grupul îl răpeşte pe directorul unei companii de televiziune şi familia acestuia. Lăsînd familia acasă drept ostatici păziți de trei soldați Spețnaz, restul grupului merge la studiouri şi capturează încă două persoane oficiale importante pe care le ține ostatice, dar fără a cauza alarmă şi panică în rîndul personalului. Apoi, amenințați cu arme şi supravegheați de experți sovietici în electronică, directorul şi asistenții săi pun în locul programului obişnuit de reclame o casetă video primită de la comandantul grupului. Caseta video fusese înregistrată din timp, în Uniunea Sovietică. Rolul vicepreşedintelui este jucat de un actor.

Înaltul comandament sovietic ştie că este foarte dificil să intercepteze canalele militare americane. Dacă este cumva posibil, atunci în cel mai bun caz ar fi posibil să fie interceptate şi întrerupte conversațiile. Practic este imposibil ca acestea să fie folosite pentru a transmite ordine false la nivel strategic. De aceea se hotărăşte să se folosească canalul de televiziune civil; este greu de pătruns într-un studio de televiziune, dar este un lucru posibil şi aceste posturi sînt numeroase. Operațiunile sînt desfăşurate simultan în mai

multe oraşe împotriva mai multor studiouri de televiziune. Nu are importanță dacă operațiunea reuşeşte numai într-un oraş – milioane de oameni vor fi dezorientați în cel mai critic moment.

Planul operațional prevede ca imediat după ce vorbeşte „vicepreşedintele" mai multe retransmițătoare să fie distruse de alte grupuri Spețnaz, iar unul dintre sateliții americani de comunicație să fie împuşcat „din greşeală" de un satelit sovietic. Această acțiune are scopul de a le răpi preşedintelui şi vicepreşedintelui real posibilitatea de a nega declarația falsă.

Dar evenimentele nu au loc în totalitate conform planului. Preşedintele reuşeşte să se adreseze oamenilor şi să transmită o dezmințire a declarației. După ce rețeaua de televiziune din întreaga Americă a suferit daune atît de mari, radioul devine imediat principala metodă de comunicare. Realizatorii radio fac comentarii diferite legat de ceea ce se întîmplă. Majoritatea raportează că este dificil de spus ce este adevărat şi ce este fals, dar că singurul lucru asupra căruia nu planează nici un dubiu este că a fost distrusă Casa Albă.

În momentul în care au loc toate aceste evenimente în Washington, o altă companie Spețnaz din acelaşi regiment primeşte ordin de la *rezidentul* GRU din New York să îndeplinească aceeaşi operațiune, dar pe o scară mai largă. Ei nu folosesc aparate de zbor ghidate prin radio, ci preiau două posturi de televiziune şi un studio de radio pe care le folosesc pentru transmiterea aceleiaşi declarații false. Alte cinci grupuri Spețnaz pornesc din birourile oficiale sovietice şi lansează atacuri armate deschise asupra cablurilor subterane şi a unor antene de emisie-recepție radio şi TV. Ei reuşesc să le defecteze pe acestea, precum şi alte stații de transmisie, şi, în consecință, milioane de ecrane TV rămîn fără imagine.

Cîteva ore mai tîrziu, detaşamentul Spețnaz I-M-7, compus din 120 de oameni, acostează în portul New York, venind cu un vas de marfă sub pavilion liberian. Detaşamentul îşi croieşte drum cu ajutorul armelor de foc

către cea mai apropiată stație de metrou şi după ce se împarte în grupuri mici şi ia ostatici, recurge la distrugerea liniilor subterane de comunicație din oraş.

În zona din jurul hangarelor în care sînt staționate transportatoarele aparatelor de zbor americane şi în zona submarinelor nucleare din Norfolk au fost descoperite mai multe minisubmarine, precum şi sabotori subacvatici cu tuburi de oxigen.

În Alaska sînt semnalate 18 locuri diferite în care grupuri diverse au încercat să acosteze sau să aterizeze cu vase, submarine sau avioane. Unele grupuri au fost distruse chiar la aterizare, altele au reuşit să se întoarcă pe nave sau, după aterizare, s-au ascuns în păduri.

Detaşamentul Spețnaz I-S-7, compus din 82 de oameni, aterizează pe coasta Mexicului, comandă imediat maşini private, iar următoarea noapte, folosindu-şi armele de foc şi mijloacele de transport, trec granița Statelor Unite.

Grupuri mici Spețnaz aterizează şi folosesc rute şi metode utilizate de imigranții ilegali, în timp ce alții folosesc căile şi metodele folosite de traficanții de droguri.

Insulele şi instalațiile militare sînt mult mai vulnerabile în fața operațiunilor de sabotaj, de aceea mai multe grupuri Spețnaz aterizează în acelaşi timp în Okinawa şi Guam, în Diego Garcia, Groenlanda şi alte zeci de insule pe care vestul are baze militare.

Grupul Spețnaz 2-S-13 a petrecut trei săptămîni la bordul unei nave de pescuit sovietice, aproape de țărmurile Irlandei. La primirea mesajului „393939” căpitanul navei dă ordinul să fie tăiate plasele, să se închidă radioul, luminile de navigație şi radarul şi să se pornească în viteză maximă spre țărmurile Marii Britanii.

Pe întuneric sînt lăsate la apă două bărci printr-o parte a navei. Sînt destul de mari pentru a duce întregul grup. În prima barcă sînt comandantul grupului, un locotenent cu numele de cod „Shakespeare”, un operator radio, un trăgător

cu mitraliera şi doi lunetişti. În a doua barcă sînt comandantul-adjunct al grupului, un sublocotenent cu numele de cod „Poetul”, doi soldați cu aruncătoare de flăcări şi doi lunetişti. Fiecare soldat are provizii de hrană pentru trei zile, care trebuie folosite numai în cazul în care sînt urmăriți o perioadă lungă de timp. În general grupul trebuie să îşi găsească hrana independent şi să se descurce cît mai bine cu putință. Din grup fac parte şi doi ciobăneşti germani imenşi.

După acostarea grupului, micul vas de pescuit care rămîne în continuare fără lumini şi radio porneşte în larg. Căpitanul vasului speră să se ascundă într-un port neutru din Irlanda. Dacă nava este oprită pe mare de o patrulă navală britanică, căpitanul şi echipa sa nu au de ce să se teamă; pasagerii periculoşi au părăsit nava de pescuit şi toate urmele prezenței lor au fost deja şterse.

Grupul lui „Shakespeare” acostează pe o mică plajă aproape de Little Haven. Locul a fost ales cu mult timp înainte şi este foarte bine găsit; plaja este limitată din trei părți de stînci imense, astfel încît, în timpul zilei, de la distanță nu se poate vedea nimic din ce se întîmplă pe plajă.

În acelaşi timp cu grupul „Shakespeare”, alte patru grupuri Spețnaz acostează în locuri diferite, la distanță de doi sau trei kilometri unul de celălalt. Operînd independent, aceste grupuri ajung pe rute diferite în micul sat Brawdy şi la 3.30 dimineața atacă simultan, din direcții diferite, o clădire mare care aparține Aviației Statelor Unite. Conform rapoartelor primite de GRU, sute sau chiar mii de posturi de supraveghere acustică au fost montate în Oceanul Atlantic. Cablurile subacvatice din aceste posturi se unesc la Brawdy, unde sute de experți americani analizează cu ajutorul calculatoarelor o cantitate imensă de informații legate de mişcarea submarinelor şi a navelor de suprafață din tot Oceanul Atlantic de Nord. Conform informațiilor GRU, au fost instalate posturi similare în Antigua, Insulele Azore, în Hofn şi Keflavik din Islanda, în Hawaii şi Guam. Ofițerii de la comanda GRU sînt conştienți de faptul că informațiile despre

Brawdy ar putea fi inexacte. Dar a fost luată decizia de a ataca şi distruge staţia de monitorizare de la Brawdy, precum şi toate celelalte. Patru grupuri de atac au primit sarcina de a omorî cît mai mulţi membri ai echipei tehnice a staţiei şi de a distruge cît mai mult posibil din aparatura electrică, iar tot ce poate fi ars, să fie distrus astfel. Minele trebuie puse în apropierea clădirii. Toate cele patru grupuri pot pleca apoi în direcţii diferite.

Grupul „Shakespeare" nu participă la raid. Sarcina sa, începînd cu următoarea noapte, este să pună mine în apropierea clădirii. În afară de acest lucru, cu ajutorul puştii cu lunetă şi prin atacuri deschise, grupul trebuie să împiedice salvarea sau repararea staţiei. Comandantul grupului ştie că cele patru grupuri alăturate care participă la atac sînt din zonă şi fac acelaşi lucru. Dar comandantul grupului nu ştie totul. El nu ştie că detaşamentul Spetnaz 2-S-2, sub comanda unui maior cunoscut sub numele „Unchiul Kostia" a aterizat în zona St. David. Detaşamentul 2-S-2 include 56 de soldaţi, 15 motociclete uşoare şi şase maşini mici cu o cantitate considerabilă de muniţie. Sarcina detaşamentului este să se deplaseze rapid, pe şosele secundare şi pe drumuri forestiere, în unele cazuri pe şoselele principale, să ajungă în Pădurea Dean şi să organizeze acolo o bază. Pădurea Dean este un loc minunat pentru operaţiunile Spetnaz. Este o zonă deluroasă acoperită de o pădure deasă. A fost cîndva o zonă industrială importantă. Încă se găsesc acolo rămăşiţele minelor de cărbune abandonate, ale carierelor şi ale tunelurilor de cale ferată, deşi a trecut mult timp de cînd calea ferată era funcţională. Odată stabilit în acea pădure, Unchiul Kostia poate ataca în orice direcţie; în apropiere se află o centrală nucleară, podul Severn, un tunel de cale ferată pe sub rîul Severn, portul Bristol, centrul de comunicaţii guvernamentale GCHQ din Cheltenham, fabrici militare foarte importante, aflate tot în Bristol şi un depozit imens de muniţie la Welford. Forţele GRU cred că familia regală ar fi trimisă undeva în această zonă în cazul unui război şi asta ar

transforma-o într-o țintă foarte importantă.

Cele patru grupuri Spețnaz care au participat la organizarea operațiunii împotriva stației Brawdy pleacă imediat după atac şi îşi croiesc drum spre pădurea Dean, unde se pot alătura detaşamentului Unchiului Kostia. „Shakespeare" nu ştie nimic despre acest lucru. Raidul de amploare asupra stației Brawdy şi activitatea continuă a grupului lui „Shakespeare" din zilele şi nopțile următoare ar trebui să îi dea inamicului impresia că aceasta este una dintre zonele principale de operare a trupelor Spețnaz.

Între timp, grupul Spețnaz 2-C-41, compus din 12 oameni, a acostat în timpul nopții în apropierea portului Felixstowe de pe catamaranul Double Star. Ambarcațiunea navighează sub steagul Spaniei. Grupul a lăsat catamaranul în larg şi a înotat pînă la mal cu echipament de scufundări. Acolo au fost întîmpinați de un agent Spețnaz recrutat cu cîțiva ani înainte. El deține un mic magazin de motociclete pe cheltuiala GRU, iar magazinul are mereu în stoc cel puțin 15 motociclete japoneze, toate pregătite de drum, precum şi echipament constînd în geci şi pantaloni de piele şi căşti de protecție. Grupul (care îi include pe unii dintre cei mai buni motociclişti din Uniunea Sovietică) îşi schimbă hainele, armele sînt învelite în foaie de cort, agentul Spețnaz şi familia sa sînt ucişi, corpurile lor sînt ascunse în pivnița casei, iar grupul de motociclişti goneşte în viteză maximă pe autostrada A45 în direcția Mildenhall. Sarcina lor este să monteze explozibili automați antiaerieni de tip Strela-Blok în regiunea bazei şi să distrugă una dintre cele mai importante baze aeriene americane din Europa, utilizată frecvent de F-111. După aceea, grupul trebuie să meargă în cea mai apropiată pădure şi să se alăture detaşamentului Spețnaz 2-C-5.

Comandantul grupului nu ştie că în acelaşi timp şi nu la mare distanță de el, alte zece grupuri Spețnaz, fiecare lucrînd independent, desfăşoară acțiuni similare împotriva bazelor militare americane de la Woodbridge, Bentwaters şi Lakenheath.

Iahtul cu motor Maria a fost fabricat în Italia. Timp de un deceniu, proprietarii săi s-au schimbat de mai multe ori şi ambarcaţiunea a străbătut oceanele lumii pînă cînd a fost vîndută unei persoane înstărite şi nu a mai fost văzută cîţiva ani în porturile lumii. Dar cînd situaţia internaţională se înrăutăţeşte, Maria apare în Marea Nordului, navigînd sub pavilion suedez. După cîteva lucrări de modernizare, înfăţişarea iahtului este întrucîtva schimbată. La primirea mesajului „393939", Maria navighează cu viteză maximă spre coasta Marii Britanii. Cînd se află în apele teritoriale britanice şi în zona Fylingdales Moor, echipa iahtului îndepărtează prelatele pentru a scoate la iveală două lansatoare de rachete BM-23 cu mai multe ţevi, tip Katiuşa. Marinarii îndreaptă repede arma către sferele gigantice şi trag. În jurul instalaţiei explodează 72 de bombe grele, cauzînd daune ireparabile sistemului de avertizare. Marinarii de pe iaht îşi montează tuburile de oxigen şi sar peste bord. Timp de două ore, iahtul pluteşte în apropierea coastei fără echipaj. Cînd poliţia ajunge şi urcă la bord, acesta explodează şi se scufundă.

Pentru operaţiunile împotriva forţelor NATO din Europa Centrală, înaltul comandament sovietic a concentrat o gamă imensă de forţe care constă în primul şi al doilea front vestic, situate în Germania de Est, al treilea front vestic din Polonia, frontul central din Cehoslovacia şi grupul armat de tancuri din Belarus. În total sînt 15 forţe armate, inclusive cele şase armate cu tancuri. Pe flancul drept al acestei adunări de forţe se află Flota baltică combinată. Iar în mijlocul teritoriului sovietic sînt organizate alte cinci fronturi (în total 15 armate) pentru a sprijini atacul.

Pe 12 august, la ora 23.00, batalioanele Spetnaz selectate din şapte armate de prim etalon trec frontiera spre Germania de Vest pe deltaplane motorizate, deltaplane obişnuite şi paraşute care planează. Operînd în grupuri mici, fiecare batalion atacă instalaţiile radar inamice, concentrîndu-şi

eforturile pe un sector relativ restrîns, astfel încît să creeze un fel de coridor pentru avioanele proprii. În afară de aceste şapte coridoare, mai este creat unul de importanță strategică. Cu acest scop, încă din iulie, brigada a 13-a Spețnaz a venit în Germania de Est din zona militară a Moscovei sub pretextul că este o unitate militară de organizare şi s-a stabilit în Thüringer Wald. Brigada este acum împărțită în 60 de grupuri împrăştiate în pădurile de pe dealurile din districtele Spessart şi Odenwald şi au îndatorirea de a distruge instalațiile antiaeriene, în special sistemele radar. În primul val sînt în total 130 de grupuri Spețnaz paraşutate, totalizînd 3 300 de soldați.

La două ore după paraşutarea soldaților, forțele aeriene sovietice desfăşoară un raid de amploare asupra instalațiilor antiaeriene inamice. Atacul combinat desfăşurat de forțele aeriene şi Spețnaz face posibilă eliberarea unui coridor larg şi a mai multor coridoare mai mici în sistemul de apărare antiaeriană. Aceste coridoare sînt folosite imediat pentru un alt atac aerian masiv şi pentru o a doua paraşutare a unităților Spețnaz.

În acelaşi timp, detaşamentele de avangardă a şapte armate trec frontiera şi avansează spre vest.

La ora 3.30, pe 13 august, al doilea val de forțe Spețnaz este paraşutat din navele aeriene Aeroflot care operează la înălțimi foarte mici cu aparate de zbor de mare capacitate.

Frontul central paraşutează brigăzi Spețnaz în munții acoperiți de păduri dese din apropierea Freiburgului. Sarcina brigăzii este să distrugă sediile militare importante americane, vest-germane şi franceze, liniile de comunicație, aparatele de zbor de la sol şi sistemele de apărare antiaeriene. Brigada deschide, ca să spunem aşa, porțile către Franța, prin care vor apărea în curînd mai multe fronturi, dar şi un nou val de trupe Spețnaz.

Pe prima şi pe a doua linie a frontului vestic sînt paraşutate brigăzile Spețnaz în Germania, în partea de vest a Rinului. Această parte a Germaniei este mai îndepărtată de

vecinul periculos de la est, în consecință, țintele cele mai vulnerabile sînt concentrate acolo: sedii militare, posturi de comandă, aerodromuri, depozite de arme nucleare, rezerve mari de echipament militar, muniție şi carburant.

Brigada Spețnaz care aparține Frontului de Vest 1 este paraşutată în zona Aachen. Aici sînt mai multe păduri mari în care pot fi amenajate baze militare, dar şi un număr de ținte foarte tentante: poduri peste Rin care ar putea fi folosite pentru transportul rezervelor către forțele NATO care luptă în partea de est a Rinului, baze aeriene importante la Brüggen şi Wildenrath, reşedința guvernului german şi a serviciului civil al Germaniei de Vest la Bonn, baze militare importante lîngă München-Gladbach şi baza aeriană Geilenkirchen, unde se găsesc aparatele de zbor E-3A, echipate cu radar. Înaltul comandament sovietic planifică să aducă în luptă în această zonă Armata 20 Gărzi, care va lovi în partea de sud a malului de vest al Rinului. Brigada Spețnaz este ocupată cu eliberarea drumului pentru coloanele de tancuri care ar trebui să ajungă curînd.

Brigada Spețnaz care aparține Frontului de Vest 2 a fost paraşutată în zona Kaiserslautern, cu scopul de a neutraliza baza aeriană importantă şi posturile de comandă aeriene din apropiere de Ramstein şi Zweibrücken şi de a distruge depozitele de arme nucleare de la Pirmasens. Locul în care a aterizat brigada este cel în care, conform planului înaltului comandament sovietic, se vor uni cele două brațe ale unui cleşte imens: Armata 20 Gărzi, care avansează din nord, şi Armata 8 Tancuri, care atacă dinspre Cehoslovacia în direcția Karlsruhe. După aceasta, va fi adus în acțiune al doilea eşalon strategic pentru a repurta o victorie zdrobitoare asupra Franței.

În acelaşi timp, înaltul comandament sovietic înțelege că, pentru a cîştiga războiul, trebuie să oprească transferul pe scară largă al trupelor americane, al armelor şi al echipamentului către Europa de Vest. Pentru a rezolva problema, imensa flotă sovietică de nord va trebui desfăşurată

în Oceanul Atlantic şi ținută acolo cu toate proviziile. Operațiunile flotei vor trebui susținute de forțele aeriene. Dar pentru ca flota să iasă spre Atlantic, va trebui să treacă printr-un coridor lung dintre Norvegia, Groenlanda şi Islanda. În acea zonă, flota sovietică va fi expusă la supraveghere constantă şi la atacuri din partea forțelor aeriene, a navelor mai mici şi a submarinelor care operează dinspre fiorduri şi din partea unui număr considerabil de dispozitive şi instalații radio-electronice.

Norvegia, în special partea de sud, este o zonă de importanță excepțională pentru conducătorii militari sovietici. Ei trebuie să obțină controlul asupra părții de sud a Norvegiei şi să stabilească baze aeriene şi navale pentru a se lupta pentru dominația Atlanticului, şi prin urmare şi pentru cea asupra Europei Centrale. Înaltul comandament sovietic a alocat cel puțin un front întreg care include o divizie aeriană, forțe navale considerabile şi o brigadă Spețnaz. Dar muniția transportată aerian, carburantul, alimentele şi întăririle pentru bazele militare, aeriene şi navale din Norvegia reprezintă probleme importante. Aşadar, trebuie să existe drumuri bune şi sigure către bazele din sudul Norvegiei. Acele drumuri se află în Suedia.

Suedia a fost norocoasă în trecut; a rămas întotdeauna în afara conflictelor. Dar la sfîrşitul secolului XX, balanța cîmpurilor de bătălie s-a schimbat. Suedia a devenit unul dintre cele mai importante puncte strategice din lume. Dacă izbucneşte un război, drumul agresorului trece prin Suedia. Ocuparea Suediei este facilitată de faptul că pe teritoriul său nu există arme nucleare, astfel încît liderii sovietici riscă foarte puțin. Cu toate acestea, ei ştiu că soldatul suedez este un inamic foarte serios – concentrat, disciplinat, puternic şi dur din punct de vedere fizic, bine înarmat, cunoaşte bine teritoriul pe care va trebui să lupte şi este bine antrenat pentru acest tip de teren. Experiența războiului împotriva Finlandei arată că în Scandinavia atacurile frontale cu tancuri nu au rezultate strălucite. Este nevoie de tactici şi

trupe speciale: Spețnaz.

Povestea continuă în acelaşi fel în întreaga lume. În Suedia, capitala este adusă în stare de panică prin uciderea mai multor persoane din guvern, prin incendii şi bombardamente asupra clădirilor-cheie şi a civililor. În Japonia, bazele nucleare sînt distruse, iar clădirile guvernului sînt atacate cu arme chimice. În Pakistan, o mişcare de eliberare din provincia Baluchistan, recunoscută imediat de Partidul Comunist Sovietic, cere şi primeşte sprijin militar direct din partea URSS-ului pentru a-şi proteja independența fragilă. Teritoriile controlate de sovietici se extind pînă în Siberia, prin Afganistan, pînă la Oceanul Indian.

Este posibil nici să nu fie nevoie de un al treilea război pentru ca Uniunea Sovietică să ocupe Baluchistanul. Armata Roşie s-ar putea retrage din Afganistan, dar cu informațiile pe care le avem despre strategia sovietică şi despre acțiunile la care pot participa forțele Spețnaz, o astfel de retragere poate fi considerată un exercițiu folositor de relații publice, fără a incomoda operațiunile trupelor Spețnaz în nici un fel. Prin prezența trupelor Spețnaz în Baluchistan, Politbiuro ar putea ajunge foarte aproape de artera principală de petrol a lumii, către țările arabe, către Africa de Est şi de Sud, către Australia şi Asia de Sud-Est: teritorii şi oceane care sînt practic fără apărare.

ANEXE

Anexa A
Organizarea Spețnaz la nivelul armatei[22]

E greşit să considerăm că Spețnaz e o entitate separată. Fiecare din cele 41 de armate sovietice pe timp de război va avea o companie Spețnaz de 115 oameni. Compania e subordonată Departamentului al III-lea al înaltului comandament al armatei, responsabil de operațiunile secrete şi de recunoaştere şi este cu totul separat de toate celelalte unități ale armatei.

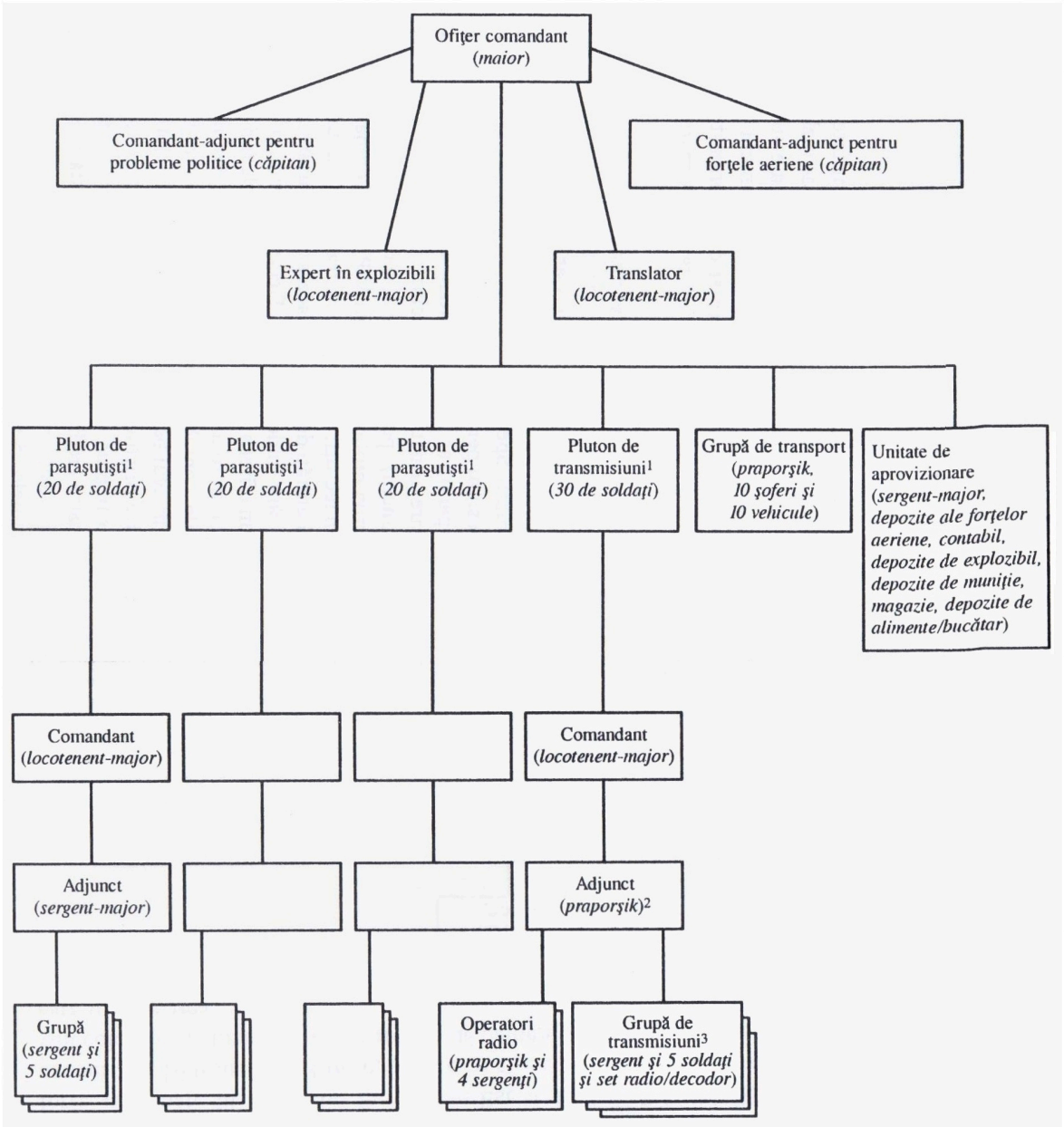
Ofiţer comandant (maior)
Comandant-adjunct pentru probleme politice (căpitan)
Comandant-adjunct pentru forţele aeriene (căpitan)
Expert în explozibili (locotenent-major)
Translator (locotenent-major)
Pluton de paraşutişti[1] (20 de soldaţi)
Pluton de paraşutişti[1] (20 de soldaţi)
Pluton de paraşutişti[1] (20 de soldaţi)
Pluton de transmisiuni[1] (30 de soldaţi)
Grupă de transport (praporşik, 10 şoferi şi 10 vehicule)
Unitate de aprovizionare (sergent-major, depozite ale forţelor aeriene, contabil, depozite de explozibil, depozite de muniţie, magazie, depozite de alimente/bucătar)
Comandant (locotenent-major)
Comandant (locotenent-major)
Adjunct (sergent-major)
Adjunct (praporşik)[2]
Grupă (sergent şi 5 soldaţi)
Operatori radio (praporşik şi 4 sergenţi)
Grupă de transmisiuni[3] (sergent şi 5 soldaţi şi set radio/decodor)

1. Plutoanele Spețnaz pot fi împărţite şi regrupate după dorință într-un număr maxim de 5 grupuri.
2. Adjunctul este responsabil şi pentru documentele secrete ale companiei.
3. În condiţii de pericol extrem, decodorul primeşte ordin să distrugă cifrul folosit şi să se sinucidă.

Anexa B

Organizarea Spețnaz la nivelul frontului

Pe timp de pace, Armata Sovietică este alcătuită din 16 departamente militare, 4 grupuri de forțe staționate în țările din Europa de Est și 4 flote. Pe timp de război, intenția este de a le converti în 16 fronturi și 4 flote, fiecare cu cîte o brigadă Spețnaz sau o brigadă navală. Fronturile sînt colosale, incluzînd pînă la 1 milion de oameni. Structura organizațională Spețnaz și conducerea este următoarea:

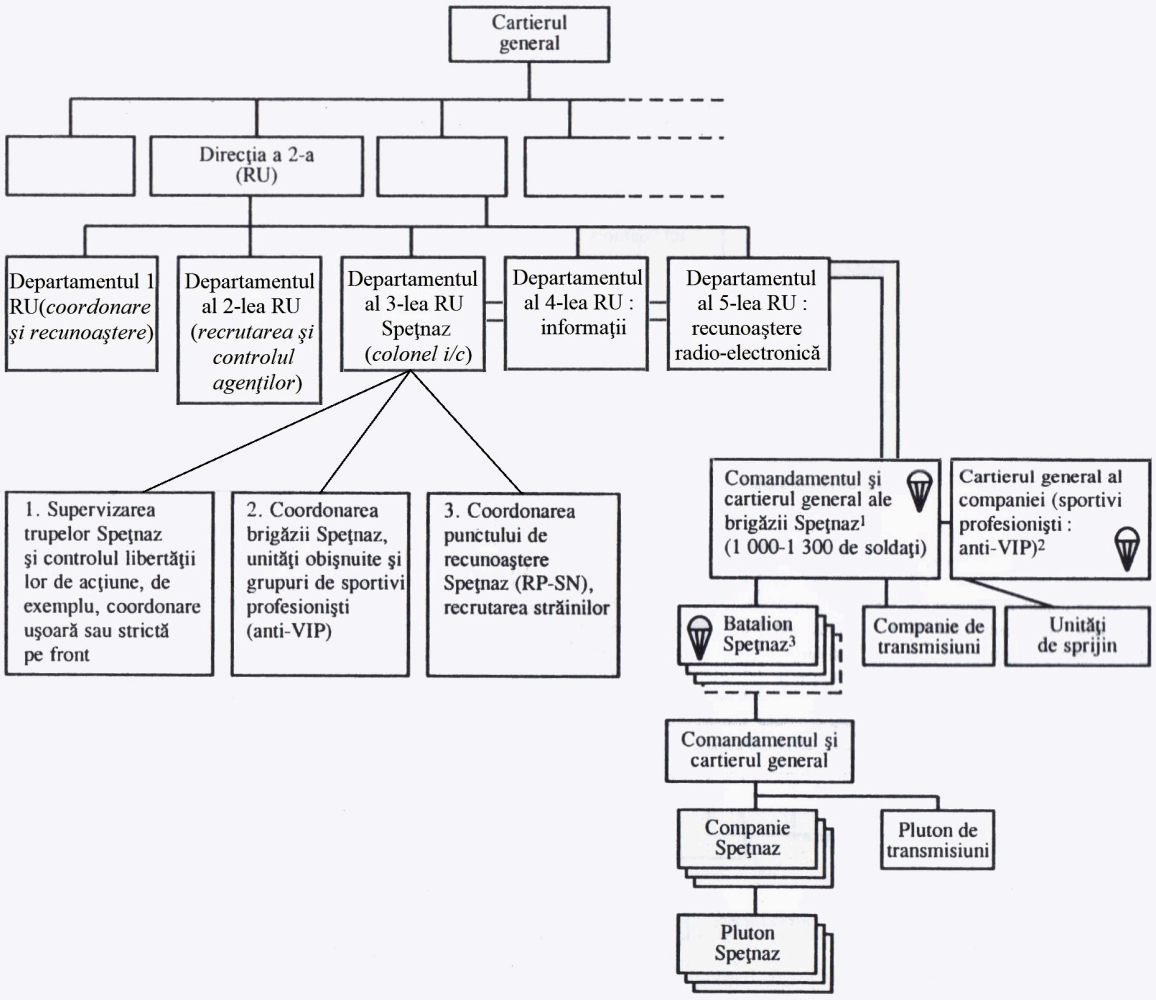
Cartierul general
Direcția a 2-a (RU)
Departamentul 1 RU(*coordonare și recunoaștere*)
Departamentul al 2-lea RU (*recrutarea și controlul agenților*)
Departamentul al 3-lea RU Spețnaz (*colonel i/c*)
Departamentul al 4-lea RU : informații
Departamentul al 5-lea RU : recunoaștere radio-electronică
1. Supervizarea trupelor Spețnaz și controlul libertății lor de acțiune, de exemplu, coordonare ușoară sau strictă pe front
2. Coordonarea brigăzii Spețnaz, unități obișnuite și grupuri de sportivi profesioniști (anti-VIP)
3. Coordonarea punctului de recunoaștere Spețnaz (RP-SN), recrutarea străinilor
Comandamentul și cartierul general ale brigăzii Spețnaz[1] (1 000-1 300 de soldați)
Cartierul general al companiei (sportivi profesioniști : anti-VIP)[2]
Batalion Spețnaz[3]
Companie de transmisiuni
Unități de sprijin
Comandamentul și cartierul general
Companie Spețnaz
Pluton de transmisiuni
Pluton Spețnaz

1. În acest caz, ca în toate cazurile cînd este vorba de trupe Spețnaz, unitățile pot fi împărțite după dorință. Numărul maxim pentru un pluton este de 5, pentru o companie de 15, pentru un batalion de 45. În condiții excepționale, brigada poate opera în același fel, cel mult 135 de grupuri pentru o brigadă formată din trei batalioane, 180 pentru o brigadă formată din patru batalioane.
2. Pe timp de pace, această companie devine echipă sportivă atașată departamentului militar.
3. Pe timp de pace, brigada primește de asemenea un batalion în plus, compus din companii independente (vezi anexa A) de la două sau trei armate din districtul militar.

Anexa C

Organizarea Spetnaz la nivelul flotei

În fiecare din cele patru flote ale Armatei Navale Sovietice există o brigadă navală Spetnaz cu un post de servicii de informații. Organizarea serviciilor de informații și a forțelor Spetnaz este foarte asemănătoare cu cea a unei armate de front, cu anumite trăsături ale flotei:

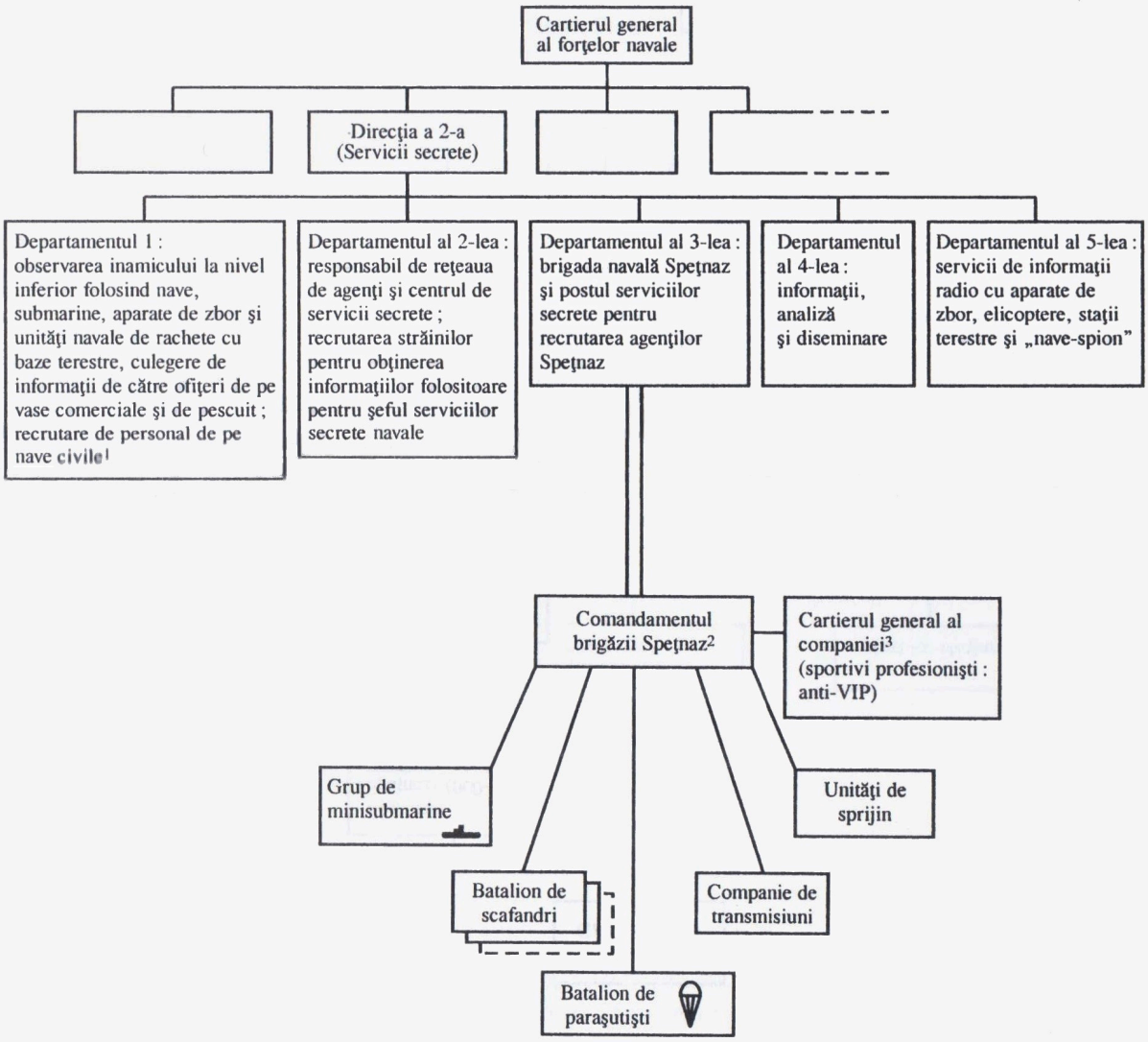
Cartierul general al forțelor navale
Direcția a 2-a (Servicii secrete)
Departamentul 1 : observarea inamicului la nivel inferior folosind nave, submarine, aparate de zbor și unități navale de rachete cu baze terestre, culegere de informații de către ofițeri de pe vase comerciale și de pescuit ; recrutare de personal de pe nave civile[1]
Departamentul al 2-lea : responsabil de rețeaua de agenți și centrul de servicii secrete ; recrutarea străinilor pentru obținerea informațiilor folositoare pentru șeful serviciilor secrete navale
Departamentul al 3-lea : brigada navală Spetnaz și postul serviciilor secrete pentru recrutarea agenților Spetnaz
Departamentul al 4-lea : informații, analiză și diseminare
Departamentul al 5-lea : servicii de informații radio cu aparate de zbor, elicoptere, stații terestre și „nave-spion"
Comandamentul brigăzii Spetnaz[2]
Cartierul general al companiei[3] (sportivi profesioniști : anti-VIP)
Grup de minisubmarine
Unități de sprijin
Batalion de scafandri
Companie de transmisiuni
Batalion de paraşutiști

1. Pe fiecare navă comercială, primul ofițer este numit cu aprobarea Departamentului 1. Astfel, la promovare, fiecare căpitan știe ce rol are de jucat.
2. Brigada este antrenată pentru a opera ca o forță de atac puternică împotriva unei ținte unice sau, în grupuri mici, împotriva mai multor ținte simultan.
3. Dintre cele 21 de recorduri mondiale înregistrate în 1985 de World Confederation of Underwater Activities, nici unul nu a fost stabilit de sportivi din afara Uniunii Sovietice.

Anexa D

Organizarea Spețnaz la nivel strategic

Direcția a 5-a a GRU este agentul care controlează și coordonează toate activitățile serviciilor de informații la niveluri de bază. Are și propriile metode de colectare a informațiilor:

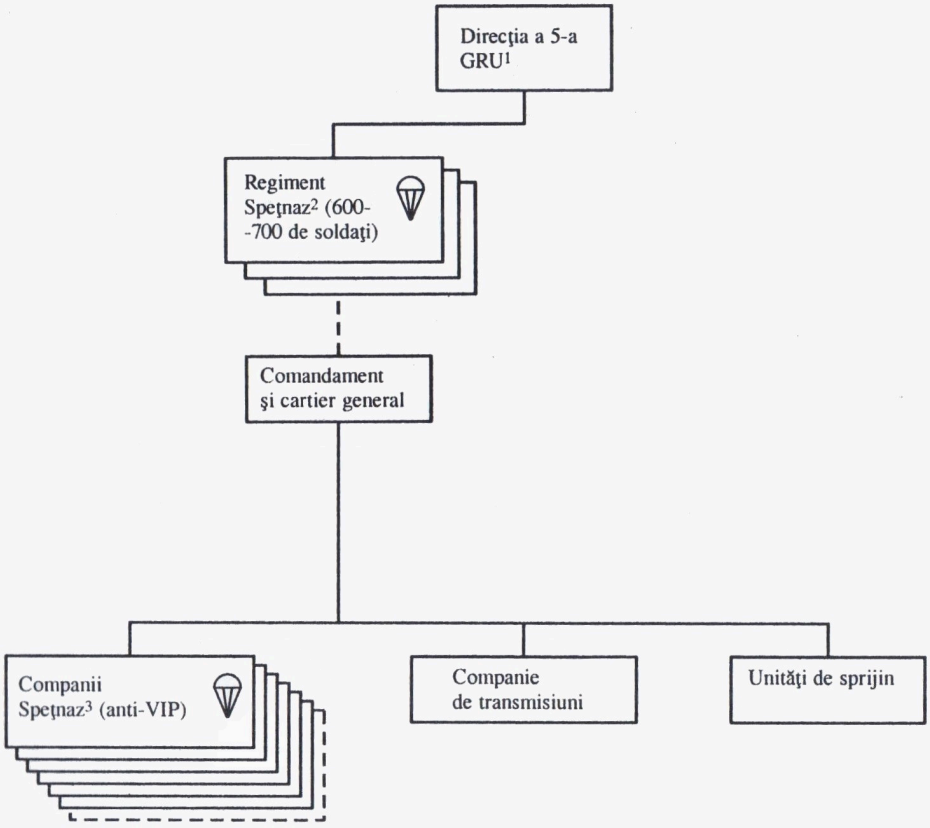

1. Efectivul pe timp de pace al trupelor Spețnaz, agenții fiind excluși, este de 27 000-30 000 de oameni.
2. Aceste trei regimente sînt elita elitelor, compuse în întregime din sportivi profesioniști de primă clasă. Ei operează în mod normal la ordinele Direcției a 5-a sau ale Comandantului-șef căruia i-au fost subordonați, atacînd în spatele inamicului ca o lovitură de pumn. Mai mult de 80% din unitățile Spețnaz standard sînt plasate la nivelul frontului și flotei, iar jumătate din totalitatea forțelor profesioniste în cadrul Spețnaz. La nivel strategic, abilitatea de a acționa în comun și calitatea extrem de ridicată a forțelor reprezintă primele 7 procente ale efectivului uman al trupelor Spețnaz, fiind de departe cele mai periculoase.
3. Există agenți Spețnaz la nivel strategic? Sportivii profesioniști au nevoie de sprijin și contacte, dar pînă acum nu este nici o dovadă că vreun agent secret Spețnaz raportează direct către Direcția a 5-a.

Anexa E

Rolul jucat de sportivii sovietici

Urmează cîteva exemple ale relației foarte strînse dintre realizările sportive şi cele militare ale sportivilor sovietici.

Vladimir Miagkov. La campionatele sovietice de schi din anul 1939 Miagkov a reuşit să obțină un timp excepțional pentru o distanță mai mare de 20 km şi a devenit campionul sovietic la acea distanță. În timpul războiului a fost chemat în armată şi numit conducătorul unei mici unități de sportivi care era sub directa coordonare a Direcției Serviciilor Secrete de pe front. După un timp, a fost omorît în luptă în spatele liniilor inamice. A fost primul sportiv sovietic de elită care a fost făcut erou al Uniunii Sovietice, în cazul său, postmortem. Îndatoririle pe care le îndeplinea unitatea lui Miagkov, circumstanțele morții sale şi misiunea pentru care a fost numit erou au rămas secrete pînă astăzi.

Porfiri Polosukin. Ofițer al Armatei Roşii înainte de război, a deținut recordul mondial pentru săritura cu paraşuta. Fusese instructor al trupelor speciale pentru operațiuni pe teritoriu inamic. În timpul războiului, a continuat să antreneze paraşutişti pentru unitățile Spețnaz de „plasatori de mine". A fost trimis deseori în spatele liniilor inamice şi a dezvoltat o metodă de camuflaj pentru aerodromuri şi pentru comunicarea cu aparatele de zbor sovietice de pe aerodromurile partizane secrete. Acest sistem original a fost utilizat pînă la sfîrşitul războiului şi nu a fost niciodată detectat de inamic, drept urmare legăturile aeriene cu unitățile partizane, în special Spețnaz şi Osnaz au fost extrem de sigure. După război, mulți soldați din trupele special antrenate de Polosukin au devenit campioni mondiali şi europeni la paraşutism.

Dmitri Kosițîn. Înainte de război el a condus departamentul de patinaj al unui institut de educație fizică al statului. Era vorba de un institut civil, dar profesorii şi mulți dintre studenți aveau grad militar. Kosițîn era căpitan şi avea rezultate notabile în domeniul sportului, fiind deținătorul mai multor recorduri sovietice. În timpul războiului a condus o unitate specială cunoscută sub numele „Moartea neagră". Din cadrul acelui institut „civil", numai în prima săptămînă a războiului s-au format 13 astfel de unități. Acestea s-au implicat în activitatea teroristă în

sprijinul Armatei Roşii, iar viteza cu care s-au format unităţile sugerează că mult timp înainte de război, toţi membrii unităţilor fuseseră atent selectaţi şi antrenaţi. Altfel nu ar fi fost trimişi în spatele frontului. Unitatea lui Kosiţîn şi-a făcut un renume ca formaţiunea cea mai îndrăzneaţă şi nemiloasă de pe întreg frontul de la Leningrad.

Mahmud Umarov. În timpul celui de-al doilea război mondial, Umarov a fost soldat într-un batalion independent responsabil de plasarea minelor. A fost paraşutat de mai multe ori în spatele liniilor inamice, împreună cu grupuri de soldaţi. Avea două profesii: era trăgător de tir şi doctor. După război a fost ofiţer în Direcţia Serviciilor Secrete a districtului militar Leningrad. A continuat să aibă două profesii, iar ca medic psihiatru a primit titlul onorific de doctor în medicină pentru activitatea teoretică. Ca trăgător de tir a devenit campion european şi mondial; de fapt, a fost campion european de cinci ori şi de trei campion mondial. A cîştigat medalia olimpică de argint pentru tragerea cu pistolul, la Melbourne şi la Roma. După reorganizarea trupelor Speţnaz a fost ofiţer în această organizaţie în care i-au fost apreciate ambele profesii. Mulţumită activităţilor sale sportive, locotenent-colonelul Umarov a vizitat mai multe ţări ale lumii şi a avut extrem de multe legături. În 1961, Mahmud Umarov a dispărut dintr-odată atît de pe scena medicală, cît şi de pe cea sportivă. Există motive să credem că a murit în condiţii suspecte.

Iuri Borisovici Cesnokov. Un om de o putere fizică şi de o rezistenţă neobişnuite, a activat în mai multe sporturi. A avut succes în special la volei: de două ori campion mondial şi campion olimpic. Calităţile fizice ale lui Cesnokov au fost observate foarte devreme şi, de îndată ce a terminat şcoala, a fost recrutat în Academia de Inginerie Militară, deşi nu era ofiţer. De atunci a fost implicat îndeaproape în teoria şi practica utilizării explozibililor. În afară de medalia olimpică de aur, mai deţine o medalie de aur pentru activitatea sa în tehnica exploziilor. Cesnokov este acum colonel Speţnaz.

Valentin Iakovlevici Kudrevatici. S-a alăturat organizaţiei paramilitare DOSAAF pe cînd era încă la şcoală. A început să practice paraşutismul, zborul cu deltaplanul şi tragerea cu puşca în acelaşi timp. A sărit prima dată cu paraşuta în luna mai a anului 1956. Doi ani mai tîrziu, la vîrsta de 18 ani, ajunsese un bun paraşutist şi puşcaş. În 1959 a fost chemat în armată, în forţele aeriene. În 1961 a

stabilit cinci recorduri mondiale la paraşutism sportiv într-o săptămînă, motiv pentru care a fost promovat sergent şi trimis la Şcoala Superioară pentru Trupe Aeropurtate din Riazan. După aceea a fost trimis în trupele Spețnaz şi numit la comanda unor unități speciale de femei. Era comandantul celor mai bune sportive, inclusiv al Antoninei Kensițkaia, cu care este acum căsătorit. Ea a stabilit 13 recorduri mondiale, soțul său 15. El a făcut sărituri cu paraşuta (de multe ori cu grupuri de femei) în condițiile cele mai incredibile, cu aterizări în munți, păduri, pe acoperişurile caselor şi aşa mai departe. Kudrevatici a participat practic la toate testările noilor echipamente şi arme pentru paraşutişti. Împreună cu un grup de profesioniste în paraşutism a participat la o paraşutare experimentală de grup, de la o înălțime joasă, critică, pe 1 martie 1968. Apoi, în timp ce executa săritura numărul 5 555 a intrat într-o situație critică. O glumă sinistră care circulă în rîndul trupelor aeriene sovietice spune că în cazul în care nu se deschide nici paraşuta principală, nici cea de rezervă, paraşutistul tot mai are 20 de secunde să învețe să zboare. Kudrevatici nu a învățat să zboare în acele ultime 20 de secunde, dar a reuşit să îşi încetinească căderea cu ajutorul corpului şi al paraşutei nedeschise. A petrecut mai bine de doi ani în spital şi a suferit mai mult de zece operații. Cînd a ieşit din spital, a făcut a 5 556-a săritură. Multe ziare militare sovietice au publicat imagini de la acea săritură. Ca de obicei, Kudrevatici a sărit în compania paraşutistelor profesioniste. Dar în diviziile aeriene sovietice nu sînt femei, acestea sînt numai în trupele Spețnaz.

După acea săritură, Kudrevatici a fost promovat colonel.

Anexa F

Serviciul de Informații Spețnaz (RP-SN)

Imaginați-vă că ați absolvit a treia facultate (informații operaționale) în cadrul Academiei Diplomatice Militare. Dacă v-ați terminat studiile cu succes, veți fi trimişi la una dintre cele 20 de direcții ale Serviciilor Secrete (RU), care se găsesc în sediile districtelor militare, ale grupurilor de forțe şi flotei.

În prima zi pe care am petrecut-o la Academia Diplomatică Militară mi-am dat seama că diplomația este de fapt spionaj şi că diplomația militară este spionaj militar. Terminarea cu succes a celei de-a treia facultăți a Academiei Diplomatice Militare înseamnă deservirea uneia dintre direcțiile serviciilor secrete sau a unei

unități subordonate însărcinată direct de recrutarea agenților străini şi controlul acestora.

Imaginați-vă că ați fost arondat la Direcția de Servicii Secrete a districtului militar Kiev. Kievul este fără îndoială cel mai frumos oraş din Uniunea Sovietică şi am auzit de mai multe ori jurnaliştii din vest care l-au vizitat spunînd că este cel mai frumos oraş din lume.

Aşadar sînteți acum într-o clădire enormă care găzduieşte sediul militar din Kiev. În momente diferite, toți conducătorii militari importanți din Uniunea Sovietică au lucrat în această clădire magnifică: Jukov, Bagramian, Vatutin, Koşevoi, Ciuikov, Kulikov, Iakubovski şi mulți alții. Biroul ofițerului districtului este la al doilea etaj. În dreapta biroului său sînt uşile masive ale Direcției Operaționale. În stînga sînt la fel de masivele uşi ale Direcției Serviciilor Secrete. Este o aşezare simbolică: Direcția 1 (planificarea bătăliei) este mîna dreaptă a ofițerului aflat la comandă, în timp ce Direcția a 2-a (*razvedka*) este mîna lui stîngă. Sînt multe alte direcții în sediu, dar acestea sînt la alte etaje.

Prima dumneavoastră vizită la Direcția Serviciilor Secrete din sediul zonal are loc, bineînțeles, în prezența ofițerilor. Altfel pur şi simplu nu ați putea intra.

Înainte de a intra în sediu trebuie să treceți pe la biroul de recepție şi să arătați actele. Primiți un număr la care să sunați şi vine să vă însoțească un ofițer. La biroul de recepție vă sînt verificate cu atenție actele şi vi se eliberează un permis temporar. Apoi ofițerul vă conduce pe coridoarele nesfîrşite şi pe scările întortocheate. Trebuie să fiți pregătiți să arătați permisul la orice pas ofițerului. Documentele vă sînt verificate de mai multe ori înainte de a ajunge la şeful districtual al *razvedka*.

Sînteți acum în biroul imens al generalului. În fața dumneavoastră este un general-maior, şeful *razvedka* pentru districtul militar Kiev. Vă prezentați: „Tovarăşe General, căpitanul cutare, aştept ordinele dumneavoastră".

Generalul vă pune cîteva întrebări şi în timp ce vorbeşte despre lucruri mărunte cu dumneavoastră, vă decide soarta. Sînt mai multe posibilități. Poate nu vă place şi hotărăşte să nu vă primească. Veți fi trimis la Direcția Personal şi nu veți mai avea niciodată de-a face cu munca în serviciile secrete. Sau s-ar putea să îi placă de dumneavoastră, dar nu foarte mult. În acest caz vă va trimite să faceți muncă de recunoaştere la un nivel inferior şi veți face parte dintr-o divizie sau dintr-un regiment. Veți lucra în *razvedka*, dar nu în rețeaua de agenți.

Dacă îi sînteți într-adevăr pe plac, vi se vor deschide mai multe căi. Direcția *razvedka* a unui district militar este o organizație gigantică, cu o activitate intensă.

În primul rînd, vă poate trimite la sediul uneia dintre cele trei armate pentru a lucra în sediul Direcției Serviciilor Secrete, unde veți fi trimis mai departe la un post al Serviciilor de Informații (RP) pentru a recruta agenți secreți – informatori care să lucreze pentru acea armată.

În al doilea rînd, vă poate lăsa la Direcția de Servicii Secrete pentru a lucra în departamentul al doilea (rețeaua de agenți) sau al treilea (Spețnaz). În al treilea rînd, vă poate trimite într-unul din locurile de recrutare a străinilor pentru a lucra pentru districtul militar Kiev. Sînt două astfel de locuri: Centrul Serviciilor Secrete (RZ) şi punctul Spețnaz al serviciilor secrete (RP Spețnaz).

Generalul ar putea să vă întrebe ce părere aveți. Răspunsul trebuie să fie scurt: de exemplu – nu am preferințe pentru locul de muncă, atît timp cît nu este la sediu, preferabil la recrutare. Generalul se aşteaptă la acest tip de răspuns din partea dumneavoastră. Serviciile secrete nu au nevoie de un ofițer care nu este nerăbdător să facă muncă de recrutare. Dacă cineva a intrat în cadrul serviciilor secrete, dar nu este pasionat de recrutarea străinilor, înseamnă că a făcut o greşeală în alegerea profesiei. Înseamnă de asemenea că persoanele care l-au recomandat pentru serviciile secrete şi cei care s-au dedicat ani de zile instrucției sale la Academia Diplomatică Militară s-au înşelat şi ei.

Generalul pune întrebarea finală: ce fel de agenți doriți să recrutați – pentru oferire de informații sau pentru colaborarea cu Spețnaz? Fiecare ofițer din serviciile secrete de pe front sau din flotă trebuie să ştie cum să recruteze ambele tipuri de agenți. „Nu are importanță", răspundeți dumneavoastră.

„În regulă", spune generalul, „vă numesc ofițer al serviciilor secrete Spețnaz la punctul departamentului al treilea din Direcția a 2-a din sediul districtului militar Kiev. Ordinul va fi emis în scris mîine. Vă doresc toate cele bune".

Îi mulțumiți generalului pentru încrederea pe care v-o acordă, salutați cu eleganță, bateți din călcîie şi ieşiți din birou. De aici, fără a avea nevoie de vreun permis, ieşiți într-o curte unde aşteaptă întotdeauna o dubă pentru transportul deținuților. Uşa se trînteşte în spatele dumneavoastră şi sînteți într-o capcană. În față aveți o ferestruică opacă cu un grilaj puternic. Nici o şansă să vedeți ceva afară. Duba se întoarce şi coteşte pe străzile oraşului, oprindu-se deseori şi schimbîndu-şi direcția, iar dumneavoastră realizați că sînt semafoarele. În cele din urmă, duba trece prin nişte porți imense apoi se opreşte. Se deschide portiera şi păşiți în curtea batalionului penal al districtului militar Kiev. Este o închisoare militară. Bun venit la noul loc de muncă!

Vechiul oraş Kiev a văzut cuceritori din toată lumea pe străzile sale. Unii dintre ei i-au pus clădirile la pămînt; alții le-au fortificat; apoi un al treilea rînd le-a distrus din nou. Fortificațiile din jurul oraşului ars şi ruinat au fost reconstruite ultima dată în anul 1943 la ordinele lui Hitler. În împrejurimile Kievului puteți întîlni fortificații datînd din toate perioadele, de la piloni de beton din secolul XX pînă la ruinele zidurilor construite cu cinci sute de ani înainte de sosirea lui Batu Han.

Locul în care ați fost adus este un fort construit în timpul împărătesei Ecaterina cea Mare. Se află în partea de sud-est a oraşului, în vîrful unei coline abrupte acoperite cu stejari bătrîni. În lungul său sînt alte forturi, o mănăstire veche enormă şi o fortăreață străveche ce găzduieşte acum un spital militar.

De-a lungul secolelor, instalațiile militare de cele mai diverse tipuri – depozite, barăci, sedii – au fost construite în cele mai periculoase zone ale oraşului şi, în afară de rolul de bază, au avut şi rol de fortificații. Fortul în care am ajuns a avut şi el două funcții: a găzduit între 500 şi 700 de soldați şi a fost fort. Avînd formă circulară, zidurile exterioare au avut numai fante înguste şi deschizături largi pentru arme de foc. Acestea au fost acum astupate şi numai ferestrele au vedere spre curtea interioară. Fortul are numai o cale de acces, un tunel bine păzit care trece prin zidurile puternice. Un zid de cărămidă a fost adăugat în jurul fortului. Din exterior arată ca un zid înalt de cărămidă pe o alee îngustă, avînd încă un zid de cărămidă, mai înalt decît primul, în spate.

Atît curtea interioară, cît şi cea exterioară ale fortului sînt împărțite în mai multe sectoare şi spații divizate de ziduri mai mici şi o întreagă junglă de sîrmă ghimpată. Sectoarele au tăblițe ciudate; numerotarea a fost concepută astfel încît nimeni nu îi poate găsi nici o logică. Absența oricărui sistem ajută la păstrarea secretelor care înconjoară clădirea.

Sînt trei companii de soldați care execută pedeapsa şi o companie de pază în batalionul penal. Soldații din compania de pază au o vagă idee legat de cine vizitează batalionul şi de ce. Ei primesc doar instrucțiuni pe care trebuie să le îndeplinească: soldații care execută pedeapsa pot sta numai în curtea interioară, în anumite sectoare; ofițerii care au un triunghi ştampilat pe permis au voie şi în alte sectoare; ofițerii care au o stea ştampilată pe permis au voie în alte sectoare şi aşa mai departe.

În afară de ofițerii din batalionul penal, vizitatorii frecvenți ai fortului sînt ofițerii de la biroul procuraturii, comandantul militar al oraşului şi ofițeri din subordinea acestuia, anchetatori, avocați. Dar mai este şi un sector păstrat pentru

dumneavoastră. Punctul Spețnaz al serviciilor secrete nu are nici o legătură cu batalionul penal. Dacă ar fi situat în altă clădire, mai devreme sau mai tîrziu oamenii din apropiere ar observa comportamentul suspect al persoanelor care lucrează acolo. Aici, în batalionul penal, sînteți ascunşi de ochii curioşi.

Punctul Spețnaz al serviciilor secrete este o unitate militară de mici dimensiuni condusă de un locotenent-colonel care are în subordine ofițeri, absolvenți ai Academiei Diplomatice Militare şi cîțiva sergenți şi soldați care îndeplinesc funcții de sprijin fără a avea nici o idee (sau o idee corectă) despre activitățile în care sînt implicați ofițerii. Ofițerii batalionului penal şi cei care vizitează batalionul nu trebuie să întrebe ce se întîmplă în sectorul dumneavoastră. Cu mulți ani înainte, unul dintre predecesorii dumneavoastră şi-a permis luxul să vorbească „fără să fie atent" despre faptul că grupul său dădea rapoarte directe către ofițerul de comandă al districtului şi investiga cazuri de corupție în rîndul ofițerilor superiori. Acest lucru este suficient pentru a fi tratat cu respect şi a nu mai primi alte întrebări.

Localizarea în batalionul penal îi aduce multe avantaje unității Spețnaz: în spatele unor ziduri enorme, comandantul poate fi sigur că documentele nu vor fi arse sau pierdute din greşeală; este păzit cu strictețe, cu zeci de cîini de pază şi mitraliere montate în turnuri pentru a menține siguranța şi liniştea; nici o persoană din afară interesată de ce se întîmplă după ziduri nu va primi vreodată un răspuns direct; organizația independentă nu atrage atenția conducătorilor militari sovietici de rang înalt care nu trebuie să ştie despre GRU şi Spețnaz; şi chiar dacă cineva din afară ştie ceva despre dumneavoastră, nu poate face diferența dintre ofițerii Spețnaz şi alți ofițeri care vizitează vechiul fort.

Spețnaz are la dispoziție mai multe dubițe pentru transportul deținuților, exact ca cele care aparțin batalionului penal, cu numere similare. Sînt foarte potrivite pentru a transporta orice persoană care prezintă interes. Un lucru bun legat de aceste dubițe este că nici vizitatorul, nici persoanele din afară nu îşi pot da seama cu exactitate unde este localizată unitatea Spețnaz. Un vizitator poate fi invitat în orice loc bine păzit unde sînt de obicei mulți oameni (sediile, biroul comandantului, secția de poliție) şi apoi transportat în secret cu o dubă închisă în vechiul fort, dus înapoi în acelaşi fel, astfel încît să se piardă în mulțime. Din fericire, sînt mai multe forturi de acest tip în regiune.

Un batalion penal, mai exact o închisoare militară, este locul favorit al GRU pentru a-şi ascunde unitățile. Există şi alte tipuri de camuflaj – birouri de inginerie, baze pentru rachete, centre de transmisie –, dar toate au o trăsătură în

comun: o organizație secretă mică este ascunsă într-un sediu militar mare şi păzit cu atenție.

În afara sediilor principale unde se păstrează seifurile pline cu documente secrete, punctul Spețnaz al serviciilor secrete are mai multe apartamente secrete şi case mici la periferia oraşului.

După ce ați ajuns în locul pe care l-am descris, sînteți întîmpinat de un locotenent-colonel cu o expresie tristă, care şi-a petrecut probabil întreaga viață muncind. Vă dă un ordin scurt:

— Purtați uniforma numai în interiorul fortului şi dacă sînteți chemat la sediile zonale. În restul timpului, purtați haine civile.

— Am înțeles, tovarăşe locotenent-colonel.

— Dar nu ai nimic de făcut aici în fort şi cu atît mai puțin la sediu. Acesta este locul meu, nu al tău. Eu nu am nevoie de birocrați; am nevoie de vînători. Pleacă şi vino peste o lună cu material despre o pradă străină bună.

— Am înțeles.

— Ştii teritoriile pe care va lupta departamentul nostru în război?

— Da, le ştiu.

— Ei bine, mai am nevoie de un agent acolo care ar putea să se întîlnească cu un grup Spețnaz în orice condiții. Îți dau o lună, pentru că eşti la început, dar limita de timp va fi mai strictă de acum încolo. Poți să pleci, şi nu uita că ai mulți rivali în Kiev; prietenii tăi care au intrat deja în rîndurile unității serviciilor secrete sînt probabil activi în oraş, KGB-ul este şi el în plină activitate şi cine ştie cine mai recrutează pe acolo. Şi nu uita – poți s-o dai în bară numai o dată în munca noastră. Nu voi trece cu vederea nici o greşeală nici eu, nici trupele Spețnaz. Pe timp de război eşti împuşcat dacă ai făcut o greşeală. Pe timp de pace, ajungi la închisoare. Ştii care închisoare?

Aşa era Kievul înainte de dezastrul de la Cernobîl. Timp de sute de ani barbarii din multe țări din Asia şi Europa au făcut tot ce au putut pentru a distruge acest mare oraş, dar nimeni nu a produs atîtea stricăciuni cum au făcut-o comuniştii. Istoria energiei nucleare din Uniunea Sovietică este una singură – o poveste foarte, foarte lungă despre încălcarea legii. Părintele fondator al dezvoltării energiei nucleare a fost Lavrenti Beria, comandantul atotputernic al serviciilor secrete şi, aşa cum s-a dovedit mai tîrziu, unul dintre cei mai mari criminali ai secolului XX. Majoritatea miniştrilor sovietici, proiectanților şi inginerilor implicați în dezvoltarea energiei nucleare au fost ținuți în închisoare, şi asta nu numai pe

timpul lui Stalin. Toate centralele nucleare sînt construite de cei aflați la închisoare. Am văzut personal mii de condamnați care lucrau la minele de uraniu în regiunea Kirovograd (vezi V. Suvorov, *Acvariul*). Condamnații nu au nici o modalitate să facă o muncă de calitate. Toate acestea aveau să se termine cu un dezastru mai devreme sau mai tîrziu. Ziarul *Literaturnaia Ukraina*[23] a demascat atitudinea criminală din timpul lucrărilor de construcție şi utilizarea unor materiale defectuoase şi a unei tehnologii învechite la Cernobîl. Ziarul a avertizat că vor avea de plătit mai multe generații pentru atitudinea iresponsabilă a celor care răspundeau de construcție. Dar nimeni nu a dat atenție articolului sau altor semnale de alarmă asemănătoare.

Cuprins

Capitolul 1
Lopeți şi oameni 7
Capitolul 2
Spețnaz şi GRU 11
Capitolul 3
O istorie a Spețnaz 19
Capitolul 4
Unitățile de luptă ale Spețnaz 51
Capitolul 5
„Ceilalți" 77
Capitolul 6
Sportivii 83
Capitolul 7
Selecția şi instrucția 99
Capitolul 8
Rețeaua de agenți 124
Capitolul 9
Armele şi echipamentul I39
Capitolul 10
Instrucția de luptă 162
Capitolul 11
În spatele liniilor inamice: tacticile Spețnaz 187
Capitolul 12
Controlul şi operațiunile combinate 211
Capitolul 13
Spețnaz şi dezinformarea 224
Capitolul 14
Planuri de viitor 237
Capitolul 15
Primul război mondial al trupelor Spețnaz 248
Anexe 273
Anexa A. Organizarea Spețnaz la nivelul armatei 275
Anexa B. Organizarea Spețnaz la nivelul frontului 278

Anexa C. Organizarea Spețnaz la nivelul flotei 280
Anexa D. Organizarea Spețnaz la nivel strategic 282
Anexa E 284
Anexa F 288

Mult timp, Occidentul nu a ştiut de existenţa trupelor Speţnaz (prescurtare de la *speţialnoe naznacenie*, unităţi „cu destinaţie specială"). O „armată în interiorul armatei", controlată de serviciul de spionaj militar (GRU), ai cărei membri erau recrutaţi din rîndul celor mai duri ofiţeri şi soldaţi sovietici. În războiul modern, obiectivul lor principal era distrugerea armelor nucleare tactice ale inamicului, însă instrucţia celor selectaţi în aceste unităţi îi pregătea pentru o gamă foarte largă de misiuni – de la activităţi sub acoperire ca membri ai echipei olimpice sovietice pînă la neutralizarea unor guverne. Victor Suvorov, fost ofiţer în cadrul GRU, oferă informaţii surprinzătoare despre codul militar, armele, antrenamentele, organizarea şi tacticile folosite de membrii acestor trupe.

Speţnaz şi GRU • Unităţile de luptă ale Speţnaz • Selecţia şi instrucţia • Reţeaua de agenţi • Armele şi echipamentul • Controlul şi operaţiunile combinate • Speţnaz şi dezinformarea • Primul război mondial al trupelor Speţnaz

Foto copertă: © by Mikhail Evstafiev

HEXAGON

EDITURA POLIROM

ISBN 978-973-46-2142-2

www.polirom.ro

[1] B. Bajanov, „Memoirs of a Secretary to Stalin", Tretia volna, 1980, pp.67-69.

[2] „Nu îmi pot permite să mai aştept, pentru că nu văd cum poate dispărea pericolul... Concentrarea forțelor sovietice este enormă... Toate forțele armate sovietice disponibile se află acum la granița noastră... Este foarte posibil ca Rusia să încerce să distrugă cîmpurile petrolifere româneşti."

[3] *Pravda*, 11 martie 1939.

[4] În cadrul armatei sovietice titlul de „gărzi" poate fi cîştigat doar în luptă, singura excepție constituind-o anumite formațiuni cărora li se acorda acest titlu chiar din momentul în care erau create. Printre acestea se numărau şi detaşamentele Spețnaz.

[5] Karcenko însuşi a urcat constant pe scara ierarhică, fiind promovat succesiv. Începînd din 1961 a fost adjunctul comandantului trupelor de geniu, iar din februarie 1965 a devenit şeful acestui serviciu. În 1972 a fost promovat la gradul de mareşal al trupelor de geniu. Totuşi, nici după ce a ajuns atît de sus, Karcenko nu şi-a uitat creația, vizitînd adesea „Satul Olimpic", principalul centru de instruire a forțelor Spețnaz de lîngă Kirovograd. La moartea sa, în 1975, în timp ce testa o armă nouă, a fost folosită formula supremă pe timp de pace „omorît în timp ce îşi îndeplinea îndatoririle oficiale", care este foarte rar utilizată cu referire la această categorie de ofițeri sovietici.

[6] Toate datele sînt din 1 ianuarie 1979.

[7] 2 septembrie 1985.

[8] *Sovetski Voin*, nr.20, 1985.

[9] *Krasnaia Zvezda*, 22 mai 1985.

[10] *Pravda*, 14 august 1939.

[11] *Pravda*, 15 septembrie 1927.

[12] Un aparat de zbor este considerat parte a teritoriului țării de care aparține, iar cabina pilotului şi interiorul avionului nu intră în supravegherea străină.

[13] Mareşalul K.A. Merețkov, *Na Sluzhbe na rodu* (*În serviciul poporului*), 1968.

[14] Mareşalul A.M. Vasilevski, *Delo Vsei gesnie* (*Munca de o viață*), 1968.

[15] Vezi anexele pentru organizarea exactă a unităților Spețnaz la diferite niveluri.

[16] Pentru organizarea grupurilor Spețnaz la nivel strategic, vezi anexa D.

[17] Vezi anexa A.

[18] Vezi anexa B.

[19] Vezi Victor Suvorov, *Inside Soviet Military Intelligence* (Londra, 1984).

[20] *Leningradskaia Pravda*, 14 iulie 1928.

[21] Pentru observațiile despre organizare, vezi anexele.

[22] Spețnaz include la nivelul armatei numai unități Spețnaz normale – de exemplu, soldați selecționați cu atenție, şi nu sportivi profesionişti. Această situație s-ar putea schimba odată cu apariția unui pluton de sportivi. Înainte exista altă structură pentru membrii Spețnaz la nivelul armatei, iar conducătorii GRU fac presiuni pentru a se relua vechea organizare. În loc de 41 de companii, ar fi 41 de batalioane Spețnaz – cîte unul pentru fiecare armată, acesta incluzînd: comandamentul (ofițerul şi adjuncții); personalul de la sediu (trei ofițeri); un pluton de sportivi profesionişti (anti-VIP); trei companii Spețnaz alcătuite din recruți; o companie de transmisiuni; un pluton de transport şi unități de sprijin. În această organizare, companiile Spețnaz nu sînt „independente". Fiecare e condusă de un căpitan, nu de un ofițer superior. Compania include trei plutoane şi comandanții, în total 66 de oameni. Transmisiunile, transportul, proviziile, contabilitatea şi toate celelalte servicii sînt concentrate la nivelul batalionului. Un batalion cu 360 de oameni poate trimite oricînd 45 de grupuri Spețnaz în spatele liniei inamice, iar în plus are cinci grupuri de sportivi profesionişti. Există rapoarte credibile care susțin că această reorganizare a început deja. Dacă reorganizarea este încheiată, înseamnă că efectivul trupelor Spețnaz a crescut cu 10 000 de oameni.

[23] 27 martie 1986.